

ผลงานลำดับที่ ๑

กลไกการขับเคลื่อน

เป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

และแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ

ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ

: รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐

จัดทำโดย

นางสาวนิตยา หลานไทย

(ผลการดำเนินงานระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๓)

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

บทสรุปผู้บริหาร..... ก

๑. บทนำ..... ๑

๑.๑ ความเป็นมา..... ๑

๑.๒ วัตถุประสงค์..... ๗

๑.๓ บริบทและสถานการณ์ที่สำคัญ..... ๗

๑.๔ สรุปผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับบริบทการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งระดับโลก..... ๘๙
ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ

๒. การทบทวนหลักการ กรอบแนวคิด เครื่องมือ เทคนิค และองค์ประกอบ..... ๙๗

ในการกำหนดขอบเขตการจัดทำ “กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บท
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจ
ของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดล
ประเทศไทย ๔.๐”

๒.๑ กรอบแนวคิดและหลักการ : เกี่ยวกับบริบทการเปลี่ยนแปลง เป้าหมาย..... ๑๐๑

การพัฒนาประเทศ ความท้าทาย ในการยกระดับการพัฒนาประเทศ

มิติการยกระดับศักยภาพของประเทศ การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

โดยภูมิปัญญาและนวัตกรรม และเป้าหมายแผนย่อย ซึ่งจะส่งผลต่อ

การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น

และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล

(Causal Relationship : XYZ)

๒.๒ กรอบแนวคิดและหลักการ : เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์..... ๑๕๗

การพัฒนาทุนมนุษย์ ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กับการศึกษา การบริหารและจัดการศึกษา เป้าหมายการศึกษาไทย

ความท้าทายในการยกระดับการพัฒนาการศึกษาไทย มโนทัศน์สำคัญเกี่ยวกับการสอน

บริบททางการสอน ปรัชญาการศึกษาสากล ปรัชญาการศึกษาไทย ทฤษฎีการเรียนรู้

และการสอนร่วมสมัย การนิเทศการศึกษา การแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา

นโยบาย กลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ แผนงาน โครงการ กิจกรรม การเชื่อมโยง

การถ่ายทอด การแปลง งบประมาณ กลไก ระบบและกระบวนการ การขับเคลื่อน

ประสิทธิภาพ คุณภาพ การบูรณาการ เอกภาพ

๒.๓ เครื่องมือและเทคนิคในการจัดทำ “กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมาย..... ๒๒๒

ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ

ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดล

ประเทศไทย ๔.๐”

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

๒.๔ องค์ประกอบในการจัดทำ “กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บท.....	๒๓๗
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจ ของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาย่างยั่งยืนภายใต้โมเดล ประเทศไทย ๔.๐”	
๒.๕ กรอบระยะเวลาและกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน.....	๒๓๘
๓. กลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ.....	๒๔๑
และแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับ การพัฒนาย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐	
๓.๑ พิจารณาระยะห่างระหว่างสถานการณ์กับค่าเป้าหมายที่กำหนด.....	๒๔๓
ในแผนย่อย (Y๑) ที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)	
๓.๒ พิจารณาปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ (Critical Key Success Factors; CKSF).....	๒๕๓
ที่จะทำให้บรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย (Y๑) และหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการ ตามปัจจัยความสำเร็จดังกล่าวภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)	
๓.๓ ดำเนินการพิจารณาปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ (Critical Key Success Factors; CKSF).....	๓๐๙
ที่จะทำให้บรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย (Y๑) และหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการ ตามปัจจัยความสำเร็จดังกล่าวภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)	
๓.๔ รายงานผลการจัดทำข้อเสนอกลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้.....	๓๑๕
ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวง- ศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐	
๔. บทสรุปและการดำเนินการต่อไป.....	๓๔๘
๔.๑ บทสรุป.....	๓๔๘
๔.๒ แนวทางการดำเนินการต่อไป.....	๓๕๔
แหล่งอ้างอิง.....	๓๖๒

ภาคผนวก...(รายละเอียดดังเอกสารแนบ)

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

หน้า

๑	หลักการการศึกษาและจัดทำ "กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บท.....๙๘ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐"	๙๘
๒	กรอบแนวคิดการจัดทำ “กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บท.....๙๙ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” ภายใต้หลักการความสัมพันธ์ เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)	๙๙
๓	กรอบแนวคิดความเชื่อมโยงกลไก (X) ที่จะทำให้เกิดการบรรลุ.....๑๐๐ ค่าเป้าหมายของแผนย่อย (Y๑) ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ภายใต้หลักการเชิงเหตุและผล (XYZ)	๑๐๐
๔	บริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกและการปรับตัวของประเทศไทย.....๑๐๓	๑๐๓
๕	การยกระดับขีดความสามารถในการตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของประเทศไทย.....๑๐๓	๑๐๓
๖	ระบบราชการ ๔.๐ รองรับการเปลี่ยนแปลง.....๑๐๔	๑๐๔
๗	วิสัยทัศน์ประเทศไทย ๒๕๘๐ รองรับการเปลี่ยนแปลง.....๑๑๐	๑๑๐
๘	ความเชื่อมโยงของแผนทั้ง ๓ ระดับไปสู่การปฏิบัติ.....๑๑๒ ภายใต้หลักการเชิงเหตุและผล (XYZ)	๑๑๒
๙	เจ้าภาพหลักขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บท เป้าหมายระดับประเด็น.....๑๑๔ และเป้าหมายระดับแผนย่อย มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒	๑๑๔
๑๐	แผนภูมิแสดงการถ่ายทอดเป้าหมายลงสู่การปฏิบัติ.....๑๒๖ ภายใต้หลักการเชิงเหตุและผล (XYZ)	๑๒๖
๑๑	ความเชื่อมโยงกลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายต่อแผนแม่บท.....๑๒๘ และยุทธศาสตร์ชาติและหน่วยงานที่รับผิดชอบ ภายใต้หลักการเชิงเหตุและผล (XYZ)	๑๒๘
๑๒	แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการพัฒนาแบบระบบของ David Easton.....๑๔๘	๑๔๘
๑๓	กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑.....๑๖๐ (๒๑ st Century Learning Framework)	๑๖๐
๑๔	แนวคิดการจัดการศึกษาไทย (Conceptual Design).....๑๖๗	๑๖๗
๑๕	แนวคิดเกี่ยวกับความท้าทายในการยกระดับการพัฒนาการศึกษาไทย.....๑๖๘	๑๖๘
๑๖	ความสัมพันธ์ระหว่างคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน.....๑๗๑	๑๗๑
๑๗	วิวัฒนาการของแนวคิดเกี่ยวกับการสอน.....๑๗๒	๑๗๒
๑๘	แนวคิดเกี่ยวกับบริบททางการสอนในระดับต่าง ๆ.....๑๗๖	๑๗๖

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

แผนภาพที่

หน้า

๑๙	เมตาคอคนิชันหรือกระบวนการรู้คิดในกรอบทฤษฎีกระบวนการทางสมอง.....๑๘๓
	ในการประมวลข้อมูล
๒๐	ผลจากการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....๑๙๑
๒๑	ความสัมพันธ์ระหว่างระบบงานและกระบวนการ.....๒๑๑
๒๒	หลักการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ ด้วยเทคนิคการเชื่อมโยง.....๒๒๓
	สอดคล้อง ถ่ายทอด และแปลง
๒๓	เครื่องมือและเทคนิคในการจัดทำกลไกการขับเคลื่อนเป้าหมาย.....๒๒๕
	ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ
	ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาย่างยั่งยืน
	ภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐”
๒๔	องค์ประกอบในการจัดทำกลไก (X) ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมาย.....๒๓๗
	ของแผนย่อย (Y๑) ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บท
	ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z)
	ภายใต้หลักการเชิงเหตุและผล (XYZ)
๒๕	กรอบแนวคิดในการ “พัฒนาระบบประสานงานนโยบายและยุทธศาสตร์.....๒๔๔
	(BPSI : Bureau of Policy and Strategy Innovation)
๒๖	ระบบประสานงานนโยบายและยุทธศาสตร์ (BPSI : Bureau of Policy.....๒๔๖
	and Strategy Innovation)
๒๗	ตารางการพัฒนาศักยภาพของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการศึกษา.....๒๔๙
	ในภูมิภาค หลักสูตร “การเสริมสร้างศักยภาพของนักวิเคราะห์นโยบายและแผน”
๒๘	แนวคิดและขั้นตอนการศึกษาและจัดทำ “กลไกการขับเคลื่อน.....๒๕๐
	ค่าเป้าหมายของแผนย่อยตามแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
	ระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z)
	ภายใต้หลักการเชิงเหตุและผล (XYZ)
๒๙	แนวทางการพิจารณาหาปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ.....๓๑๐
	(Critical Key Success Factors)
๓๐	แนวทางการนำกลไกทั้ง ๒ ประเภทที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมาย
	และเป้าหมายของแผนย่อย (Y๑) ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผน
	แม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z).....๓๕๕

บทสรุปผู้บริหาร
กลไกการขับเคลื่อน
เป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ
ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ
: รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐

๑. ความเป็นมา

๑.๑ โมเดลประเทศไทย ๔.๐ เป็นโมเดลการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมเพื่อมุ่งปรับเปลี่ยนไปสู่โครงสร้างเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Value-Based Economy) หรือโมเดลเศรษฐกิจแบบทำน้อยได้มาก และสร้างความสมดุลทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ได้ส่งผลอย่างสำคัญประการหนึ่งให้กำลังแรงงานต้องเปลี่ยนจากแรงงาน ทักษะต่ำไปสู่แรงงาน ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูงด้วย ทั้งนี้ กระบวนทัศน์ในการพัฒนาประเทศไทยภายใต้ประเทศไทย ๔.๐ นับเป็นจุดเริ่มต้นของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน อย่างเป็นรูปธรรม เป็น ‘Reform in Action’ ที่มีการผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ การปฏิรูปการวิจัย และการพัฒนา และการปฏิรูปการศึกษาไปพร้อม ๆ กัน รวมทั้งเป็นการผนึกกำลังของทุกภาคส่วนภายใต้แนวคิด ‘ประชารัฐ’ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๒ กระทรวงศึกษาธิการมีภารกิจตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม กำหนดให้ดำเนินการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษา ทุกระดับ ทุกประเภท และการอาชีวศึกษา แต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ จัดทำนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุน ทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา นอกเหนือจากภารกิจสำคัญดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการยังต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ อาทิ หน้าที่ดำเนินการด้านการศึกษาตามมาตรา ๕๔ หน้าที่ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลัก ธรรมนูญอภิปาล และใช้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน ตามมาตรา ๖๕ ตลอดจนหน้าที่ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งครอบคลุมถึงแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ต้องสอดคล้องและเป็นไป ในทิศทางเดียวกัน

๑.๓ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มุ่งให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ภายในระยะเวลา ๒๐ ปี เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) สำหรับเป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา

ของยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นการเชื่อมโยงระหว่างกัน จำนวน ๒๓ ฉบับ จำนวน ๓๗ เป้าหมาย ๓๙ ตัวชี้วัด มีแผนย่อย จำนวน ๘๕ แผนย่อย รวมทั้งสิ้น ๑๔๐ เป้าหมาย ๑๖๓ ตัวชี้วัด

๑.๔ แผนการปฏิรูปประเทศ จัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ให้พิจารณาความเร่งด่วนเพื่อกำหนดลำดับขั้นตอนในการปฏิรูป และต้องคำนึงถึงความพร้อมด้านบุคลากร และการเงินการคลังของประเทศ ตลอดจนต้องกำหนดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการปฏิรูปที่คาดหวังให้บรรลุผลสำเร็จภายในระยะเวลา ๕ ปีด้วย เพื่อบูม่งวางรากฐานการพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุล ประชาชนในสังคมมีโอกาสทัดเทียมกัน และมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ปัจจุบันแผนการปฏิรูปประเทศ ๑๑ ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านสังคม ด้านพลังงาน และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สำหรับด้านการศึกษาก็ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และมีผลให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะดังกล่าวโดยพลันตามที่กฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศกำหนด

๑.๕ กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการทบทวนภารกิจ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนด โดยพิจารณาจำแนกภารกิจ ที่มีความจำเป็นและภารกิจที่สมควรจะยกเลิก ปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเพื่อดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกำลังเงินงบประมาณของประเทศ ความคุ้มค่าของภารกิจ และสถานการณ์อื่นประกอบกัน ขณะที่ต้องเป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งได้กำหนดให้ต้องรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ภายในระยะเวลาและตามรายการที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด

๑.๖ ในการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการตามภารกิจที่เป็นไปตามระเบียบบริหารราชการทั่วไปเช่นเดียวกับกระทรวงอื่น และภารกิจที่เป็นไปตามระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการที่มีสำนักงานปลัดกระทรวง รวมทั้งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบงานเลขานุการของแต่ละองค์กรหลัก ได้แก่ สภาการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามลำดับ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงาน ให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา หรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ อีกทั้ง คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ยังได้กำหนดให้ในส่วนกลางมีคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ในระดับจังหวัด มีคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน พร้อมทั้งให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑ - ๑๘ และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร เพื่อปฏิบัติหน้าที่ “ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ” ในระดับพื้นที่ภาคและจังหวัดตามลำดับ

๑.๗ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ซึ่งมีผู้ขอรับการประเมินดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ตามภารกิจทั้งในระดับกระทรวงและระดับกรม รวมทั้งดำเนินการในฐานะรองหัวหน้ากลุ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง กระทรวงศึกษาธิการ ด้านวิชาการ พร้อมทั้งเป็นผู้รักษาการแทนผู้นำการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง กระทรวงศึกษาธิการ คนที่ ๑ เป็นระยะเวลาหนึ่งด้วย ดังนั้น ผู้ขอรับการประเมินจึงเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการวางแผนแนวทางขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศตามภารกิจทั้งในระดับกระทรวงและระดับกรมมาตั้งแต่เริ่มต้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และมุ่งมั่นดำเนินการจัดทำกลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนอย่งยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ มาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้ก้าวทันระบบงานรูปแบบใหม่ที่ ต้องมีการเรียนรู้ การยอมรับ การเปลี่ยนแปลง การปรับประยุกต์เพื่อทดลองใช้ การใช้ปฏิบัติงานอย่างจริงจัง รวมทั้งการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขร่วมกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตลอดเวลา

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อจัดทำกลไกต้นแบบขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนอย่งยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ แบบร่วมมือกันของทุกภาคส่วนอย่างมีเอกภาพ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง สำหรับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

๒.๒ เพื่อให้หน่วยงานนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่มีสิทธิในการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ นำกลไกต้นแบบฯ ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้มีมาตรฐานที่เหมาะสมต่อสภาพปัจจุบัน และส่งผลให้การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ พร้อมทั้งส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมายตามแผนปฏิรูปประเทศ และเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ให้เกิดผลสำเร็จได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๒.๓ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐนอกภาคการศึกษา นำกลไกต้นแบบฯ ไปศึกษา ค้นคว้าเป็นกรณีตัวอย่างเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการตามภารกิจของหน่วยงานนั้น : รองรับการพัฒนอย่งยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ แบบร่วมมือกันของทุกภาคส่วนอย่างมีเอกภาพ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง นำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

๒.๔ เพื่อให้บุคคลทั่วไป ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่มีความสนใจ นำกลไกต้นแบบฯ ไปศึกษา ค้นคว้า ให้มีองค์ความรู้ และข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษายภายใต้บริบทของสถานการณ์และพื้นที่นั้น ๆ

๓. กรอบระยะเวลาและกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ซึ่งมีผู้ขอรับการประเมินดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ตามภารกิจทั้งในระดับกระทรวงและระดับกรม รวมทั้งดำเนินการในฐานะรองหัวหน้ากลุ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง กระทรวงศึกษาธิการ ด้านวิชาการ พร้อมทั้งเป็นผู้รักษาราชการแทนผู้นำการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง กระทรวงศึกษาธิการ คนที่ ๑ เป็นระยะเวลาหนึ่งด้วย ดังนั้น ผู้ขอรับการประเมินจึงเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการวางแผนงานขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศตามภารกิจทั้งในระดับกระทรวงและระดับกรมมาตั้งแต่เริ่มต้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้ก้าวทันระบบงานรูปแบบใหม่ที่ต้องมีการเรียนรู้ การยอมรับ การเปลี่ยนแปลง การปรับประยุกต์เพื่อทดลองใช้ การใช้ปฏิบัติงานอย่างจริงจัง รวมทั้งการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ ตลอดเวลา โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๓.๑ สืบค้น ค้นคว้า ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ วิพากษ์ และสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นและสำคัญเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศ การศึกษากับการพัฒนาประเทศ การศึกษาของประเทศไทย ความท้าทายในการยกระดับการพัฒนาการศึกษาไทย บริบทของการจัดการศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศ โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ๒๓ ฉบับ แผนการปฏิรูปประเทศ ๑๒ ด้าน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) กฎหมายและแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง นโยบาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนงาน โครงการ กิจกรรม เป้าหมาย ตัวชี้วัด ระบบงบประมาณ ระบบงาน กระบวนการ แนวทางการจำแนกภารกิจของหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ การเชื่อมโยงการถ่ายทอด ความสอดคล้อง การแปลง เอกภาพ บูรณาการ ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and valuation System of National Strategy and Country Reform; eMENSOCR) องค์ประกอบ เครื่องมือและเทคนิค ฯลฯ ตามขอบเขตของผลงาน เพื่อให้ผู้ขอรับการประเมินมีความรู้ ความเข้าใจในองค์ประกอบและทิศทางการดำเนินงานอย่างชัดเจน พร้อมทั้งนำมาใช้ในการศึกษาและจัดทำ “กลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐”

๓.๒ กำหนดกรอบแนวคิด หลักการ เครื่องมือ เทคนิค องค์ประกอบ และขอบข่ายการดำเนินการ การศึกษาและจัดทำ “กลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐”

๓.๓ ดำเนินการจัดทำ “กลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” ตามกระบวนการ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นการพิจารณาระยะห่างระหว่างสถานการณ์กับค่าเป้าหมายที่กำหนดในแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y๑) ที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บท

ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) มีขั้นตอน ดังนี้

(๑) นำองค์กรและบุคลากรของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ เข้าสู่ระบบราชการ ๔.๐ ตามโครงการปฏิรูปองค์กรด้านโครงสร้างของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ภายใต้แผนปฏิรูปองค์กรของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ ซึ่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการอนุมัติให้ดำเนินการ

(๒) นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการประสานงานนโยบายและยุทธศาสตร์ ระหว่างสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กับสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวน ๑๘ ภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จำนวน ๗๖ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร

(๓) ผลักดันให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการศึกษาในภูมิภาค : หลักสูตร “การเสริมสร้างศักยภาพของนักวิเคราะห์นโยบายและแผน” ขึ้น จำนวน ๒ รุ่น ๆ ละ ๑๒๐ – ๑๕๐ คน

(๔) จัดให้มีเครือข่าย “ชมรมนักยุทธศาสตร์การศึกษา” ขึ้น

๓.๓.๒ ขั้นตอนออกแบบแนวคิดและขั้นตอนการศึกษาและจัดทำกลไกต้นแบบการขับเคลื่อน
ค่าเป้าหมายที่กำหนดในแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y๑) ที่จะส่งผลการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) ตามแนวทางของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีขั้นตอน ดังนี้

(๑) ค้นคว้าและศึกษาหาความรู้ วิเคราะห์และสังเคราะห์ รัฐธรรมนูญ กฎหมาย และระเบียบข้อสั่งการของคณะรัฐมนตรี และข้อมูลเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งรวบรวมและสังเคราะห์ผลการดำเนินงาน ตามที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมายให้ผู้ขอรับการประเมินรับผิดชอบหลักดำเนินการภารกิจพิเศษนอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ประจำในฐานะผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ระดับประเทศ ระดับกระทรวงและระดับกรม อีกทั้งเป็นบริบทสำคัญสำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำกลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐

(๒) เข้าร่วมการประชุมชี้แจง/การประชุมหารือ/การประชุมปฏิบัติการ ซึ่งจัดโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อรับรู้ข้อมูลข่าวสารรวมทั้งต้องนำเสนอข้อมูลหรือความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมในฐานะผู้แทนกระทรวงและสำนักงานปลัดกระทรวง ตามที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย พร้อมทั้งจัดทำรายงานวิเคราะห์สรุปและข้อเสนอเพื่อวางแนวทางขับเคลื่อนฯ เสนอปลัดกระทรวงศึกษาธิการเพื่อทราบและพิจารณาสั่งการในขั้นตอนต่าง ๆ

(๓) ผลักดันให้มีการสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้แก่ผู้บริหารระดับสูงและผู้ปฏิบัติของกระทรวงและสำนักงานปลัดกระทรวงทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่ระดับภาคและจังหวัดในทุกโอกาสที่สามารถดำเนินการได้ อาทิ การประชุม สัมมนา จัดทำสื่อเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ อาทิ ระบบประสานงานนโยบายและยุทธศาสตร์ (BPSI : Bureau of Policy and Strategy Innovation) สื่อสังคมต่าง ๆ เช่น บัญชีไลน์ YouTube ซึ่งส่งผลให้เกิดความตระหนักรู้ เตรียมการและเริ่มดำเนินการอย่างจริงจัง โดยได้รับความร่วมมือด้านองค์ความรู้และวิทยากรจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นอย่างดี

(๔) ดำเนินการศึกษาและจัดทำกลไกต้นแบบขับเคลื่อนค่าเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y๑) ที่จะส่งผลการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้

ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) เพื่อวางกรอบคิดวิเคราะห์ให้โครงการ (X) ซึ่งเป็นกลไกของกระทรวงและสำนักงานปลัดกระทรวง สามารถขับเคลื่อนค่าเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y๑) ที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) เสนอปลัดกระทรวงศึกษาธิการเพื่อทราบและพิจารณาให้ความเห็นชอบกลไกต้นแบบขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการแบบร่วมมือกันของทุกภาคส่วนอย่างมีเอกภาพ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทางสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดรองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐

(๕) ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละขั้นตอนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้ขอรับการประเมินเป็นผู้ดำเนินการหลักตามแนวทางการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) เพื่อให้ได้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่แตกต่างหลากหลายสำหรับนำมาประมวลและใช้เป็นข้อมูลสำคัญประกอบการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนากลไกต้นแบบฯ ผ่านกิจกรรมและช่องทางต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย อาทิ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับสำนักด้านนโยบายและแผนของส่วนราชการหลักสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับสำนักด้านนโยบายและแผนขององค์การมหาชนในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ บุคลากรของกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา รวมทั้งนิสิต นักศึกษา และประชาชนที่สนใจ โดยดำเนินการแจ้งเวียนด้วยหนังสือราชการ การจัดประชุม/การเข้าร่วมประชุมรูปแบบต่าง ๆ การนำเสนอผ่านระบบประสานงานนโยบายและยุทธศาสตร์ (BPSI : Bureau of Policy and Strategy Innovation) และสื่อสังคมต่าง ๆ เช่น บัญชีไลน์ YouTube การบรรยายพิเศษในชั้นเรียนแก่นิสิตระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก การเป็นผู้บริหารพี่เลี้ยงให้แก่ผู้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนิสิตระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก การตอบข้อซักถามเพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรภายในกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ได้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีความแตกต่างหลากหลาย สำหรับนำมาประมวลและใช้เป็นข้อมูลสำคัญประกอบการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนากลไกต้นแบบฯ ให้มีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีกลไกต้นแบบที่ทำให้ระบบการบริหารและจัดการศึกษา สามารถดำเนินการอย่างมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นเอกภาพ และส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายตามแผนปฏิรูปประเทศ และเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติได้ในระยะเวลาที่กำหนด รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง

๔. ความยากและคุณภาพของงาน

การจัดทำกลไกต้นแบบขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นงานที่มีความยากและคุณภาพสูง โดยผู้ขอรับการประเมินจำเป็นต้องมีความรู้และประสบการณ์โดยตรงในด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งต้องมีการสั่งสมอย่างต่อเนื่องและยาวนาน เพื่อให้มีฐานคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของกลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาประเทศโดยรวมและการพัฒนาการศึกษาในช่วงศตวรรษที่ ๒๐ ที่ผ่านมา ทั้งในระดับหน่วยงานสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงศึกษาธิการ ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก ซึ่งได้ส่งผลกระทบอย่างสำคัญ

และเชื่อมโยงมาสู่ช่วงศตวรรษที่ ๒๑ ในปัจจุบัน อีกทั้งต้องเข้าร่วมกิจกรรมสร้างการรับรู้และต้องเฝ้าระวังพัฒนาการของข้อมูลข่าวสารซึ่งจัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ที่เผยแพร่ทางเว็บไซต์ และมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา รวมทั้งสื่อสารข้อความผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งเวียนด้วยหนังสือราชการแบบเดิมที่เป็นมา นอกจากนี้ ผู้ขอรับการประเมิน ในฐานะผู้แทนกระทรวงและสำนักงานปลัดกระทรวงตามที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย ต้องมีความพร้อมในการเข้าร่วมการประชุมชี้แจง/การประชุมหารือ/การประชุมปฏิบัติการ เพื่อรับรู้ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งอาจจำเป็นต้องนำเสนอข้อมูลหรือความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมด้วย ต้องนำไปผลักดันให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติตระหนักถึงความสำคัญของกลไกต้นแบบขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีความยากและคุณภาพของงาน ดังนี้

๔.๑ การจัดทำกลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ เป็นผลงานที่มีลักษณะยุ่งยากและซับซ้อนสูงมาก และส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของการพัฒนาย่างยั่งยืนในระดับชาติและบทบาทของประเทศไทยในเวทีระดับโลก จึงจำเป็นต้องใช้ผู้มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะความเชี่ยวชาญสูงมากในหลากหลายด้าน เช่น ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในการสืบค้น ค้นคว้า ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลทางวิชาการ เป็นจำนวนมาก ต้องมีทักษะการคิดหลากหลาย ประกอบด้วย การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) การคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking) การคิดเชิงสังเคราะห์ (Synthesis-Type Thinking) การคิดเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Thinking) การคิดเชิงอนาคต (Futuristic Thinking) การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) และการคิดเชิงบูรณาการ (Integrative Thinking) รวมทั้งทักษะการเจรจาต่อรอง ทักษะการระดมความคิด (Brainstorm) ทักษะการโน้มน้าวชักจูงใจ และทักษะการตัดสินใจ เป็นต้น ทั้งนี้ หากกระทรวงศึกษาธิการไม่สามารถดำเนินการตามภารกิจเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ก็จะส่งผลกระทบอย่างสำคัญต่อผลสำเร็จของการพัฒนาย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ โดยรวม เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล ที่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องระหว่างกันและกันทุกมิติทั้งในด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีการศึกษาเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศทุกด้าน และเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ยิ่งไปกว่านั้น หากกระทรวงศึกษาธิการไม่สามารถดำเนินการตามภารกิจเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ก็จะทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบอย่างสำคัญในระดับนานาชาติ อาทิ การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) โดยเฉพาะเป้าประสงค์หลักที่ ๔ (SDG๔) การศึกษา ซึ่งประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติ จำนวน ๑๙๓ ประเทศรวมทั้งประเทศไทย ได้ร่วมกันลงนามรับรองพันธสัญญาทางการเมืองระดับผู้นำในเอกสาร “Transforming Our World: The ๒๐๓๐ Agenda for Sustainable Development” ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ อีกทั้งองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization : UNESCO)

ซึ่งประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ ๔๙ ได้ให้ความสำคัญกับ SDGs และความสัมพันธ์ระหว่าง SDGs กับ SDG๔ โดยที่ประชุมคณะกรรมการที่ ๒ ของการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ ครั้งที่ ๗๔ ได้รับรองข้อมติเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และเป็นกุญแจหลักสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ดำเนินการโดย สถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development : IMD) โครงการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Program for International Student Assessment : PISA) ดำเนินการโดยองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development : OECD)

๔.๒ กลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ
เชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ เป็นงานริเริ่มใหม่ที่ผู้ขอรับการประเมินต้องออกแบบกระบวนการจัดทำกลไกในทุกขั้นตอนด้วยตนเอง และต้องดำเนินการภายใต้เงื่อนไขหรือข้อกำหนดต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งเป็นกระบวนการรูปแบบใหม่ยังไม่มีกรณีตัวอย่างให้ศึกษาเรียนรู้ได้เนื่องจากไม่มีผู้ใดจัดทำมาก่อน โดยผู้ขอรับการประเมินต้องมีความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์ ทักษะ และสมรรถนะที่สูงมาก เพื่อดำเนินการสืบค้น ค้นคว้า ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ วิพากษ์ และสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นและสำคัญในรายละเอียดให้รอบด้าน จึงจำเป็นต้องศึกษาบริบทในเชิงวิชาการและสภาพการบริหารจัดการจากเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนผลงานที่สำนันโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเคยดำเนินการไว้เดิม รวมทั้งศึกษาเงื่อนไขหรือข้อกำหนดต่าง ๆ ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องซึ่งมีเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังมีบทลงโทษทั้งทางด้านวินัยและทางคดีอาญาด้วย ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของโลก ประเทศไทย ๔.๐ การยกระดับการพัฒนา เป้าหมายการพัฒนาประเทศ การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) แผนการปฏิรูปประเทศ การศึกษากับการพัฒนาประเทศ ระเบียบราชการ ๔.๐ ฯลฯ ตลอดจนบริบทและความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ครอบคลุมครบถ้วน เพื่อนำมาออกแบบกรอบแนวคิด หลักการ เครื่องมือ เทคนิค องค์ประกอบ และขอบข่ายในการจัดทำกลไกต้นแบบฯ ข้างต้น พร้อมทั้งเฝ้าระวังและเสนอแนะให้ผู้บริหารกำกับ การดำเนินการให้เป็นไปตามกระบวนการ ประสานงานและประสานความร่วมมืออย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการกับส่วนราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค และองค์การมหาชน ในกำกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ให้คำปรึกษาแนะนำทั้งเชิงวิชาการและเชิงบริหารจัดการ ตลอดจน การสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรที่ร่วมปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด อันเป็นการนำศาสตร์แต่ละศาสตร์ มาเสริมงานซึ่งกันและกันเพื่อให้มีการนำสู่การปฏิบัติได้จริง

๔.๓ กระทรวงศึกษาธิการเป็นองค์การขนาดใหญ่ มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายหลายฉบับ และโครงสร้างแตกต่างจากกระทรวงอื่น มีบุคลากรปฏิบัติงานอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศเป็นจำนวนมาก และหลากหลายประเภท ซึ่งต้องดำเนินการจัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีสิทธิในการจัดการศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ จึงทำให้ผู้ขอรับการประเมินต้องมีความรู้ความเข้าใจภารกิจ การจัดการศึกษาที่มีความหลากหลายและสลับซับซ้อน กล่าวคือ กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริม และกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และการอาชีวศึกษา แต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ จัดทำนโยบาย แผน และมาตรฐาน การศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา นอกเหนือจาก

ภารกิจสำคัญในการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ การขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ อีกทั้งต้องดำเนินการตามภารกิจที่เป็นไปตามระเบียบบริหารราชการทั่วไปเช่นเดียวกับกระทรวงอื่น และภารกิจที่เป็นไปตามระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีโครงสร้างแตกต่างจากกระทรวงอื่น โดยในส่วนกลางมีสำนักงานปลัดกระทรวงและองค์กรหลัก ๓ องค์กร ได้แก่ สภาการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทำหน้าที่รับผิดชอบงานเลขานุการของแต่ละองค์กรหลักตามลำดับ อีกทั้งมีหน่วยงานที่มีกฎหมายเฉพาะและหัวหน้าส่วนราชการเทียบเท่าอธิบดีในบังคับบัญชาของปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการทั้งกระทรวง และกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงานให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา หรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ อีกทั้งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ยังได้กำหนดให้ในส่วนกลางมีคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ในระดับจังหวัดมีคณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน พร้อมทั้งให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑ – ๑๘ และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร เพื่อปฏิบัติหน้าที่ “ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ” ในระดับพื้นที่ภาค และจังหวัดตามลำดับ ขณะที่การจัดทำกลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ ในครั้งนี้ ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในองงานของทุกหน่วยงานตามโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งภารกิจของภาคส่วนอื่นที่มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ อาทิ หน่วยงานอื่นของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งผู้ขอรับการประเมินต้องทำหน้าที่ประสานความร่วมมือกับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้ได้กลไกต้นแบบขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศแบบร่วมมือกันของทุกภาคส่วนอย่างมีเอกภาพตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง รวมทั้งให้ได้กลไกที่ทำให้ระบบการบริหารและจัดการศึกษาดำเนินการอย่างมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันและส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

๔.๔ การดำเนินการจัดทำกลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ ต้องใช้กระบวนการทางวิชาการอย่างเข้มข้น ควบคู่ไปกับแนวปฏิบัติของราชการที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านสู่การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ จึงมีความยากและต้องการคุณภาพระดับสูงในทุกขั้นตอน โดยผู้ขอรับการประเมินต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพ และทักษะ ทั้งทางวิชาการและการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และการบริหารจัดการให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นและสำคัญ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจในการดำเนินการต่าง ๆ ในลักษณะของประโยชน์และข้อตกลงร่วมกันของทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างคล่องตัว บูรณาการ มีเอกภาพ สามารถถ่ายทอดความคิดสู่แนวปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงาน ให้คำปรึกษาที่มีคำตอบหรือบทสรุป

ที่สามารถดำเนินการต่อไปได้ ตลอดจนต้องมีทักษะการคิดเชิงบวก มีภูมิหลัง บุคลิกภาพ และพฤติกรรม การแสดงออกที่น่าเชื่อถือไว้วางใจ เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทุกระดับซึ่งมีเป็นจำนวนมาก และกระจายอยู่ทั่วประเทศ มีความเชื่อมั่นในกลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ ว่าเป็นงานบุกเบิกที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ท่ามกลางบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและคาดเดาล่วงหน้าได้ยาก

๕. การใช้ประโยชน์และเผยแพร่

๕.๑ การใช้ประโยชน์

๕.๑.๑ รายงานผลการศึกษา “กลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” ได้รับความเห็นชอบจากปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และนำไปดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะผู้รับบริการ รวมทั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการกิจของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อนำมาประมวลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ และสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๕.๑.๒ หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ สามารถนำกลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ แบบร่วมมือกันของทุกภาคส่วนอย่างมีเอกภาพ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง ภายใต้แนวคิด “Future Lab, Policy Lab, Government Lab” โดยการแปลงเป็นชุดโครงการที่สำคัญหรือที่เรียกว่า Flagship Projects, Big Rock Projects และ Quick Win Projects จากนั้นนำชุดโครงการที่สำคัญดังกล่าวไปจัดทำ “แผนระดับที่ ๓” ซึ่งหมายความถึง “แผนปฏิบัติการรายประเด็น” ตามแนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ และ “แผนปฏิบัติราชการ” ของส่วนราชการตามความในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยในมาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๖ ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้นโดยจัดทำเป็นแผนห้าปี ซึ่งต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง” ซึ่งมีนัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่มุ่ง “พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง” อันจะส่งผลต่อการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติจนบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศได้ตามเวลาที่กำหนด และสนองตอบต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

๕.๑.๓ หน่วยงานของรัฐนอกกระทรวงศึกษาธิการ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ที่มีสิทธิในการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ สามารถนำกลไกฯ ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้มีมาตรฐานที่เหมาะสมต่อสภาพปัจจุบัน และส่งผลให้การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ พร้อมทั้งส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมายตามแผนปฏิรูปประเทศ และเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ให้เกิดผลสำเร็จได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๕.๑.๔ หน่วยงานของรัฐนอกภาคการศึกษา สามารถนำกลไกฯ ไปประยุกต์ใช้เป็นกรณีตัวอย่างในการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการตามภารกิจของหน่วยงานนั้น : รองรับการพัฒนอย่งยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ แบบร่วมมือกันของทุกภาคส่วนอย่างมีเอกภาพ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง นำไปสู่การปฏิบัติ ให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

๕.๑.๕ บุคคลทั่วไป ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่มีความสนใจ สามารถนำกลไกฯ ไปศึกษา ค้นคว้า ให้มีองค์ความรู้ และข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายใต้บริบทของสถานการณ์และพื้นที่นั้น ๆ

๕.๑.๖ ผู้ขอรับการประเมินดำเนินการผลักดันให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นำกลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนอย่งยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ ไปสู่การปฏิบัติ ภายใต้ภารกิจของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ โดยประยุกต์แนวคิดการพัฒนาและการรังสรรค์นวัตกรรมในรูปแบบใหม่ (Sandbox) ไปกำหนดกิจกรรมสำคัญตามโครงการขับเคลื่อนการบริหารจัดการการศึกษาในระดับภาคและกลุ่มจังหวัด ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกอบด้วยกิจกรรมที่ ๑ สร้างการรับรู้ทิศทางการพัฒนาระดับภาคและกลุ่มจังหวัด ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ ๑ แผนระดับที่ ๒ แผนระดับที่ ๓ และนโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) กิจกรรมที่ ๒ ทบทวนแผนพัฒนาด้านการศึกษา ระดับภาคและกลุ่มจังหวัด ให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ ๑ แผนระดับที่ ๒ แผนระดับที่ ๓ และนโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) กิจกรรมที่ ๓ นำร่องการทบทวนแผนพัฒนาการศึกษาระดับจังหวัดให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ ๑ แผนระดับที่ ๒ แผนระดับที่ ๓ และนโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) เพื่อการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ และกิจกรรมที่ ๔ สนับสนุน กำกับ ติดตาม สรุป และรายงานผลการดำเนินงานภาพรวมของโครงการฯ โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

๕.๒ การเผยแพร่

๕.๒.๑ เมื่อสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สามารถดำเนินการนำกลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนอย่งยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ ไปสู่การปฏิบัติได้ตามเจตนารมณ์แล้ว จึงได้นำไปเผยแพร่ให้แก่ส่วนราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และองค์กรมหาชนในกำกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งส่วนราชการอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ตลอดจนบิดามารดา ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม มีการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นมาตรฐานเดียวกัน และสอดคล้องกับบริบทในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งเผยแพร่ให้ส่วนราชการอื่น ๆ นำไปใช้เป็นกรณีตัวอย่าง

ในการปฏิบัติงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ ตามเจตนารมณ์ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๕.๒.๒ ผู้ขอรับการประเมินนำ “กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” ไปใช้เป็นประเด็นสำคัญในการให้บริการทางวิชาการในโอกาสต่าง ๆ เช่น การบรรยายพิเศษในชั้นเรียนแก่นิสิตระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก การเป็นผู้บริหารพี่เลี้ยงให้แก่ผู้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนิสิตระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก การตอบข้อซักถามเพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรภายในกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นิสิต นักศึกษา และประชาชนที่สนใจนำไปใช้ประโยชน์

๕.๒.๓ นำเสนอผลงาน “กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” ผ่านเว็บไซต์ www.moe.go.th (กระทรวงศึกษาธิการ) และเว็บไซต์ www.bps.moe.go.th (สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)

กลไกการขับเคลื่อน

เป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ
ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ

: รองรับการพัฒนาย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐

๑. บทนำ

๑.๑ ความเป็นมา

โมเดลประเทศไทย ๔.๐ เป็นโมเดลการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมเพื่อมุ่งปรับเปลี่ยนไปสู่โครงสร้างเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Value-Based Economy) หรือโมเดลเศรษฐกิจแบบทำน้อยได้มาก และสร้างความสมดุลทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ๓ มิติสำคัญ ได้แก่ (๑) เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และ (๓) เปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้า ไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น ในการเปลี่ยนผ่านเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนครั้งนี้ ได้ส่งผลอย่างสำคัญประการหนึ่งให้กำลังแรงงานต้องเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูงด้วย ทั้งนี้ “กระบวนทัศน์ในการพัฒนาประเทศไทยใต้ประเทศไทย ๔.๐ มี ๓ ประเด็นที่สำคัญ (๑) เป็นจุดเริ่มต้นของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน อย่างเป็นรูปธรรม (๒) เป็น ‘Reform in Action’ ที่มีการผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ การปฏิรูปการวิจัยและการพัฒนา และการปฏิรูปการศึกษาไปพร้อม ๆ กัน (๓) เป็นการผนึกกำลังของทุกภาคส่วนภายใต้แนวคิด ‘ประชารัฐ’ โดยเป็นประชารัฐที่ผนึกกำลังกับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ การวิจัยพัฒนา และบุคลากรระดับโลก ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของการ “รู้จักเติม รู้จักพอ และรู้จักปัน” (ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์ Dr. Suwit Maesincee – Facebook ๒๕๕๙)

กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานของรัฐและมีภารกิจตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม กำหนดให้ดำเนินการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษา ทุกระดับ ทุกประเภท และการอาชีวศึกษา แต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ จัดทำนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา นอกเหนือจากภารกิจสำคัญดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการยังต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม อาทิ หน้าที่ดำเนินการด้านการศึกษาตามมาตรา ๕๔ หน้าที่ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และใช้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันตามมาตรา ๖๕ ตลอดจนหน้าที่ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย ๓ ประการ คือ (๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ (๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ และ (๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี

และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งครอบคลุมถึงแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา ต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ได้รับการประกาศเป็นพระบรมราชโองการ ในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ มุ่งให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ภายในระยะเวลา ๒๐ ปี เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน โดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้จัดทำ ร่างยุทธศาสตร์ชาติเสนอคณะรัฐมนตรีประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้าง โอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ แต่ละด้าน ได้จัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) สำหรับเป็นกลไกสำคัญในการ ถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความชัดเจน และเป็นการเชื่อมโยงระหว่างกัน จำนวน ๒๓ ฉบับ ได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒ โดยมีสาระสำคัญที่ระบุเป้าหมายรวม ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ทุกระยะ ๕ ปี จำนวน ๓๗ เป้าหมาย ๓๙ ตัวชี้วัด อีกทั้งแต่ละฉบับกำหนดให้มีแผนย่อย จำนวน ๘๕ แผนย่อย ที่ระบุเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายทุกระยะ ๕ ปี รวมทั้งแนวทางการพัฒนา รวมทั้งสิ้น ๑๔๐ เป้าหมาย ๑๖๓ ตัวชี้วัด และทำให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง จะต้องนำไปปฏิบัติ ให้เป็นไปตามสาระสำคัญดังกล่าว อีกทั้งต้องจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณให้สอดคล้องกับ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วย อย่างไรก็ตาม ยุทธศาสตร์ชาติจะต้องมีการทบทวน ทุก ๕ ปีหรือสามารถแก้ไขเพิ่มเติมได้เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกหรือของประเทศ โดยให้ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ สามารถแก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศได้ โดยให้คณะกรรมการ จัดทำยุทธศาสตร์ชาติดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด

แผนการปฏิรูปประเทศ จัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ให้พิจารณาความเร่งด่วนเพื่อกำหนดลำดับขั้นตอนในการปฏิรูป และต้องคำนึงถึงความพร้อมด้านบุคลากร และการเงินการคลังของประเทศ ตลอดจนต้องกำหนดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการปฏิรูปที่คาดหวังให้บรรลุ ผลสำเร็จภายในระยะเวลา ๕ ปีด้วย เพื่่อมุ่งวางรากฐานการพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุล ประชาชนในสังคมมีโอกาส หักเหี่ยมกัน และมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยดำเนินการปฏิรูปตามประเด็นขับเคลื่อนที่สำคัญ ๖ มิติ ได้แก่ มิติการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม มิติการพัฒนาเศรษฐกิจ มิติการสร้างสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง มิติการฟื้นฟูและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มิติการสร้างประสิทธิภาพและความ โปร่งใสในกระบวนการทำงานของภาครัฐ และมิติการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ปัจจุบัน แผนการปฏิรูปประเทศที่ได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ รวมทั้งสิ้น ๑๑ ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการ ยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยี สารสนเทศ ด้านสังคม ด้านพลังงาน และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สำหรับ ด้านการศึกษา ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และมีผลให้หน่วยงาน

ของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะดังกล่าวโดยพลันตามที่กฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศกำหนด ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยคณะกรรมการมีหน้าที่กำกับดูแลและสนับสนุน เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม แผนการปฏิรูปประเทศสามารถแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เปลี่ยนแปลงไปหรือด้วยเหตุใด ๆ ได้ โดยให้คณะกรรมการแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด

นอกจากนี้ การดำเนินการของกระทรวงศึกษาธิการต้องเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งได้กำหนดให้ต้องดำเนินการทบทวนภารกิจ โดยพิจารณาจำแนกภารกิจที่มีความจำเป็น และภารกิจที่สมควรจะยกเลิก ปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเพื่อดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะกรรมการที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกำลังเงินงบประมาณของประเทศ ความคุ้มค่าของภารกิจ และสถานการณ์อื่นประกอบกัน ขณะที่ต้องเป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งได้กำหนดให้ต้องรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR) ภายในระยะเวลาและตามรายการที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด เพื่อนำไปจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เป็นองค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ และองค์กรอัยการ รวมทั้งรัฐสภา อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติอาจเสนอแนะให้หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แต่หากหน่วยงานไม่ดำเนินการให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติรายงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและสั่งการให้หน่วยงานดำเนินการ ทั้งนี้ หากสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาพิจารณาว่าหน่วยงานยังไม่ดำเนินการตามข้อสั่งการดังกล่าว ให้มีมติส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาดำเนินการกับหัวหน้าหน่วยงานนั้นตามหน้าที่และอำนาจให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มูลให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาขึ้นส่งให้ผู้ขึ้นพิจารณาหรือพนักงาน หรือสั่งให้ออกจากราชการหรือออกจากงานไว้ก่อน หรือสั่งให้พ้นจากตำแหน่งต่อไป สำหรับคณะกรรมการปฏิรูปด้านต่าง ๆ อาจประสานหรือหารือให้หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการต้องแก้ไขปรับปรุงการดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านนั้น ๆ หากไม่อาจหาข้อยุติร่วมกันได้ให้คณะกรรมการปฏิรูปแจ้งเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อพิจารณา และให้หน่วยงานต้องปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ยิ่งไปกว่านั้น ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการรับทราบรายงานผลการดำเนินการของหน่วยงานตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ และหรือแจ้งเหตุที่หน่วยงานไม่ดำเนินการตามข้อสั่งการของคณะรัฐมนตรีหรือมติของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ แล้วแต่กรณีด้วย

ในการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการตามภารกิจที่เป็นไปตามระเบียบบริหารราชการทั่วไปเช่นเดียวกับกระทรวงอื่น และภารกิจที่เป็นไปตามระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการที่มีสำนักงานปลัดกระทรวงรวมทั้งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบงานเลขานุการของแต่ละองค์กรหลัก ได้แก่ สภาการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามลำดับ โดยมีรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงาน ให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา หรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ อีกทั้งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ยังได้กำหนดให้ในส่วนกลางมีคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ในระดับจังหวัด มีคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน พร้อมทั้งให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑ - ๑๘ และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร เพื่อปฏิบัติหน้าที่ “ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ” ในระดับพื้นที่ภาค และจังหวัดตามลำดับ

เนื่องจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญของการขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ตามภารกิจทั้งในระดับกระทรวงและระดับกรม รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ จึงได้มอบหมายให้สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ซึ่งมีผู้ขอรับการประเมินดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการดำเนินการดังกล่าว ตามที่มีอำนาจหน้าที่จัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย การให้บริการ กำหนดกรอบวงเงินงบประมาณ แผนงบประมาณ และแผนปฏิบัติราชการของกระทรวง รวมทั้งจัดทำนโยบาย แผนปฏิบัติราชการและงบประมาณของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์ วิจัย และจัดทำสถิติ ประมวลผล ข้อมูล ดัชนีด้านการบริหารจัดการศึกษา รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และให้คำปรึกษาแนะนำวิชาการด้านการจัดการศึกษา การวางแผนการงบประมาณ การติดตามประเมินผล การรายงานผล และประสานการปฏิบัติงานของหน่วยงานในกระทรวงและในสำนักงานปลัดกระทรวงให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติราชการ รวมทั้งได้รับแต่งตั้งเป็นรองหัวหน้ากลุ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง กระทรวงศึกษาธิการ ด้านวิชาการ พร้อมทั้งเป็นผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง กระทรวงศึกษาธิการ คนที่ ๑ เป็นระยะเวลาหนึ่งด้วย ดังนั้น ผู้ขอรับการประเมินจึงเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการวางแผนงานขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศตามภารกิจทั้งในระดับกระทรวงและระดับกรมมาตั้งแต่เริ่มต้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และมุ่งมั่นดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้ก้าวทันระบบงานรูปแบบใหม่ที่ต้องมีการเรียนรู้ การยอมรับ การเปลี่ยนแปลง การปรับประยุกต์เพื่อทดลองใช้ การใช้ปฏิบัติงานอย่างจริงจัง รวมทั้งการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขร่วมกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตลอดเวลา โดยผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑.๑.๑ สืบค้น ค้นคว้า ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ วิพากษ์ และสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นและสำคัญเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศ การศึกษากับการพัฒนาประเทศ การศึกษาของประเทศไทย ความท้าทายในการยกระดับการพัฒนาการศึกษาไทย บริบทของการจัดการศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศ โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ๒๓ ฉบับ แผนการปฏิรูปประเทศ ๑๒ ด้าน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) กฎหมายและแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง นโยบาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนงาน โครงการ กิจกรรม เป้าหมาย ตัวชี้วัด ระบบงบประมาณ ระบบงาน กระบวนการ แนวทางการจำแนกภารกิจของหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ การเชื่อมโยงการถ่ายทอด ความสอดคล้อง การแปลง เอกภาพ บูรณาการ ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and valuation

System of National Strategy and Country Reform; eMENSRC) องค์ประกอบ เครื่องมือและเทคนิค ฯลฯ ตามขอบเขตของผลงาน เพื่อให้ผู้ขอรับการประเมินมีความรู้ ความเข้าใจในองค์ประกอบและทิศทางการดำเนินงานอย่างชัดเจน พร้อมทั้งนำมาใช้ในการศึกษาและจัดทำ “กลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐”

๑.๑.๒ กำหนดกรอบแนวคิด หลักการ เครื่องมือ เทคนิค องค์ประกอบ และขอบข่าย การดำเนินงานการศึกษาและจัดทำ “กลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐”

๑.๑.๓ ดำเนินการจัดทำ “กลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” ตามกระบวนการ ดังนี้

(๑) ขั้นการพิจารณาระยะห่างระหว่างสถานการณ์กับค่าเป้าหมายที่กำหนด ในแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y๑) ที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) มีขั้นตอน ดังนี้

(๑.๑) นำองค์กรและบุคลากรของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ เข้าสู่ระบบราชการ ๔.๐ ตามโครงการปฏิรูปองค์กรด้านโครงสร้างของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ภายใต้แผนปฏิรูปองค์กรของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ ซึ่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการอนุมัติให้ดำเนินการ

(๑.๒) นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการประสานงานนโยบายและยุทธศาสตร์ ระหว่างสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กับสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวน ๑๘ ภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จำนวน ๗๖ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร

(๑.๓) ผลักดันให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการศึกษาในภูมิภาค : หลักสูตร “การเสริมสร้างศักยภาพของนักวิเคราะห์นโยบายและแผน” ขึ้น จำนวน ๒ รุ่น ๆ ละ ๑๒๐ – ๑๕๐ คน

(๑.๔) จัดให้มีเครือข่าย “นักยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ” ขึ้น

(๒) ขั้นตอนออกแบบแนวคิดและขั้นตอนการศึกษาและจัดทำกลไกต้นแบบ การขับเคลื่อนค่าเป้าหมายที่กำหนดในแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y๑) ที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) ตามแนวทางของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีขั้นตอน ดังนี้

(๒.๑) ค้นหาและศึกษาหาความรู้ วิเคราะห์และสังเคราะห์ รัฐธรรมนูญ กฎหมาย และระเบียบข้อสั่งการของคณะรัฐมนตรี และข้อมูลเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งรวบรวมและสังเคราะห์ผลการดำเนินงาน ตามที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมายให้ผู้ขอรับการประเมินรับผิดชอบหลัก ดำเนินการภารกิจพิเศษนอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ประจำในฐานะผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ระดับประเทศ ระดับกระทรวงและระดับกรม อีกทั้งเป็นบริบทสำคัญสำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำกลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้

ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐

(๒.๒) เข้าร่วมการประชุมชี้แจง/การประชุมหารือ/การประชุมปฏิบัติการ ซึ่งจัดโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อรับรู้ข้อมูลข่าวสารรวมทั้งต้องนำเสนอข้อมูลหรือความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมในฐานะผู้แทนกระทรวงและสำนักงานปลัดกระทรวง ตามที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย พร้อมทั้งจัดทำรายงานวิเคราะห์สรุปและข้อเสนอเพื่อวางแผนทางขับเคลื่อนฯ เสนอปลัดกระทรวงศึกษาธิการเพื่อทราบและพิจารณาสั่งการในขั้นตอนต่าง ๆ

(๒.๓) ผลักดันให้มีการสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้แก่ผู้บริหารระดับสูง และผู้ปฏิบัติของกระทรวงและสำนักงานปลัดกระทรวงทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่ระดับภาคและจังหวัด ในทุกโอกาสที่สามารถดำเนินการได้ อาทิ การประชุม สัมมนา จัดทำสื่อเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ อาทิ ระบบประสานงานนโยบายและยุทธศาสตร์ (BPSI : Bureau of Policy and Strategy Innovation) สื่อสังคมต่าง ๆ เช่น บัญชีไลน์ YouTube ซึ่งส่งผลให้เกิดความตระหนักรู้ เตรียมการและเริ่มดำเนินการอย่างจริงจัง โดยได้รับความร่วมมือด้านองค์ความรู้และวิทยากรจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นอย่างดี

(๒.๔) ดำเนินการศึกษาและจัดทำกลไกต้นแบบขับเคลื่อนค่าเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y๑) ที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) เพื่อวางกรอบคิดวิเคราะห์ให้โครงการ (X) ซึ่งเป็นกลไกของกระทรวงและสำนักงานปลัดกระทรวง สามารถขับเคลื่อนค่าเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y๑) ที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) เสนอปลัดกระทรวงศึกษาธิการเพื่อทราบและพิจารณาให้ความเห็นชอบกลไกต้นแบบขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการแบบร่วมมือกันของทุกภาคส่วนอย่างมีเอกภาพ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทางสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดรองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐

(๒.๕) ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละขั้นตอนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้ขอรับการประเมินเป็นผู้ดำเนินการหลักตามแนวทางการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) เพื่อให้ได้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่แตกต่างหลากหลายสำหรับนำมาประมวลและใช้เป็นข้อมูลสำคัญประกอบการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนากลไกต้นแบบฯ ผ่านกิจกรรมและช่องทางต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย อาทิ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับสำนักด้านนโยบายและแผนของส่วนราชการหลักสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับสำนักด้านนโยบายและแผนขององค์การมหาชนในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ บุคลากรของกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา รวมทั้งนิสิต นักศึกษา และประชาชนที่สนใจ โดยดำเนินการแจ้งเวียนด้วยหนังสือราชการ การจัดประชุม/การเข้าร่วมประชุมรูปแบบต่าง ๆ การนำเสนอผ่านระบบประสานงานนโยบายและยุทธศาสตร์ (BPSI : Bureau of Policy and Strategy Innovation) และสื่อสังคมต่าง ๆ เช่น บัญชีไลน์ YouTube การบรรยายพิเศษในชั้นเรียนแก่นิสิตระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก การเป็นผู้บริหารพี่เลี้ยงให้แก่ผู้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนิสิตระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก การตอบข้อซักถามเพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรภายในกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ได้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีความแตกต่างหลากหลาย สำหรับนำมา

ประมวลและใช้เป็นข้อมูลสำคัญประกอบการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ และสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีกลไกต้นแบบที่ทำให้ระบบการบริหารและจัดการศึกษา สามารถดำเนินการอย่างมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นเอกภาพ และส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายตามแผนปฏิรูปประเทศ และเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติได้ในระยะเวลาที่กำหนด รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ เพื่อจัดทำกลไกต้นแบบขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ แบบร่วมมือกันของทุกภาคส่วนอย่างมีเอกภาพ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง สำหรับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

๑.๒.๒ เพื่อให้หน่วยงานนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ที่มีสิทธิในการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ นำกลไกต้นแบบฯ ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้มีมาตรฐานที่เหมาะสมต่อสภาพปัจจุบัน และส่งผลให้การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ พร้อมทั้งส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมายตามแผนปฏิรูปประเทศ และเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ให้เกิดผลสำเร็จได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๑.๒.๓ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐนอกภาคการศึกษา นำกลไกต้นแบบฯ ไปศึกษา ค้นคว้า เป็นกรณีตัวอย่างเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการตามภารกิจของหน่วยงานนั้น : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ แบบร่วมมือกันของทุกภาคส่วนอย่างมีเอกภาพ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง นำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

๑.๒.๔ เพื่อให้บุคคลทั่วไป ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่มีความสนใจ นำกลไกต้นแบบฯ ไปศึกษา ค้นคว้า ให้มีความรู้และข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายใต้บริบทของสถานการณ์และพื้นที่นั้น ๆ

๑.๓ บริบทและสภาพการณ์ที่สำคัญ

ในการจัดทำ “กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” มีบริบทและสภาพการณ์ระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับชาติ ที่ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งผู้ขอรับการประเมินจำเป็นต้องคำนึงถึง ดังนี้

๑.๓.๑ บริบทการพัฒนาอย่างยั่งยืนระดับโลก

(๑) ประเทศไทยและประเทศสมาชิก รวมทั้งสิ้น ๑๙๓ ประเทศ ได้ร่วมลงนามรับรองวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ (The ๒๐๓๐ Agenda for Sustainable Development) ในเวทีการประชุมสุดยอดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Summit) เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ระหว่างการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๐ (The ๗๐th session of the United Nations General Assembly) ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศ

สหรัฐอเมริกา ซึ่งวาระดังกล่าวครอบคลุมเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ๑๗ เป้าหมายหลัก รวมทั้งลงนามพันธสัญญาทางการเมืองระดับผู้นำในเอกสาร “Transforming Our World : The ๒๐๓๐ Agenda for Sustainable Development” เพื่อยืนยันเจตนารมณ์ และกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกด้านต่าง ๆ ใน ๑๕ ปีข้างหน้า (ค.ศ. ๒๐๑๕ - ๒๐๓๐) ที่จะนำไปสู่การขับเคลื่อนเพื่อสานต่อภารกิจที่ยังไม่บรรลุผลสำเร็จภายใต้เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs)

(๑.๑) จุดเริ่มต้นแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ก่อตัวมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ โดยในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ (United Nations Conference on the Human Environment : UNCHE) ณ กรุงสตอกโฮล์ม ประเทศสวีเดน ระหว่างวันที่ ๕-๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมเป็นผู้แทนระดับผู้นำประเทศ ประมุขแห่งรัฐ หัวหน้าคณะรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ระดับสูงจาก ๑๑๓ ประเทศ รวมทั้งจากองค์กรเอกชนกว่า ๔๐๐ องค์กร และนับว่าเป็นการประชุมด้านปัญหาสิ่งแวดล้อมครั้งแรกของโลก โดยที่ประชุมได้ร่วมกันเรียกร้องให้ทุกประเทศตระหนักถึงวิกฤตการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาแบบมุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจเพียงประการเดียว การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างฟุ่มเฟือยและเกินขีดจำกัด ขณะที่ประชากรในประเทศยากจนยังคงมีความเป็นอยู่ที่แร้นแค้น ไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรในระดับที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพได้ ก่อให้เกิดปฏิญญาสต็อกโฮล์ม (Stockholm Declaration) และแผนปฏิบัติการสต็อกโฮล์ม (Stockholm Action Programme) มีสาระสำคัญ ได้แก่ ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมมนุษย์ การจัดตั้งโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme : UNEP) รวมทั้งเสนอให้รัฐบาลของแต่ละประเทศจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรง อีกทั้งกำหนดให้วันที่ ๕ มิถุนายนของทุกปีเป็นวันสิ่งแวดล้อมโลกด้วย ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (the World Commission on Environment and Development : WCED) โดยมี Gro Harlem Brundtland อดีตนายกรัฐมนตรีหญิงคนแรกของประเทศนอร์เวย์เป็นประธาน เริ่มประชุมครั้งแรกในเดือนธันวาคม ๒๕๒๗ และได้จัดทำ Report of the World Commission on Environment and Development : Our Common Future ออกเผยแพร่ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ และมีชื่อเรียกรายงานฉบับประวัติศาสตร์แห่งมวลมนุษยชาตินี้ว่า “๑๙๘๗ Brundtland Report” เพื่อเป็นเกียรติแด่ประธานคณะกรรมการดังกล่าว และได้นำเสนอต่อที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ ในวาระสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๓๒ ซึ่งนับเป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)

(๑.๒) สหประชาชาติได้ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนมาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

(๑.๒.๑) การประชุมว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (United Nations Conference on Environment and Development : UNCED) หรือ “Earth Summit ๑๙๙๒” ณ นครริโอ เดอจาเนโร ประเทศบราซิล ระหว่างวันที่ ๓ - ๑๔ มิถุนายน ๒๕๓๕ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมจาก ๑๗๒ ประเทศ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาในทุกสาขาสำหรับเป็นแนวปฏิบัติแก่ประชาคมโลก สำหรับประเทศไทยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี (สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี) เสด็จแทนพระองค์และทรงเป็นหัวหน้าคณะรัฐบาลไทยเข้าร่วมการประชุมด้วย ทั้งนี้ การประชุมได้มีการยอมรับแนวคิดเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งนำไปสู่การรับรองปฏิญญาว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (Rio Declaration on

Environment and Development) เพื่อกำหนดหลักการ ๒๗ ประการ เกี่ยวกับสิทธิและความรับผิดชอบของแต่ละประเทศ ในการดำเนินงานของทุกภาคส่วนเพื่อร่วมกันพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งแผนปฏิบัติการ ๒๑ (Agenda ๒๑) ซึ่งเป็นแผนแม่บทที่ทุกประเทศทั่วโลกต้องร่วมมือกันในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนาทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และแถลงการณ์เกี่ยวกับหลักการด้านป่าไม้ (Statement of Forest Principle) กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change : UNFCCC) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity : CBD) ตลอดจนเสนอให้มี “คณะกรรมการว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Commission on Sustainable Development : CSD) พร้อมทั้งเสนอต่อที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยที่ ๔๗ เพื่อจัดตั้ง CSD ทำหน้าที่ประสานและติดตามการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ ๒๑ โดยให้รายงานผลต่อสมัชชาสหประชาชาติ ผ่านคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ ด้วย “The concept of sustainable development, presented in Agenda ๒๑, recognised that economic development must be balanced with growth that meets present generations’ needs and protects the environment, without jeopardizing the ability of future generations to meet their own needs.”

(๑.๒.๒) การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยพิเศษ (United Nations General Assembly Special Session on Environment and Development : UNGASS) ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๐ เพื่อติดตามผลการดำเนินการ ตามข้อผูกพันต่าง ๆ พร้อมทั้งทบทวนความก้าวหน้าการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ๒๑ (Agenda ๒๑) ระยะ ๕ ปีภายหลัง Earth Summit ๑๙๙๒ และมีมติรับรอง Programme for the further Implementation of Agenda ๒๑ เพื่อใช้เป็นแนวทางระยะ ๕ ปีต่อไป (ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๕)

(๑.๒.๓) การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๕๕ (The ๕๕th session of the General Assembly) ได้มีการจัดประชุมสมัชชาสหประชาชาติแห่งสหประชาชาติ (The Millennium Assembly of the United Nations) หรือการประชุมสุดยอดแห่งสหประชาชาติ (A Millennium Summit of the United Nations.) ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ ๖ - ๘ กันยายน ๒๕๔๓ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมเป็นผู้แทนระดับผู้นำประเทศ ประมุขแห่งรัฐ หัวหน้าคณะรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ระดับสูงจาก ๑๘๙ ประเทศ เพื่อให้ข้อคิดเห็นต่อการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของสหประชาชาติในศตวรรษที่ ๒๑ ให้สามารถเผชิญต่อความเปลี่ยนแปลงและสิ่งท้าทายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งนำไปสู่การรับรองปฏิญญาแห่งสหประชาชาติ (The Millennium Declaration) ซึ่งครอบคลุมถึงการดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (Millennium Development Goals : MDGs) ซึ่งเป็นวาระการพัฒนาของโลกในช่วง ๑๕ ปีต่อไป (ระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๐๐ - ๒๐๑๕) ที่ทุกประเทศร่วมกันเป็นหุ้นส่วนในการขจัดความยากจนพร้อมทั้งกำหนดชุดเป้าหมายหลักที่มีระยะเวลากำกับชัดเจน ประกอบด้วย ๘ เป้าหมายหลัก ได้แก่ (๑) ขจัดความยากจนและความหิวโหย (๒) ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา (๓) ส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศและบทบาทสตรี (๔) ลดอัตราการตายของเด็ก (๕) พัฒนาสุขภาพของสตรีมีครรภ์ (๖) ต่อสู้กับโรคเอดส์ มาลาเรีย และโรคสำคัญอื่น ๆ (๗) รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และ (๘) ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในประชาคมโลก

(๑.๒.๔) การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๕๗ (The ๕๗th session of the General Assembly) ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ ๓ - ๕ ตุลาคม ๒๕๔๕ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมเป็นผู้แทนระดับผู้นำประเทศ ประมุขแห่งรัฐ หัวหน้าคณะรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ระดับสูงจาก ๑๘๙ ประเทศ ได้มีมติให้มีการทบทวนความก้าวหน้า

การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ๒๑ (Agenda ๒๑) ในรอบ ๑๐ ปีภายหลัง Earth Summit ๑๙๙๒ โดยเรียกชื่อการประชุมอย่างไม่เป็นทางการว่า Rio+๑๐ อีกทั้งคณะกรรมการพิจารณาว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้จัดการประชุมสมัยที่ ๑๐ เพื่อเตรียมการสำหรับจัดประชุมการประชุมสุดยอดว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน (The World Summit on Sustainable Development : WSSD) โดยมีมติให้เชิญผู้นำประเทศ ประมุขแห่งรัฐ หัวหน้าคณะรัฐบาล เข้าร่วมการประชุมดังกล่าว

(๑.๒.๕) การประชุมสุดยอดว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน (The World Summit on Sustainable Development : WSSD) หรือเรียกว่า “Earth Summit ๒๐๐๒ (Rio+๑๐)” ณ นครโจฮันเนสเบิร์ก ประเทศแอฟริกาใต้ ระหว่างวันที่ ๒๖ สิงหาคม - ๔ กันยายน ๒๕๔๕ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมเป็นผู้แทนระดับผู้นำประเทศ ประมุขแห่งรัฐ หัวหน้าคณะรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ระดับสูงจาก ๑๙๑ ประเทศ สำหรับประเทศไทยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี (สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี) เสด็จแทนพระองค์และทรงเป็นหัวหน้าคณะรัฐบาลไทยเข้าร่วมการประชุมด้วย เพื่อทบทวนความก้าวหน้าการดำเนินงานด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนของแต่ละประเทศ ตามแผนปฏิบัติการ ๒๑ ในรอบสิบปีที่ผ่านมาและมุ่งเป้าหมายไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจน การรักษาระดับการพัฒนา และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งนำไปสู่การรับรองปฏิญญาโจฮันเนสเบิร์กว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Johannesburg Declaration) และแผนการดำเนินงานโจฮันเนสเบิร์ก (Johannesburg Plan of Implementation : JPOI) ซึ่งกำหนดมาตรการในการช่วยเร่งรัดการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ ๒๑ รวมถึงพันธกรณีของข้อตกลงและอนุสัญญาต่าง ๆ ที่เป็นผลจากการประชุม Earth Summit ๑๙๙๒ โดยเน้นย้ำถึงความจำเป็นที่ประชาคมโลกจะต้องดำเนินการอย่างจริงจังตามแผนปฏิบัติการ ๒๑ และข้อตกลงอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่ผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเห็นชอบแนวทางการเป็นหุ้นส่วน (Partnerships Initiatives) ในการดำเนินโครงการระหว่างรัฐกับองค์กรต่าง ๆ และกับภาคประชาสังคมบนพื้นฐานของความสมัครใจ ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของแผนปฏิบัติการ ๒๑ ด้วย

(๑.๒.๖) การประชุมว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน (United Nations Conference on Sustainable Development : UNCSD) หรือเรียกว่า “Earth Summit ๒๐๐๒ (Rio+๒๐)” ณ นครริโอ เดจาเนโร ประเทศบราซิล ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมเป็นผู้แทนระดับผู้นำประเทศ ประมุขแห่งรัฐ หัวหน้าคณะรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ระดับสูงจาก ๑๙๓ ประเทศ นำไปสู่การรับรองเอกสารอนาคตที่เราต้องการ “The Future We Want” เพื่อสานต่อ MDGs (ปี ค.ศ. ๒๐๐๐ - ๒๐๑๕) ประกอบด้วย บทที่ ๑ วิสัยทัศน์ร่วมของเรา (Our common vision) บทที่ ๒ การยืนยันคำมั่นทางการเมือง (Renewing political commitment) บทที่ ๓ เศรษฐกิจสีเขียวในบริบทของการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการขจัดความยากจน (Green Economy in the context of sustainable development and poverty eradication) บทที่ ๔ กรอบสถาบันเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Institutional framework for sustainable development) บทที่ ๕ กรอบงานเพื่อปฏิบัติและการติดตามผล (Framework for action and follow-up) และบทที่ ๖ กลไกการดำเนินงาน (Means of implementation) พร้อมทั้งได้ริเริ่มกระบวนการหารือเพื่อกำหนดวาระการพัฒนาภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ (Post-๒๐๑๕ Development Agenda) โดยมุ่งจัดทำร่างเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่มีจำนวนเป้าหมายหลักจำกัดเท่าที่จำเป็น รวมทั้งสามารถนำไปสื่อสารให้เข้าใจง่ายและตรงกับความต้องการของประชาคมโลก ประกอบด้วย (๑) มีคณะผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงของเลขาธิการสหประชาชาติว่าด้วยการกำหนดวาระการพัฒนาภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ (The Secretary-General's High-Level Panel of eminent persons on the Post-๒๐๑๕ Development Agenda) (๒) มีคณะทำงานเปิดของสมัชชา

สหประชาชาติว่าด้วยเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (The UN General Assembly's Open Working Group on Sustainable Development Goals : OWG on SDGs) รับผิดชอบดำเนินการ และ (๓) มี Global Thematic Working Groups (๔) มีเวทีระดับสูงทางการเมืองว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน (High-Level Political Forum on Sustainable Development : HLPF) ภายใต้ คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (Economic and Social Council : ECOSOC)

(๑.๒.๗) คณะผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงของเลขาธิการสหประชาชาติ ว่าด้วยการกำหนดวาระการพัฒนากายหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ (The Secretary-General's High-Level Panel of eminent persons on the Post-๒๐๑๕ Development Agenda) จำนวน ๒๗ คน ได้จัดทำและเสนอรายงาน ต่อเลขาธิการสหประชาชาติ เรื่อง “A New Global Partnership : Eradicate Poverty and Transform Economies through Sustainable Development” เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ โดยเสนอให้มีกลไกการยกระดับเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative Shifts) ที่จะช่วยให้การพัฒนากายหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ บรรลุผล สำเร็จ ๕ ประการ ได้แก่ (๑) การไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง (Leaving No One Behind) (๒) การบรรจุเป้าหมาย ของการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้เป็นแกนสาระสำคัญ (Putting Sustainable Development at The Core) (๓) การเปลี่ยนผ่านด้านเศรษฐกิจเพื่อการมีงานทำและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ (Transforming Economies for Jobs and Inclusive Growth) (๔) การสร้างสันติภาพและสถาบันที่เปิดกว้าง และมีประสิทธิภาพสำหรับทุกคน (Building Peace and Open an Effective Institutions for All) และ (๕) การสร้างความร่วมมือระดับโลกใหม่ (Forging a New Global Partnership) อีกทั้งวาระการพัฒนานี้ ควรมีสาระสำคัญที่ครอบคลุม ๔ ประเด็น ได้แก่ (๑) การมุ่งมั่นในความยั่งยืน (Ensuring Sustainability) (๒) การสร้างความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง การทนทานต่อการบุกรุกโจมตี และการฟื้นคืนสภาพ (Building Resilience) (๓) การลดความไม่เสมอภาคและการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน (Reducing Inequality and Promoting Human Rights) และ (๔) การกำหนดแนวทางการขับเคลื่อน (Means of Implementation)

(๑.๒.๘) ประธานสมัชชาสหประชาชาติ สมัยที่ ๖๗ ได้แต่งตั้ง คณะทำงานเปิดของสมัชชาสหประชาชาติว่าด้วยเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (The UN General Assembly's Open Working Group on Sustainable Development Goals : OWG on SDGs) เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๖ เพื่อรับผิดชอบการจัดทำร่างเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และการประชุมสมัชชา สหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๖๘ ในเดือนกันยายน ๒๕๕๗ ได้มีมติรับรองเพื่อเป็นคณะทำงานระหว่าง รัฐบาลในการจัดทำเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน จำนวน ๓๐ ที่นั่ง ซึ่งได้รับคัดเลือกจากผู้แทนประเทศสมาชิก ในทุกภูมิภาคของโลก จำนวน ๗๐ ประเทศ โดยกลุ่มภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกมีประเทศไทย ประเทศภูฏาน และประเทศเวียดนาม การจัดทำข้อเสนอแล้วเสร็จเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๗ และได้นำเสนอต่อสมัชชา สหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๐ ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๗ กันยายน ๒๕๕๘

(๑.๒.๙) สหประชาชาติได้แต่งตั้ง Global Thematic Working Groups เพื่อเป็นคณะทำงานติดตามและขยายผลการประชุม Rio+๒๐ จำนวน ๑๑ คณะทำงานย่อย โดยมี ผู้แทนประเทศสมาชิกและองค์กรชำนาญพิเศษของสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องร่วมสนับสนุนการดำเนินการในแต่ละ คณะ ประกอบด้วย คณะทำงานด้านความไม่เท่าเทียม คณะทำงานด้านสุขภาพ คณะทำงานด้านการศึกษา คณะทำงานด้านการเติบโตและการจ้างงาน คณะทำงานด้านความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม คณะทำงานด้าน ธรรมชาติบาล คณะทำงานด้านความขัดแย้งและความเปราะบาง คณะทำงานด้านพลวัตทางประชากร คณะทำงานด้านความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการ คณะทำงานด้านพลังงาน และคณะทำงานด้านน้ำ ได้จัดทำแล้วเสร็จเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ และเสนอรายงานต่อเลขาธิการสหประชาชาติ

(๑.๒.๑๐) สหประชาชาติได้จัดการประชุมระดับสูงทางการเมืองว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน (High-Level Political Forum (HLPF) on Sustainable Development) ภายใต้คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (Economic and Social Council : ECOSOC) เป็นไปตามมติของ Earth Summit ๒๐๑๒ (Rio+๒๐) เพื่อเป็นกลไกหลักในการดำเนินงานด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อทดแทนคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Commission on Sustainable Development : CSD) ที่ล้มเลิกไปเพื่อยกระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำในกระบวนการพัฒนาอย่างยั่งยืน และหลีกเลี่ยงข้อจำกัดของคณะกรรมการชุดเดิม ซึ่งขาดการมีส่วนร่วมของหน่วยงานด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก และเปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกและองค์กรเฉพาะทางอื่น ๆ เข้าร่วมการหารือได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพพร้อมกันนี้ HLPF ได้รับการนำไปบรรจุไว้ในวาระการประชุมสมัชชาสหประชาชาติเป็นครั้งแรกในสมัยสามัญครั้งที่ ๗๐ และจะบรรจุเป็นวาระการประชุมทุก ๆ ๔ ปี โดย HLPF มีการประชุมมาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

HLPF ๒๐๑๕ ได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๖ มิถุนายน – ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘ หัวข้อ “Strengthening integration, implementation and review – the HLPF after ๒๐๑๕”

HLPF ๒๐๑๗ ได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๐ – ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐ หัวข้อ Eradicating poverty and promoting prosperity in a changing world พร้อมทั้งเน้นติดตามและประเมินความคืบหน้าการดำเนินการของเป้าหมายหลัก SDG๑ SDG๒ SDG๓ SDG๕ SDG๙ SDG๑๔

HLPF ๒๐๑๘ ได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๙ – ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ หัวข้อ Transformation towards sustainable and resilient societies พร้อมทั้งเน้นติดตามและประเมินความคืบหน้าการดำเนินการของเป้าหมายหลัก SDG๖ SDG๗ SDG๑๑ SDG๑๒ SDG๑๕

HLPF ๒๐๑๙ ได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๙ – ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ หัวข้อ Empowering people and ensuring inclusiveness and equality พร้อมทั้งเน้นติดตามและประเมินความคืบหน้าการดำเนินการในเชิงลึกของเป้าหมายหลัก SDG๔ SDG๘ SDG๑๐ SDG๑๓ SDG๑๖ SDG๑๗

HLPF ๒๐๒๐ ได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๗ – ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ หัวข้อ “Accelerated action and transformative pathways : realizing the decade of action and delivery for sustainable development” พร้อมทั้งเน้นติดตามและประเมินความคืบหน้าการดำเนินการของเป้าหมายหลัก SDG๑ SDG๒ SDG๓ SDG๔ SDG๕ SDG๖ SDG๘ SDG๑๖ SDG๑๗

(๑.๓) การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๐ (The ๗๐th session of the General Assembly) ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ ๒๕ – ๒๗ กันยายน ๒๕๕๘ ได้มีวาระการประชุมสุดยอดว่าด้วยการกำหนดวาระการพัฒนาภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ (United Nations Summit for the adoption of the post-๒๐๑๕ development agenda) หรือเรียกว่า การประชุมสุดยอดว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน ๒๐๑๕ “The United Nations Sustainable Development Summit ๒๐๑๕” ซึ่งมีผู้เข้าร่วมเป็นผู้แทนระดับผู้นำประเทศ ประมุขแห่งรัฐ หัวหน้าคณะรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ระดับสูงจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ๑๙๓ ประเทศ เพื่อสานต่อภารกิจที่ยังไม่บรรลุผลสำเร็จภายใต้เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ และการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ต้องสมดุลและไม่สามารถแบ่งแยกได้ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งได้ให้การยอมรับร่วมกันว่า เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เป็นภารกิจที่ยังไม่บรรลุผลสำเร็จ และนำไปสู่การรับรองพันธะสัญญาทางการเมืองระดับผู้นำในเอกสาร “Transforming Our World : The ๒๐๓๐ Agenda for Sustainable Development” เพื่อยืนยันเจตนารมณ์และกำหนดทิศทางพัฒนาอย่างยั่งยืนของโลกด้านต่าง ๆ ใน ๑๕ ปีข้างหน้าร่วมกัน (ปี ค.ศ. ๒๐๑๕-๒๐๓๐) ประกอบด้วย ๑๗ เป้าหมายหลัก (Goals) และ ๑๖๙ เป้าประสงค์ (Targets) ครอบคลุม ๓ องค์ประกอบของการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่เชื่อมโยง

สัมพันธ์กัน ได้แก่ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความครอบคลุมทางสังคมอย่างเท่าเทียม และความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม เพื่อผลักดันและขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาในทุกมิติซึ่งจำแนกเป็น ๕ กลุ่ม ได้แก่ **กลุ่มด้านสังคม/ความเป็นอยู่ของผู้คน (People)** ประกอบด้วย เป้าหมายหลัก (๑) การลดความยากจน (๒) การขจัดความหิวโหย (๓) สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี (๔) การศึกษาที่มีคุณภาพ และ (๕) ความเท่าเทียมกันทางเพศ **กลุ่มด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity)** ประกอบด้วย เป้าหมายหลัก (๗) พลังงานที่สะอาดและซื้อหาได้ (๘) งานที่มีคุณค่าและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (๙) อุตสาหกรรม นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน (๑๐) ลดความเหลื่อมล้ำ และ (๑๑) เมืองและชุมชนยั่งยืน **กลุ่มด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Planet)** ประกอบด้วยเป้าหมายหลัก (๖) น้ำและสุขาภิบาล (๑๒) การผลิตและบริโภคที่รับผิดชอบและยั่งยืน (๑๓) การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (๑๔) ระบบนิเวศทางทะเลและมหาสมุทร และ (๑๕) ระบบนิเวศบนบก **กลุ่มด้านสันติภาพ (Peace)** ได้แก่ เป้าหมายหลัก (๑๖) สันติภาพและสถาบันที่เข้มแข็ง และ**กลุ่มหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา (Partnership)** ได้แก่ เป้าหมายหลัก (๑๗) หุ้นส่วน เพื่อการพัฒนา ทั้งนี้แต่ละประเทศต้องนำไปออกแบบและกำหนดแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้สอดคล้องกับบริบทของตนเอง เพื่อร่วมกันผลักดันและขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายหลักและเป้าประสงค์ SDGs ต่อไป

(๑.๔) การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๒ มีการกำหนดหัวข้อหลักเพื่อการอภิปรายทั่วไปล้วนเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อน SDGs ทั้งสิ้น ดังนี้ ครั้งที่ ๗๑ (The ๗๑st session of the General Assembly) ระหว่างวันที่ ๑๙ – ๒๕ กันยายน ๒๕๕๙ “The SDG’s : a universal push to transform our world” ครั้งที่ ๗๒ (The ๗๒nd session of the General Assembly) ระหว่างวันที่ ๑๒ – ๑๗ กันยายน ๒๕๖๐ “Focusing on People: Striving for Peace and a Decent Life for All on a Sustainable Planet” ครั้งที่ ๗๓ (The ๗๓rd session of the General Assembly) ระหว่างวันที่ ๒๒ กันยายน – ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ “Making the United Nations Relevant to All People: Global Leadership and Shared Responsibilities for Peaceful, Equitable and Sustainable Societies” ครั้งที่ ๗๔ (The ๗๔th session of the General Assembly) ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ “Galvanizing multilateral efforts for poverty eradication, quality education, climate action and inclusion” และครั้งที่ ๗๕ (The ๗๕th session of the General Assembly) ซึ่งกำหนดจะเริ่มในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓ “The Future We Want, the UN We Need: Reaffirming our Collective Commitment to Multilateralism”

(๑.๕) ในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๔ มีกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

(๑.๕.๑) Tijjani Muhammad Bande, ประธานการประชุม ได้กำหนดให้มี The SDG Summit ควบคู่กับ HLPF ระหว่างวันที่ ๒๔ – ๒๕ กันยายน ๒๕๖๒ เพื่อทบทวนความก้าวหน้าการดำเนินงานขับเคลื่อน SDGs ให้บรรลุผลสำเร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ โดยผู้แทนระดับผู้นำประเทศ ประมุขแห่งรัฐ หัวหน้าคณะรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ระดับสูงจากประเทศสมาชิกได้ให้การรับรองปฏิญญาทางการเมืองของการประชุมระดับผู้นำว่าด้วย SDGs “Political Declaration of the SDG Summit” ซึ่งเป็นคำมั่นสัญญาเพื่อแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองที่จะเร่งรัดการดำเนินงานขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม ๘ ประการ ได้แก่ (๑) Leaving no one behind (๒) Mobilizing adequate and well-directed financing (๓) Enhancing national implementation (๔) Strengthening institutions for more integrated solutions (๕) Bolstering local action to accelerate implementation (๖) Reducing disaster and building resilience (๗) Solving challenges through international cooperation (๘) Investing in data and statistics for the SDGs

“We know the world we want. We pledge to accelerate our common efforts, now, and in the coming decade to reach this vision by ๒๐๓๐.”

ในโอกาสนี้ นายกรัฐมนตรีได้กล่าวถ้อยแถลงในฐานะประธานอาเซียน “โดยย้ำการดำเนินการที่ตั้งอยู่บนวิสัยทัศน์ของผู้นำอาเซียนว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนเพื่อความยั่งยืนตามแนวคิดหลัก ‘Advancing Partnership for Sustainability’ และส่งเสริมความเกื้อกูลระหว่างวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ กับวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืน ปี พ.ศ. ๒๕๗๓”

(๑.๕.๒) ที่ประชุม HLPF ได้จัดทำร่างข้อเสนอเพื่อการดำเนินการประชุมในอนาคต “Draft Resolution Provides HLPF Themes, SDGs, Areas for Acceleration in ๒๐๒๑-๒๐๒๓” โดยปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จะเน้น “Human well-being and the SDGs: Recovering after the COVID-๑๙ crisis” จะติดตามและประเมินความคืบหน้าของการดำเนินการตามเป้าหมายหลัก SDG๑ SDG๒ SDG๓ SDG๔ SDG๕ SDG๖ SDG๘ SDG๑๖ SDG๑๗ รวมทั้งมุ่งเร่งรัดด้าน Human health, well-being and capabilities; and Sustainable food systems and healthy nutritional patterns ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จะเน้น “Achieving sustainable and just economies and promoting sustainable urban development” จะติดตามและประเมินความคืบหน้าของการดำเนินการตามเป้าหมายหลัก SDG๕ SDG๖ SDG๘ SDG๙ SDG๑๐ SDG๑๑ SDG๑๒ SDG๑๖ SDG๑๗ รวมทั้งมุ่งเร่งรัดด้าน Sustainable and just economies; and Promoting sustainable urban and peri-urban development ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จะเน้น “Universal access to energy in harmony with nature” จะติดตามและประเมินความคืบหน้าของการดำเนินการตามเป้าหมายหลัก SDG๕ SDG๖ SDG๗ SDG๑๒ SDG๑๓ SDG๑๔ SDG๑๕ SDG๑๖ SDG๑๗ รวมทั้งมุ่งเร่งรัดด้าน Achieving energy decarbonization and universal access to sustainable energy; and Securing the global environmental commons

(๑.๕.๓) Tijjani Muhammad Bande, ประธานการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๔ ได้แถลงต่อที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้านการศึกษ เพื่อบรรลุผลสำเร็จในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ (The SDG-Education ๒๐๓๐ Steering Committee on Education) โดยกล่าวถึงการให้ความสำคัญกับคุณภาพการศึกษาในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติครั้งนี้ ยูเนสโกได้ผลักดันให้สหประชาชาติมุ่งยกระดับการศึกษาของประชากรโลก ประเทศสมาชิกต้องช่วยกันทำให้เด็กวัยเรียนทุกคนเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ และได้รับการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพและการมีงานทำ ต้องให้ครูมีความรู้ความสามารถอย่างเพียงพอ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปใช้ให้เป็นประโยชน์ เพื่อพัฒนาคุณภาพและความเท่าเทียมทั่วถึงทางการศึกษาให้แก่ทั้งนักเรียนและครู จัดโครงการอาหารกลางวันและรถรับส่งนักเรียนตามความต้องการจำเป็นแก่นักเรียนหญิงและคนพิการ ต้องดูแลเด็กหญิงและสตรี ให้มีทักษะที่สามารถดำรงชีวิตได้ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งด้านสุขอนามัยในนักเรียนหญิง ที่เป็นสาเหตุหนึ่งให้ต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน ต้องส่งเสริมให้นักเรียนหญิงได้เรียนและมีอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม และคณิตศาสตร์ ต้องดำเนินการตามหลักสิทธิมนุษยชนโดยไม่ทอดทิ้งเด็กในประเทศที่มีสถานการณ์ความขัดแย้งหรือประสบภัยพิบัติต่าง ๆ ต้องเติบโตโดยไม่ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ รวมทั้งต้องจัดการศึกษาด้วยภาษาแม่และฝึกอาชีพให้แก่เด็กที่อพยพในประเทศปลายทางตามความเหมาะสม ต้องจัดสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่ผู้พิการแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม ต้องมีความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกับผู้นำชุมชน ท้องถิ่น และผู้นำศาสนาเพื่อดำเนินการยกระดับการศึกษาในแต่ละพื้นที่ต้องถ่ายทอดเป้าหมายหลัก SDG๔ จากระดับโลกลงสู่ระดับชาติและระดับพื้นที่ นอกเหนือจากกำหนดไว้ในนโยบายการศึกษาของชาติ รวมทั้งต้องร่วมกันขับเคลื่อนให้บรรลุทุกเป้าหมายหลักด้วยต้องพัฒนาทักษะด้านอาชีพศึกษาอย่างมีคุณภาพให้แก่กลุ่มเป้าหมายทุกคน จัดการศึกษาตลอดชีวิตด้วยกระบวนการที่ยืดหยุ่นระหว่างการทำงานและการเรียนรู้ รวมทั้งระหว่างการศึกษาในระบบและนอกระบบ

ต้องให้รัฐบาลแต่ละประเทศจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาให้ได้อย่างน้อยร้อยละ ๔ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ และร้อยละ ๑๕ ของงบประมาณรายจ่าย รวมทั้งให้มีการบริจาคเงินเพื่อการศึกษาแก่ประเทศที่ขาดแคลนให้ถึงร้อยละ ๐.๗ ของรายได้ประชาชาติและต้องนำไปจัดสรรให้การศึกษาขั้นพื้นฐานร้อยละ ๑๐ ทั้งนี้ต้องมีข้อมูลที่ชัดเจนและถูกต้องเกี่ยวกับเป้าหมายหลักและตัวชี้วัดของประเทศตนเองเพื่อให้ผู้บริจาคใช้ประเมินความคุ้มค่าในการลงทุนได้ รวมทั้งมีรายงานการติดตามการศึกษาของโลก (The Global Education Monitoring Report : GEMR) ที่สมบูรณ์ไว้ในศูนย์เอกสารของยูเนสโก เพื่อให้ประชาคมการศึกษาสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน นอกจากนี้ ยังได้เชิญชวนให้ประเทศสมาชิกจัดงานเฉลิมฉลองวันการศึกษาสากล (International Day of Education) วันที่ ๒๔ มกราคมของทุกปี โดยเริ่มครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามมติของสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๓ เพื่อร่วมเฉลิมฉลองบทบาทของการศึกษาต่อการรักษาสันติภาพและการพัฒนา

(๑.๕.๔) ที่ประชุมคณะกรรมการที่ ๒ ของที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๔ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ ได้รับรองข้อมติเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยได้ย้ำว่าการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นกุญแจหลักสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วย

(๒) ความพยายามผลักดันให้ประชาคมโลกบรรลุวาระการศึกษาไว้ในวาระการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เนื่องจากเป้าหมายของทั้งสองวาระจะต้องดำเนินการร่วมกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

(๒.๑) องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization : UNESCO) หรือยูเนสโก เป็นองค์การชำนาญพิเศษแห่งหนึ่งขององค์การสหประชาชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมด้านการศึกษา พัฒนาการด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วัฒนธรรมและการสื่อสาร ใน ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) การศึกษาพื้นฐานสำหรับทุกคนในโลก (อย่างน้อยในระดับประถมศึกษา) จัดความไม่รู้หนังสือ จัดบริการการศึกษาแก่ผู้ใหญ่ที่จบชั้นประถมศึกษาแล้ว ส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส สตรี เด็ก ขนกลุ่มน้อย คนยากจนทั้งในเมืองและชนบท ส่งเสริม การพัฒนาวิธีการใหม่ ๆ ในการให้การศึกษา (๒) ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีสิ่งแวดล้อมที่ดีอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (๓) อำนวยความสะดวกในการร่วมมือเพื่ออนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมอันล้ำค่า การดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งเสริมการจัดการและการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์ ด้านวัฒนธรรม และด้านการสื่อสาร และการส่งเสริมบริการความรู้ เป็นต้น โดยประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ ๔๙ ของยูเนสโก ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๒ มาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ ยูเนสโกเป็นองค์กรนำระดับโลกในการขับเคลื่อนการศึกษาเพื่อปวงชน (Education For All : EFA) และนำวาระการศึกษาไปสู่วาระการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(๒.๒) ยูเนสโกและประชาคมโลกได้ร่วมกันจัดการประชุมระดับโลกว่าด้วยการศึกษา เพื่อติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศสมาชิกตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ มาอย่างต่อเนื่องดังนี้

(๒.๒.๑) ยูเนสโกและประเทศสมาชิกได้มอบหมายให้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (World Conference on Education for All : EFA) ระหว่างวันที่ ๕-๙ มีนาคม ๒๕๓๓ ณ จอมเทียน เมืองพัทยา และมีการประกาศปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (World Declaration for All) หรือปฏิญญาจอมเทียน (Jomtien Declaration) เพื่อให้การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานโดยไม่จำกัดเพศและวัย นับเป็นการเปิดโลกทัศน์ใหม่ของคนทั้งโลกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานของทุกคน รวมทั้งเป็นการวางรากฐานที่สำคัญเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ค่านิยม และเจตคติในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

ให้สามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ตลอดจนอุทิศตนเพื่อการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ โดยมีกรอบปฏิบัติการเพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน (Framework for Action to the Basic Learning Needs) ที่กำหนดเป้าหมายให้มีการประชุมใหญ่ทุก ๑๐ ปี เพื่อติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศสมาชิก ตามหลักการปฏิญญาจอมเทียน ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาเพื่อปวงชน ๖ ประการ (The Six EFA Goals) ให้บรรลุผลสำเร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ (๒.๒.๒) ยูเนสโกร่วมกับโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme : UNDP) กองทุนสงเคราะห์เด็กแห่งสหประชาชาติ (United Nations Children's Fund : UNICEF) และกองทุนเพื่อกิจกรรมประชากรแห่งสหประชาชาติ (United Nations Fund for Population Activities : UNFPA) ได้จัดประชุมระดับโลกด้านการศึกษา (The World Education Forum) ระหว่างวันที่ ๒๖-๒๘ เมษายน ๒๕๔๓ ณ กรุงดาการ์ ประเทศเซเนกัล เพื่อประเมินความก้าวหน้าในโอกาสครบรอบ ๑๐ ปีของปฏิญญาจอมเทียน โดยได้มีการจัดประชุมในระดับภูมิภาค จำนวน ๖ ครั้ง ได้แก่

Sub-Saharan Conference on Education for All, ณ นครโจฮันเนสเบิร์ก ประเทศแอฟริกาใต้ ระหว่างวันที่ ๖ - ๑๐ ธันวาคม ๒๕๔๒

Asia and Pacific Conference on the EFA ๒๐๐๐ Assessment, ณ กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๒๐ มกราคม ๒๕๔๓

The Arab Regional Conference on Education for All, ณ กรุงไคโร ประเทศอียิปต์ ระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๗ มกราคม ๒๕๔๓

The Third Inter-Ministerial Review Meeting of the E-๙ Countries ณ เมืองเรซีเฟ ประเทศบราซิล ระหว่างวันที่ ๓๑ มกราคม - ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓

Conference on Education for All in Europe and North America ณ กรุงวอร์ซอ ประเทศโปแลนด์ ระหว่างวันที่ ๖ - ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓

Regional Education for All Conference in the Americas ณ นครซานโตโดมิงโก ประเทศโดมินิกัน ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓

จากการประเมินความก้าวหน้าของแต่ละภูมิภาคในโอกาสครบรอบ ๑๐ ปีของปฏิญญาจอมเทียน พบว่า ประเทศส่วนใหญ่ยังไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาเพื่อปวงชน ๖ ประการ (The Six EFA Goals) จึงได้ร่วมกันกำหนดกรอบปฏิบัติการของแต่ละภูมิภาค และนำไปสู่กรอบปฏิบัติการดาการ์ว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (The Dakar Framework for Action, Education for All: Meeting our Collective Commitments.) โดยปรับเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาเพื่อปวงชนไว้ ๖ ประการ (EFA Six Goals) ได้แก่ (๑) การพัฒนาเด็กปฐมวัย (๒) การศึกษาขั้นพื้นฐาน (๓) การพัฒนาทักษะชีวิต (๔) การรู้หนังสือ (๕) ความเสมอภาคทางการศึกษาของหญิงและชาย และ (๖) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ทุกประเทศจัดทำแผนการดำเนินการระดับชาติภายในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ และต้องเร่งรัดดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้ ยูเนสโกได้พัฒนาดัชนีการพัฒนาศึกษาเพื่อปวงชน (The Education for All Development Index : EDI) และกำหนดตัวชี้วัดเพื่อมุ่งประเมินการดำเนินงานตามเป้าหมาย (๑) (๔) (๕) และ (๖) ของแต่ละประเทศ โดยมีค่าคะแนนระหว่าง ๐ ถึง ๑ นอกจากนี้ ยูเนสโกมอบหมายให้คณะทำงานอิสระดำเนินการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนระดับโลก “The EFA Global Monitoring Report” เผยแพร่เป็นประจำทุกปี “Each Report is developed over a ๑๒ to ๑๘-month period. It draws on scholarship and expertise from governments, NGOs, bilateral and multilateral agencies, UNESCO institutes and research institutions.”

(๒.๒.๓) ยูเนสโกและประชาคมโลกจัดการประชุมระดับสูงว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ครั้งที่ ๙ (The Ninth of the High-Level Group on Education for All) ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ณ กรุงแอตติส อบาบา ประเทศเอธิโอเปีย เพื่อพิจารณาสาระของรายงานผลการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนระดับโลก ประจำปี ค.ศ. ๒๐๑๐ โดยมุ่งการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแก่ประชากรชายขอบ แรงงานเด็ก ผู้ที่สุขภาพไม่แข็งแรง ผู้ด้อยโอกาสและประสบโรคร้ายต่าง ๆ อาทิ โรคเอดส์ซึ่งส่งผลกระทบต่อเด็กที่ยากจนกว่า ๑๐๐ ล้านคนทั่วโลก ในการเข้าสู่ระบบโรงเรียน การขาดเรียน และการลดลงของการเรียนรู้และพัฒนาการทางสมอง

(๒.๒.๔) ยูเนสโกและประเทศสมาชิกได้มอบหมายให้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับสูงว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ครั้งที่ ๑๐ (The Tenth Education for All High Level Group Meeting) ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๔ ณ จอมเทียน เมืองพัทยา ในโอกาสครบรอบ ๒๐ ปี การรับรองปฏิญญาจอมเทียน ยูเนสโกจึงเห็นสมควรให้มีการทบทวนและพิจารณาแนวทางที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยได้ใช้ปฏิญญาจอมเทียนเป็นแนวทางการจัดทำ “แถลงการณ์จอมเทียน” (Jomtien Statement) มุ่งทั้งการเข้าถึงการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(๒.๒.๕) ยูเนสโกจัดการประชุมสภาระดับโลกด้านแหล่งทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (the ๒๐๑๒ World Open Educational Resources (OER) Congress) ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ ณ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ได้ร่วมกันประกาศปฏิญญากรุงปารีส ด้านแหล่งทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด พ.ศ. ๒๕๕๕ (๒๐๑๒ PARIS OER DECLARATION) ซึ่งมีความสอดคล้องกับปฏิญญา ประกาศ และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรทางการศึกษาแบบเปิดทุกฉบับที่มีอยู่เดิม พร้อมทั้งนิยามแหล่งทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (Open Educational Resources : OER) คือ “สื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ สื่องานวิจัย ในรูปแบบดิจิทัลหรือไม่ก็ตาม ที่อยู่ในสาธารณะสมบัติ (public domain) หรือได้รับการเผยแพร่ด้วยใบอนุญาตแบบเปิดที่อนุญาตให้สามารถเข้าถึง ใช้งาน ดัดแปลง เปลี่ยนแปลง และเผยแพร่ โดยปราศจากค่าใช้จ่ายได้โดยบุคคลใด ๆ โดยไม่มีการกำหนดข้อบังคับใด ๆ โดยการอนุญาตแบบเปิดนี้อยู่ภายใต้กรอบของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้กำหนดไว้โดยอนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และความเคารพต่อผู้ที่เป็นเจ้าของผลงานนั้น ๆ” โดยได้แนะนำให้แต่ละประเทศดำเนินการ ดังนี้ (๑) ส่งเสริมความตระหนักและการใช้แหล่งข้อมูลทางการศึกษาแบบเปิด (๒) อำนาจความเสถียรภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (๓) เสริมสร้างการพัฒนากลยุทธ์และนโยบายแหล่งข้อมูลทางการศึกษาแบบเปิด (๔) ส่งเสริมความเข้าใจและการใช้กรอบการออกใบอนุญาตแบบเปิด (๕) สนับสนุนการสร้างความสามารถในการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (๖) ส่งเสริมพันธมิตรเชิงกลยุทธ์สำหรับแหล่งข้อมูลทางการศึกษาแบบเปิด (๗) สนับสนุนการพัฒนาและการปรับปรุงของแหล่งข้อมูลทางการศึกษาแบบเปิด ให้เกิดความหลากหลายของภาษาและบริบททางวัฒนธรรม (๘) ส่งเสริมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งข้อมูลทางการศึกษาแบบเปิด (๙) อำนาจความเสถียรภาพในการสืบค้น การนำมาใช้งาน และการแบ่งปันแหล่งข้อมูลทางการศึกษาแบบเปิด และ (๑๐) ส่งเสริมใบอนุญาตแบบเปิดสำหรับสื่อในการศึกษาที่ผลิตด้วยงบประมาณจากภาครัฐ (public funds)

(๒.๒.๖) ยูเนสโกจัดการประชุมโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ครั้งที่ ๑ (The First Global Education for All Meeting) ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ณ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ประกอบด้วย Technical Senior Official Meeting และ High Level Ministerial Meeting โดยในพิธีเปิดการประชุม เลขาธิการสหประชาชาติได้กล่าวย้ำแนวนโยบาย “Education First” ที่ได้ริเริ่มไว้ในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๖๗ ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕ ประกอบด้วย (๑) จัดให้เด็กทุกคนได้เรียน (๒) ยกระดับคุณภาพของการเรียนรู้ และ (๓) ยอมรับความ

เป็นพลเมืองโลก เพื่อมุ่งให้ผู้ผู้นำประเทศและประชาชนตระหนักถึงความสำคัญและให้การสนับสนุนการศึกษาของชาติอย่างจริงจัง อีกทั้งสถานการณ์การศึกษาของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนได้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจทางการเมืองและทางการเงินในการประชุมครั้งนี้ได้มีการประกาศ Paris Statement เพื่อเร่งรัดให้เกิดการบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ การจัดทำพันธกรณีในการผลักดันเรื่องการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนครั้งใหญ่ และการเตรียมการต่าง ๆ เพื่อจัดทำวาระการศึกษาภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีข้อเรียกร้องที่สำคัญให้ยูเนสโกจัดให้มีการหารือเกี่ยวกับวาระการศึกษาเพื่อปวงชนภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินการร่วมกันให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมทั้งการกำหนดให้บรรจุวาระการศึกษาไว้ในวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เนื่องจากทั้งสองเป้าหมายจะต้องดำเนินการร่วมกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

(๒.๒.๓) ยูเนสโกจัดการประชุมระดับโลกว่าด้วยการศึกษา (World Education Forum ๒๐๑๕ : WEF ๒๐๑๕) ระหว่างวันที่ ๑๙ – ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ณ เมืองอินซอน ประเทศเกาหลีใต้ โดยมีผู้แทนประเทศสมาชิกรวมทั้งประเทศไทย จำนวน ๑๙๕ ประเทศ ได้เข้าร่วมการประชุมเพื่อประเมินความก้าวหน้าการดำเนินการตามเป้าหมายว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชนตามปฏิญญาจอมเทียน และตามเป้าหมายของกรอบปฏิบัติการดakar ว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (Dakar Framework for Action) ที่กำหนดให้บรรลุผลสำเร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ พร้อมทั้งกำหนดทิศทางและแนวทางดำเนินการร่วมกันเพื่อการบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และผลักดันให้กำหนดเป้าหมายด้านการศึกษาไว้ในวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยได้มีการประกาศปฏิญญาอินซอนว่าด้วยการศึกษา ปี พ.ศ. ๒๕๗๓ (Education ๒๐๓๐ Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal ๔ Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for All) ซึ่งมีสาระสำคัญที่มุ่งให้ทั่วโลกจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงการให้การศึกษาให้กับทุกคน (Inclusive) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกันและการศึกษาตลอดชีวิต ที่เกิดจากนโยบายและการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ และเกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน ตลอดจนได้เรียกร้องให้รัฐบาลของแต่ละประเทศตระหนักถึงความสำคัญของการจัดสรรงบประมาณให้แก่ภาคการศึกษามากขึ้นระหว่างร้อยละ ๔ – ๖ ของ GDP หรือร้อยละ ๑๕ – ๒๐ ของงบประมาณประเทศตามบริบทของแต่ละประเทศ เพื่อการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ โดยที่ประชุมได้ร่วมกันเสนอแนะเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองโลกที่ดี และการเพิ่มงบประมาณเพื่อการลงทุนด้านการศึกษา โดยเฉพาะที่ประชุมได้ตระหนักถึงความสำคัญของการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ซึ่งยูเนสโกร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ของสหประชาชาติ มีการพัฒนากลไกการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาระดับโลกมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ดังปรากฏในรายงานติดตามผลในระดับโลก (Global Monitoring Report) เป็นประจำทุกปี รวมทั้งมีการจัดทำรายงานความก้าวหน้าระดับชาติและระดับภูมิภาคด้วย จึงสนับสนุนให้มีการจัดทำรายงานการติดตามประเมินผลเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เป็นระยะเช่นเดียวกัน โดยเสนอแนะให้ปรับเปลี่ยนการรายงานการจัดการศึกษาระดับโลกในช่วง ๑๕ ปีต่อไป โดยจัดทำเป็น Global Education Monitoring Report พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของผู้จัดเก็บและวิเคราะห์เพื่อให้มีข้อมูลที่สามารถสะท้อนความเป็นจริงได้มากที่สุด

(๒.๒.๘) ยูเนสโกได้จัดการประชุมระดับสูงว่าด้วย “Futures of Education : Learning to becoming” แบบคู่ขนานกับการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๔

ระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๕ กันยายน ๒๕๖๒ เพื่อสร้างความตระหนักรู้และร่วมกันเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของการศึกษา การเรียนรู้ และองค์ความรู้ เนื่องจากเป็นโอกาสและความท้าทายที่สำคัญต่อการกำหนดอนาคตที่ต้องการที่เป็นไปได้ และที่คาดหมายได้ ท่ามกลางสภาวการณ์ทางสังคมที่มีความซับซ้อนและแตกต่างหลากหลาย มีความไม่แน่นอนในด้านต่าง ๆ รวมทั้งมีผู้คนที่ขาดความมั่นคงด้านรายได้ ทั้งนี้ ยูเนสโกได้กระตุ้นและเปิดรับความคิดเห็นของชาวโลกผ่านช่องทางต่าง ๆ รวมทั้งเว็บไซต์ <https://en.unesco.org/futuresofeducation/how-contribute>

(๒.๒.๙) ยูเนสโกได้เผยแพร่รายงาน เรื่อง “Issues and Trends in Education for Sustainable Development” เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๑ แสดงถึงความสำคัญของ SDGs และความสัมพันธ์ระหว่าง SDGs กับเป้าประสงค์หลัก ๔ การศึกษา (SDG๔) “สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียมและทั่วถึง และส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต” และเป้าประสงค์ย่อย ๔.๗ “สร้างหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมไปถึงการศึกษาสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคระหว่างเพศ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความสงบสุข และไม่ใช้ความรุนแรง การเป็นพลเมืองของโลก และความชื่นชมในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการที่วัฒนธรรมมีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓”

(๓) บทบาทของประเทศไทยในบริบทการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามภารกิจของสหประชาชาติ

(๓.๑) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี (สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี) เสด็จแทนพระองค์และทรงเป็นหัวหน้าคณะรัฐบาลไทยเพื่อเข้าร่วมการประชุมว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (United Nations Conference on Environment and Development : UNCED) หรือ “Earth Summit ๑๙๙๒” ณ นครริโอ เดอ จาเนโร ประเทศบราซิล ระหว่างวันที่ ๓ - ๑๔ มิถุนายน ๒๕๓๕ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมเป็นผู้แทนระดับผู้นำประเทศ ประมุขแห่งรัฐ หัวหน้าคณะรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ระดับสูงจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ๑๗๒ ประเทศ

(๓.๒) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี (สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี) เสด็จแทนพระองค์และทรงเป็นหัวหน้าคณะรัฐบาลไทยเพื่อเข้าร่วมการประชุมสุดยอดว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน (The World Summit on Sustainable Development : WSSD) หรือเรียกว่า “Earth Summit ๒๐๐๒ (Rio+๑๐)” ณ นครโจฮันเนสเบิร์ก ประเทศแอฟริกาใต้ ระหว่างวันที่ ๒๖ สิงหาคม - ๔ กันยายน ๒๕๔๕ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมเป็นผู้แทนระดับผู้นำประเทศ ประมุขแห่งรัฐ หัวหน้า คณะรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ระดับสูงจาก ๑๙๑ ประเทศ

(๓.๓) สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย กล่าวว่า สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้รับมอบหมายให้เป็นแกนกลางประสานงานในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDGs) กับทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมในประเทศ และหน่วยงานต่าง ๆ ของสหประชาชาติ ทั้งนี้ รัฐบาลไทย ได้จัดทำ “รายงานผลตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๓” เป็นฉบับแรก เพื่อนำเสนอผลการพัฒนา ความก้าวหน้า และความท้าทายในการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย MDGs

ซึ่งแสดงว่าประเทศไทยได้บรรลุเป้าหมาย MDGs ด้านความยากจน ความหิวโหย ความไม่เท่าเทียมทางเพศ โรคเอดส์และโรคมาลาเรียก่อนกำหนดเวลากว่าสิบปี อีกทั้งใกล้จะบรรลุเป้าหมายด้านการศึกษา และมีความก้าวหน้าที่น่าพอใจในด้านการดูแลสุขภาพสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงริเริ่มแนวคิด “MDG Plus” หรือ MDG+ โดยตั้งเป้าหมายที่สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาของประเทศไทยและมีความท้าทายยิ่งกว่า MDGs พร้อมทั้งได้กำหนดตัวชี้วัด MDG+ เพื่อใช้ติดตามความก้าวหน้าในมิติที่กว้างขวางและลุ่มลึกยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผลการประเมินการบรรลุเป้าหมาย MDGs และ MDG+ ในส่วนเป้าหมายหลักที่ ๒ ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา สำหรับ MDG ๒A ให้เด็กทุกคนทั้งชายและหญิงสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ พบว่า ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ บรรลุแล้ว แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีโอกาสต่ำที่จะบรรลุ สำหรับ MDG+ ให้เด็กทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นภายใน ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ พบว่า ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ และปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ไม่บรรลุ และสำหรับ MDG+ ให้เด็กทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีโอกาสบรรลุ แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีโอกาสต่ำที่จะบรรลุ

(๓.๔) ประเทศไทยได้เข้าร่วมในคณะทำงานเปิดเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Open Working Group on Sustainable Development Goals : OWG on SDGs) และเข้าร่วมการประชุมเวทีระดับสูงทางการเมืองว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน (High-Level Political Forum on Sustainable Development : HLPF) ตั้งแต่ครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาอย่างต่อเนื่อง

(๓.๕) พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงในการประชุมสุดยอดว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน ๒๐๑๕ “The United Nations Sustainable Development Summit ๒๐๑๕” ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๘ ซึ่งเผยแพร่ในเว็บไซต์กระทรวงการต่างประเทศ <http://www.mfa.go.th/main/th/media-center/๒๘> ดังนี้

ท่านประธาน

๑. ผมเดินทางมาเข้าร่วมการประชุมครั้งประวัติศาสตร์นี้ เพื่อยืนยันความมุ่งมั่นของรัฐบาลและชาวไทยที่จะร่วมกับประชาคมโลกทำให้วาระการพัฒนายั่งยืนบรรลุผลตามที่ตั้งใจไว้
๒. และยินดีมากที่วาระการพัฒนาใหม่ให้ความสำคัญกับ “คน” เพราะ “คน” เป็นตัวขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่สุด และเป็นหัวใจของการพัฒนาอย่างยั่งยืน การกระทำของเราเท่านั้น ที่จะกำหนดความอยู่รอดของคนรุ่นหลัง
๓. ทุกวันนี้ แน่ชัดแล้วว่า มนุษย์คือสาเหตุหลักของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นภัยคุกคามร้ายแรงที่สุดของมวลมนุษยชาติ
๔. รู้เช่นนั้นแล้ว เราจำเป็นต้องตัดสินใจกันว่า จะยังคงบริโภคกันอย่างไม่ยับยั้งและมุ่งหวังแต่ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบใด ๆ หรือจะเลือกอยู่อย่างยั่งยืน มุ่งเน้นชีวิตที่มีคุณภาพ พอเพียงและสมดุล เราสามารถเลือกที่จะเคารพธรรมชาติไม่มองธรรมชาติเป็นทรัพย์สิน
๕. ทุกอย่างที่ผมกล่าวมานี้ คือ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงสอนให้คนไทยมีเหตุผล รู้จักความพอดี สร้างความต้านทาน และได้ช่วยนำพาประเทศไทยผ่านพ้นวิกฤตมาหลายครั้ง เช่น วิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เหตุการณ์สึนามิในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ และทำให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษได้เกือบทั้งหมด รวมทั้งเป็นพื้นฐานสำหรับการจัดทำวิสัยทัศน์ประเทศไทยปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๓ และแผนพัฒนาประเทศฉบับต่อไป
๖. โลกยังประสบความท้าทายเร่งด่วน คือ ความเหลื่อมล้ำ ซึ่งเป็นพื้นฐานของปัญหามากมาย เช่น ความยากจน การแย่งชิงทรัพยากร การโยกย้ายถิ่นฐาน และยังเป็นปัจจัยที่บ่มเพาะความรุนแรงในสังคมได้

๗. การขจัดความเหลื่อมล้ำต้องเริ่มจากการวางกรอบกติกาของสังคมให้มั่นคงและเป็นธรรม ให้ทุกคนมีความเสมอภาค มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและการบริการภาครัฐอย่างเท่าเทียมกัน จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานของภาครัฐด้วยหลักธรรมาภิบาล ความรับผิดชอบ ความโปร่งใส รวมทั้งขจัดการทุจริตและระบบอุปถัมภ์ รัฐบาลจึงได้ออกกฎหมายหลายฉบับที่จะสร้างความทัดเทียม เช่น กฎหมายคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง และกฎหมายความเท่าเทียมระหว่างเพศ
๘. การขจัดความเหลื่อมล้ำต้องเริ่มจากการยอมรับในคุณค่าของคนทุกคน รัฐบาลกำลังสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงทางสังคมให้กับกลุ่มเปราะบาง และได้จัดวางมาตรการต่าง ๆ เช่น การประกันสุขภาพถ้วนหน้า การจัดตั้งกองทุนการออมแห่งชาติ การเพิ่มเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุและผู้พิการ รวมทั้งการให้เงินอุดหนุนครอบครัวยากจนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดรายเดือน รัฐบาลพยายามสร้างความเข้มแข็งให้กับบุคคลและครอบครัว ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ให้สังคมมีความกลมเกลียวเหนียวแน่น
๙. ไม่เฉพาะคนไทย รัฐบาลยังให้การคุ้มครองทางสังคมและกฎหมายแก่แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือด้วยปีที่แล้ว ไทยให้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายลงทะเบียนเพื่อเข้าสู่ระบบการจ้างงานกว่า ๑.๖ ล้านคน มาตรการนี้ช่วยป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์
๑๐. แต่ยังมีคนอีกจำนวนมากที่ไม่ได้รับการดูแลทั่วถึง รัฐบาลไทยจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาข้อมูลสถิติที่ครอบคลุมและจำแนกตามกลุ่มคน เพื่อกำหนดนโยบายให้ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเหล่านี้อย่างแท้จริง
๑๑. เราต้องทำให้สังคมได้มองเห็นคนเหล่านี้ ต้องสร้างสังคมที่เมตตา เคารพในความเป็นมนุษย์ และยอมรับความเท่าเทียมกัน และปลูกฝังทัศนคติเหล่านั้นให้แก่ลูกหลานของเราตั้งแต่เยาว์วัย
๑๒. การขจัดความเหลื่อมล้ำต้องมาจากการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน รัฐบาลเน้นการสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจและสังคมจากฐานราก โดยทำให้ชุมชนเข้มแข็ง ขยายการลงทุนสู่ท้องถิ่นผ่านกองทุนหมู่บ้านทั่วประเทศ รวมถึงกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ซึ่งจะส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และช่วยสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับคนในชนบท
๑๓. เรายังดูแลเกษตรกรของเราอย่างเต็มที่ เร่งแก้ไขปัญหาหนี้สิน ส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน และพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตร โดยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสมัยใหม่
๑๔. ปัจจุบัน คนไทยทั่วประเทศมีงานทำแทบทุกคน และรัฐบาลได้จัดตั้งศูนย์บริการจัดหางาน Smart Job Centre ให้ผู้มีรายได้น้อยมีช่องทางในการหางานทำได้
๑๕. การขจัดความเหลื่อมล้ำไม่ได้เป็นเรื่องภายในของประเทศใดประเทศหนึ่ง แต่เราต้องช่วยกันขจัดความเหลื่อมล้ำระหว่างประเทศผ่านความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา เราจึงมุ่งที่จะสร้างความเชื่อมโยงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เริ่มจากประเทศเพื่อนบ้านในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวจังหวัดชายแดน ๖ แห่ง ภายใต้แนวคิด “ไทยบวกหนึ่ง”
๑๖. ในขณะเดียวกัน เราจะพัฒนาประเทศและภูมิภาคควบคู่ไปกับการขยายความร่วมมือกับเพื่อนของเรา นอกภูมิภาคผ่านความร่วมมือใต้-ใต้ และความร่วมมือไตรภาคี
๑๗. เมื่อประชาชนและชุมชนเข้มแข็ง ประเทศและโลกก็จะเข้มแข็งไปด้วย อีก ๑๕ ปีข้างหน้า เราจะต้องเห็นโลกที่ความเหลื่อมล้ำและความยากจนลดน้อยลง ไทยพร้อมร่วมกับทุกประเทศ และองค์การสหประชาชาติ ในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อให้ทุกคนเข้มแข็งไปด้วยกัน และอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

(๓.๖) ประเทศไทยเป็นส่วนขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ๑๗ เป้าหมายหลักที่ครอบคลุมด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็น ๓ เสาหลักของการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะเป้าหมายหลักที่ ๔ (SDG๔) เป็นภารกิจ ด้านการศึกษา กำหนดว่า การศึกษาที่มีคุณภาพ มุ่งสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่าง ครอบคลุมและเท่าเทียมและสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย ๑๐ เป้าหมาย ดังนี้

SDG๔๐๑ สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนสำเร็จการศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมและไม่มีค่าใช้จ่าย นำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียน ที่มีประสิทธิผล ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

SDG๔๐๒ สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึงการพัฒนา การดูแล และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ เพื่อให้เด็กเหล่านั้น มีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

SDG๔๐๓ สร้างหลักประกันให้ชายและหญิงทุกคนเข้าถึงการศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพ ในราคาที่สามารถจ่ายได้ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

SDG๔๐๔ เพิ่มจำนวนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะที่จำเป็น รวมถึงทักษะ ทางเทคนิคและอาชีพสำหรับการจ้างงาน การมีงานที่มีคุณค่า และการเป็นผู้ประกอบการ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

SDG๔๐๕ ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศด้านการศึกษา และสร้างหลักประกัน ว่ากลุ่มที่เปราะบาง ซึ่งรวมถึงผู้พิการ ชนพื้นเมือง และเด็ก เข้าถึงการศึกษาและการฝึกอาชีพทุกระดับอย่าง เท่าเทียม ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

SDG๔๐๖ สร้างหลักประกันว่าเยาวชนทุกคนและผู้ใหญ่ทั้งชายและหญิงใน สัดส่วนสูง สามารถ อ่านออกเขียนได้และคำนวณได้ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

SDG๔๐๗ สร้างหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็น สำหรับส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมไปถึงการศึกษาสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคระหว่างเพศ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความสงบสุขและไม่ใช้ความรุนแรง การเป็นพลเมืองของโลก และความชื่นชมในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการที่วัฒนธรรมมีส่วนช่วย ให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

SDG๔๐A สร้างและยกระดับสถานศึกษา ตลอดจนเครื่องมือและอุปกรณ์ การศึกษาที่อ่อนไหวต่อเด็ก ผู้พิการ และเพศภาวะ และจัดให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ปลอดภัย ปราศจากความรุนแรง ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพสำหรับทุกคน

SDG๔๐B เพิ่มจำนวนทุนการศึกษาทั่วโลกที่ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะประเทศพัฒนาน้อยที่สุด รัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก และประเทศในทวีปแอฟริกา เพื่อเข้า ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รวมถึงการฝึกอาชีพ และโปรแกรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านเทคนิค วิศวกรรม และวิทยาศาสตร์ ในประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

SDG๔๐C เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณวุฒิรวมถึงการดำเนินการผ่านความร่วมมือ ระหว่างประเทศ ในการฝึกอบรมครูในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

(๓.๗) ประเทศไทยได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับชาติเพื่อการพัฒนา อย่างยั่งยืน (National Council for Sustainable Development) ตามแผนปฏิบัติการโจอันเนสเบิร์ก ดังนี้

(๓.๗.๑) ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (กพย.) เป็นกลไกกลาง

ในการขับเคลื่อน SDGs ภายในประเทศ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นฝ่ายเลขานุการ เพื่อเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อน SDGs ร่วมกับส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ พร้อมทั้งได้แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานด้านต่าง ๆ เพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยมี คณะอนุกรรมการ จำนวน ๔ คณะ ได้แก่ (๑) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (๒) คณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๓) คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืน และ (๔) คณะอนุกรรมการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

(๓.๗.๒) ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ สศช. เป็นฝ่ายเลขานุการ เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ยั่งยืน ของประเทศ ให้ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและบูรณาการ เพื่อให้เป็นไปตาม ข้อตกลงหรือความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน ต่อ กพย. ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการรวบรวมข้อมูลและข้อคิดเห็นหรือดำเนินการใด ๆ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตาม อำนาจหน้าที่ของ กพย. รวมทั้งติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ตามอำนาจหน้าที่ของ กพย. รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข เสนอต่อ กพย.

(๓.๘) สศช. กล่าวว่า การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) อยู่บนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) และเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทย ไปสู่ประเทศไทย ๔.๐ ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยมีจุดเน้น การพัฒนาคนที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การพัฒนากลุ่มเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะ การเรียนรู้ ทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ (๒) การหล่อหลอมให้คนไทย มีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม คนไทยในทุกช่วงวัยเป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม (๓) การพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของคน มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยเพื่อวางรากฐานให้เป็นคนมีคุณภาพในอนาคต การพัฒนาทักษะ สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ ของคนในแต่ละ ช่วงวัยตามความเหมาะสม (๔) การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในกลุ่ม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคตอย่างสำคัญ (๕) การยกระดับคุณภาพการศึกษา สู่ความเป็นเลิศในทุกระดับและยกระดับการเรียนรู้ และ (๖) การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพดี โดยมีเป้าหมายให้ คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความ เป็นพลเมืองตื่นรู้ มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่พอเพียง ความเป็นไทย

(๓.๙) ประเทศไทยส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุม HLPF ๒๐๑๙ ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีหัวข้อหลัก คือ “Empowering people and ensuring inclusiveness and equality” มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวน ความคืบหน้าเชิงลึกการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนรายเป้าหมาย ได้แก่ SDG๔ การศึกษา SDG๘ การจ้างงานที่มีคุณค่า การพัฒนาทางเศรษฐกิจ SDG๑๐ การลดความไม่เท่าเทียม SDG๑๓ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ SDG๑๖ สังคมสงบสุข เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และ SDG๑๗ หุ้นส่วน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยประเทศไทยได้นำเสนอรายงานผลการทบทวนการดำเนินการตามวาระ

การพัฒนาอย่างยั่งยืนปี ค.ศ. ๒๐๓๐ ระดับชาติ โดยสมัครใจ (Voluntary National Reviews : VNR) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อแลกเปลี่ยนความคืบหน้า รวมทั้งแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดีและความท้าทายในบริบทของแต่ละประเทศ ซึ่งคณะผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการได้นำเสนอในส่วนของ SDG๔ ทั้งนี้ หัวหน้าคณะผู้แทนไทยได้กล่าวถ้อยแถลง ๒ ครั้ง คือ “๑) ถ้อยแถลงในนามอาเซียน ไทยในฐานะประธานอาเซียนเน้นย้ำถึงการเสริมสร้างศักยภาพและการมีส่วนร่วมของคนในสังคม การสอดประสานกันระหว่าง SDGs กับ ASEAN Community Vision ๒๐๒๕ โดยอาเซียนมุ่งหมายที่จะสร้างความยั่งยืนในทุกมิติ และ ๒) ถ้อยแถลงในนามประเทศ ซึ่งเน้นย้ำความสำคัญของการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้คนทุกกลุ่มผ่านแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และมาตรการต่าง ๆ”

สำหรับ HLPF ๒๐๒๐ ได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๗ – ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา พร้อมทั้งดำเนินการผ่าน UN Webcast (<http://webtv.un.org/>) โดยมีหัวข้อหลัก “Accelerated action and transformative pathways : realizing the decade of action and delivery for sustainable development” มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนความคืบหน้าเชิงลึกการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โรคโควิด ๑๙) ทั้งนี้ รัฐบาลไทยโดยกระทรวงการต่างประเทศได้เข้าร่วมการประชุม พร้อมทั้งนำเสนอ VNR หัวข้อ “Volunteerism for SDGs” มีประเทศสมาชิกร่วมนำเสนอ VNR ในครั้งนี้อีกจำนวน ๔๗ ประเทศ ด้วย

สำหรับ HLPF ๒๐๒๑ จะจัดขึ้นในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔ ซึ่งเน้น “Human well-being and the SDGs: Recovering after the COVID-๑๙ crisis” จะติดตามและประเมินความคืบหน้าของการดำเนินการตามเป้าหมายหลัก SDG๑ SDG๒ SDG๓ SDG๔ SDG๕ SDG๖ SDG๘ SDG๑๖ SDG๑๗ รวมทั้งมุ่งเร่งรัดด้าน Human health, well-being and capabilities; and Sustainable food systems and healthy nutritional patterns โดยเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๓ เอกอัครราชทูตและผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ได้มีหนังสือถึงเลขาธิการสหประชาชาติเพื่อแจ้งว่าประเทศไทยจะนำเสนอ VNR อย่างเป็นทางการใน HLPF ๒๐๒๑

(๓.๑๐) คณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๓ ได้มีมติรับทราบผลการประชุมคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๓.๑๐.๑) รับทราบตามที่รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ประธานการประชุม กพย. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ ได้แจ้งในระเบียบวาระที่ ๑ ว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นประเด็นที่รัฐบาลให้ความสำคัญ มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาประเทศ โดยประเทศไทยได้แสดงความมุ่งมั่นที่จะเร่งรัดการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนการดำเนินงานในระดับท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งประเทศไทยยังมีประเด็นท้าทายอีกหลายประเด็นที่ต้องการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในปี พ.ศ. ๒๕๗๓”

(๓.๑๐.๒) เห็นชอบหลักการร่างแผนการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับประเทศไทย (Country’s Roadmap for SDGs) ตามที่ สศช. เสนอ และมอบหมายให้ สศช. ดำเนินงานตามแผนขับเคลื่อนฯ ในรายละเอียดร่วมกับหน่วยงาน ต่าง ๆ ต่อไป โดยแผนการขับเคลื่อนฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศไทย มีกรอบแนวทางดำเนินการขับเคลื่อน SDGs ที่ชัดเจน นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและบูรณาการ ซึ่งมีขั้นตอนการขับเคลื่อน ดังนี้

ขั้นตอนการสร้างการตระหนักรู้ ประกอบด้วย (๑) การจัดการความรู้ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการถอดบทเรียนความสำเร็จและความล้มเหลว เพื่อศึกษา วิเคราะห์ ค้นหาแนวทางการลดช่องว่างของการดำเนินงาน รวมทั้งพัฒนาองค์ความรู้ที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (๒) การส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจจากการปฏิบัติจริง โดยจัดกิจกรรมเพื่อระดมความคิดเชิงสร้างสรรค์และความร่วมมือในการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาหรือนำเสนอนวัตกรรมเพื่อพัฒนาประเทศสู่ความยั่งยืน (๓) การจัดงานก้าวพอดีเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งในกรุงเทพมหานครและในระดับภูมิภาค เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนเผยแพร่ผลการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนของภาคีเครือข่าย เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผลการดำเนินงานที่มุ่งสู่ความยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ (๔) การสื่อสารสาธารณะ โดยจัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งสื่อรูปแบบมาตรฐานเดิมและสื่อรูปแบบสมัยใหม่ โดยจัดทำสื่อสารสนเทศในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและสร้างสรรค์ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สื่อสาธารณะในวงกว้าง

ขั้นตอนการบูรณาการเชื่อมโยง SDGs กับยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยการจัดทำแผนงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายจะต้องมีการบูรณาการเชื่อมโยง SDGs กับแผนระดับที่ ๑ (ยุทธศาสตร์ชาติ) แผนระดับที่ ๒ (แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ) และแผนระดับที่ ๓ ผ่านการจัดทำโครงการและการดำเนินงานด้วยหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) ตลอดจนบูรณาการระบบข้อมูลและการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล SDGs ในระบบการติดตามและประเมินผลแห่งชาติ เพื่อให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ สศช. จะดำเนินการร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพในการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงลึก ระหว่าง SDGs กับแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ของหน่วยงานของรัฐ เพื่อบูรณาการเชื่อมโยง SDGs กับทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างเป็นระบบ และนำไปสู่ข้อเสนอแนะการดำเนินงานที่มีความเหมาะสมต่อไป

ขั้นตอนการปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เนื่องจากการขับเคลื่อน SDGs มีลักษณะเป็นพลวัต และมีความเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วน และเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกและบริบทของประเทศที่เปลี่ยนไปแบบมีความครอบคลุมการขับเคลื่อน SDGs ในทุกมิติ จึงได้มีการปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อน SDGs ในส่วนของคณะกรรมการทั้ง ๔ คณะ ทั้งในส่วนองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ให้มีความเหมาะสม รวมทั้งการมอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบ SDGs ทั้ง ๑๗ เป้าหมายหลัก ที่ต้องสอดคล้องกับกับหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างบูรณาการ เกิดความคุ้มค่าและประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร สามารถขับเคลื่อน SDGs และแผนแม่บทฯ ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ขั้นตอนการจัดทำโครงการและการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ผ่านการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ ด้วยหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) โดยมุ่งให้โครงการและการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องสามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และนำไปสู่การบรรลุ SDGs ได้ในคราวเดียวกันอย่างเป็นระบบ โดยจำแนกการจัดกลุ่มความสำคัญเร่งด่วน ประกอบด้วย

(Q๑) กลุ่มที่ ๑ มีความจำเป็นเร่งด่วนในการดำเนินการสูงสุด (มีค่าความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายสูงและมีผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ในระดับสูง)

(Q๒) กลุ่มที่ ๒ มีความจำเป็นเร่งด่วนในการดำเนินการปานกลาง (มีค่าความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายสูงแต่มีผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ในระดับต่ำ)

(Q๓) กลุ่มที่ ๓ มีความจำเป็นเร่งด่วนในการดำเนินการปานกลาง (มีค่าความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายต่ำและมีผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ในระดับต่ำ)

(Q๔) กลุ่มที่ ๔ มีความจำเป็นเร่งด่วนในการดำเนินการสูง (Quick Win) (มีค่าความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายต่ำแต่มีผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ในระดับสูง)

โดยต้องให้ความสำคัญกับเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่มีความเร่งด่วนในการดำเนินงาน และพิจารณาจากโครงการและการดำเนินงานที่มีค่าความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายสูงและมีผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์สูงเป็นลำดับแรก

ขั้นตอนการแสวงหาภาคีการพัฒนา โดยภาคีการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมจะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อน SDGs ทั้งในระดับพื้นที่ ระดับประเทศ และระดับสากล ประกอบด้วย ภาคธุรกิจเอกชน โดยส่งเสริมให้เกิดแนวทางการบริหารธุรกิจอย่างยั่งยืนใน ๓ มิติ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environmental Social and Governance : ESG) และสนับสนุนการเก็บข้อมูลและจัดทำตัวชี้วัดเพื่อติดตามการดำเนินงานให้เห็นผลเชิงประจักษ์ รวมถึงกระตุ้นให้เกิดการขยายผลการบริหารธุรกิจอย่างยั่งยืน สู่ธุรกิจเครือข่ายและธุรกิจคู่ค้าในห่วงโซ่อุปทาน

ภาควิชาการ โดยส่งเสริมการเรียนรู้จากการปฏิบัติและพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของเยาวชนให้สอดคล้องกับ SDGs อาทิ การพัฒนารายวิชาเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) รวมถึงสนับสนุนการบริการวิชาการเชิงปฏิบัติการและพัฒนาระบบการเรียนรู้ SDGs/SEP for SDGs ออนไลน์ (E-Learning) ตลอดจนสนับสนุนการวิจัยเพื่อการพัฒนา อาทิ งานวิจัยด้านสิ่งแวดล้อม งานวิจัยด้านความยากจน

ภาคประชาสังคม โดยสร้างเครือข่ายและพื้นที่การทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้องค์กร หน่วยงาน หรือบุคคลที่ทำงาน หรือบุคคลที่สนใจการขับเคลื่อน SDGs และยุทธศาสตร์ชาติเข้ามาเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และวางแผนการทำงานร่วมกัน รวมทั้งส่งเสริมการสร้างพื้นที่ปฏิบัติการแห่งการเรียนรู้เพื่อความยั่งยืน (SDGs Lab) เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาที่นำไปสู่การบริหารจัดการตนเองของชุมชนบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ภาคีเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ เช่น ความร่วมมือกับโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Program : UNDP) ในการจัดตั้งนวัตกรรมระดับภูมิภาค (Regional Innovation Center) ในประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ความร่วมมือกับองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (The Organization for Economic Co-operation and Development : OECD) เพื่อพัฒนานวัตกรรมเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับ SDGs

ขั้นตอนการติดตามผ่านระบบการติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR)

โดย สศช. จะนำผลการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงลึกของเป้าหมาย SDGs กับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทฯ ไปเป็นข้อมูลประกอบการเชื่อมโยง SDGs กับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ ในระบบ eMENSCR เพื่อใช้เป็นเครื่องมือหลักในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการจัดทำโครงการและการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนให้บรรลุ SDGs ตลอดจนเพื่อติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อน SDGs ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับโครงการและการดำเนินงาน นำไปสู่การวิเคราะห์หาช่องว่างหรือความซ้ำซ้อนการพัฒนาที่สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และ SDGs ในคราวเดียวกันได้อย่างเป็นระบบ

นำไปสู่การกำหนดนโยบาย โครงการและการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาประเทศตามหลักฐานเชิงประจักษ์ต่อไป

(๓.๑๐.๓) เห็นชอบให้ยกเลิกการดำเนินงานที่คณะกรรมการต่าง ๆ ภายใต้อภย. ได้เคยมีข้อสั่งการหรือเคยมีมติและปรับการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนการขับเคลื่อนฯ

(๓.๑๐.๔) เห็นชอบหลักการให้มีการจัดกลุ่มจังหวัด โดยเพิ่มตัวชี้วัดที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และมีข้อมูลพร้อมในระดับจังหวัด จำนวน ๓๔ ตัว และมอบหมายให้ สศช. ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย (มท.) คัดเลือกจังหวัดนำร่องในพื้นที่ ๖ ภาค และกระจายตัวตามกลุ่มจังหวัด ๔ ระดับ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อทดลองจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อขับเคลื่อน SDGs โดยใช้ข้อมูลตัวชี้วัดในทุกมิติ เป็นเครื่องบ่งชี้สถานการณ์การพัฒนา และจัดเตรียมแผนงานและโครงการรองรับประเด็นเร่งด่วนสำคัญที่ได้จากการใช้ตัวชี้วัดเกี่ยวกับ SDGs ของพื้นที่ไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป โดยกระทรวงมหาดไทยได้แจ้งให้ทุกจังหวัดเชื่อมโยง SDGs กับการพัฒนาระดับพื้นที่ด้วยการนำไปเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สร้างกลไกความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและทุกภาคส่วนในพื้นที่เพื่อให้การขับเคลื่อน SDGs เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่มีการขับเคลื่อน SDGs ในพื้นที่จังหวัด รวมถึงสร้างการรับรู้เรื่อง SDGs ผ่านการดำเนินโครงการเสริมสร้างสมรรถนะในการขับเคลื่อนงานของหัวหน้าสำนักงานจังหวัด และโครงการอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะในการขับเคลื่อนงานสำหรับข้าราชการระดับชำนาญการพิเศษ เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงบทบาทของตนในการเชื่อมโยง SDGs กับการกิจของหน่วยงานหรือการพัฒนาในระดับพื้นที่ ตลอดจนมีความพร้อมในการสร้างกลไกความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ

(๓.๑๐.๕) เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน ๔ คณะ ได้แก่ (๑) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (๒) คณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๓) คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืน และ (๔) คณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ โดยรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ประธาน อภย. ได้ลงนามในคำสั่งคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่ ๑/๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ซึ่งมีผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม ร่วมเป็นอนุกรรมการเพื่อให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(๓.๑๐.๖) รับทราบรายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานเพื่อบรรลุ SDGs ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ (Sustainable Development Report ๒๐๑๙ : Transformations to achieve the SDGs) ในส่วน “The SDG Index and Dashboards” พบว่า ประเทศไทยได้คะแนนรวม ๗๓.๐ คะแนน จาก ๑๐๐ คะแนน อยู่ในอันดับ ๔๐ จาก ๑๖๒ ประเทศ โดย สศช. วิเคราะห์ว่า “ทั้งนี้ การรายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานรายเป้าหมายหลักของประเทศไทยยังขาดความชัดเจนในการเชื่อมโยงตัวชี้วัดของ SDGs กับตัวชี้วัดของโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ และยังไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมายในหลายเป้าหมาย ทำให้เป็นอุปสรรคในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อบรรลุ SDGs” กล่าวเฉพาะ SDG๔ ยังคงมีความท้าทายบางประการในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในเรื่องผู้เรียนประสบปัญหาการออกกลางคันทำให้ผู้ที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

อนึ่ง ชล บุญนาค ได้นำเสนอบทความ “SDG Insights : สถานะประเทศไทยจาก SDG Index : ๔ ปีผ่านไป อะไรดีขึ้นหรือแย่ลงบ้าง ?” มีสาระสำคัญเกี่ยวกับ SDG Index ว่าไม่ใช่ดัชนีทางการที่สหประชาชาติใช้ติดตามการดำเนินงาน SDGs จัดทำโดยเครือข่ายการแก้ปัญหาการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Solutions Network : SDSN) ร่วมกับมูลนิธิแบร์เทิลส์มันน์ (Bertelsmann

Stiftung) มีตัวชี้วัดบางตัวที่สอดคล้องกับ SDGs ไม่ได้สะท้อนภาพทั้งหมดของ SDGs Targets ใช้ข้อมูลล่าสุดเท่าที่มีตามวงรอบการเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน และมุ่งประเมินสถานการณ์ภาพรวมของแต่ละประเทศเพื่อเปรียบเทียบกับระดับโลก อย่างไรก็ตาม SDG Index ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๒ แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีความยั่งยืนขึ้นในประเด็นด้านสุขภาพ การศึกษาและวิจัย โครงสร้างพื้นฐาน สังคมและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ โดยเฉพาะ SDG๔ ได้แก่ อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาโดยสุทธิต เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๙๕.๖ ในดัชนีปี พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นร้อยละ ๙๘ ในดัชนีปี พ.ศ. ๒๕๖๒ “การพิจารณา SDG Index ในรายละเอียดเพื่อให้เข้าใจสาเหตุที่มาของค่าคะแนนและอันดับ รวมถึงเข้าใจสิ่งที่ประเทศไทยทำได้ดีและยังทำได้ไม่ดี มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการมองไปในอนาคตและการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จากการเจาะลึกลงไป ในรายละเอียดของ SDG Index จะพบว่าประเทศไทยขึ้นเป็นอันดับ ๑ ของอาเซียนใน SDG Index ปี ๒๐๑๙ นั้นหาใช่เป็นเพราะการพัฒนาขึ้นของประเทศไทยแต่อย่างเดียวนั้น แต่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงตัวชี้วัด และการที่ประเทศ เช่น สิงคโปร์ขาดตัวชี้วัดบางตัว ถึงกระนั้นก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าภาครัฐไทยทำงานได้อย่างดีเยี่ยมในหลายส่วนในช่วง ๔ ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะด้านสุขภาพ การศึกษาวิจัย โครงสร้างพื้นฐาน และประเด็นสังคมและสิ่งแวดล้อมบางประเด็น แต่ปัญหาความยั่งยืนยังคงมีอยู่ในทุกมิติ และในหลายประเด็นมีสถานะแย่งตลอด ๔ ปีที่ผ่านมา ทำให้เห็นว่าในอีก ๑๐ ปีที่เหลือ ประเทศไทยจะต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานและทำงานให้หนักขึ้นเพื่อให้ประเทศไทยสามารถบรรลุ SDG ได้ทันปี ค.ศ. ๒๐๓๐”

(๓.๑๐.๗) รับทราบการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง SDGs จำนวน ๑๗ เป้าหมายหลัก (Goals) กับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๑) และเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๒) จำนวน ๒๓ ประเด็น เพื่อประมวลความสอดคล้องการกำหนดทิศทางการพัฒนาระดับประเทศกับระดับนานาชาติ และนำไปสู่การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยให้สามารถบรรลุผลสำเร็จในคราวเดียวกัน โดย SDGs จำนวน ๑๗ เป้าหมายหลัก ๑๖๙ เป้าหมาย มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ทั้ง ๖ ด้าน และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๓ ประเด็น โดยมีความสอดคล้องโดยตรงกับแผนแม่บทฯ จำนวน ๒๒ ประเด็น

(๓.๑๐.๘) รับทราบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ และ SDGs โดย สศช. ได้ร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ หรือเนคเทค (National Electronics and Computer Technology Center : NECTEC) พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) ซึ่งเป็นระบบสารสนเทศกลางที่เป็นเครื่องมือหลักในการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศตามหลักการของความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship) ที่สามารถติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ทั้งความสอดคล้องของโครงการ/การดำเนินงานกับแนวคิดหรือทฤษฎีการพัฒนา รวมทั้งกระบวนการแปลงกิจกรรมโครงการไปสู่ผลผลิต ตลอดจนผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการต่าง ๆ สู่เป้าหมาย ซึ่งเป็นหลักการที่สอดคล้องกับแนวคิดของการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติตามหลักการ ends – ways – means ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องนำเข้าสู่ข้อมูลโครงการ/การดำเนินงาน และแผนระดับที่ ๓ ทั้งในส่วน of แผนปฏิบัติราชการ และแผนปฏิบัติการด้านต่าง ๆ เข้าระบบ พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานตามระยะเวลาที่กำหนด โดยโครงการ/การดำเนินงานจะต้องมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ ๑ (ยุทธศาสตร์ชาติ) แผนระดับที่ ๒ (แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ) และแผนระดับที่ ๓ ผ่านการจัดทำโครงการและการดำเนินงานด้วยหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) และระบบสามารถรองรับการเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลภาครัฐอื่น ๆ ข้อมูลสถิติและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สามารถสะท้อนความก้าวหน้าการพัฒนาประเทศ

ในทุกมิติที่สอดคล้องกับบริบททั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติที่ครอบคลุมถึง SDGs ซึ่งระบบจะประมวลข้อมูลต่าง ๆ และแสดงรายงานผลการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในรูปแบบของ Dashboard เพื่อให้ สศช. หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ เพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายแผนแม่บทได้อย่างเป็นรูปธรรม นำไปสู่การกำหนดนโยบาย โครงการและการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาประเทศต่อไป

(๓.๑๑) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ตึกบัญชาการ ๑ ชั้น ๓ ทำเนียบรัฐบาล โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๓.๑๑.๑) จัดทำรายงานความก้าวหน้าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓ (Thailand's SDGs Report ๒๐๑๖ - ๒๐๒๐) โดย สศช. เพื่อติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าการดำเนินงาน SDGs ของประเทศไทย ทั้งรายเป้าหมายหลัก (SDGs) และเป้าหมายย่อย (SDG Targets) รวมทั้งสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนในสังคมไทย และเผยแพร่ผลการดำเนินงานให้เป็นที่ประจักษ์ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล ทั้งนี้ สาระของรายงานจะครอบคลุมการประเมินสถานการณ์ของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายทั้งสองระดับ มีการกำหนดค่าชี้แสดงสถานะโดยยึดหลักฐานเชิงสถิติและเชิงคุณภาพ รวมทั้งรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานผ่านโครงการสำคัญและกรณีตัวอย่างจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน SDGs ในประเทศไทย ตลอดจนนำเสนอบทวิเคราะห์ความท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายหลัก (SDGs) และเป้าหมายย่อย (SDG Targets) รวมทั้งข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระยะต่อไป

(๓.๑๑.๒) ดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับประเทศไทย (Thailand's SDGs Roadmap) โดย สศช. ได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ ดังนี้

การสร้างความรู้ความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อน SDGs โดยจัดทำวิดิทัศน์สร้างความตระหนักรู้ของประชาชนในการขับเคลื่อน SDGs ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีคำบรรยายใต้ภาพเพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ผ่านช่องทางที่หลากหลาย พร้อมทั้งอยู่ระหว่างปรับปรุงเว็บไซต์ <http://sdgs.nesdc.go.th> เพื่อจัดทำเว็บไซต์ “ประเทศไทยกับการพัฒนาที่ยั่งยืน” เพื่อให้เป็นแหล่งกลางในการเผยแพร่ผลงาน เอกสารวิชาการ เอกสารการประชุม ข่าวสาร ความเคลื่อนไหว และสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปและทุกภาคส่วนในสังคมสามารถร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ หรือเล่าเรื่องราวการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศไปสู่ความยั่งยืน ตามแนวคิดหลัก “Share Your SDGs Story” และจะเผยแพร่ในช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๖๓

การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายย่อย (SDG Targets) กับเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๒) เพื่อประมวลความสอดคล้องการกำหนดทิศทางการพัฒนาระดับประเทศกับระดับนานาชาติ และนำไปสู่การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยให้สามารถบรรลุผลสำเร็จในคราวเดียวกัน รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ “โดยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ๑๖๙ เป้าหมายของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ๑๗ เป้าหมายหลัก (Goals) กับ ๓๗ เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ จำนวน ๒๓ ฉบับ และ ๑๔๐ เป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ ซึ่งจากการวิเคราะห์เบื้องต้น พบว่า เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง ๑๗ เป้าหมายหลัก และ ๑๖๙ เป้าหมายย่อย (Targets) มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้าน และมีความสอดคล้องกับเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน ๒๒ ประเด็น” ทั้งนี้ สศช. จะนำผลการวิเคราะห์นี้ไปเป็นข้อมูล

ประกอบการเชื่อมโยงในระบบ eMENSUR ที่มีข้อมูลแผนระดับที่ ๓ และข้อมูลโครงการและการดำเนินงานต่าง ๆ ต่อไป

การดำเนินการร่วมกับภาคีการพัฒนา ทั้งภาคธุรกิจเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคีเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ โดยมีส่วนที่เกี่ยวเนื่องกับการกิจของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ ภาควิชาการ โดยส่งเสริมการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียน เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนที่สามารถดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับบริบทของการพัฒนาที่ยั่งยืน สนับสนุนการบริการวิชาการเชิงปฏิบัติการ (Action Academic Service) พัฒนาระบบการเรียนรู้ SDGs และ SEP for SDGs ทางออนไลน์ (E-Learning) และส่งเสริมการวิจัยเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Action Research) เพื่อให้สามารถนำงานวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเมืองน่าอยู่ พัฒนาเศรษฐกิจชุมชน/เศรษฐกิจฐานรากให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน สำหรับภาคประชาสังคม โดยสนับสนุนเครือข่ายและพื้นที่การทำงานร่วม (Platform) เพื่อให้องค์กร หน่วยงาน หรือบุคคล ที่ทำงานหรือสนใจการขับเคลื่อน SDGs และยุทธศาสตร์ชาติ ได้เข้ามาเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ตลอดจนวางแผนการทำงานร่วมกัน เพื่อให้เครือข่ายเกิดการยกระดับและสานพลังเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมการสร้างพื้นที่ปฏิบัติการการเรียนรู้เพื่อความยั่งยืน (SDGs Lab) ในระดับพื้นที่/ท้องถิ่นชุมชน โดยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาที่นำไปสู่การบริหารจัดการตนเองของชุมชนบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(๓.๑๑.๓) กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบและประสานงานหลักในรายเป้าหมายหลัก (SDG) และเป้าหมายย่อย (SDG Targets) โดย สศช. ได้เสนอให้ปรับปรุงหน่วยงานรับผิดชอบและประสานงานหลักแต่ละเป้าหมายหลัก และเพิ่มเติมหน่วยงานรับผิดชอบและประสานงานหลักเป้าหมายย่อย เนื่องจากแต่ละเป้าหมายหลักมีความเชื่อมโยงเกี่ยวพันกัน และเกี่ยวเนื่องกับการกิจของหลายหน่วยงาน อีกทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้วย เกณฑ์ในการพิจารณาได้ยึดภารกิจของหน่วยงานที่สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับสาระสำคัญของเป้าหมายหลักและเป้าหมายย่อยที่สุด อีกทั้งพิจารณาจากความเชื่อมโยงระหว่างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติกับ SDG ด้วย แต่ไม่ได้พิจารณาจากความคงอยู่ของข้อมูลตัวชี้วัด เนื่องจากตัวชี้วัดสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ตามความคงอยู่ของข้อมูลและตามบริบทการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ เพื่อความเป็นเอกภาพในการดำเนินงาน จึงให้มอบหมายส่วนราชการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบและประสานงานหลักสำหรับแต่ละเป้าหมายหลักเพียงส่วนราชการเดียว และสามารถกำหนดหน่วยงานสนับสนุนและจัดทำแผนการดำเนินการได้ตามความเหมาะสม อีกทั้งควรระดมสรรพกำลังทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายหลักร่วมกัน

(๓.๑๒) สศช. ร่วมกับ มท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่ (SDG Localization) ดังนี้

(๓.๑๒.๑) จัดทำดัชนีการพัฒนายั่งยืนระดับจังหวัด จำนวน ๒๔ ตัวชี้วัด จำแนก ๕ มิติ ได้แก่ มิติการพัฒนาคน จำนวน ๗ ตัวชี้วัด มิติเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง จำนวน ๑๐ ตัวชี้วัด มิติสิ่งแวดล้อม จำนวน ๓ ตัวชี้วัด มิติสันติภาพและความยุติธรรม จำนวน ๑ ตัวชี้วัด และมิติความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา จำนวน ๓ ตัวชี้วัด โดย สศช. ใช้ข้อมูลจากชุดข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัด (๗๖ จังหวัดไม่รวมกรุงเทพมหานคร) และกลุ่มจังหวัด และดัชนีความก้าวหน้าของคน ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๑ ทั้งนี้ ดัชนีการพัฒนายั่งยืน (SDG Indicators) ระดับจังหวัดที่เกี่ยวเนื่องกับการกิจของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ มิติการพัฒนาคน จำนวน ๓ ตัวชี้วัด ประกอบด้วย (๑) อัตราการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และอาชีวศึกษา (๒) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ ๑๕ – ๕๙ ปี และ (๓) ค่าเฉลี่ยคะแนน O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

(๓.๑๒.๒) คัดเลือกจังหวัดนำร่อง จำนวน ๙ จังหวัดครอบคลุม ทั้ง ๖ ภาคภูมิศาสตร์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำร่อง จำนวน ๕ แห่ง ครอบคลุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปทั้ง ๓ ประเภท (องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล (นคร/เมือง/ตำบล) และองค์การบริหารส่วนตำบล) และกระจายตัวใน ๔ กลุ่มจังหวัด ตามระดับการพัฒนา โดยพิจารณาจากศักยภาพและความพร้อมของพื้นที่ในการดำเนินการด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งคำนวณจากข้อมูลตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนครอบคลุมทั้ง ๕ มิติ เพื่อทดลองจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาท้องถิ่นที่สนับสนุนการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนี้

กลุ่มจังหวัด ตามระดับการพัฒนา	จังหวัด/อปท. นำร่อง	ภาคภูมิศาสตร์/ (ประเภท อปท. รูปแบบทั่วไป)
๑. กลุ่มที่มีค่าดัชนีผสมต่ำกว่า เกณฑ์กลางของประเทศ มากกว่า ร้อยละ ๒๐	จ. กาฬสินธุ์	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	จ. นครราชสีมา	ภาคใต้ชายแดน
	เทศบาลเมืองศรีสะเกษ	(เทศบาล)
๒. กลุ่มที่มีค่าดัชนีผสมต่ำกว่า เกณฑ์กลางของประเทศ มากกว่า ร้อยละ ๑๐ แต่ไม่เกินร้อยละ ๒๐	จ. น่าน	ภาคเหนือ
	จ. ยโสธร	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	จ. เลย	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	จ. อบต. บ้านไร่ (จ. อุทัยธานี)	(อบต.)
๒. กลุ่มที่มีค่าดัชนีผสมต่ำกว่า เกณฑ์กลางของประเทศ น้อยกว่า หรือเท่ากับร้อยละ ๑๐	จ. ลพบุรี	ภาคกลาง
	จ. เพชรบุรี	ภาคกลาง
	อบจ. กระบี่	(อบจ.)
๒. กลุ่มที่มีค่าดัชนีผสมสูงกว่า เกณฑ์กลางของประเทศ	จ. สุราษฎร์ธานี	ภาคใต้
	จ. ฉะเชิงเทรา	ภาคตะวันออก
	เทศบาลตำบลวังไผ่ (จ. ชุมพร)	(เทศบาล)
	เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี	(เทศบาล)

(๓.๑๒.๓) ได้จัดการประชุมหารือเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุมดำรงธรรม ศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อสร้างความเข้าใจและหารือแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่ร่วมกับจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำร่องผ่านระบบวิดิทัศน์ทางไกล (VCS) อีกทั้งจะจัดการประชุมหารือหน่วยงานและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจและหารือประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ สถานการณ์ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนของพื้นที่นำร่องในภาพรวมและแต่ละเป้าหมายหลัก รูปแบบ กลไก และความร่วมมือของภาคีเครือข่ายการขับเคลื่อนในระดับจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การบูรณาการกับแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนางค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวชี้วัดที่มีการจัดเก็บในระดับจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเด็นความท้าทายสำคัญ รวมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับการบรรลุ SDG อาทิ การประชุมหารือฯ วันอังคารที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ จังหวัดเลย โดยเฉพาะสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสถาบันการศึกษา เป็นหน่วยงานกลุ่มเป้าหมายในการประชุมหารือฯ ด้วย

(๓.๑๓) คณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ รับทราบคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๔๒/๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนไทยไปด้วยกัน ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ มีสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

(๓.๑๓.๑) รัฐบาลโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ดำเนินการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ยกย่องคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และเสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนาประเทศ เป็นไปตามกรอบอำนาจในกฎหมาย กำลังงบประมาณ ความพร้อมของบุคลากร และความต้องการของประชาชน รวมทั้งได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (โควิด ๑๙) ได้ส่งผลกระทบไปทั่วโลก แม้เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศว่าประเทศไทยบริหารจัดการระบบสาธารณสุขได้ดี แต่ก็ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศด้วยอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนทั้งในภาพรวมของประเทศ และความเดือดร้อนของประชาชนในสังคมเมืองและสังคมชนบทเป็นรายบุคคล ตลอดจนยังมิได้รับความทุกข์ยากเพิ่มขึ้นจากความลำบากยากจนหรือการป่วยด้วยโรคภัยไข้เจ็บอื่นอยู่ก่อนแล้ว การเข้าถึงบริการความช่วยเหลือจากรัฐ การประสพภัยธรรมชาติ หรือการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยรัฐบาลควร “ติดตาม เร่งรัด ช่วยเหลือเยียวยา และขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในระดับพื้นที่ โดยเริ่มจากปัญหาที่เป็นความเดือดร้อนเร่งด่วนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมและรวดเร็วทันเหตุการณ์ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนในพื้นที่แต่ละจังหวัดอย่างเป็นระบบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การดำเนินชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และแนวคิดการขับเคลื่อนไทยไปด้วยกัน” พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนไทยไปด้วยกัน มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีทุกคนเป็นกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม

(๓.๑๓.๒) นายกรัฐมนตรีมอบหมายความรับผิดชอบ จำแนกเป็น ๒ ระดับ ได้แก่ (๑) ระดับพื้นที่เขตตรวจราชการ ให้รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้กำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค เป็นผู้รับผิดชอบแนวคิดขับเคลื่อนไทยไปด้วยกันในเขตตรวจราชการที่เกี่ยวข้อง และ (๒) ระดับพื้นที่จังหวัด ได้มอบหมายให้รัฐมนตรี จำนวน ๒๙ คน รับผิดชอบในระดับพื้นที่จังหวัด ๗๖ จังหวัดยกเว้นกรุงเทพมหานคร เพื่อให้รัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบแนวคิดขับเคลื่อนไทยไปด้วยกันในระดับพื้นที่จังหวัด เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ และเสนอแนะแก่คณะกรรมการฯ ระดับจังหวัดในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบ สนับสนุนการปฏิบัติงาน และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่เกี่ยกับสภาพของคณะกรรมการฯ ตามที่คณะกรรมการฯ รายงานให้ทราบ

(๓.๑๓.๓) คณะกรรมการขับเคลื่อนไทยไปด้วยกันระดับจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รองผู้ว่าราชการจังหวัดทุกคน ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด และรองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด กรรมการอื่น ๆ เป็นผู้แทนจากภาคส่วนในจังหวัด ได้แก่ ส่วนราชการ จำนวนไม่เกิน ๔ คน หน่วยทหาร จำนวน ๑ คน รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑ คน องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๑ คน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น จำนวนไม่เกิน ๒ คน องค์การภาคเอกชน จำนวน ๑ คน สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอน จำนวน ๑ คน ภาคประชาชนหรือประชาสังคม จำนวน ๑ คน คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด จำนวน ๑ คน รวมทั้งผู้ได้รับการยอมรับว่าเป็นปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน ๑ คน และผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ อันจะยังประโยชน์แก่การพัฒนาและการแก้ปัญหาในจังหวัด จำนวนไม่เกิน ๓ คน มีปลัดจังหวัดและหัวหน้าสำนักงานจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม ทั้งนี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ให้แล้วเสร็จและจัดให้มีการประชุมครั้งแรกภายใน ๓๐ วัน โดยกำหนดประเด็นกลุ่มปัญหาที่เป็นความเดือดร้อนหรือความจำเป็นเร่งด่วนของจังหวัด แนวทาง แผนและขั้นตอนการดำเนินการ ชัดความสามารถของจังหวัด และแนวทางการบูรณาการการทำงานร่วมกันและการระดมทรัพยากรของภาคส่วนต่าง ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา ตลอดจนให้ดำเนินการโดยคำนึงถึงยุทธศาสตร์ชาติ

แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ความเร่งด่วนของปัญหา ความต้องการของประชาชน และข้อเสนอแนะของสมาชิกรัฐสภาด้วย

(๔) บทบาทของประเทศไทยในบริบทการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามภารกิจ

ของยูเนสโก

(๔.๑) ประเทศไทยในฐานะสมาชิกของยูเนสโก ได้ดำเนินการตามธรรมนูญ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (National Commission for UNESCO) มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นรองประธาน และมีรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่กำกับดูแลงานด้านต่างประเทศเป็นเลขาธิการ พร้อมทั้งจัดตั้งสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (Secretariat of the Thai National Commission for UNESCO) เพื่อเป็นหน่วยประสานงานเกี่ยวกับยูเนสโก อีกทั้งประเทศไทยสนับสนุนการดำเนินงานตามกรอบยูเนสโกมาอย่างยาวนานและต่อเนื่อง

(๔.๒) สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ โดยสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่ได้รับเริ่มการจัดการประชุมระดับโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (World Conference on Education for All : EFA) ระหว่างวันที่ ๕-๙ มีนาคม ๒๕๓๓ ณ จอมเทียน เมืองพัทยา และการจัดการประเมินผลกึ่งทศวรรษการศึกษาเพื่อปวงชน ระยะ ๕ ปี ระหว่างปี ๒๕๔๓ – ๒๕๔๘ ได้มีบทบาทสำคัญในการร่วมขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน อาทิ

(๔.๒.๑) จัดการสัมมนาระดับชาติการศึกษาเพื่อปวงชน : บทเรียนจากอดีต ความท้าทายในปัจจุบัน ภาพอนาคตภายหลังปี ๒๕๔๘ เพื่อขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนในประเทศไทย เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพฯ โดยมีหน่วยงานด้านการศึกษาของประเทศไทย รวมทั้งสำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องเข้าประชุมฯ เพื่อร่วมกำหนดแนวทางในการจัดทำรายงานประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทย สำหรับเสนอต่อที่ประชุมโลก ด้านการศึกษา ณ ประเทศเกาหลีใต้ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘

(๔.๒.๒) จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษาภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ และการประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่าย ASPnet เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพความร่วมมือของสมาชิกเครือข่ายการศึกษา เพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติของยูเนสโก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่ออบรมและเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนสมาชิกเครือข่ายเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ (UNESCO Associated School Project : ASPnet) เกี่ยวกับการพัฒนาสถานศึกษาตามยุทธศาสตร์ชาติที่มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามกรอบสหประชาชาติ รวมทั้งหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วย

(๔.๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (รมว.ศธ.) ในฐานะประธานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมสมัชชาสามัญของยูเนสโก ครั้งที่ ๔๐ (๔๐th Session of the General Conference) ระหว่างวันที่ ๑๒ – ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ณ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๔.๓.๑) รมว.ศธ. ได้แถลงต่อที่ประชุมในช่วง General Policy Debate โดยสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ นำเสนอทางเว็บไซต์ <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/๒๔๖๘๑> และมีใจความที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนี้ “...ปัจจุบันได้ร่วมผลักดันการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ โดยเฉพาะ

for ๒๐๓๐ Agenda for Sustainable Development” ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากการประชุมสุดยอดอาเซียนเมื่อต้นเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ประเทศไทยพร้อมที่จะร่วมมือกับยูเนสโกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกภูมิภาคเพื่อความสำเร็จของการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(๔.๓.๔) คณะผู้แทนไทยได้ให้ความเห็นชอบร่างอนุสัญญาโลกว่าด้วยการรับรองคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (Global Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาระหว่างประเทศและระหว่างภูมิภาค ด้วยการเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนและเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบุคลากรทั่วโลก ในการเข้าถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมในการรับรองคุณวุฒิ การศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาต่อหรือเพื่อการมีงานทำ รวมทั้งสนับสนุนโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ทุกคน ซึ่งรวมถึงผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นด้วย โดยคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ได้ให้ความเห็นชอบร่างอนุสัญญาโลกฉบับนี้ และได้อนุมัติให้คณะผู้แทนไทยฯ ให้ความเห็นชอบด้วยแล้ว

(๕) บทบาทของประเทศไทยในการร่วมมือด้านการศึกษากับองค์การระหว่างประเทศ และผลักดันไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

(๕.๑) โครงการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Program for International Student Assessment : PISA) ดำเนินการโดยองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development : OECD) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพของระบบการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ในการเตรียมความพร้อมให้เยาวชนมีศักยภาพหรือความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง โดย PISA เน้นการประเมินสมรรถนะของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้ความรู้และทักษะในชีวิตจริงมากกว่าการเรียนรู้ตามหลักสูตรในโรงเรียน และจะประเมินความฉลาดรู้ (Literacy) ในสามด้าน ได้แก่ ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) ความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy) และความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) รวมทั้งเป็นการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน จากทั่วโลกมากกว่า ๘๐ ประเทศ สำหรับประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบหมายให้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) เป็นผู้ดำเนินการหลัก ในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเต็มประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย ภายใต้คณะกรรมการระดับชาติ ซึ่งมีผู้แทนจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.ศธ.) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร และสำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และติดต่อประสานงานกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ PISA เลือกประเมินนักเรียนอายุ ๑๕ ปี ซึ่งเป็นวัยที่จบการศึกษาภาคบังคับ และการสุ่มตัวอย่างทำตามระบบอย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นหลักประกันว่าสามารถเป็นตัวแทนของนักเรียนทั้งระบบ อีกทั้งการวิจัยในทุกขั้นตอนต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของ OECD ต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดอย่างเคร่งครัดเช่นเดียวกับทุกประเทศ เพื่อให้การวิจัยมีคุณภาพอยู่ในระดับเดียวกัน และข้อมูลของทุกประเทศ มีมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้สามารถนำมาวิเคราะห์ร่วมกันได้

สสวท. เผยแพร่ข้อมูล PISA ๒๐๑๘ ว่า การประเมินเน้นด้านการอ่านเป็นหลัก ซึ่งได้ปรับกรอบโครงสร้างการประเมินให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามบริบทการอ่านของโลกที่เป็นดิจิทัล สอดคล้องกับรูปแบบการประเมินด้วยคอมพิวเตอร์ โดยมีเป้าหมายเพื่อประเมินความสามารถของนักเรียนอายุ

๑๕ ปี จาก ๗๙ ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ ด้านการอ่านในสภาพแวดล้อมที่เป็นดิจิทัลแต่ก็ยังคงสามารถวัดแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนเทียบกับอดีตที่ผ่านมาถึงสองทศวรรษ ประเทศไทยได้ประเมินนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๘,๖๓๓ คน จาก ๒๕๐ โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนรัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนสาธิตในมหาวิทยาลัย และโรงเรียนเอกชน มีผลคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่าน ๓๙๓ คะแนน ด้านคณิตศาสตร์ ๔๑๙ คะแนน และด้านวิทยาศาสตร์ ๔๒๕ คะแนน ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศ/เขตเศรษฐกิจ OECD ขณะที่ด้านคณิตศาสตร์และด้านวิทยาศาสตร์มีแนวโน้มคงที่ ด้านการอ่านมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ มีสาระสำคัญของผลการประเมินของนักเรียนไทย ได้แก่ (๑) โดยรวมมีคะแนนวิทยาศาสตร์สูงขึ้นเมื่อเทียบกับ PISA ๒๐๑๕ (๒) กลุ่มที่มีความสามารถระดับสูงในด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และกลุ่มที่มีความสามารถต่ำกว่าระดับพื้นฐานมีจำนวนน้อยลง เมื่อเทียบกับ PISA ๒๐๑๕ (๓) นักเรียนหญิงมีคะแนนสูงกว่านักเรียนชายทั้งสามด้านโดยเฉพาะด้านการอ่านซึ่งสูงกว่านักเรียนชายถึง ๓๙ คะแนน (๔) ผู้ที่ด้อยโอกาสสามารถทำคะแนนการอ่านอยู่ในกลุ่มเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ ๗๕ ขึ้นไปมีจำนวนถึงร้อยละ ๑๓ มากกว่าค่าเฉลี่ย OECD ที่มีเพียงร้อยละ ๑๑ และ (๕) ผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งน่าจะมีผลการประเมินต่ำ แต่กลับมีผลการประเมินสูงอย่างพลิกความคาดหมาย

PISA ๒๐๒๑ ได้ประกาศเลื่อนไปจัดสอบในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นการประเมินรอบต่อไปที่เน้นความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy) เป็นหลักเช่นเดียวกับ PISA ๒๐๐๓ และ PISA ๒๐๑๒ เพื่อให้นักเรียนอายุ ๑๕ ปี ได้เห็นความสำคัญของคณิตศาสตร์และเป็นการสร้างประสบการณ์ให้นักเรียนได้พบเจอสถานการณ์และบริบทที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง โดยความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์จึงไม่ใช่คุณลักษณะที่ติดตัวมาในแต่ละบุคคล แต่ต้องเกิดจากการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและสามารถพัฒนาได้ตลอดเวลา สสวท. กล่าวว่า “ดังนั้น ในการเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินความฉลาดรู้ใน PISA ๒๐๒๑ นักเรียนควรได้รับการส่งเสริมให้เรียนรู้การคิดเชิงคณิตศาสตร์โดยใช้การให้เหตุผลร่วมกับหลักการพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยครูไม่จำเป็นต้องสอนหลักการและวิธีการเหล่านี้โดยตรงจากในห้องเรียนเท่านั้น แต่นักเรียนยังสามารถได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้ผ่านสถานการณ์ในชีวิตจริง ซึ่งกระบวนการเรียนรู้เช่นนี้จะช่วยเสริมสร้าง กรอบแนวคิดด้านจำนวนและตัวเลข นอกจากนี้การส่งเสริมให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ผ่านกิจกรรมและแบบฝึกที่สนับสนุนทักษะการคิดเชิงคำนวณก็จะเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกการคาดคะเน การคิดไตร่ตรอง และการหาวิธีแก้ไขจุดบกพร่องได้ ซึ่งจะเป็นการฝึกคิดฝึกแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบจนกลายเป็นทักษะความรู้เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ สิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่งคือการสอนนักเรียนให้แสดงข้อคิดเห็นในการสนับสนุนหรือโต้แย้งด้วยการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์อย่างเหมาะสมและสมเหตุสมผลโดยมีพื้นฐานอยู่บนหลักการที่ถูกต้อง เพื่อเป็นการฝึกฝนและพัฒนาความสามารถในการให้เหตุผลของนักเรียนอันจะนำไปสู่ความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์สำหรับการใช้ชีวิตในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ต่อไป”

(๕.๒) การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ/เขตเศรษฐกิจที่เข้าร่วมโครงการในแต่ละปี ดำเนินการโดยสถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development : IMD) ซึ่ง ตามปัจจัยหลักที่สำคัญ ๔ ด้าน คือ (๑) สมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) (๒) ประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency) (๓) ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency) และ (๔) โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ประเมินครอบคลุมข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ สุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะรวมถึงปัจจัยด้านการศึกษาด้วย

(๕.๒.๑) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ IMD ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดยรวม อยู่ในอันดับ ๓๐ จาก ๖๓ ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ลดลง ๓ อันดับ สำหรับด้านการศึกษาอยู่ในอันดับ ๕๖ เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ลดลง ๒ อันดับ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ๕ ประเทศ ที่เข้าร่วมการจัดอันดับ พบว่ามีอันดับดีกว่าอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ (อันดับ ๕๗, ๖๑) ส่วนมาเลเซียและสิงคโปร์ ได้อันดับดีกว่า (อันดับ ๓๔, ๒) โดยสิงคโปร์มีสมรรถนะด้านการศึกษาสูงเป็นอันดับ ๒ ของโลก เมื่อเปรียบเทียบตัวชี้วัดด้านการศึกษา จำนวน ๑๘ รายการ พบว่า ผลการประเมินในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีอันดับดีขึ้นกว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๔ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) งบประมาณรวมด้านการศึกษาต่อจำนวนประชากร (๒) อัตราส่วนครูต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (๓) ความคิดเห็นต่อความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนที่ตอบสนองต่อความต้องการของภาคธุรกิจ และ (๔) ความคิดเห็นต่อระบบการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของภาคธุรกิจ ตัวชี้วัดที่มีอันดับเท่าเดิม จำนวน ๗ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) งบประมาณด้านการศึกษาต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (๒) ร้อยละของผู้หญิงที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (๓) จำนวนนักศึกษาต่างชาติที่เข้ามาศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศ ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน (๔) จำนวนนักศึกษาที่ออกไปศึกษาต่างประเทศในระดับอุดมศึกษา ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน (๕) ผลการทดสอบ PISA (๖) ความคิดเห็นต่อระบบการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของภาคธุรกิจ และ (๗) ความคิดเห็นต่อการตอบสนองความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของการอุดมศึกษา โดยตัวชี้วัดที่มีอันดับลดลง จำนวน ๗ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) งบประมาณรวมด้านการศึกษาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (๒) อัตราส่วนครูต่อนักเรียนระดับประถมศึกษา (๓) อัตราการเข้าเรียนต่อระดับมัธยมศึกษา (๔) ร้อยละของประชากรที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา (๕) ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (TOEFL) (๖) อัตราการไม่รู้หนังสือของประชากรอายุ ๑๕ ปี ขึ้นไป และ (๗) ความคิดเห็นต่อทักษะทางภาษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของภาคธุรกิจ

(๕.๒.๒) สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ได้วิเคราะห์ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันตามกรอบการประเมินของ IMD ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่า

(๕.๒.๒.๑) ประเทศไทยโดยรวมอยู่ในอันดับ ๒๕ จากจำนวน ๖๓ ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ลดลง ๕ อันดับ ซึ่งนับว่าเป็นอันดับที่ดีที่สุดในรอบสิบปี โดยปัจจัยหลักด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ปัจจัยหลักด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ และปัจจัยหลักด้านโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในอันดับดีขึ้น ส่วนปัจจัยหลักด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ อยู่ในอันดับลดลง สำหรับด้านการศึกษา อยู่ในอันดับ ๕๖ เท่ากับปี พ.ศ. ๒๕๖๑

(๕.๒.๒.๒) เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ๕ ประเทศที่เข้าร่วมการจัดอันดับ พบว่า อยู่ในอันดับต่ำกว่าสิงคโปร์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย แต่สูงกว่าฟิลิปปินส์ โดยสิงคโปร์มีสมรรถนะด้านการศึกษาสูงเป็นอันดับ ๒ ของโลก

(๕.๒.๒.๓) เมื่อเปรียบเทียบตัวชี้วัดด้านการศึกษา จำนวน ๑๘ รายการ พบว่า ตัวชี้วัดเดียวกันที่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีอันดับดีขึ้นกว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๖ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) อัตราส่วนครูต่อนักเรียนระดับประถมศึกษา (๒) อัตราส่วนครูต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (๓) จำนวนนักศึกษาต่างชาติที่เข้ามาศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศ ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน (๔) ความคิดเห็นต่อการตอบสนองความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของการอุดมศึกษา (๕) ความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาสาขาบริหารจัดการที่ตอบสนองต่อความต้องการของภาคธุรกิจ และ (๖) ความคิดเห็นต่อทักษะทางภาษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของภาคธุรกิจ ส่วนตัวชี้วัดเดียวกันที่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีอันดับลดลงกว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๕ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) งบประมาณรวมด้านการศึกษาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (๒) งบประมาณรวม

ด้านการศึกษาคือจำนวนประชากร (๓) งบประมาณด้านการศึกษาคือนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (๔) อัตราการเข้าเรียนต่อระดับมัธยมศึกษา และ (๕) ร้อยละของผู้หญิงที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนตัวชี้วัดเดียวกันที่มีอันดับคงที่ทั้งสองปี จำนวน ๕ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) ร้อยละของประชากรที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (๒) จำนวนนักศึกษาที่ออกไปศึกษาต่างประเทศในระดับอุดมศึกษา ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน (๓) ผลการทดสอบ PISA (๔) ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (TOEFL) และ (๕) อัตราการไม่รู้หนังสือของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป โดยมีตัวชี้วัดที่เพิ่มเติมขึ้นใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) งบประมาณรวมด้านการศึกษาคือนักเรียนทุกระดับ (๒) การศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาที่ตอบสนองความสามารถในการแข่งขัน และ (๓) ดัชนีวัดคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย โดยไม่ได้ใช้ตัวชี้วัดเดิมในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) ความคิดเห็นต่อระบบการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของภาคธุรกิจ และ (๒) ความคิดเห็นต่อความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนที่ตอบสนองต่อความต้องการของภาคธุรกิจ

(๕.๒.๒.๔) สอวช. พบว่า อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในรอบ ๕ ปีที่ผ่านมามีลักษณะค่อนข้างคงที่ และมีแนวโน้มดีขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ขณะที่อันดับด้านการศึกษามีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง และสวนทางกับอันดับด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ที่มีแนวโน้มดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด “ทั้งนี้เป็นเพราะภาคธุรกิจเอกชนของประเทศไทยมีความเข้มแข็งและมีการพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง แต่ยังขาดการเชื่อมโยงกับภาคการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม จึงทำให้การพัฒนาไม่ไปในทิศทางเดียวกัน ... งบประมาณที่ลงทุนในภาคนั้น ๆ เทียบกับสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีการเพิ่มเงินลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่วนใหญ่มาจากภาคเอกชน โดยภายในระยะเวลา ๕ ปีนั้น เงินลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของทั้งประเทศเพิ่มขึ้นจาก ๐.๔๔% GDP ขึ้นมาอยู่ที่ ๑.๐๐% GDP ในปีล่าสุด (ดีขึ้น ๑๕ อันดับ) ในขณะที่งบประมาณในภาคการศึกษากลับมาในระยะเวลา ๕ ปีนั้น ลดลงจาก ๓.๘๒% GDP เป็น ๓.๔๗% GDP ส่งผลให้อันดับลดลงถึง ๑๒ อันดับ ... ดังนั้นแนวทางที่จะพัฒนาความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศไทยคือ จะต้องให้ภาคเอกชนเชื่อมโยงกับภาคการศึกษาอย่างแน่นแฟ้นมากขึ้น มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ และมีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการในอนาคต ส่วนภาครัฐก็จำเป็นต้องจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอ โดยการจัดสรรงบประมาณของประเทศมาเพิ่มเติมทั้งในด้านการวิจัยและพัฒนาและด้านการศึกษา เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไปพร้อม ๆ กับการสร้างทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศในระยะยาว”

(๕.๒.๓) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา ได้วิเคราะห์ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันตามกรอบการประเมินของ IMD ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่า

(๕.๒.๓.๑) ประเทศไทยโดยรวมอยู่ในอันดับ ๒๙ จากจำนวน ๖๓ ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ลดลง ๔ อันดับ โดยปัจจัยหลักด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ และปัจจัยหลักด้านโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในอันดับดีขึ้น ส่วนปัจจัยหลักด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ และปัจจัยหลักด้านประสิทธิภาพของภาครัฐอยู่ในอันดับลดลง สำหรับด้านการศึกษาอยู่ในอันดับ ๕๕ เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ดีขึ้น ๑ อันดับ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ๕ ประเทศที่เข้าร่วมการจัดอันดับ พบว่า อยู่ในอันดับต่ำกว่าสิงคโปร์และมาเลเซีย แต่สูงกว่าอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ โดยสิงคโปร์ยังคงมีสมรรถนะด้านการศึกษาสูงเป็นอันดับ ๒ ของโลกอย่างต่อเนื่อง

(๕.๒.๓.๒) เมื่อเปรียบเทียบตัวชี้วัดด้านการศึกษา จำนวน ๑๘ รายการ พบว่า ตัวชี้วัดที่อันดับดีขึ้น จำนวน ๖ ตัวชี้วัด อันดับลดลง จำนวน ๑๐ ตัวชี้วัด และเท่าเดิม จำนวน

๒ ตัวชี้วัด นอกจากนี้ “จุดแข็งด้านการศึกษา คือ ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการภาคธุรกิจ ในเรื่องความคิดเห็นต่อการตอบสนองความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจระบบการศึกษา ความคิดเห็นต่อการตอบสนองความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย และความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาสาขาบริหารจัดการที่ตอบสนองต่อความต้องการภาคธุรกิจ ดีขึ้นจากปี ค.ศ. ๒๐๑๙ ถึง ๖ อันดับ อัตราส่วนนักเรียนต่อครูในระดับประถมศึกษา ดีขึ้นจากปี ๒๐๑๙ ถึง ๔ อันดับ และอัตราส่วนนักเรียนต่อครูในระดับมัธยมศึกษา ดีขึ้นจากปี ค.ศ. ๒๐๑๙ ถึง ๓ อันดับ ขณะที่ “จุดอ่อนด้านการศึกษา คือ ร้อยละของงบประมาณภาครัฐที่ใช้ในการศึกษาลดลงจากปี ค.ศ. ๒๐๑๙ ถึง ๗ อันดับ ร้อยละของประชากรที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา ลดลงจากปี ๒๐๑๙ ถึง ๗ อันดับ ร้อยละของงบประมาณภาครัฐที่ใช้ในการศึกษาต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และร้อยละของผู้หญิงที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี และปริญญาโทลด ลงจากปี ค.ศ. ๒๐๑๙ ถึง ๒ อันดับ”

(๕.๒.๓.๓) สกศ. จึงมีข้อเสนอแนะให้ทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกัน ยกอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยให้สูงขึ้น “ตั้งแต่หน่วยงานที่จัดทำ จัดส่ง ข้อมูล และหน่วยวิเคราะห์ข้อมูล ควรนำผลการจัดอันดับไปใช้วิเคราะห์และพิจารณาถึงจุดอ่อน จุดแข็ง ในส่วนที่รับผิดชอบ สำหรับการพัฒนาคุณภาพข้อมูล หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรประสานกับสถาบันการจัดอันดับเพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสาร และการพัฒนาเกณฑ์ตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย และต้องสร้างความรู้ความเข้าใจถึงผลการจัดอันดับ การนำไปใช้ ตลอดจนการตีความหมายของตัวชี้วัดต่าง ๆ เพราะการดูอันดับไม่ได้แสดงถึงความสามารถในการแข่งขันเพียงอย่างเดียว ต้องดูค่าคะแนนหรือค่าของตัวชี้วัดที่ประเทศไทยต้องมีการพัฒนาที่ดีขึ้น แม้ว่าประเทศไทยและนานาประเทศต่างพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง แต่ต่างกันตรงที่ประเทศใดจะมีประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศได้อย่างเข้มแข็ง และยั่งยืนได้มากกว่ากัน”

(๕.๒.๔) สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (Thailand Management Association ; TMA) ได้ดำเนินการ ดังนี้

(๕.๒.๔.๑) จัดตั้งศูนย์เพื่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน (TMA Center for Competitiveness) ขึ้น และได้มีบทบาทร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการสร้างความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศผ่านโครงการ Thailand Competitiveness Enhancement Program (TCEP) มาตลอดระยะเวลา ๑๒ ปีอย่างต่อเนื่อง ได้เสนอแนะให้ประเทศไทยต้องสร้างความตระหนักถึงเป้าหมายและทิศทางและจิตสำนึกร่วมในการพัฒนาและขับเคลื่อน โดยมีการสื่อสารและดำเนินการอย่างสอดคล้องต่อเนื่องในระยะยาว ขณะเดียวกันมีความคล่องตัวสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์และข้อเท็จจริงใหม่ที่เกิดขึ้น “...ทั้งนี้ จากแนวโน้มผลการจัดอันดับของไทยในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓) จะเห็นได้ว่า อันดับความสามารถในการแข่งขันของไทยในภาพรวมมีแนวโน้มค่อนข้างคงที่ โดยอยู่ในอันดับที่ ๒๘ ในปี ๒๕๕๙ และมีการเคลื่อนไหวขึ้นลงตามสถานการณ์ต่าง ๆ โดยในปี ๒๕๖๒ มีอันดับที่ดีขึ้นถึง ๕ อันดับเป็นอันดับที่ ๒๕ ก่อนที่จะลดลงเป็นอันดับที่ ๒๙ ในปีนี้ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากสถานการณ์การระบาดของ COVID-๑๙ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยยังมีความท้าทายในด้านการเตรียมพร้อมและปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่นับวันจะรุนแรงและรวดเร็วยิ่งขึ้น”

(๕.๒.๔.๒) ได้เสนอแนะรัฐบาลว่า ต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าโดยการช่วยเหลือประชาชนและแก้ไขฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบ ควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพความสามารถของประเทศที่จะตอบสนองต่อสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงและวิกฤตการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีประเด็นสำคัญได้แก่ (๑) ความสามารถในการคาดการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (foresight capability) และวิเคราะห์โอกาสและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเพื่อเตรียมความพร้อมเป้าหมาย

และทิศทางที่ชัดเจนในการพัฒนา โดยใช้ประโยชน์จากโอกาสที่จะเกิดขึ้นโดยต่อยอดจากฐานที่ประเทศไทยมีจุดแข็ง และโอกาสในการพัฒนาศักยภาพ อาทิ อาหาร สุขภาพและการแพทย์ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว ฯลฯ (๒) ทรัพยากรบุคคลที่ได้รับการพัฒนาทั้งด้านทักษะและทัศนคติที่สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางของประเทศ และสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (๓) การมีวาระที่ชัดเจนในการพัฒนา วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สนับสนุนเป้าหมายและทิศทางของประเทศในด้านต่าง ๆ และ (๔) กลไก และกระบวนการขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (Resilience and agility) ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ IMD ยังได้กำหนดให้มีตัวชี้วัดใหม่เพิ่มขึ้น ได้แก่ (๑) เป้าหมาย การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals) (๒) ดัชนีระดับความเป็นประชาธิปไตย (Democracy Index) และ (๓) การมีผู้ประกอบการใหม่ในระยะเริ่มต้นธุรกิจ (Total early-stage entrepreneurial activity)

(๕.๒.๕) ประเทศไทยได้กำหนดให้การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์หลักของประเทศ และแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กพข.) โดยมีรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นฝ่ายเลขานุการ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และกำกับดูแลการดำเนินงาน เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้วย

๑.๓.๒ บริบทการพัฒนาอย่างยั่งยืนระดับภูมิภาค

(๑) ประเทศไทยในฐานะสมาชิกองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Ministers of Education Organization : SEAMEO) หรือซีมีโอ ร่วมกับประเทศสมาชิก ดำเนินการเสริมสร้างความร่วมมือทางด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม และสร้างความเป็นเอกภาพในระดับภูมิภาค เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างศักยภาพทางการศึกษา และส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างยั่งยืน

(๑.๑) ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) รับเป็นที่ตั้งสำนักงานเลขาธิการซีมีโอ (Southeast Asian Ministers of Education Organization Secretariat : SEAMEO Secretariat) รวมทั้งรับดำเนินการผลักดันนโยบายตามที่สภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Ministers of Education Council : SEAMEC) ได้กำหนดไว้ โดยประสานความร่วมมือกับศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอ กระทรวงศึกษาธิการของประเทศต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาการศึกษาของภูมิภาค ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอในประเทศไทย ได้แก่ ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยโบราณคดีและวิจิตรศิลป์ของซีมีโอ ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยการอุดมศึกษาและการพัฒนาของซีมีโอ ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีมีโอ ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยสะเต็มศึกษาของซีมีโอ รวมทั้งศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความยั่งยืนของซีมีโอ

(๑.๒) เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ได้มีการประชุมสัมมนาออนไลน์ รัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO Ministerial Policy e-Forum) หัวข้อ Education Reimagined : Southeast Asian Education in a Post-COVID-๑๙ World และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (รมว.ศธ.) เข้าร่วมด้วย โดยข่าวสำนักงานรัฐมนตรี ศธ. ได้รายงานถ้อยแถลงของ รมว.ศธ. ระหว่างการประชุมสัมมนาครั้งนี้ว่า กระทรวงศึกษาธิการไทยตระหนักถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัลและเทคโนโลยี รวมถึงผลกระทบที่เกิดจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โรคโควิด ๑๙) ซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษาไทยหลายด้าน ขณะที่วงการศึกษามองว่าโลกกำลังเผชิญหน้ากับความท้าทายอันยิ่งใหญ่ ทั้งการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล และการจัดการศึกษาในช่วงวิกฤตโรคโควิด ๑๙ โดยประเทศไทยได้ปรับตัวเพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าวหลายประการ อาทิ การบริหารจัดการ

งบประมาณให้มีประสิทธิภาพและมีความคุ้มค่า การฝึกอบรมและเตรียมความพร้อมครูเพื่อจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล เป็นต้น อีกทั้งได้เปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาสด้วยการปลดล๊อคระบบการศึกษา และดูแลเด็กที่ตกหล่นจากระบบการศึกษา โดยนำทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ครูมีความตื่นตัวและช่วยเหลือกันในการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลมากขึ้น พร้อมเปิดรับองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำมาสอนนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งนำเทคโนโลยีมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงกับการพัฒนาครู ผู้เรียน และผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนพัฒนาทักษะให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ในอนาคตครูจะมีบทบาทสำคัญในการออกแบบและพัฒนาการเรียนรู้ในระบบดิจิทัล รวมทั้งปรับเปลี่ยนการศึกษาให้มีความยืดหยุ่นเพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ด้วยการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และหลักสูตรการเรียนรู้ให้ตรงกับขีดความสามารถของผู้เรียน อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ และประการสำคัญกระทรวงศึกษาธิการไทยได้เลื่อนวันเปิดภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ จากวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เป็นวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ พร้อมทั้งได้เตรียมความพร้อมด้วยการจัดการเรียนการสอนผ่านช่องทางวีดิทัศน์จำนวน ๑๗ ช่อง สำหรับระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ประถมอาชีวศึกษา และการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ถือเป็น การวางรากฐานและเตรียมแนวทางไว้รองรับหากมีสถานการณ์การแพร่ระบาดระลอกใหม่ สถานศึกษาก็มีความพร้อมจัดการเรียนการสอนผ่านโทรทัศน์ได้

(๒) ประเทศไทยในฐานะสมาชิกประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

มีบทบาทอย่างสำคัญร่วมกับประเทศสมาชิก ในการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับสหประชาชาติ

(๒.๑) ประเทศไทยเป็นผู้ริเริ่มและร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านอีก ๔ ประเทศ ได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และประเทศฟิลิปปินส์ ก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN) หรืออาเซียน ตามปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๐ ต่อมาประเทศเพื่อนบ้านเข้าร่วมเพิ่มขึ้น อีก ๕ ประเทศ ได้แก่ ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ประเทศบรูไน ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ประเทศเวียดนาม ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ประเทศลาว และประเทศพม่า และปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ประเทศกัมพูชา

(๒.๒) ผู้นำอาเซียนได้เข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) เป็นครั้งแรกระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ได้ร่วมกันลงนามในปฏิญญาสมานฉันท์อาเซียน (Declaration of ASEAN Concord) สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia : TAC) และความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งสำนักเลขาธิการอาเซียน ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๔ - ๕ สิงหาคม ๒๕๒๐ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ในโอกาสครบรอบ ๑๐ ปีของการก่อตั้งอาเซียน ครั้งที่ ๓ ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ในโอกาสครบรอบ ๒๐ ปีของการก่อตั้งอาเซียน ได้ร่วมกันลงนามในปฏิญญามะนิลา ปี ๒๕๓๐ (Manila Declaration ๑๙๘๗) เพื่อยืนยันถึงความสำคัญของการรวมตัวของอาเซียน ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งให้ส่งเสริมการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนในหมู่ประชาชนอาเซียน ครั้งที่ ๔ ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๙ มกราคม ๒๕๓๕ ณ ประเทศสิงคโปร์ ได้ร่วมกันลงนามในปฏิญญาสิงคโปร์ (Singapore Declaration) โดยอาเซียนจะให้ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศในการปฏิบัติตามความตกลงเพื่อสันติภาพ ประเทศไทยเสนอให้อาเซียนพิจารณาเรื่องการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) อย่างจริงจัง พร้อมทั้งได้จัดทำกรอบความตกลงว่าด้วยการส่งเสริมความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจของอาเซียน (Framework Agreement on Enhancing ASEAN Economic Cooperation) ครั้งที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๘ ณ กรุงเทพมหานคร ได้ร่วมกันลงนามในปฏิญญาสุดยอดกรุงเทพ (Bangkok Summit Declaration)

เพื่อแสดงเจตนารมณ์ที่จะให้อาเซียนเสริมสร้างความแข็งแกร่งในเรื่องอัตลักษณ์และความรู้สึกของความเป็นชุมชนอาเซียนร่วมกัน

(๒.๓) การประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (ASEAN Informal Summit) ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๐ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ผู้นำอาเซียนได้ร่วมกันประกาศวิสัยทัศน์อาเซียน ๒๕๖๓ (ASEAN Vision ๒๐๖๐) เพื่อกำหนดเป้าหมายภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ อาเซียนจะเป็น (๑) วงสมานฉันท์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (A Concert of Southeast Asian Nations) (๒) พหุส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างมีพลวัต (A Partnership in Dynamic Development) (๓) มุ่งปฏิสัมพันธ์กับประเทศภายนอก (An Outward-Looking ASEAN) และ (๔) ชุมชนแห่งสังคมที่เอื้ออาทร (A Community of Caring Societies) การประชุมสุดยอดอาเซียนในครั้งต่อ ๆ มาได้มีความพยายามเพื่อนำไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนภายในระยะเวลาที่กำหนด ดังนี้ ครั้งที่ ๖ ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๑ ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม ได้ร่วมกันลงนามในปฏิญญาฮานอย (Ha Noi Declaration) รับรองแผนปฏิบัติการฮานอย (Ha Noi Plan of Action) ระยะ ๖ ปี (พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๗) รวมทั้งการจัดตั้งมูลนิธิอาเซียนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมด้านการศึกษา การฝึกอบรม สุขภาพ และวัฒนธรรม โดยจัดให้เด็กและเยาวชนอาเซียนได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน ครั้งที่ ๗ ระหว่างวันที่ ๕ - ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ณ กรุงบันดาร์ เสรีเบกาวัน ประเทศบรูไน ได้ร่วมกันลงนามในปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการดำเนินการร่วมกันในการต่อต้านการก่อการร้าย (ASEAN Declaration on Joint Action to Counter Terrorism) รวมทั้งให้ปรับปรุงแผนปฏิบัติการฮานอย และสนับสนุนให้จัดตั้งแผนงานเพื่อการรวมตัวอาเซียน (Roadmap for Integration of ASEAN : RIA) เพื่อกำหนดเป้าหมายและระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจน ครั้งที่ ๘ ระหว่างวันที่ ๔ - ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ณ กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา ได้เน้นย้ำการให้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) เป็นเป้าหมายสูงสุดในการรวมตัวอาเซียน ครั้งที่ ๙ ระหว่างวันที่ ๗ - ๘ ตุลาคม ๒๕๔๖ ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ได้ร่วมกันลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เห็นชอบให้จัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้กำหนดประชาคมหลักในการร่วมมือกันพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิก ประกอบด้วย ๓ ประชาคมหลัก ได้แก่ (๑) ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political - Security Community : APSC) (๒) ประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community : AEC) และ (๓) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC)

(๒.๔) การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๐ ระหว่างวันที่ ๒๔ - ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ณ นครเวียงจันทน์ ประเทศลาว ได้ประกาศแผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ (Vientiane Action Programme : VAP) พ.ศ. ๒๕๔๗ - ๒๕๕๓ ใช้แทนแผนปฏิบัติการฮานอย เพื่อสนับสนุนการจัดทำกฎบัตรอาเซียนรองรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้รับรองแผนปฏิบัติการประชาคมความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community Plan of Action) และ แผนปฏิบัติการประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Plan of Action) รวมทั้งให้จัดตั้งกองทุนอาเซียนเพื่อการพัฒนา (ASEAN Development Fund : ADF) เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ และให้จัดการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วย ประเทศสมาชิกอาเซียน จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นครั้งแรกที่ประเทศมาเลเซีย ครั้งที่ ๑๑ ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๘ ได้ร่วมกันลงนามในปฏิญญากัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการจัดทำกฎบัตรอาเซียน (Kuala Lumpur Declaration on the Establishment of the ASEAN Charter) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำกฎบัตรอาเซียน โดยได้มอบหมายให้คณะผู้ทรงคุณวุฒิ (Eminent Persons Group) ด้านการต่างประเทศ

จากแต่ละประเทศสมาชิก เป็นผู้จัดทำข้อเสนอแนะเบื้องต้นและลักษณะทั่วไปของกฎบัตรอาเซียน ซึ่งเสนอรายงานในเดือนธันวาคม ๒๕๔๙

(๒.๕) การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๒ ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ได้ร่วมกันลงนามในปฏิญญาเซบู เพื่อมุ่งไปสู่ประชาคมที่มีความเอื้ออาทรและแบ่งปันที่เป็นหนึ่งเดียว” (Cebu Declaration Towards One Caring and Sharing Community) ย้ำเจตนารมณ์ที่จะให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีความเอื้ออาทรและแบ่งปันทั้งในด้านทรัพยากรมนุษย์ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม รวมทั้งให้ส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals : MDGs) ที่ได้มีการประกาศในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน-สหประชาชาติ ครั้งที่ ๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เน้นการลดความยากจนและความไม่เท่าเทียม และการพัฒนาพื้นฐานและคุณภาพชีวิตของประชาชน ลงนามในปฏิญญาเซบูว่าด้วยการเร่งจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (Cebu Declaration on the Acceleration of the Establishment of an ASEAN Community by ๒๐๑๕) เพื่อเร่งการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้เร็วขึ้น และปฏิญญาเซบูว่าด้วยแผนงานเรื่องกฎบัตรอาเซียน (Cebu Declaration on the Blueprint of the ASEAN Charter) เพื่อรับรองรายงานของคณะผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการร่างกฎบัตรอาเซียน และมอบหมายให้คณะทำงานระดับสูงยกร่างกฎบัตรให้แล้วเสร็จเพื่อเสนอที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งต่อไป

(๒.๖) การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๓ ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ณ ประเทศสิงคโปร์ ได้ร่วมกันลงนามในปฏิญญาสิงคโปร์ว่าด้วยกฎบัตรอาเซียน (Singapore Declaration on the ASEAN Charter) เพื่อประกาศรับรองกฎบัตรอาเซียน และปฏิญญาแผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Declaration on the ASEAN Economic Community Blueprint) เพื่อเป็นแนวทางในการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ครั้งที่ ๑๔ ระหว่าง ๒๗ กุมภาพันธ์ - ๑ มีนาคม ๒๕๕๒ ณ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ได้ร่วมกันลงนามในปฏิญญาชะอำ หัวหิน ว่าด้วยแผนงานสำหรับประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๘ (Cha-am Hua Hin Declaration on the Roadmap for an ASEAN Community (๒๐๐๙ - ๒๐๑๕)) ซึ่งครอบคลุมแผนงานการเป็นประชาคมการเมืองและความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจ และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ครั้งที่ ๑๕ ระหว่าง ๒๓ - ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๒ ณ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีผู้นำประเทศคู่เจรจา ได้แก่ ประเทศจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และประเทศอินเดีย รวมทั้งมีเลขาธิการอาเซียน ประธานธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) และผู้อำนวยการบริหารของคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก (ESCAP) เข้าร่วมประชุมในหัวข้อหลัก “เชื่อมโยงประชาคม สร้างเสริมประชาชน” (Enhancing Community Empowering People) เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับประชาชนและรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการรับมือกับปัญหาที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อความกินดีอยู่ดีของประชาชน

(๒.๗) ครั้งที่ ๑๖ ระหว่างวันที่ ๘ - ๙ เมษายน ๒๕๕๓ ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม ได้ร่วมกันประชุมในหัวข้อหลัก “มุ่งสู่ประชาคมอาเซียน : จากวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติ” (Towards the ASEAN Community : From Vision to Action) ครั้งที่ ๑๗ ระหว่างวันที่ ๒๘ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม มุ่งจัดทำแผนแม่บทในการเชื่อมโยงอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity) ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘ ได้แก่ การเชื่อมโยงกันทางกายภาพ (physical connectivity) การเชื่อมโยงกันทางสถาบัน (institutional connectivity) และการเชื่อมโยงกันในระดับประชาชน (people-to-people connectivity) ครั้งที่ ๑๘ ระหว่างวันที่ ๗ - ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย มุ่งแก้ไขความขัดแย้งไทย-กัมพูชา ครั้งที่ ๑๙ ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ณ เกาะบาหลี ประเทศ

อินโดนีเซีย เน้นหาหรือการสร้างประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และการเสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในเวทีโลก

(๒.๘) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC) มีความมุ่งมั่นที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนผ่านกิจกรรมความร่วมมือที่ให้ความสำคัญกับประชาชน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมุ่งไปสู่การส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน ภายใต้วิสัยทัศน์ที่มุ่งให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีปฏิสัมพันธ์กับประชาชนและประชาชนได้รับประโยชน์ รวมทั้งทุกคนมีส่วนร่วม มีความยั่งยืน แข็งแกร่ง และมีความเป็นพลวัต ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยแผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๘ ซึ่งเป็นทั้งยุทธศาสตร์และกลไกการวางแผนการทำงานของ ASCC ที่มีคุณลักษณะ ๕ ข้อ ได้แก่ (๑) มีปฏิสัมพันธ์และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน (๒) ความครอบคลุม (๓) ความยั่งยืน (๔) ภูมิคุ้มกัน และ (๕) มีความเป็นพลวัตประกอบด้วย กรอบความร่วมมือ ๑๕ สาขา ได้แก่ การศึกษา กีฬา วัฒนธรรมและศิลปะ สารสนเทศ แรงงาน เยาวชน สตรี เด็ก ราชการพลเรือน สวัสดิการสังคม และการพัฒนา การพัฒนาชนบทและการจัดความยากจน สาธารณสุข การจัดการภัยพิบัติ มลพิษจากหมอกควัน ข้ามแดน และสิ่งแวดล้อม

(๒.๙) คณะอนุกรรมการอาเซียนด้านการศึกษา (ASEAN Sub-Committee on Education : ASCOE) มีความคืบหน้าในประเด็นความร่วมมือด้านการศึกษาที่สำคัญ อาทิ

(๒.๙.๑) การเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนที่ตกหล่น ซึ่งเป็นข้อริเริ่มของไทย โดยที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ - ๒๙ ระหว่างวันที่ ๖ - ๘ กันยายน ๒๐๑๖ ณ นครเวียงจันทน์ ประเทศลาว ได้ให้การรับรองปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยเรื่องดังกล่าว (ASEAN Declaration on Strengthening Education for Out-of-School Children and Youth) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับภูมิภาค โดยการพัฒนาโอกาสทางการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่างกันทั้งในด้านสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งไทยได้ผลักดันการดำเนินงานในช่วงที่เป็นประธานอาเซียนปี พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒.๙.๒) การจัดทำกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน (ASEAN Qualifications Reference Framework : AQRF) ซึ่งเป็นกรอบคุณวุฒิที่เป็นแกนกลางหรือใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิงเพื่อการเชื่อมโยงกรอบคุณวุฒิของประเทศสมาชิกหนึ่งกับอีกประเทศสมาชิกหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เกิดความชัดเจนในการเทียบเคียงคุณวุฒิระหว่างกัน โดยไม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติเดิม เพื่อสนับสนุนการรับรองคุณวุฒิการศึกษาและคุณวุฒิวิชาชีพของประเทศสมาชิกอาเซียน และเพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายผู้เรียน/แรงงานระหว่างประเทศสมาชิก ประเทศไทยได้ดำเนินการนำร่องตามโครงการเทียบเคียงกรอบคุณวุฒิแห่งชาติกับกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยมีคณะทำงานกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ กำหนดขั้นตอนและกระบวนการอย่างละเอียดในการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยภาคการศึกษา ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา กรมเจรจาการค้า กรมอาเซียน กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ส่วนภาคพัฒนากำลังคน มีสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน และสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ร่วมกันจัดทำข้อมูลตาม ๑๑ เกณฑ์อย่างมีหลักการ และมีส่วนร่วม โดยคณะกรรมการกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียนครั้งที่ ๗ และการประชุมเชิงปฏิบัติการ (The Seventh AQRF Committee Meeting and Workshop) ระหว่างวันที่ ๒๘ - ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ เมืองยอกยาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ได้รับรองรายงานการเทียบเคียงกรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศไทย (National Qualification Framework) อย่างเป็นทางการเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (สคช.) เตรียมนำกรอบคุณวุฒิวิชาชีพที่ได้ดำเนินการเทียบเคียงสู่กรอบคุณวุฒิแห่งชาติไปใช้ดำเนินการ เพื่อให้

เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม โดยบัญญัติให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ให้มีการปฏิรูปประเทศเพื่อบรรลุเป้าหมาย ๓ ประการ คือ (๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ (๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ และ (๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้ ในด้านการศึกษา ให้รัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล เพื่อการพัฒนาคนไทยให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงภายใต้ทิศทาง “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” โดยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกิจของกระทรวง ศึกษาธิการ (ศธ.) หลายประการ ดังนี้

หมวด ๔ หน้าที่ของปวงชนชาวไทย

มาตรา ๕๐ บัญญัติให้บุคคลมีหน้าที่ (๔) เข้ารับการศึกษาอบรมในการศึกษาภาคบังคับ

หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๕๔ บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการ ได้แก่ วรรคหนึ่ง ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา สิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย วรรคสอง ให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย วรรคสาม ให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการ ในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริมและสนับสนุน ให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย วรรคสี่ การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ วรรคห้า ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชน ได้รับการศึกษาตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่าย ในการศึกษาตามความถนัดของตน และวรรคหก ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุนหรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษีรวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์เงินเข้ากองทุนได้รับ ประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้ การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระ และกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ

มาตรา ๖๕ บัญญัติแนวทางให้รัฐดำเนินการ ได้แก่ วรรคหนึ่ง รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว วรรคสอง การจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

และการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย และวรรคสาม ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖๙ บัญญัติแนวทางให้รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็งของสังคมและเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ

มาตรา ๗๑ บัญญัติแนวทางในวรรคสอง ให้รัฐพึงส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและความสามารถสูงขึ้น วรรคสาม รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัด พื้นฟูและเยียวยา ผู้ถูกกระทำการดังกล่าว และวรรคสี่ ในการจัดสรรงบประมาณ รัฐพึงคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกันของเพศ วัย และสภาพของบุคคล ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรม

มาตรา ๗๖ บัญญัติแนวทางในวรรคหนึ่ง ให้รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

หมวด ๑๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๕๐ บัญญัติว่า วรรคหนึ่ง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ และวรรคห้า กฎหมายตามวรรคหนึ่งและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ต้องให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง...

หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ

มาตรา ๒๕๗ บัญญัติว่า การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้ (๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ (๒) สังคม มีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ และ (๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๒๕๘ บัญญัติว่า วรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล โดยมีด้านที่เกี่ยวข้องกับการกิจของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๑) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน และการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน (๒) ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน (๓) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ โดยต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน (๔) ให้มี

การปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐ เพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา และ (๕) ให้มีการปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัว เปิดเผย ตรวจสอบได้ และมีกลไกในการป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน และ จ. ด้านการศึกษา (๑) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษ ตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จาย (๒) ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนตามมาตรา ๕๔ วรรคหก ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ (๓) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู และ (๔) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่

(๒) พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ และเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ ที่ให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยในการจัดทำกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลา ที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ โดยมีเจตนารมณ์ให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมจัดทำและแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึงด้วย โดยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการหลายประการ ดังนี้

หมวด ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๕ บัญญัติว่า วรรคหนึ่ง บัญญัติให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน อันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่ายี่สิบปี วรรคสอง การประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติให้ทำเป็นประกาศพระบรมราชโองการ และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ และหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ และวรรคสาม การกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีก่อนที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนอื่นใด รวมตลอดทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๗ บัญญัติว่า วรรคหนึ่ง บัญญัติให้การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติต้องคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และเป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ

มาตรา ๑๐ บัญญัติว่า วรคสอง แผนแม่บทและแผนการปฏิรูปประเทศ ตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศต้องมีความสอดคล้องกัน และวรคสาม แผนแม่บท ที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทด้วย

มาตรา ๑๑ บัญญัติว่า วรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการจัดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติ ทุกห้าปี หรือในกรณีที่สถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศเปลี่ยนแปลงไปจนไม่สามารถหรือไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการตามเป้าหมายหรือยุทธศาสตร์ด้านหนึ่งด้านใดได้ หากคณะกรรมการเห็นสมควรแก้ไข เพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ให้คณะกรรมการขอความเห็นชอบจากรัฐสภา ก่อนดำเนินการ วรคสอง เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ และเมื่อได้แก้ไขเพิ่มเติมแล้วให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติ

(๓) พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ และเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๙ ที่ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อย ในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ทั้งนี้ ได้บัญญัติให้การปฏิรูปประเทศต้องมีการจัดทำแผน การมีส่วนร่วม ของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้าน ประกอบด้วย (๑) ด้านการเมือง (๒) ด้านการบริหาร ราชการแผ่นดิน (๓) ด้านกฎหมาย (๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม (๕) ด้านการศึกษา (๖) ด้านเศรษฐกิจ (๗) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๘) ด้านสาธารณสุข (๙) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ (๑๐) ด้านสังคม (๑๑) ด้านอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยแผนการปฏิรูปประเทศเหล่านี้ต้องสอดคล้องกับ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูป ประเทศเพื่อให้การปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาดังกำหนดไว้ โดยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับ การกิจของกระทรวงศึกษาธิการหลายประการ ดังนี้

หมวด ๑ การปฏิรูปประเทศ

มาตรา ๕ บัญญัติว่า วรคหนึ่ง การปฏิรูปประเทศต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๗ และวรคสอง การปฏิรูปประเทศ ต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๖ บัญญัติว่า วรคหนึ่ง ให้มีแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อกำหนดกลไก วิธีการ และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ แต่ละด้านตามมาตรา ๘ รวมทั้งผลอันพึงประสงค์ของการ ปฏิรูปประเทศในด้านนั้น ๆ ตามระยะเวลาดังกำหนดไว้ในแผนปฏิรูปประเทศ วรคสอง การจัดทำแผนปฏิรูป ประเทศแต่ละด้านจะทำได้เป็นแผนเดียวกันหรือแยกเป็นแผนแต่ละด้าน หรือหลายด้านรวมกันก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้อง สอดคล้องกับแผนแม่บท และเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และรายงานต่อรัฐสภาเพื่อทราบแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับต่อไป วรคสาม หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการให้ เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้การปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาดังกำหนดไว้ใน แผนการปฏิรูปประเทศ และวรคสี่ ให้เป็นหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีที่จะกำกับดูแลและสนับสนุนให้หน่วยงาน ของรัฐทุกหน่วยดำเนินการให้เป็นไปตามวรคสาม

มาตรา ๘ บัญญัติว่า วรคหนึ่ง ให้จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศในด้าน ดังต่อไปนี้ (๑) ด้านการเมือง (๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๓) ด้านกฎหมาย (๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม

(๕) ด้านการศึกษา (๖) ด้านเศรษฐกิจ (๗) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๘) ด้านสาธารณสุข (๙) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ (๑๐) ด้านสังคม (๑๑) ด้านอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และวรรคสี่ ในการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมในส่วนที่เกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ตามมาตรา ๒๕๘ ง. (๔) และด้านการศึกษิตามมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา ของรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๖๐ หรือมาตรา ๒๖๑ ของรัฐธรรมนูญแล้วแต่กรณี เป็นผู้ดำเนินการ

มาตรา ๑๒ บัญญัติว่า การปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมและด้านการศึกษิตามมาตรา ๘ วรรคสี่ ให้คณะกรรมการตามมาตราดังกล่าวดำเนินการโดยอิสระตามแนวทางที่เห็นสมควร และให้ส่งข้อเสนอแนะหรือร่างกฎหมายในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (๔) หรือ จ. ด้านการศึกษา ของรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี เพื่อให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนความสอดคล้องและบูรณาการกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านอื่น ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะดังกล่าวโดยพลัน ทั้งนี้ ตามระยะเวลาที่มาตรา ๒๖๐ หรือมาตรา ๒๖๑ ของรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า วรรคหนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการติดตามผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ให้หน่วยงานของรัฐรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวต่อสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ภายในเวลาและตามรายการที่ สศช. กำหนด

(๔) พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๙ ให้มีการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะและให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นระบบข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างเต็มที่ เพื่อยกระดับการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐให้อยู่ในระบบดิจิทัล อันจะนำไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่มีระบบการทำงานและข้อมูลเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงานของรัฐอย่างมั่นคงปลอดภัย มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เปิดเผยและโปร่งใส รวมทั้งประชาชนได้รับความสะดวกในการรับบริการและสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐได้ โดยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการหลายประการ ดังนี้

มาตรา ๔ บัญญัติว่า วรรคหนึ่ง เพื่อให้การบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะ เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อการให้บริการและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล โดยมีการบริหารจัดการและการบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้มีความสอดคล้องกัน และเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล โดยมุ่งหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกในการให้บริการและการเข้าถึงของประชาชน และในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณะและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และวรรคสอง ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการนำระบบดิจิทัลที่เหมาะสมมาใช้ในการบริหารและการให้บริการของหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและให้มีการใช้ระบบดิจิทัลอย่างคุ้มค่าและเต็มศักยภาพด้วย

(๕) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เพื่อปรับปรุงพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กล่าวคือ เดิมได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดินและแผนนิติบัญญัติขึ้น เพื่อเป็นกรอบในการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความชัดเจน ต่อมาได้กำหนดให้รัฐดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงยกเลิกแผนการบริหารราชการแผ่นดินและแผนนิติบัญญัติ และปรับปรุงการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดให้ใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลกลางในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชน และการติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกิจของกระทรวง-ศึกษาธิการหลายประการ ดังนี้

มาตรา ๔ บัญญัติว่า ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๖ ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้นโดยจัดทำเป็นแผนห้าปี ซึ่งต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง” ทั้งนี้ ส่วนราชการตามกฎหมายนี้หมายถึง ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหาร แต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๗ บัญญัติว่า ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๓๓ ให้ส่วนราชการจัดให้มีการทบทวนภารกิจของตนว่าภารกิจใดมีความจำเป็นหรือสมควรที่จะยกเลิกปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินการต่อไปหรือไม่ โดยคำนึงถึงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกำลังเงินงบประมาณของประเทศ ความคุ้มค่าของภารกิจ และสถานการณ์อื่นประกอบกัน

(๖) ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) (ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๒)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐๒ มาตรา ๖๕ บัญญัติเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติว่าเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว และยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ซึ่งต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ภายในระยะเวลา ๒๐ ปี เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศคือ (๑) ประเทศชาติมั่นคง ประชาชน มีความสุข (๒) การยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ (๓) การพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ (๔) การสร้างโอกาส

และความเสมอภาคทางสังคม (๕) การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๖) ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยมียุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน และประเด็นยุทธศาสตร์ชาติรวมทั้งสิ้น ๓๕ ประเด็นหลัก ดังนี้

(๖.๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประกอบด้วย ๕ ประเด็นหลัก ได้แก่

(๑) การรักษาความสงบภายในประเทศ (๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง (๓) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ (๔) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์การภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ และ (๕) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบบูรณาการ

(๖.๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ประกอบด้วย ๕ ประเด็นหลัก ได้แก่ (๑) การเกษตรสร้างมูลค่า (๒) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (๓) การสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว (๔) โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก และ (๕) การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

(๖.๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ

ทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย ๗ ประเด็นหลัก ได้แก่ (๑) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (๒) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (๓) การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ (๔) การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย (๕) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (๖) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และ (๗) การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ

(๖.๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ประกอบด้วย ๔ ประเด็นหลัก ได้แก่ (๑) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ (๒) การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี (๓) การเสริมสร้างพลังทางสังคม และ (๔) การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง

(๖.๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร

ต่อสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๖ ประเด็นหลัก ได้แก่ (๑) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว (๒) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล (๓) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ (๔) การพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโต (๕) การพัฒนาความมั่นคงทางน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ ๖) การยกระดับกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

(๖.๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหาร

จัดการภาครัฐ ประกอบด้วย ๘ ประเด็นหลัก ได้แก่ (๑) ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการและให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส (๒) ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ (๓) ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับการเปิดกว้าง ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ (๔) ภาครัฐมีความทันสมัย (๕) บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่นและเป็นมืออาชีพ (๖) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทุกภาคส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต (๗) กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น และ (๘) กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค

(๗) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๒)

คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้าน ได้จัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติสำหรับเป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ทั้ง ๖ ด้านไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นการเชื่อมโยงระหว่างกัน ในระยะแรกได้มีการจัดทำร่างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (เบื้องต้น) จำนวน ๓๔ ฉบับ ๑๓๑ แผนย่อย ต่อมาได้ปรับปรุง โดยเป็นการกำหนดประเด็นในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่เกี่ยวข้อง (Cross Issue) และประเด็นการพัฒนาจะไม่มีซ้ำซ้อนกันระหว่างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้ส่วนราชการสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ คงเหลือจำนวน ๒๓ ฉบับ โดยมีสาระสำคัญที่ระบุเป้าหมายรวม ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ทุกระยะ ๕ ปี แต่ละฉบับกำหนดให้มีแผนย่อยรวมทั้งสิ้น ๘๕ แผนย่อย มีสาระสำคัญที่ระบุเป้าหมายแผนย่อย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายทุกระยะ ๕ ปี รวมทั้งแนวทางการพัฒนา ทั้งนี้ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้เสนอแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒ ประกอบด้วย (๑) ประเด็นความมั่นคง (๒) ประเด็นการต่างประเทศ (๓) ประเด็นการเกษตร (๔) ประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (๕) ประเด็นการท่องเที่ยว (๖) ประเด็นพื้นที่และเมืองน่าอยู่ อัจฉริยะ (๗) ประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (๘) ประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๙) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๐) ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม (๑๑) ประเด็นศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ (๑๓) ประเด็นการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (๑๔) ประเด็นศักยภาพการกีฬา (๑๕) ประเด็นพลังทางสังคม (๑๖) ประเด็น เศรษฐกิจฐานราก (๑๗) ประเด็นความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (๑๘) ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) ประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) ประเด็นการบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (๒๓) ประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับประเด็นแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๓๗ เป้าหมาย ๓๙ ตัวชี้วัด สำหรับเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับแผนย่อยของแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๑๔๐ เป้าหมาย ๑๖๓ ตัวชี้วัด

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้เผยแพร่สรุปผลการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๓ ซึ่งมีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ในฐานะประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เป็นประธาน นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา และผู้ที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมการประชุม และศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ทศพร ศิริสัมพันธ์ เลขาธิการ สศช. เป็นกรรมการและเลขานุการ ณ ห้องประชุมตึกสันติไมตรี หลังนอก ทำเนียบรัฐบาล โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๗.๑) ได้รับทราบรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๒

(๗.๒) ได้เห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ได้แก่ (๑) การมองเป้าหมายร่วมกันในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยใช้ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์และพิจารณาจากรายงานสรุปการประเมินผลการดำเนินงาน ประจำปี ๒๕๖๒ และรายงานสถานการณ์บรรลุเป้าหมายในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (๒) การจัดทำโครงการสำคัญเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ และเป้าหมายแผนแม่บทฯ โดยจะต้องร่วมกันวิเคราะห์และพิจารณาหาปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่จะส่งผลให้

เกิดการบรรลุเป้าหมาย (๓) การจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการสำคัญที่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมาย โดยพิจารณาจากความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายและผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่การจัดลำดับความสำคัญและเร่งด่วนของโครงการสำคัญ และ (๔) การจัดทำแผนปฏิบัติการและแผนงานตามงบประมาณฯ โดยทุกหน่วยงานจะต้องบรรจุโครงการสำคัญจากขั้นตอนข้างต้นเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำคำของบประมาณของหน่วยงานตามกระบวนการจัดทำงบประมาณ

(๗.๓) ได้รับมอบหมายให้ สศช. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง ๓ ระดับ และสำนักงบประมาณ เพื่อเริ่มจัดทำโครงการตามแนวทางการขับเคลื่อนดังกล่าว ให้แล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๓ รวมทั้งคณะกรรมการฯ ได้มอบหมายให้หน่วยงานของรัฐนำโครงการที่ได้บรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๕ และดำเนินการตามขั้นตอนของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อไป

(๗.๔) ได้เน้นย้ำให้ความสำคัญกับการพิจารณาสถานการณ์และบริบทของโลกที่กระทบต่อการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติของภาคส่วนและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ โดยได้มอบหมายให้ สศช. ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญแผนงาน/โครงการ/มาตรการต่าง ๆ เพื่อประกอบการปรับปรุงทบทวนแผนแม่บทฯ ตามขั้นตอนของกฎหมาย เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติตามบริบทและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงต่อไป

(๗.๕) ได้เห็นชอบการให้ข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี (ครม.) เพื่อขยายระยะเวลาการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ โดยมีข้อเสนอแนะให้ดำเนินการภายใน ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒ แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการปฏิรูปประเทศครบทุกด้าน ตามความเห็นของที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศทุกคณะ รวมทั้งได้เห็นควรมอบหมายให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศดำเนินการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศตาม มติ ครม. เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

(๗.๖) ได้รับทราบผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ความก้าวหน้าการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ และรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๒ ซึ่งคณะกรรมการฯ เห็นควรประชาสัมพันธ์ให้ภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทราบ และใช้เป็นข้อมูลประกอบการขับเคลื่อนการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศต่อไป

(๘) แผนการปฏิรูปประเทศ (ข้อมูล ณ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ บัญญัติให้มิยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว อีกทั้งมาตรา ๒๕๗ และ มาตรา ๒๕๙ กำหนดให้มีการปฏิรูปประเทศเพื่อวางรากฐานการพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลประชาชนในสังคม มีโอกาสทัดเทียมกัน และมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้ ให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญและที่จะมีเพิ่มเติมภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ โดยจะต้องปฏิรูปอย่างต่อเนื่องในช่วงห้าปีข้างหน้าให้บรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน ทั้งนี้ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ เสนอที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและรายงานต่อรัฐสภา

เพื่อทราบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับต่อไป โดยดำเนินการภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เพื่อปฏิรูปประเทศตามประเด็นขับเคลื่อนที่สำคัญ ๖ มิติ ได้แก่ (๑) การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม (๒) การพัฒนาเศรษฐกิจ (๓) การสร้างสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง (๔) การฟื้นฟูและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๕) การสร้างประสิทธิภาพและความโปร่งใสในกระบวนการทำงานของภาครัฐ และ (๖) การพัฒนากฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม ปัจจุบันมีแผนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๒ ด้าน ได้แก่

(๘.๑) ด้านการเมือง

(๘.๑.๑) เป้าหมายและผลอันพึงประสงค์ คือ ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมรู้จักยอมรับความเห็นที่แตกต่างกัน พรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ และพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน

(๘.๑.๒) กำหนดเรื่องและประเด็นการปฏิรูป ๕ ประเด็นสำคัญ ได้แก่ (๑) การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (๒) กลไกการแก้ไขปัญหาคอขวดขัดแย้งโดยสันติวิธีและการรู้รักสามัคคีของสังคมไทย (๓) การกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการจัดสรรทรัพยากรที่เป็นธรรม (๔) การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรมเพื่อการปฏิรูปประเทศ และ (๕) การสร้างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

(๘.๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

(๘.๒.๑) เป้าหมายและผลอันพึงประสงค์ คือ ให้จัดองค์กรภาครัฐให้เปิดกว้างและเชื่อมโยงข้อมูลกัน มีโครงสร้างองค์กรกะทัดรัด ทำงานเพื่อประชาชนโดยยึดการดำเนินงานเชิงพื้นที่เป็นหลัก บริหารและบริการประชาชนให้เป็นดิจิทัล สรรหาและรักษาไว้ซึ่งกำลังคนคุณภาพสูง มีคุณธรรมและจริยธรรม

(๘.๒.๒) กำหนดเรื่องและประเด็นการปฏิรูป จำนวน ๖ เรื่อง ได้แก่ (๑) บริการภาครัฐ สะดวก รวดเร็ว และตอบโจทย์ชีวิตประชาชน (๒) ระบบข้อมูลภาครัฐมีมาตรฐาน ทันสมัย และเชื่อมโยงกันก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัล (๓) โครงสร้างภาครัฐ กะทัดรัด ปรับตัวได้เร็ว และระบบงานมีผลสัมฤทธิ์สูง (๔) กำลังคนภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมและมีสมรรถนะสูง พร้อมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ (๕) ระบบบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูด สร้าง และรักษาคณาบดีคนเก่งไว้ในภาครัฐ และ (๖) การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ คล่องตัว โปร่งใสและมีกลไกป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน

(๘.๓) ด้านกฎหมาย

(๘.๓.๑) เป้าหมายและผลอันพึงประสงค์ คือ ให้กฎหมายเป็นกฎหมายที่ดีและเป็นธรรม สอดคล้องกับหลักนิติธรรมเป็นเครื่องมือส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ไม่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายอย่างเหมาะสม

(๘.๓.๒) กำหนดเรื่องและประเด็นการปฏิรูป จำนวน ๑๐ เรื่อง ได้แก่ (๑) มีกลไกให้การออกกฎหมายเป็นกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น รวมทั้งมีกลไกในการทบทวนกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (๒) ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมาย ที่ล้าสมัยและเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน (๓) มีกลไกทางกฎหมายเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม (๔) มีกลไกให้มีการตรากฎหมายเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (๕) พัฒนาระบบการจัดทำและตรวจพิจารณาร่างกฎหมายให้รวดเร็ว รอบคอบ และสอดคล้องกับเงื่อนไขเวลาในการตรากฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (๖) มีกลไก

ให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่มีความสำคัญ และจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชน ในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (๗) มีกลไก ให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมาย กฎ โดยสะดวกและเข้าใจกฎหมายได้ง่าย รวมทั้งพัฒนาระบบฐานข้อมูล ของกฎหมาย คำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือการตีความกฎหมาย หรือกฎให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก (๘) ปฏิรูปการเรียนการสอนและการศึกษาอบรมวิชากฎหมาย เพื่อพัฒนานักกฎหมายให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพ ที่ดี (๙) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนติดต่อกับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้ โดยสะดวก เพื่อลดค่าใช้จ่ายและขัดข้องทางการทุจริตประพฤติมิชอบ และ (๑๐) มีกลไกส่งเสริมการบังคับใช้ กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๘.๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม

(๘.๔.๑) เป้าหมายและผลอันพึงประสงค์ คือ ให้การดำเนินงาน ในทุกขั้นตอนมีระยะเวลาที่ชัดเจน มีกลไกช่วยเหลือประชาชนโดยเสมอภาค มีกลไกบังคับการตามกฎหมาย อย่างเคร่งครัด พัฒนาระบบสอบสวนคดีอาญาที่มีการตรวจสอบและถ่วงดุล ระบบนิติวิทยาศาสตร์มีมาตรฐาน สร้างวัฒนธรรมองค์กรมุ่งอำนวยความสะดวก

(๘.๔.๒) กำหนดเรื่องและประเด็นการปฏิรูป จำนวน ๑๐ ประเด็น ได้แก่ (๑) การกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชน ได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า (๒) การพัฒนากลไกช่วยเหลือและเพิ่มศักยภาพเพื่อให้ประชาชนเข้าถึง กระบวนการยุติธรรม (๓) การพัฒนากลไกการบังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ (๔) การปรับกระบวนการทัศน์ในการบริหารงานยุติธรรมเพื่อสร้างความปลอดภัยและความเป็นธรรมในสังคม (๕) การปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาเพื่อให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับ พนักงานอัยการอย่างเหมาะสม (๖) การกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้ชัดเจนเพื่อมิให้เกิดข้อขัดแย้ง (๗) การพัฒนาระบบการสอบสวนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ (๘) การปฏิรูประบบนิติวิทยาศาสตร์เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ ของข้อเท็จจริงแห่งคดี (๙) การเสริมสร้างและพัฒนามาตรฐานองค์กรขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในกระบวนการยุติธรรมเพื่อมุ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว และ (๑๐) การพัฒนา ประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

(๘.๕) ด้านเศรษฐกิจ

(๘.๕.๑) เป้าหมายและผลอันพึงประสงค์ คือ ผลผลิตและ ความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น มีการเติบโตอย่างครอบคลุมทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นระบบมาตรฐาน และนวัตกรรมในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ และสถาบันทางเศรษฐกิจมีสมรรถนะสูงขึ้น

(๘.๕.๒) กำหนดเรื่องและประเด็นการปฏิรูป ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) การเพิ่ม ชีตความสามารถในการแข่งขัน โดยในระยะสั้นเน้นการเพิ่มผลผลิตให้อุตสาหกรรมหลัก ระยะกลางเน้นการ รวมกลุ่มในภูมิภาค และระยะยาวเน้นการสร้างระบบนิเวศด้านการวิจัยและนวัตกรรม (๒) ความเท่าเทียมและการ เติบโตอย่างมีส่วนร่วม ในระดับบุคคล ชุมชน และประเทศ และ (๓) การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ การปรับ กลไกและบทบาทภาครัฐ แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจแบ่งออกเป็น ๕๕ ประเด็นปฏิรูป และมีเป้าหมายรวม ของการปฏิรูปเศรษฐกิจ ประกอบด้วย (๑) มีผลิตภาพสูงขึ้น (๒) มีความสามารถในการแข่งขันในระดับประเทศ สูงขึ้น (๓) มีความเติบโตอย่างครอบคลุมทั่วทุกภาคส่วน (๔) มีการเติบโตอย่างยั่งยืน และ (๕) สถาบันเศรษฐกิจ มีสมรรถนะสูง

(๘.๖) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๘.๖.๑) เป้าหมายและผลอันพึงประสงค์ คือ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้รับการรักษา พื้นฟูให้สมบูรณ์และยั่งยืนเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ สร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์

(๘.๖.๒) กำหนดเรื่องและประเด็นการปฏิรูป ๖ เรื่องหลัก ได้แก่ (๑) ทรัพยากรทางบก ประกอบด้วย ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ทรัพยากรดิน และทรัพยากรแร่ มีประเด็นปฏิรูปหลัก ๓ เรื่อง ประเด็นปฏิรูปย่อย ๑๔ เรื่อง (๒) ทรัพยากรน้ำ มีประเด็นปฏิรูปหลัก ๕ เรื่อง ประเด็นปฏิรูปย่อย ๑๑ เรื่อง (๓) ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีประเด็นปฏิรูปหลัก ๑๓ เรื่อง (๔) ความหลากหลายทางชีวภาพ มีประเด็นปฏิรูปหลัก ๖ เรื่อง ประเด็นปฏิรูปย่อย ๘ เรื่อง (๕) สิ่งแวดล้อม มีประเด็นปฏิรูปหลัก ๓ เรื่อง ประเด็นปฏิรูปย่อย ๒๐ เรื่อง และ (๖) ระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีประเด็นปฏิรูปหลัก ๘ เรื่อง ประเด็นปฏิรูปย่อย ๓ เรื่อง

(๘.๗) ด้านสาธารณสุข

(๘.๗.๑) เป้าหมายและผลอันพึงประสงค์ คือ ให้ระบบบริการปฐมภูมิ มีความครอบคลุม มีข้อมูลสารสนเทศจัดการการเงินการคลัง การบริการในระบบสุขภาพและสาธารณสุข อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบสุขภาพของประเทศไทยมีเอกภาพ และประชาชนไทยมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี

(๘.๗.๒) กำหนดเรื่องและประเด็นการปฏิรูป ๑๐ ประเด็น ได้แก่ (๑) ระบบบริหารจัดการด้านสุขภาพ (๒) ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศด้านสุขภาพ (๓) กำลังคนสุขภาพ (๔) ระบบบริการปฐมภูมิ (๕) การแพทย์แผนไทยและสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ (๖) ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน (๗) การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค (๘) ความรอบรู้ด้านสุขภาพ (๙) การคุ้มครองผู้บริโภค และ (๑๐) ระบบหลักประกันสุขภาพและการป้องกันโรค ทั้งนี้ มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในประเด็นระบบบริการปฐมภูมิ

(๘.๘) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

(๘.๘.๑) เป้าหมายและผลอันพึงประสงค์ คือ ให้เกิดดุลยภาพระหว่างเสรีภาพของการทำหน้าที่ของสื่อบนความรับผิดชอบกับการกำกับที่มีความชอบธรรม และการใช้พื้นที่ดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างมีจรรยาบรรณ ดำรงรักษาเสรีภาพของการแสดงออก การรับรู้ของประชาชน

(๘.๘.๒) กำหนดเรื่องและประเด็นการปฏิรูป ๖ ประเด็น ได้แก่ (๑) การปฏิรูปการรู้เท่าทันสื่อของประชาชน (๒) แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อ (๓) การปฏิรูปโครงสร้างอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ (๔) การปฏิรูปแนวทางการกำกับดูแลสื่อออนไลน์ (๕) การปฏิรูปการบริหารจัดการความปลอดภัยไซเบอร์/กิจการอวกาศ และระบบและเครื่องมือด้านการสื่อสารมวลชนและโทรคมนาคม เพื่อสนับสนุนภารกิจการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยฯ และ (๖) การปฏิรูประบบการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารภาครัฐ ทั้งนี้ มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในประเด็นการปฏิรูปการรู้เท่าทันสื่อของประชาชน และแนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อ

(๘.๙) ด้านสังคม

(๘.๙.๑) เป้าหมายและผลอันพึงประสงค์ คือ ให้คนไทยมีหลักประกันทางรายได้ในวัยเกษียณ และมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่การมีจิตสาธารณะ สังคมไทยเป็นสังคมแห่งโอกาสและไม่แบ่งแยก ภาครัฐมีข้อมูลและสารสนเทศด้านสังคมที่บูรณาการและให้ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง

(๘.๙.๒) กำหนดเรื่องและประเด็นการปฏิรูป ๕ ประเด็น ได้แก่

(๑) การปฏิรูปการออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคม (๒) การปฏิรูปกลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม (๓) การจัดการข้อมูลและองค์ความรู้ด้านสังคม (๔) ระบบสร้างเสริมชุมชนเข้มแข็ง และ (๕) การมีส่วนร่วม การเรียนรู้ การรับรู้ และการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม ทั้งนี้ มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในประเด็นการปฏิรูปการออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคม และการปฏิรูประบบสร้างเสริมชุมชนเข้มแข็ง

(๘.๑๐) ด้านพลังงาน

(๘.๑๐.๑) เป้าหมายและผลอันพึงประสงค์ คือ ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับของประชาชนและกำหนดทิศทางการพัฒนา และการลงทุนเทคโนโลยีใหม่ของประเทศ รวมทั้งบริหารจัดการด้านพลังงานมีธรรมาภิบาล มีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานตามแผนจัดหาพลังงานที่ปรับปรุงใหม่

(๘.๑๐.๒) กำหนดเรื่องและประเด็นการปฏิรูป ๑๗ ประเด็น ได้แก่

(๑) การปฏิรูปองค์กรด้านพลังงาน (๒) การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ (๓) การปฏิรูปการสร้างธรรมาภิบาลในทุกภาคส่วน (๔) โครงสร้างแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้า (๕) การส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขัน (๖) การปฏิรูปโครงสร้างการบริหารกิจการไฟฟ้า (๗) การพัฒนาอุตสาหกรรมก๊าซธรรมชาติ (๘) การพัฒนาปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ (๙) การปฏิรูประบบบริหารจัดการเชื้อเพลิงชีวมวลไม้โตเร็วสำหรับโรงไฟฟ้าชีวมวล (๑๐) แนวทางส่งเสริมและจัดอุปสรรคในการนำขยะมูลฝอยไปเป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้า (๑๑) การส่งเสริมการติดตั้งโซลาร์รูฟอย่างเสรี (๑๒) การปฏิรูปโครงสร้างการใช้พลังงานภาคขนส่ง ระยะ ๒๐ ปี (๑๓) การส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าในกลุ่มอุตสาหกรรม (๑๔) การใช้ข้อบัญญัติเกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน (๑๕) การใช้มาตรการบริหารจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ (๑๖) การส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย และ (๑๗) การส่งเสริมเทคโนโลยีระบบการกักเก็บพลังงาน

(๘.๑๑) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๘.๑๑.๑) เป้าหมายและผลอันพึงประสงค์ คือ ให้ประเทศมีมาตรการควบคุม กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ ยกระดับการบังคับใช้มาตรการทางวินัย

(๘.๑๑.๒) กำหนดเรื่องและประเด็นการปฏิรูป ๖ ประเด็น ได้แก่

(๑) ด้านการป้องกันและเฝ้าระวังให้มีการส่งเสริมสนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ รวมทั้งให้มีกฎหมายในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นพลังในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ และชี้เบาะแสเมื่อพบเห็นการกระทำความผิด โดยรัฐมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้ชี้เบาะแสด้วย (๒) ด้านการป้องปราม ให้มีมาตรการควบคุม กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรง สุจริตของบุคลากร ใช้ดุลยพินิจโดยสุจริตภายใต้กรอบธรรมาภิบาลและการกำกับกิจการที่ดีอย่างแท้จริง (๓) ด้านการป้องปราม ให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ และสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริตเพื่อขจัดปัญหาการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ (๔) ด้านการปราบปราม ยกระดับการบังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการทางกฎหมายต่อเจ้าพนักงานของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบหรือกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเคร่งครัด (๕) ด้านการปราบปรามปรับปรุงประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอน (ไต่สวน ชี้มูล ฟ้องศาล พิพากษา) ทั้งแพ่งและอาญาให้รวดเร็ว รุนแรง เด็ดขาด เป็นธรรม เสมอภาค โดยเฉพาะมีการจัดทำและบูรณาการฐานข้อมูลคดีทุจริต ตลอดจนเร่งรัดการติดตามนำทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำผิดทั้งในประเทศ

และต่างประเทศให้ตกเป็นของแผ่นดิน และในกรณีที่ยังไม่มีกฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ก็ให้เร่งบัญญัติเพิ่มเติม และ (๖) ด้านการบริหารจัดการ

(๘.๑๒) ด้านการศึกษา

(๘.๑๒.๑) เป้าหมายและผลอันพึงประสงค์ คือ ให้มีการยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร เพิ่มความคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษา

(๘.๑๒.๒) กำหนดเรื่องและประเด็นการปฏิรูป ๗ ประเด็น ได้แก่ (๑) การปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้โดยรวมของประเทศ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ และกฎหมายลำดับรอง (๒) การปฏิรูปการพัฒนาเด็กเล็กและเด็กก่อนวัยเรียน (๓) การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (๔) การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ (๕) การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ (๖) การปรับโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา และ (๗) การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล (Digitalization for Educational and Learning Reform) ทั้งนี้ มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในประเด็นการปฏิรูปการพัฒนาเด็กเล็กและเด็กก่อนวัยเรียน และการปฏิรูปกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ รวมทั้งเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นการปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้ โดยรวมของประเทศ เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในประเด็นการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ตลอดจนเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ในประเด็นการปฏิรูปการปรับโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา และการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล

(๘.๑๓) สศช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ได้รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๒ ไปยังคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๓ ว่า ปัจจุบันแผนการปฏิรูปประเทศอยู่ระหว่างกระบวนการปรับปรุงตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ในส่วนของกิจกรรมและข้อเสนอการจัดตั้งหน่วยงานบางส่วน เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องตามขั้นตอนของกฎหมาย

(๘.๑๔) สศช. ได้รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๒ โดยระบุผลการดำเนินงานด้านการศึกษาหลายประการ ได้แก่

(๘.๑๔.๑) ได้มีการนำเสนอแนวทางการปรับหลักสูตรการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ และรูปแบบการปรับหลักสูตรขั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ จัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ เพื่อเป็นศูนย์ความเป็นเลิศในการวิจัย พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับการจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้พัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจัง

และต่อเนื่อง จัดทำโครงการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัยและสมรรถนะของเด็ก ที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัย และจัดทำร่างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พ.ศ.

(๘.๑๔.๒) ยกร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ รวมถึงกฎหมายสำคัญอื่นที่เสนอโดยคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ปัจจุบันได้จัดทำพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และร่างพระราชกฤษฎีกาการกจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. อยู่ระหว่างการพิจารณา

(๘.๑๔.๓) ดำเนินการขับเคลื่อนการบุกเบิกนวัตกรรมของการจัดการศึกษา โดยมีพื้นที่เป้าหมาย คือ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดสตูล และสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส) มีโครงการสำคัญหลายโครงการที่สนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าว อาทิ โครงการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ดำเนินการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ ในการดำเนินการส่งเสริมให้มีพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โดยมีผลการดำเนินการพร้อมถอดบทเรียนการดำเนินงานพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาและจัดทำหนังสือหลักการและแนวคิดการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เผยแพร่ให้กับสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดนำไปใช้ประโยชน์ ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีช่องทางการสื่อสารขับเคลื่อนงานพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาผ่านเว็บไซต์ www.edusandbox.com และ facebook.com/EducationSandbox

(๙) โมเดลประเทศไทย ๔.๐

(๙.๑) ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ รัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ประกาศนโยบายประเทศไทย ๔.๐ โดยประเทศไทย ๔.๐ เป็นโมเดลเศรษฐกิจที่จะนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำ และกับดักความไม่สมดุล พร้อมไปกับการเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ประเทศในโลกที่หนึ่ง ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในบริบทของโลกยุค The Fourth Industrial Revolution อย่างเป็นรูปธรรม ตามแนวทางที่ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีได้วางไว้ อีกทั้งได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวคิดหลักในการพัฒนาประเทศ ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายในควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก โดยขับเคลื่อนผ่านกลไก “ประชารัฐ” ทั้งนี้ โมเดลประเทศไทย ๔.๐ สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) อย่างลงตัวด้วย

(๙.๒) ประเทศไทย ๔.๐ เน้นการพัฒนา ๔ มิติ ได้แก่ (๑) ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ มีเป้าหมาย เป็นระบบเศรษฐกิจที่เน้นการสร้างมูลค่า (Value - Based Economy) ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ (๒) ความอยู่ดีมีสุขของผู้คนในสังคม มีเป้าหมายเป็นสังคมที่ไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง (Inclusive Society) ด้วยการเติมเต็มศักยภาพของผู้คนในสังคม เพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และพินความสมานฉันท์และความเป็นปึกแผ่นของคนในสังคม ให้กลับคืนมาอีกครั้งหนึ่ง (๓) การยกระดับศักยภาพและคุณค่าของมนุษย์ มีเป้าหมายพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ ๒๑ ควบคู่ไปกับการเป็นคนไทย ๔.๐ ในโลกที่หนึ่ง และ (๔) การรักษาสีงแวดล้อม มีเป้าหมายเป็นระบบเศรษฐกิจที่สามารถปรับสภาพตามภูมิอากาศ ควบคู่ไปกับการเป็นสังคมคาร์บอนต่ำอย่างเต็มรูปแบบ

(๙.๓) ประเทศไทย ๔.๐ มีทิศทางการพัฒนา ๕ วาระ ประกอบด้วย วาระที่ ๑ การเตรียมคนไทย ๔.๐ ให้พร้อมก้าวสู่โลกที่หนึ่ง วาระที่ ๒ การพัฒนาคลัสเตอร์เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต วาระที่ ๓ การบ่มเพาะผู้ประกอบการและพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม วาระที่ ๔ การเสริมความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศผ่าน ๑๘ กลุ่มจังหวัด และ ๗๗ จังหวัด และวาระที่ ๕ การบูรณาการอาเซียนเชื่อมประเทศไทยสู่ประชาคมโลก

(๙.๔) พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนตามนโยบาย Thailand ๔.๐ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ตึกภักดีบดินทร์ ทำเนียบรัฐบาล โดยที่ประชุมรับทราบและพิจารณาความก้าวหน้า ๒ ประเด็นหลัก ดังนี้

(๙.๔.๑) ประเด็นการปฏิรูประบบราชการ มีความก้าวหน้า ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริการภาครัฐ เช่น การขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์สุขภาพของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาของกรมทรัพย์สินทางปัญญา การจดทะเบียนที่ดินของกรมที่ดิน และการนำเข้าและส่งออกของกรมศุลกากร (๒) การพัฒนาและการรังสรรค์นวัตกรรมในรูปแบบใหม่ เช่น การแก้ไขพื้นที่ป่า และการใช้ประโยชน์พื้นที่จังหวัดน่านและกลไกการบริหารจัดการโรงเรียนร่วมพัฒนา และ (๓) การเป็นรัฐบาลดิจิทัล เช่น ศูนย์กลางแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ โครงการยกเลิกการขอสำเนาเอกสารบัตรประจำตัวประชาชนและทะเบียนบ้าน

(๙.๔.๒) ประเด็นการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ สนับสนุนงานสร้างกระบวนการทัศน์และหลักคิด ผ่านภาคีเครือข่าย ที่ทำงานเกี่ยวกับคุณลักษณะ ๕ ประการ ได้แก่ ความพอเพียง ความมีวินัย ความสุจริต จิตสาธารณะ และความรับผิดชอบ รวมทั้งพิจารณาให้ดำเนินโครงการหรือแนวทางการพัฒนาด้านต่าง ๆ ได้แก่การยกระดับความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (STEM) การพัฒนาย่านนวัตกรรมการแพทย์โยธี การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการบูรณาการจีโนมิกส์ ประเทศไทย (Genomic Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๗ การขับเคลื่อนวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG in Action) การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และการพัฒนาสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ

(๙.๔.๓) การปฏิรูปเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนตามนโยบาย Thailand ๔.๐ มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกิจของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ (๑) โรงเรียนร่วมพัฒนา รุ่นที่ ๑ เริ่มดำเนินการแล้วในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ มีสถานศึกษาในโครงการ จำนวน ๕๐ โรงเรียน ใน ๓๔ จังหวัด มีผู้สนับสนุนจากภาคเอกชน จำนวน ๑๑ บริษัท ๑ มูลนิธิ และรุ่นที่ ๒ จะเริ่มดำเนินการในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๑๘๔ โรงเรียน ใน ๒๘ จังหวัด มีผู้สนับสนุนจากภาคเอกชน จำนวน ๑๑ บริษัท และ (๒) การยกระดับความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (STEM) โดยยกระดับความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของเยาวชนไทยควบคู่กับการพัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์สู่ประเทศไทย ๔.๐ ในแนวทางต่าง ๆ เช่น พัฒนาเมืองสะเต็มศึกษา (STEM Edupolis) เป็นฐานปฏิบัติการฝึกแนวทางสะเต็ม และการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนผ่านการฝึกอบรมและพัฒนาครูให้เป็น STEM Facilitator (ครูวิทย์ ๔.๐) สร้างเครื่องมือการเรียนการสอน STEM ที่ส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจในวิทยาศาสตร์ และสามารถบูรณาการร่วมกับสาขาวิชาต่าง ๆ ได้ ซึ่งจะเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (ระยะเวลาดำเนินการ ๘ ปี) และมุ่งหวังให้คะแนนสอบ PISA ๒๐๒๑ ของนักเรียนไทยมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น

(๑๐) ระบบราชการ ๔.๐

(๑๐.๑) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) ได้สร้างการรับรู้และความเข้าใจว่า ระบบราชการ ๔.๐ ต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ (๑) มีการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการอย่างแท้จริงในเชิงยุทธศาสตร์ตั้งแต่ระดับการวางนโยบายไปจนถึงการนำไปปฏิบัติ (Collaboration) (๒) ทำงานมีความเชื่อมโยงผ่านระบบดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการเชื่อมโยงทุกส่วนราชการ ในการบริการประชาชน และมีการบังคับบัญชาในแนวนอน (End-to-end process flow, Cross-boundary management, Program/Project Management Office, Horizontal approach) (๓) ให้บริการตามความต้องการเฉพาะบุคคล ซึ่งสามารถออกแบบ/เลือกรูปแบบ/วิธีการในการขอรับบริการได้ (Customization, Personalization) (๔) มีระบบการทำงานที่ปรับเป็นดิจิทัลเต็มรูปแบบ (Digitization) (๕) มีการดำเนินงานที่ตอบสนองทันที/ทันเวลา/เชิงรุก ทันทต่อการเปลี่ยนแปลง มีการคาดการณ์ไวล่วงหน้า (Pro-active) (๖) สร้างนวัตกรรม มีการควบคุมอย่างชาญฉลาด มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Innovation, Smart regulation, Results-oriented) (๗) ปฏิบัติงานโดยเน้นให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-centric) (๘) สร้างคุณค่าในการให้บริการแก่ประชาชน ทำน้อยได้มาก (Creating value for the public, Doing more and better with less) (๙) เปิดเผยข้อมูลเป็นปกติ (default) ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้ทันที โดยไม่ต้องร้องขอ (Open system, Open access) (๑๐) สามารถแก้ไขปัญหาโดยไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการทำงานรูปแบบเดิมและสามารถตอบสนองได้ทันที (Non-routine problem solving, Real time capability) (๑๑) แบ่งปันทรัพยากรในการทำงานร่วมกันเพื่อลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (Shared services) (๑๒) ปฏิบัติงานบนพื้นฐานของข้อมูลความต้องการของประชาชน และวางนโยบายที่สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง (Data-driven, Demand-driven, Actionable policy solutions) (๑๓) บริการประชาชนตลอดเวลา (On-demand services) (๑๔) มีความสามารถในการใช้ความรู้ สติปัญญา และข้อมูลสารสนเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาและสร้างคุณค่า (Knowledge worker) มีความสามารถในการเรียนรู้ (Educability) และมีเหตุผลในเชิงจริยธรรม (Ethicability) และ (๑๕) มีความเป็นผู้ประกอบการสาธารณะ (Public Entrepreneurship)

(๑๐.๒) ระบบราชการ ๔.๐ จึงเป็นกลไกของภาครัฐที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทุกประเด็น เพื่อบูรณาการทั้งในเชิงประเด็น เชิงภารกิจ และเชิงพื้นที่ มีการเชื่อมโยงการทำงานทุกระดับให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ และการพัฒนาดังกล่าวจะต้องบูรณาการกันอย่างมีเอกภาพและสอดคล้องกัน มีการประสานงานบนความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ตั้งแต่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคประชาชนและภาคส่วนอื่นในสังคม ระบบการเงินการคลังของประเทศจะต้องสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ระบบงบประมาณและการจัดสรรงบประมาณตอบสนองความเร่งด่วนและมีเป้าหมายร่วมกันทั้งในระดับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ภารกิจ และพื้นที่ ซึ่งสามารถติดตามประเมินผลสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติทุกระดับ เพื่อให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

(๑๐.๓) สำนักงาน ก.พ.ร. ประกาศใช้เกณฑ์การประเมินสถานการณ์เป็นระบบราชการ ๔.๐ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ดังนี้

หมวด ๑ การนำองค์กร เพื่อแสดงบทบาทของผู้นำในการชี้นำและขับเคลื่อนองค์กรให้เกิดความยั่งยืน การกำกับดูแลที่ดี มีการสร้างแบบอย่างด้านความโปร่งใส มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ผ่านนวัตกรรมทุกระดับ ติดตามผลการดำเนินงานทั้งระยะสั้นและระยะยาว

หมวด ๒ การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้ส่วนราชการมีกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ รองรับการเปลี่ยนแปลงและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน กำหนดเป้าหมายที่

เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ มีแผนงานที่ขับเคลื่อนลงไปทุกภาคส่วน มีการติดตามผลของการบรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ และแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้ง

หมวด ๓ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ส่วนราชการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริการประชาชนที่ทันสมัย รวดเร็ว และเข้าถึง นำมาใช้ในการสร้างนวัตกรรมบริการที่สร้างความแตกต่าง วางแผนเชิงรุกในการตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มต่าง ๆ ทั้งปัจจุบันและอนาคต มีกระบวนการแก้ไขข้อร้องเรียนที่รวดเร็ว และสร้างสรรค์ โดยปฏิบัติงานบนพื้นฐานของข้อมูลความต้องการของประชาชน

หมวด ๔ การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ เพื่อให้ส่วนราชการมีการกำหนดตัวชี้วัดที่ใช้ติดตามงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั่วทั้งองค์กร วิเคราะห์เพื่อการแก้ปัญหาและตอบสนองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันเวลา และเชิงรุก มีการใช้ความรู้ เรียนรู้ และมีเหตุผลในเชิงจริยธรรม มีการบริหารจัดการข้อมูล สารสนเทศ และระบบการทำงานที่ปรับเปลี่ยนให้ทันสมัยรูปแบบ

หมวด ๕ การมุ่งเน้นบุคลากร เพื่อให้ส่วนราชการมีนโยบายและระบบบริหารจัดการด้านบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ ตอบสนองยุทธศาสตร์และสร้างแรงจูงใจ มีความคล่องตัว และมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ มีการสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่ดี มีการพัฒนาบุคลากรให้ก้าวหน้าเทคโนโลยี มีทักษะในการแก้ไขปัญหา สร้างความรอบรู้ และความมีจริยธรรม มีความคิดริเริ่มที่นำไปสู่นวัตกรรม มีความเป็นผู้ประกอบการสาธารณะ ปฏิบัติงานโดยเน้นให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง

หมวด ๖ การมุ่งเน้นระบบการปฏิบัติการ เพื่อให้ส่วนราชการมีการบริหารจัดการกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล เชื่อมโยงตั้งแต่ต้นจนจบ และนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการสร้างนวัตกรรมในการปรับปรุงผลผลิต กระบวนการและการบริการ นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้มีขีดสมรรถนะสูงขึ้น บูรณาการกระบวนการเพื่อสร้างคุณค่าในการให้บริการแก่ประชาชนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

หมวด ๗ ผลลัพธ์การดำเนินงาน เพื่อให้ส่วนราชการสามารถกำหนดตัวชี้วัดสำคัญซึ่งสอดคล้องกับการปฏิบัติการในหมวดกระบวนการทั้ง ๖ หมวด สะท้อนความสามารถในการบริหารจัดการ กระบวนการ การแก้ไขปัญหาและการพัฒนา มีการตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย มีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับกระบวนการเพื่อหาแนวทางสร้างนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงองค์การทั้งระดับปฏิบัติการ และระดับองค์การที่ส่งผลให้ผลลัพธ์บรรลุเป้าหมาย

(๑๐.๔) บุคลากรในระบบราชการ ๔.๐ จึงต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการทำงานใหม่เพื่อพลิกโฉม (transform) ให้สามารถเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจและเป็นที่พึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง (Credible and Trusted Government) มีการทำงานอย่างเปิดเผยและเชื่อมโยงถึงกัน (Open & Connected Government) มีการทำงานโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-Centric Government) เป็นองค์การที่มีขีดสมรรถนะสูง และทันสมัย (Smart & High Performance Government) โดยอาศัยปัจจัยหลักสำคัญ คือ การสานพลังทุกภาคส่วน (Collaboration) การสร้างนวัตกรรม (Innovation) และการปรับเข้าสู่การเป็นดิจิทัล (Digitization/Digitalization)

(๑๑) ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา ที่บรรจุไว้ในแผนการปฏิรูป

ประเทศ ๑๑ ด้าน

(๑๑.๑) ด้านการเมือง มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา คือ สร้างจิตสำนึกในการเรียนรู้ความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกที่ดี โดยเน้นผู้เรียนทุกระดับตั้งแต่เด็กปฐมวัย จนถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อให้มีการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้สอนมีการจัดกิจกรรมปลูกฝังจิตสำนึกเกี่ยวกับหน้าที่

ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบการเป็นพลเมืองที่ดี และผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย และการมีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองโลกที่ดี

(๑๑.๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา คือ การสร้างและพัฒนา โรงเรียนให้เป็นโรงเรียนต้นแบบ (Public School) โดยเริ่มต้นจากโรงเรียนต้นแบบ ๗๗ แห่ง ในภาคการศึกษาที่ ๑/๒๕๖๑ ซึ่งได้ดำเนินการแล้ว จึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขระเบียบที่เป็นอุปสรรคเพื่อการขยายผลและติดตามผลต่อไป

(๑๑.๓) ด้านกฎหมาย มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียน เป็น start up รุ่นเยาว์ และการจัดตั้งสถาบันการศึกษาเพื่อรองรับการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมขนาดกลาง ขนาดย่อม และ start up ตลอดจนการจัดหลักสูตรฝึกอบรมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพต่าง ๆ ที่เป็นไปตามความต้องการของตลาด สนับสนุนให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น

(๑๑.๔) ด้านเศรษฐกิจ มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในส่วนของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา ที่จะพัฒนาผู้เรียนไปสู่ทักษะการประกอบอาชีพ โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องจะเป็นในส่วนของการพัฒนามาตรฐานคุณภาพหลักสูตร การพัฒนาผู้เรียนในทุกระดับตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในการเน้นการสร้างนวัตกรรมและการทำวิจัยในห้องเรียนทุกระดับ การส่งเสริมโรงเรียนอาชีวะต้นแบบ โครงการทวิภาคี และสิ่งสำคัญที่ตอบโจทย์แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ คือ การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้ผู้เรียน โดยร่วมกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งถือเป็นการสนับสนุนและการเพิ่มระดับการแข่งขันในระดับชาติให้สูงขึ้น

(๑๑.๕) ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา คือ เน้นการส่งเสริมโครงการ Zero waste ให้แก่สถานศึกษา ให้ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในการลดขยะที่เป็นมลพิษ และการนำสิ่งที่ใช้ประโยชน์ได้มาแปรรูปให้เปลี่ยนเป็นค่าเงิน ในส่วนที่สามารถจัดการได้ ให้เป็นระบบในสถานศึกษาทุกระดับ และในส่วนอื่น ๆ คือ การสอดแทรกเนื้อหาการวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การทำวิจัยเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ ให้ได้เรียนรู้ธรรมชาติจริง และสิ่งที่เกิดขึ้นจริงจากทฤษฎีลงสู่การปฏิบัติ

(๑๑.๖) ด้านสาธารณสุข มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา คือ การเข้าถึงเทคโนโลยีทางการศึกษาทางสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึง และความปลอดภัย ลดการละเมิดสิทธิทางสื่อสังคม โดยจะเน้นการเพิ่มสมรรถนะผู้เรียนระดับอุดมศึกษาสำหรับสายการแพทย์ การมีแหล่งฝึกทางการแพทย์ที่มีมาตรฐานและปลอดภัยสำหรับผู้เรียน รวมถึงการส่งเสริมระบบการพัฒนาหลักสูตรเด็กก่อนปฐมวัยและเด็กปฐมวัย ในการพัฒนากาย จิต สังคม ที่พร้อมเข้าสู่เด็กวัยเรียน

(๑๑.๗) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา คือ ในส่วนของความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีทางการศึกษาของผู้เรียนในทุกระดับและทุกภาคส่วน โดยเน้นความปลอดภัย การรู้เท่าทันสื่อ และการลดการละเมิดสิทธิทางสื่อสังคมในผู้เรียนทุกระดับ

(๑๑.๘) ด้านสังคม มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา คือ เน้นผู้เรียนให้เป็นผู้มีทักษะชีวิตในการดำรงชีวิตนอกเหนือจากสังคมในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม จริยธรรมในการใช้ชีวิตในสังคม การเป็นผู้มีจิตอาสา การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระหายต้องการที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต และสิ่งที่สำคัญคือ การสร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิดในการนำความรู้ที่ศึกษา นวัตกรรม และทำวิจัยท้องถิ่น กลับมาเปลี่ยนแปลงถิ่นกำเนิดของตนเองให้เกิดการพัฒนาอย่างสูงสุด

(๑๑.๙) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา คือ ดำเนินการภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่ให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมาก ซึ่งได้กำหนดไว้ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหลายส่วน โดยเฉพาะ หมวดที่ ๔ หน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา ๕๐ (๑๐) ที่กำหนดให้บุคคลมีหน้าที่ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชแผ่นดินและการปฏิรูปและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ อาทิ คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันการทุจริตประพฤติมิชอบ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา คือ ส่งเสริมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชา ไปใช้ในการดำเนินชีวิต และการสร้างทัศนคติ ความรู้และปลูกฝังเยาวชนในสถานศึกษาทุกระดับ ให้รังเกียจการทุจริตและตระหนักถึงโทษภัยของการทุจริตคอร์รัปชัน

(๑๑.๑๐) ด้านกระบวนการยุติธรรม และด้านพลังงาน ไม่พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาอย่างชัดเจน

(๑๒) มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับกลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ

(๑๒.๑) แนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อคราวประชุมวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

(๑๒.๑.๑) คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่ สศช. เสนอให้จำแนกแผนออกเป็น ๓ ระดับ โดยมีแผนระดับที่ ๑ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ ๒ ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ และแผนความมั่นคง สำหรับแผนระดับที่ ๓ ได้แก่ แผนที่จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของแผนระดับที่ ๑ และแผนระดับที่ ๒ ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ หรือจัดทำขึ้นตามที่กฎหมายกำหนด หรือจัดทำขึ้นตามพันธกรณีหรืออนุสัญญาระหว่างประเทศ เช่น แผนของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ แผนบูรณาการ รวมถึงแผนปฏิบัติการทุกระดับ อีกทั้งมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สศช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาทบทวนกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งการเสนอร่างกฎหมายต่าง ๆ ในอนาคต เพื่อมิให้มีบทบัญญัติให้หน่วยงาน/คณะกรรมการต้องเสนอแผนต่อคณะรัฐมนตรีโดยไม่จำเป็น

(๑๒.๑.๒) สศช. ได้กำหนดแนวทางการเสนอแผนระดับที่ ๓ เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๖๒ มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

แผนระดับที่ ๑ กำหนดให้มีชื่อเฉพาะว่า ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยได้ระบุขั้นตอนการเสนอแผนระดับที่ ๑ ให้ สศช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการ เสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาให้ความเห็น ก่อนส่งแผนดังกล่าวไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป

แผนระดับที่ ๒ ประกอบด้วย ๔ แผนและกำหนดให้มีชื่อเฉพาะ ได้แก่ (๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ (๒) แผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ (๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนสำหรับถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติสู่กรอบและแนวทางในการพัฒนาประเทศ ในแต่ละช่วงระยะเวลา ๕ ปี และ (๔) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ เป็นนโยบายและแผนหลักของชาติที่เป็นกรอบหรือทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ โดยได้ระบุขั้นตอนการเสนอแผนระดับที่ ๒ ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศและสำนักงาน

สภาความมั่นคงแห่งชาติ ส่งแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ไปยัง สศช. เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาให้ความเห็น ก่อนส่งแผนดังกล่าวไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้ สศช. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนระดับที่ ๓ เป็นแผนที่หน่วยงานของรัฐ ส่วนราชการ และหน่วยงานอื่น ๆ จัดทำขึ้น เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของแผนระดับที่ ๑ และแผนระดับที่ ๒ สู่การปฏิบัติ ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ หรือจัดทำขึ้นตามที่กฎหมายกำหนด หรือจัดทำขึ้นตามพันธกรณีหรืออนุสัญญาระหว่างประเทศ โดยกำหนดให้มีชื่อเฉพาะว่า แผนปฏิบัติการด้าน ... ระยะที่ ... (พ.ศ. -) เว้นแต่กฎหมายได้ระบุชื่อแผนเป็นอย่างอื่นไว้ก่อนจะมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ สำหรับองค์การมหาชน องค์กรอิสระ รัฐวิสาหกิจ และอื่น ๆ ให้ใช้ชื่อเฉพาะว่า แผนปฏิบัติการ ... ชื่อหน่วยงาน ... เว้นแต่กฎหมายได้ระบุชื่อแผนเป็นอย่างอื่น โดยได้ระบุขั้นตอนการเสนอแผนระดับที่ ๓ เพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี จำแนกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้ (๑) สศช. มีหน้าที่ดำเนินการพิจารณาแผนระดับที่ ๓ ภายในระยะเวลา ๓๐-๔๕ วันทำการ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจัดทำบัญชีรายชื่อแผนระดับที่ ๓ ที่ผ่านกระบวนการแล้ว รายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป และ (๒) หน่วยงานของรัฐ ส่วนราชการ และหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งเป็นเจ้าของเรื่องในการจัดทำแผนระดับที่ ๓ ต้องนำแผนระดับที่ ๓ ที่ได้ประกาศใช้แล้วเข้าสู่ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and valuation System of National Strategy and Country Reform ; eMENSCR) ตามระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒

(๑๒.๒) แนวทางการปรับปรุงและจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อคราวประชุมวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

(๑๒.๒.๑) หน่วยงานของรัฐ ส่วนราชการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการด้าน... ระยะที่... (พ.ศ. -) และแผนระดับที่ ๓ อื่น ๆ ที่กฎหมายได้ระบุชื่อแผนเป็นอย่างอื่นไว้ก่อนจะมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ไม่ต้องจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ (แผนรายปี) เพื่อแปลงแผนสู่การปฏิบัติ แต่ให้นำรายละเอียดการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องไปรวบรวมบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการรายปีของแต่ละส่วนราชการนั้น ๆ

(๑๒.๒.๒) ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหาร แต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่จำเป็นต้องส่งแผนปฏิบัติราชการ ๕ ปี และประจำปีของส่วนราชการให้ สศช. พิจารณา เนื่องจากไม่ต้องมีการนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาก่อนการประกาศใช้ ตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยส่วนราชการมีขั้นตอนการปรับปรุงและจัดทำแผนปฏิบัติราชการราย ๕ ปี และรายปีงบประมาณ ดังนี้ (๒.๑) ส่วนราชการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปี โดยวาระแรก จัดทำระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ให้สอดคล้องกับแผนระดับที่ ๑ แผนระดับที่ ๒ แผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง และนำแผนเข้าระบบ eMENSCR ตามระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ (๒.๒) ส่วนราชการดำเนินการปรับปรุงหรือจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป ให้สอดคล้องกับแผนระดับที่ ๑ แผนระดับที่ ๒ แผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง และเสนอต่อรัฐมนตรี

ให้ความเห็นชอบก่อนการประกาศใช้ และการดำเนินการตามแผนและขั้นตอนของระบบงบประมาณต่อไป พร้อมทั้งนำแผนเข้าระบบ eMENSUR ตามระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ (๒.๓) แผนปฏิบัติราชการขององค์การมหาชน และองค์กรอิสระ ให้ใช้ชื่อว่า “แผนปฏิบัติการ... (ชื่อหน่วยงาน) ...” สำหรับแผนปฏิบัติราชการของรัฐวิสาหกิจ ให้ใช้ชื่อว่า “แผนวิสาหกิจ...”

(๑๒.๓) แนวทางการสรุปแผนระดับที่ ๓ ส่ง สศช. ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อคราวประชุมวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

(๑๒.๓.๑) สศช. ต้องพิจารณาสรุปแผนระดับที่ ๓ ซึ่งหน่วยงานของรัฐ ส่วนราชการและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เป็นเจ้าของเรื่องเสนอ เพื่อประมวลจัดทำบัญชีรายชื่อแผนระดับที่ ๓ ที่ผ่านกระบวนการแล้วรายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบทุก ๓ เดือน

(๑๒.๓.๒) หน่วยงานของรัฐ ส่วนราชการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เป็นเจ้าของเรื่อง ต้องสรุปแผนระดับที่ ๓ ตามรูปแบบที่ สศช. กำหนด ได้แก่ (๒.๑) ต้องระบุถึงความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ ๒ ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อแสดงให้เห็นการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็น (๒.๒) เป้าหมายของแผนควรเป็นเป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome) และตัวชี้วัดที่สามารถสะท้อนผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม รวมทั้งมีกลไกการติดตามประเมินผล และควรคำนึงถึงวงเงินของประเทศที่จะดำเนินการตามแผนให้ประสบผลสำเร็จ (๒.๓) กรณีที่แผนส่งผลกระทบต่อประเทศอย่างกว้างขวาง ให้หน่วยงานของรัฐ ส่วนราชการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เป็นเจ้าของเรื่อง จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอย่างรอบด้าน รวมทั้งประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องกับผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ก่อนการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของ สศช. และ (๒.๔) กรณีที่แผนกำหนดให้ต้องมีการทำงานร่วมกันกับหลายหน่วยงาน (ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน) ให้หน่วยงานของรัฐ ส่วนราชการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เป็นเจ้าของเรื่อง หากหรือร่วมกับหน่วยงาน/ภาคีที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการแนวทางการดำเนินการด้วย

(๑๒.๔) กลไกหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อคราวประชุมวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

สศช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ได้นำมติของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ เสนอคณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ เพื่อพิจารณาตามขั้นตอนของกฎหมาย และคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบกลไกหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างบูรณาการ เกิดความคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณ นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

(๑๒.๔.๑) หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จะมีภารกิจหลักในการประสานและบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนระดับที่ ๓ และโครงการ/การดำเนินงานที่สอดคล้องกัน ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) จำนวน ๓ ระดับ ได้แก่ (๑.๑) เจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑.๒) เจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และ (๑.๓) เจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ อย่างไรก็ตาม สำนักงานงบประมาณได้มีความเห็นว่า สศช. ควรสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่หน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การขับเคลื่อนมีทิศทางที่ชัดเจน รวมทั้งสามารถติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรมด้วย

(๑๒.๔.๒) แผนระดับที่ ๓ ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการของส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ต้องมีความสอดคล้องและส่งผลการบรรลุเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ ๒ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยจำแนกแผนระดับที่ ๓ ออกเป็น ๒ แผนหลัก ได้แก่

แผนปฏิบัติการด้าน... ระยะที่... (พ.ศ. -) ซึ่งเป็นแผนการพัฒนา ที่มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่า ๑ หน่วยงาน มีแนวทางการพิจารณาการจัดทำ ดังนี้ (๑) หลักความชัดเจนในการถ่ายทอดเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ ๒ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำสู่การปฏิบัติ ให้สามารถบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ และเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ได้อย่างเป็นรูปธรรม (๒) หลักความจำเป็นที่ต้องจัดทำเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย (๓) หลักความ จำเป็นที่ต้องจัดทำเพื่อให้ครอบคลุมรายละเอียดประเด็นการพัฒนาที่สำคัญ และส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ของยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งยังไม่ปรากฏในแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผน การปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้อง หากไม่ดำเนินการจะก่อให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบวงกว้างต่อประเทศ อย่างรุนแรง (๔) หลักความซ้ำซ้อน โดยต้องไม่ใช่ภารกิจปกติ และอาจควรรวมกับแผนปฏิบัติการด้านฯ ที่มีอยู่เดิม หรือนำไปบรรจุไว้ในแผนปฏิปัติราชการของกระทรวง/กรม (๕) ระยะเวลาของแผนปฏิบัติการด้านฯ ต้องสอดคล้องกับช่วงเวลาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยระยะแรกต้องดำเนินการระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕ ทั้งนี้ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเห็นสมควรมอบหมายให้ สศช. จัดกลุ่มแผนระดับที่ ๓ เพื่อลดความซ้ำซ้อน รวมทั้งแสดงความเชื่อมโยงและจัดลำดับความสำคัญแนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน อย่างไรก็ตาม สำนักงบประมาณได้มีความเห็นว่า ควรคำนึงถึงกรอบวงเงินงบประมาณ ของประเทศ รวมทั้งควรเผยแพร่แผนให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงแผน ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๗๘ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่บัญญัติให้รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ รวมทั้งการอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

แผนปฏิปัติราชการระยะ ๕ ปีและรายปี ซึ่งเป็นแผนของส่วนราชการ ระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า และระดับอื่น ๆ ตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยเป็นแผนหลักในการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ ๒ นโยบายรัฐบาล รวมทั้งแผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ รวมถึงแผนปฏิบัติการขององค์การมหาชนและองค์กรอิสระ และแผนวิสาหกิจของ รัฐวิสาหกิจด้วย

(๑๒.๔.๓) การจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การ ปฏิบัติโดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเห็นสมควรให้ สศช. จัดลำดับความสำคัญของประเด็นการพัฒนาและการ ดำเนินโครงการในแต่ละปีงบประมาณ ให้ดำเนินการอย่างเป็นระบบภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ โดยพิจารณาจากผลการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในระบบ eMENSCR และให้ความสำคัญ กับความสามารถในการนำสู่การบรรลุค่าเป้าหมายที่อยู่ในระดับวิกฤติก่อนเป็นลำดับแรก

(๑๒.๔.๔) การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตาม ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ โดย สศช. กำหนดให้มีระบบ eMENSCR เป็นไปตามระเบียบว่าด้วย การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อเป็นเครื่องมือหลักในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และการ ปฏิรูปประเทศ ที่สามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่าย และไม่เพิ่มภาระในการรายงานหรือติดตามผลการดำเนินงาน ของหน่วยงานของรัฐ ช่วยให้การบริหารจัดการ วิเคราะห์ และประเมินผลจากข้อมูลได้รวดเร็ว ซึ่งจะนำไปสู่

การเป็นรัฐบาลดิจิทัลต่อไป ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลในความรับผิดชอบ และรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศเข้าสู่ระบบ eMENSCR ให้แล้วเสร็จก่อนสิ้นเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ รวมทั้งนำเข้าสู่ข้อมูลต่าง ๆ ที่จะทำให้ระบบ eMENSCR มีความครบถ้วน อาทิ ข้อมูลแผนระดับที่ ๓ ข้อมูลสถิติ สถานการณ์ต่าง ๆ ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพต่อไป ยิ่งไปกว่านั้น สศช. ได้เสนอให้สำนักงานประมาณและกรมบัญชีกลางเชื่อมโยงระบบสารสนเทศด้านการงบประมาณเข้ากับระบบ eMENSCR ด้วย อย่างไรก็ตาม สำนักงานประมาณได้มีความเห็นว่า ควรมีการหารือร่วมกันทั้ง ๓ หน่วยงาน เนื่องจากระบบสารสนเทศด้านการงบประมาณ ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ และระบบ eMENSCR มีความแตกต่างกันทั้งโครงสร้างเชิงเทคนิคและโครงสร้างของฐานข้อมูล ตลอดจนการบริหารข้อมูลของระบบ ในแต่ละปี โดยระยะแรก สศช. ควรส่งรายงานการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศจากระบบ eMENSCR ให้สำนักงานประมาณ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ รวมทั้งการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยรับงบประมาณต่อไป

(๑๒.๔.๕) การปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้มีความสอดคล้องกับ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๖ ประเด็น ได้แก่

- เป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับแผนต้องชัดเจนและสามารถวัดผล การดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

- กิจกรรมต้องไม่ซ้ำซ้อนภารกิจปกติของหน่วยงาน และคัดเลือก เฉพาะกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) รวมทั้งปรับปรุงกิจกรรม ที่ทับซ้อนระหว่างด้านให้มีแนวทางชัดเจนและสอดคล้องกัน

- การพิจารณาคัดเลือกกฎหมายเฉพาะที่มีความสำคัญ เพื่อดำเนินการ ทบทวนให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของการเสนอกฎหมายด้วย

- การทบทวนข้อเสนอให้จัดตั้งหน่วยงานของรัฐตามแผนการปฏิรูป ประเทศ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ โดยพิจารณาความสำคัญของหน่วยงาน ที่จะเสนอจัดตั้ง รวมทั้งความซ้ำซ้อนในด้านการกิจและงบประมาณกับหน่วยงานที่มีอยู่เดิม

- คณะกรรมการปฏิรูปประเทศควรหารือกับหน่วยงานของรัฐทั้งที่ ได้รับการเสนอให้ดำเนินการแทนและที่รับผิดชอบอยู่เดิม รวมทั้งปรับปรุงชื่อและกระทรวงต้นสังกัดให้สอดคล้องกับ ข้อเท็จจริง ตลอดจนระบุหน่วยงานรับผิดชอบหลัก/รองให้ชัดเจน

- คำโครงของแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน ต้องปรับปรุงให้เป็น รูปแบบเดียวกัน โดยกำหนดหัวข้อของแผนจำแนกเป็น ๓ ชั้นย่อย ประกอบด้วย ชั้นย่อยที่ ๑ เรื่องและประเด็น การปฏิรูปที่ ... ชั้นย่อยที่ ๒ ประเด็นย่อยที่ ... และชั้นย่อยที่ ๓ กิจกรรมที่ ... ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกามีความเห็นที่สอดคล้องตามที่ สศช. เสนอว่า คณะรัฐมนตรีมีอำนาจพิจารณาขอบหมายให้ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศดำเนินการตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาของกฎหมาย โดยในการรับฟัง ความคิดเห็นของภาคส่วนต่าง ๆ ให้ดำเนินการร่วมกันเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินการ การประหยัดเวลา และงบประมาณ อย่างไรก็ตาม สำนักงาน ก.พ.ร. มีความเห็นว่า คณะรัฐมนตรีควรมอบหมายให้คณะกรรมการ ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติและการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) ตามคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เป็นองค์กรผู้กำหนดนโยบาย และแนวทางในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งเพื่อให้งานปฏิรูปเป็นงาน ที่ต้องเร่งทำให้มีผลผลิตและผลลัพธ์เกิดขึ้นภายในกำหนดเวลาได้อย่างแท้จริง มิใช่งานปกติประจำ

(๑๒.๔.๖) คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงบประมาณ และ สศช. ร่วมกับหน่วยงานของรัฐ จัดทำโครงการสำคัญเพื่อสนับสนุนขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งใช้เป็นคำของบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ต่อไป อย่างไรก็ตาม สำนักงบประมาณได้มีความเห็นว่า รัฐมนตรี เจ้าสังกัด ควรมอบหมายให้หน่วยรับงบประมาณจัดทำโครงการสำคัญที่ตอบสนองการบรรลุค่าเป้าหมาย ในความรับผิดชอบที่อยู่ในระดับวิกฤติตามข้อมูลของ สศช. ก่อนเป็นลำดับแรก โดยโครงการควรประกอบด้วย กลุ่มเป้าหมาย ผลลัพธ์ ผลสัมฤทธิ์ และประโยชน์ที่จะได้รับ รวมทั้งค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับ ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดในแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งสามารถติดตามและประเมินผล ได้ภายในปีงบประมาณ ทั้งนี้ การจัดทำรายละเอียดคำของบประมาณโครงการสำคัญดังกล่าว ต้องเป็นไปตาม กำหนดเวลาในปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ด้วย

(๑๒.๕) การมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานเจ้าภาพ ขับเคลื่อนเป้าหมาย ระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ๑๑ ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ๑๑ ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต				
หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์				
เป้าหมาย ระดับประเด็น ของแผนแม่บทฯ	หน่วยงานเจ้าภาพ ขับเคลื่อนเป้าหมาย ระดับประเด็น ของแผนแม่บทฯ	แผนย่อย	เป้าหมาย ระดับแผนย่อย ของแผนแม่บทฯ	หน่วยงานเจ้าภาพ ขับเคลื่อนเป้าหมาย ระดับแผนย่อย ของแผนแม่บทฯ
คนไทยทุกช่วงวัย มีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนา อย่างสมดุลทั้งด้าน ร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้ และทักษะ ในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิต	กระทรวง การพัฒนาสังคม และความมั่นคง ของมนุษย์	การพัฒนาช่วง วัยเรียนและวัยรุ่น	วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และ ทักษะในศตวรรษ ที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญ ทางจริยธรรม มีความสามารถ ในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมี ประสิทธิภาพ ตลอดชีวิตดีขึ้น	กระทรวงศึกษาธิการ

(๑๒.๖) การมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้ และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้ หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ กระทรวงศึกษาธิการ				
เป้าหมาย ระดับประเด็น ของแผนแม่บทฯ	หน่วยงานเจ้าภาพ ขับเคลื่อนเป้าหมาย ระดับประเด็น ของแผนแม่บทฯ	แผนย่อย	เป้าหมาย ระดับแผนย่อย ของแผนแม่บทฯ	หน่วยงานเจ้าภาพ ขับเคลื่อนเป้าหมาย ระดับแผนย่อย ของแผนแม่บทฯ
คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกในศตวรรษที่ ๒๑ สามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	กระทรวงศึกษาธิการ	การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑	คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น	กระทรวงศึกษาธิการ
คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น	กระทรวงศึกษาธิการ	การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย	ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น	กระทรวงศึกษาธิการ

(๑๒.๗) เป้าหมาย ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ระดับแผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระดับประเด็น ๑๑ ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ที่กระทรวงศึกษาธิการได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ๑๑ ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แผนย่อยของแผนแม่บทฯ หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ กระทรวงศึกษาธิการ		
รายการ	แผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ
เป้าหมาย	คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	วัยเรียน/วัยรุ่นมีความรู้และทักษะ ในศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหาปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น
ตัวชี้วัด	ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (ค่าคะแนน)	คะแนนความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะ (Skill) ของ World Economic Forum (WEF)
ข้อมูลฐาน	ปี ๒๕๖๐ ค่าคะแนน ๐.๗๕๕ คะแนน	-
ข้อมูลปี ๒๕๖๑	-	ค่าคะแนน ๖๓ คะแนน
ข้อมูลปี ๒๕๖๒	-	-
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕	ค่าคะแนน ๐.๗๙ คะแนน	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	ค่าคะแนน ๐.๘๒ คะแนน	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๗๑-๒๕๗๕	ค่าคะแนน ๐.๘๕ คะแนน	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๗๖-๒๕๘๐	ค่าคะแนนมากกว่า ๐.๘๕ คะแนน	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐

(๑๒.๘) เป้าหมาย ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ระดับแผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้ ที่กระทรวงศึกษาธิการได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้ หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ กระทรวงศึกษาธิการ แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ กระทรวงศึกษาธิการ		
รายการ	ประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ
เป้าหมาย	คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษ ที่ ๒๑ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น
ตัวชี้วัด	คะแนน PISA ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ (คะแนนเฉลี่ย)	สัดส่วนครูผ่านการทดสอบสมรรถนะ รายสาขาในระดับสูงตามมาตรฐาน นานาชาติ
ข้อมูลฐาน	ปี ๒๕๕๘ เฉลี่ย ๔๑๕ คะแนน	-
ข้อมูลปี ๒๕๖๑	-	-
ข้อมูลปี ๒๕๖๒	-	-
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕	เฉลี่ย ๔๗๐ คะแนน	ร้อยละ ๕๐
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	เฉลี่ย ๔๘๐ คะแนน	ร้อยละ ๑๐๐
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๗๑-๒๕๗๕	เฉลี่ย ๔๙๐ คะแนน	ร้อยละ ๑๐๐
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๗๖-๒๕๘๐	เฉลี่ย ๕๑๐ คะแนน	ร้อยละ ๑๐๐
ตัวชี้วัด	อันดับขีดความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศ ด้านการศึกษา	อัตราความแตกต่างของ คะแนน PISA ในแต่ละกลุ่มโรงเรียน ลดลง
ข้อมูลฐาน	ปี ๒๕๖๑ อันดับที่ ๕๔ (IMD)	ปี ๒๕๕๘ ร้อยละ ๒๐
ข้อมูลปี ๒๕๖๑	อันดับที่ ๕๖	
ข้อมูลปี ๒๕๖๒	อันดับที่ ๕๖	
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕	อันดับที่ ๔๕	ลดลงร้อยละ ๒๐
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	อันดับที่ ๔๐	ลดลงร้อยละ ๒๐

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้ หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ กระทรวงศึกษาธิการ แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ กระทรวงศึกษาธิการ		
รายการ	ประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๗๑-๒๕๗๕	อันดับที่ ๓๕	ลดลงร้อยละ ๒๐
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๗๖-๒๕๘๐	อันดับที่ ๓๐	ลดลงร้อยละ ๒๐
ตัวชี้วัด	-	อัตราการเข้าเรียนสู่ทฤษฎีระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น
ข้อมูลฐาน	-	ปี ๒๕๕๙ ร้อยละ ๗๗.๒๖
ข้อมูลปี ๒๕๖๑	-	-
ข้อมูลปี ๒๕๖๒	-	-
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕	-	ร้อยละ ๘๐
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	-	ร้อยละ ๙๐
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๗๑-๒๕๗๕	-	ร้อยละ ๑๐๐
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๗๖-๒๕๘๐	-	ร้อยละ ๑๐๐

(๑๒.๙) เป้าหมาย ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ระดับแผนย่อยการตระหนักถึง
พหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ๑๒ การพัฒนาการ
เรียนรู้ที่กระทรวงศึกษาธิการได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ตามมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อคราวประชุมวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้ หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ กระทรวงศึกษาธิการ แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ กระทรวงศึกษาธิการ		
รายการ	ประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ
เป้าหมาย	คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ตามความถนัดและความสามารถของ พหุปัญญาดีขึ้น	ประเทศไทยมีระบบข้อมูล เพื่อการ ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตาม พหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา และการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตาม ศักยภาพเพิ่มขึ้น

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้ หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ กระทรวงศึกษาธิการ แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ กระทรวงศึกษาธิการ		
รายการ	ประเด็นของแผนแม่บทฯ	แผนย่อยของแผนแม่บทฯ
ตัวชี้วัด	ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ในระดับสากลดีขึ้น (GTCI) (ค่าคะแนน)	สัดส่วนสถานศึกษาที่สามารถจัดการ เรียนการสอนที่สร้างสมดุลทุกด้าน และมีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา พหุปัญญารายบุคคล
ข้อมูลฐาน	ปี ๒๕๖๐ ค่าคะแนน ๔๑.๕ คะแนน	-
ข้อมูลปี ๒๕๖๑	ค่าคะแนน ๓๙.๙๖ คะแนน	-
ข้อมูลปี ๒๕๖๒	ค่าคะแนน ๓๘.๖๒ คะแนน	-
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕	ไม่น้อยกว่า ๕๐.๑ คะแนน	ร้อยละ ๑๐
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	ไม่น้อยกว่า ๕๖.๖๓ คะแนน (เทียบเท่า ค่าเฉลี่ยของภูมิภาคยุโรป)	สถานศึกษาทุกแห่งสามารถจัดการเรียน ตามพหุปัญญา
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๗๑-๒๕๗๕	ไม่น้อยกว่า ๖๙ คะแนน	สถานศึกษาทุกแห่งสามารถจัดการเรียน ตามพหุปัญญา
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๗๖-๒๕๘๐	ไม่น้อยกว่า ๗๒.๔๙ คะแนน (เทียบเท่า ค่าเฉลี่ยของภูมิภาคอเมริกาเหนือ)	สถานศึกษาทุกแห่งสามารถจัดการเรียน ตามพหุปัญญา
ตัวชี้วัด	-	สัดส่วนเด็กและเยาวชน ที่ได้รับการส่งต่อและพัฒนาตาม ศักยภาพ/พหุปัญญา
ข้อมูลฐาน	-	-
ข้อมูลปี ๒๕๖๑	-	-
ข้อมูลปี ๒๕๖๒	-	-
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕	-	ร้อยละ ๑๐
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	-	ร้อยละ ๑๐
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๗๑-๒๕๗๕	-	ร้อยละ ๑๐
ค่าเป้าหมายปี ๒๕๗๖-๒๕๘๐	-	ร้อยละ ๑๐

(๑๒.๑๐) การให้มี “กลุ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปองดอง” ของแต่ละกระทรวง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

คณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ได้มีมติให้ปรับปรุงโครงสร้างของกระทรวง โดยให้มีหน่วยงานทำหน้าที่ประสานงานเชื่อมโยงกับคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน บูรณาการขับเคลื่อน และประสานแผนงาน/โครงการของกระทรวง และระหว่างกระทรวงให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และทิศทางการปฏิรูปประเทศ ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ร. ได้นำเสนอเรื่องการจัดตั้ง “กลุ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปองดอง (กลุ่ม ป.ย.ป.)” และนายกรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกับรูปแบบการจัดตั้ง การกำหนดตำแหน่ง อัตรากำลัง และคุณลักษณะของกลุ่ม ป.ย.ป. ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ

(๑๓) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๕

(๑๓.๑) กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๕ เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้จึงเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยระยะยาว ๒๐ ปีที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๕) และคณะรัฐมนตรี เมื่อคราวประชุมวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๐ ได้ให้ความเห็นชอบ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ นับว่าแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๕ เป็นแผนระดับที่ ๓ อื่น ๆ ที่กฎหมายได้ระบุชื่อแผนเป็นอย่างอื่นไว้

(๑๓.๒) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๕ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่าคนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ ๒๑ มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ๔ ประการ คือ (๑) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (๒) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทผู้ดีของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ (๓) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผืนิกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ (๔) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ (๓Rs๔Cs) และเป้าหมายของการจัดการศึกษา (Aspirations) ๕ ประการ ดังนี้ (๑) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access) (๒) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมาย ได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity) (๓) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) (๔) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่า และบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) และ (๕) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) ตลอดจนได้กำหนด

ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาภายใต้ ๖ ยุทธศาสตร์หลักที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

(๑๓.๓) คณะกรรมการสภาการศึกษาได้มีข้อเสนอเกี่ยวกับการปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ พร้อมทั้งได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจด้านการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๘๐) เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอดังกล่าว ดังนี้

(๑๓.๓.๑) เมื่อคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๒ คณะกรรมการสภาการศึกษาได้มีข้อเสนอ จำนวน ๖ ประเด็นสำคัญ ได้แก่ (๑) การปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. นโยบายรัฐบาล นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ (๒) การกำหนดกลไกความเชื่อมโยงการดำเนินงานร่วมกันระหว่างองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงความเชื่อมโยงกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และสร้างระบบการประสานงานระหว่างแผนการศึกษาแห่งชาติกับแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน (๓) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระเกี่ยวกับดิจิทัลแพลตฟอร์ม (Digital Platform) (๔) การให้อิสระในการวัดและประเมินผลกับต้นสังกัดและสถานศึกษาตามกรอบทิศทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยเน้นการวัดและประเมินผลที่ผู้เรียนโดยตรง และพิจารณานำตัวชี้วัดแบบ OKR (Objective and Key Results) มาประยุกต์ใช้ (๕) การนำตัวชี้วัดเชิงปัจจัยนำเข้า (Input Indicator) ที่จำเป็นมาใช้แทนตัวชี้วัดเชิงผลลัพธ์ให้มากขึ้น และ (๖) การกำหนดกลไกการบริหารจัดการกองทุนทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยยุบรวมกองทุนทางการศึกษาที่มีอยู่ให้มีจำนวนน้อยลงหรือคงเหลือเพียงกองทุนเดียว

(๑๓.๓.๒) เมื่อคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ คณะกรรมการสภาการศึกษาได้มีข้อเสนอ จำนวน ๔ ประเด็นสำคัญ ได้แก่ (๑) การให้ความสำคัญกับข้อเสนอของคณะกรรมการสภาการศึกษาทุกเรื่อง โดยเฉพาะการประสานเชื่อมโยงกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยให้ประสบผลสำเร็จ (๒) การวัดและประเมินผลไม่ควรมุ่งเน้นเฉพาะผู้เรียน ควรกำหนดให้มีกลไกเพื่อให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ระบบการวัดประเมินผลที่ใช้ในปัจจุบันยังไม่มี ความเข้มข้นเพียงพอ และไม่แสดงผลที่มุ่งเน้นถึงประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา (๓) การผลักดันสถานศึกษาให้เป็นนิติบุคคล ต้องมีการวัดประเมินผลที่ชัดเจน และ (๔) การกำหนดกลไกการบริหารจัดการกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างโอกาสและความเท่าเทียมทางการศึกษาให้กับเด็กทุกคน

(๑๓.๔) คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ได้แต่งตั้งคณะทำงานจำนวน ๓ ชุด ประกอบด้วย (๑) คณะทำงานเพื่อศึกษาวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ (๒) คณะทำงานเพื่อปรับเนื้อหาสาระของแผนการศึกษาแห่งชาติฯ และ (๓) คณะทำงานเพื่อศึกษากลไกการขับเคลื่อนแผนฯ สู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ ผู้ขอรับการประเมินได้รับมอบหมายจากปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะที่ปรึกษาสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เข้าร่วมการประชุมคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ โดยมีวาระสำคัญในการพิจารณา

ร่างแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๘๐) ซึ่งที่ประชุมมีมติมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการปรับปรุงสาระสำคัญของแผนตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม นอกจากนี้ ในส่วนของการเสนอทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้มีการพิจารณายกระดับแผนการศึกษาแห่งชาติเป็นแผนระดับที่ ๒ นั้น ฝ่ายเลขานุการได้นำเข้าหารือในที่ประชุมคณะกรรมการสภาการศึกษาด้านพัฒนากฎหมายการศึกษา ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ได้มีมติเห็นชอบและมีเหตุผลสนับสนุนเนื่องจากรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๔ ให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติไว้อย่างชัดเจนและเห็นสมควรให้นำเสนอคณะกรรมการสภาการศึกษาด้านนโยบายการศึกษาและกลไกการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ เพื่อพิจารณาในเชิงนโยบายอีกทางหนึ่งด้วย โดยคณะกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการนำเข้าหารือในที่ประชุมคณะกรรมการสภาการศึกษาด้านนโยบายการศึกษาฯ ต่อไป พร้อมทั้งเห็นชอบในหลักการให้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นร่างแผนการศึกษาแห่งชาติฯ จำนวน ๒ ครั้งก่อนเสนอคณะกรรมการสภาการศึกษา ต่อไป

(๑๔) มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑

(๑๔.๑) คณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ ได้มีมติเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำขึ้นในรูปของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education, DOE) ที่มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙

(๑๔.๒) มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะของคนไทย ๔.๐ ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย ๔.๐ จะต้องธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก นั่นคือเป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ ๓ ด้าน โดยเป็นคุณลักษณะขั้นต่อดังต่อไปนี้ (๑) ผู้เรียนรู้เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะ (competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีสุนทรียะ รักษ์ และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิต เพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม (๒) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นผู้มีทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ ๒๑ ความฉลาดดิจิทัล (digital intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนาวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเองและสังคม (๓) พลเมืองที่เข้มแข็ง เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียม เสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ

(๑๔.๓) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินการวิจัยปี ๒๕๖๓ เรื่องแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติสำหรับประเทศไทย มีสรุปสาระสำคัญของข้อค้นพบจำแนกเป็น ๒ ช่วง ได้แก่ (๑) ช่วงเชื่อมต่อและหาแนวทางที่เหมาะสม มีการดำเนินการ ดังนี้ (๑.๑) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและเตรียมการนำไปใช้ในสถานศึกษา (๑.๒) การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและการวัดประเมินผล (๑.๓) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก และ (๑.๔) การกำกับติดตามและประเมินผล และ (๒) ช่วงทบทวนมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบงาน มีการดำเนินการ ดังนี้

(๒.๑) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ (๒.๒) การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติแต่ละระดับสู่การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและการประเมินผล และ (๒.๓) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

(๑๕) พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

(๑๕.๑) รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคนไทย ให้มีคุณภาพ มีความใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งมีความแตกต่างหลากหลายได้ มีความรู้เท่าทันโลก และมีทักษะในการประกอบอาชีพตามความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน และได้ตระหนักถึงความจำเป็นของการให้รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ร่วมกันพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพ และลดความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างแท้จริง จึงสมควรกำหนดให้มีพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิรูปการบริหารและการจัดการการศึกษาขึ้น เพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษาอันเป็นการนำร่องในการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพและลดความเหลื่อมล้ำ รวมทั้งมีการขยายผลนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนและวิธีการปฏิบัติที่ดีไปใช้ในสถานศึกษาอื่น

(๑๕.๒) พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ “กลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนอย่งยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” ดังนี้

(๑๕.๒.๑) “นวัตกรรมการศึกษา” หมายความว่า แนวคิด วิธีการ กระบวนการ สื่อการเรียนการสอนหรือการบริหารจัดการในรูปแบบใหม่ ซึ่งได้มีการทดลองและพัฒนาจนเป็นที่น่าเชื่อถือว่าสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการศึกษา และให้หมายความรวมถึงการนำสิ่งดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาด้วย

(๑๕.๒.๒) พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (๑) คิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน รวมทั้งเพื่อดำเนินการให้มีการขยายผลไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอื่น (๒) ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา (๓) กระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ (๔) สร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

(๑๕.๒.๓) คณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เสนอแนะคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดจังหวัดเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา คณะกรรมการนโยบายฯ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข สำหรับใช้พิจารณาความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความพร้อม การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และโอกาสที่จะประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน ตลอดจนจะต้องคำนึงถึงผลการดำเนินการที่ผ่านมาของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาอื่นที่มีการจัดตั้งอยู่ก่อนด้วย

(๑๕.๒.๔) การเสนอเพื่อขอกำหนดจังหวัดเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ต้องเป็นไปอย่างเปิดเผยและมีรายละเอียดตามที่กฎหมายกำหนด โดยดำเนินการได้ ๒ แนวทาง ได้แก่ (๑) มีคณะผู้เสนอตามจำนวนและคุณสมบัติที่คณะกรรมการนโยบายฯ กำหนด ยื่นความประสงค์ที่แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง และแสดงให้เห็นว่าจังหวัดนั้นมีความพร้อมที่จะดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เสนอต่อ

คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และนำเสนอคณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณา และ (๒) คณะกรรมการนโยบายฯ ให้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดของจังหวัดที่ได้พิจารณาแล้วว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ดำเนินการสำรวจความพร้อมของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการขอเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ทั้งนี้ คณะกรรมการนโยบายฯ จะเสนอแนะคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดจังหวัดที่มีความพร้อมเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาต่อไป

(๑๕.๒.๕) ในส่วนกลางให้มีคณะกรรมการนโยบายฯ ซึ่งนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และประธานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่เกิน ๘ คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา การพัฒนานวัตกรรมการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การบริหาร การเงิน การพาณิชย์กรรม และอุตสาหกรรม การประเมินผล กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม หรือด้านอื่นอันจะเป็นประโยชน์แก่การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เลขธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาและผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นผู้ช่วยเลขานุการ โดยมีหน้าที่และอำนาจกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับประเทศ ในการดำเนินการส่งเสริมให้มีพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ให้คำแนะนำแก่คณะรัฐมนตรีในการประกาศกำหนดให้จังหวัดใดเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา รวมทั้งประกาศยุบเลิกพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา กำหนดนโยบาย และกำกับดูแลการดำเนินงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงาน และการบริหารจัดการในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา กำหนดแนวทางให้คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานของหน่วยงานทางการศึกษาหรือสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา กำหนดมาตรฐาน ข้อมูลและมาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลการจัดการศึกษาของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาและสถานศึกษานำร่อง เสนอแนะต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการให้มีการนำแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาไปใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐและของเอกชน เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยนำผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขดังกล่าว รวมทั้งในการตราพระราชกฤษฎีกายกยอเวลาใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานำร่อง ออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การปฏิบัติงาน การเงิน สิทธิประโยชน์ และการประเมินผลภายในสถานศึกษานำร่อง ตลอดจนแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำการแทนหรือปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการนโยบายฯ มอบหมาย พร้อมทั้งให้จัดตั้งสำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการและงานธุรการของคณะกรรมการนโยบายฯ โดย สพฐ. ได้ประกาศจัดตั้งสำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ขึ้นเป็นการภายในเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒

(๑๕.๒.๖) ในการบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จำนวนไม่เกิน ๒๑ คน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ กรรมการอย่างน้อยต้องประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการผลิตและพัฒนาครู ผู้แทนองค์กรเอกชน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่และอำนาจกำหนดยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ประสานให้หน่วยงานทางการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐและเอกชน ดำเนินการร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานดังกล่าว ประสานให้หน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ ให้การสนับสนุนทางเทคนิคในการจัดทำสื่อการสอน จัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ พัฒนาบุคลากร จัดระบบการประเมินและวัดผล และการอื่นที่จำเป็นสำหรับพัฒนานวัตกรรมการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติไปปรับใช้กับการจัดการศึกษาในสถานศึกษานำร่องให้เหมาะสมกับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษานำร่องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสมกับสภาพในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จัดให้มีการออกแบบการทดสอบผู้เรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือและติดตามสถานศึกษานำร่องเพื่อให้จัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและเกิดการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเสริมสร้าง และเตรียมความพร้อมให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในการเป็นสถานศึกษานำร่องหรือในการนำนวัตกรรมการศึกษาไปใช้ในการจัดการศึกษา เพิ่มขีดความสามารถให้แก่หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อทำการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาหรือนำนวัตกรรมการศึกษาไปใช้ จัดให้มีการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษานำร่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการแทนหรือปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ มอบหมาย ตลอดจนรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษารวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาต่อคณะกรรมการนโยบายฯ พร้อมทั้งให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาทำหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ

(๑๕.๒.๓) แนวทางการเสนอความประสงค์เป็นสถานศึกษานำร่อง
จำแนกเป็น กรณีสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรณีสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นต้นสังกัด และกรณีสถานศึกษาเอกชน ให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหรือสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้ออกอนุมัติต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ กำหนด

(๑๕.๒.๔) คณะกรรมการนโยบายฯ แต่งตั้งคณะผู้ประเมินอิสระ
ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานและการบริหารจัดการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาทุก ๓ ปี และให้จัดทำรายงานเสนอด้วย ทั้งนี้ (๑) หากผลการประเมินยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แต่ยังอยู่ในวิสัยที่จะปรับปรุงได้ ก็ให้เสนอรายงานพร้อมทั้ง ข้อเสนอแนะให้ปรับปรุง โดยคณะกรรมการนโยบายฯ จะแจ้งให้คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะภายในเวลาที่กำหนด (๒) หากผลการประเมินยังไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้ ให้เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายฯ ให้มีการยุบเลิกพื้นที่นวัตกรรมการศึกษานั้น โดยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีตามเงื่อนไขและเงื่อนไขที่กำหนด อีกทั้งให้กำหนดมาตรการคุ้มครองสิทธิของนักเรียนและครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบด้วย โดยการยุบเลิกให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และ (๓) หากผลการประเมินมีหลักฐานเชิงประจักษ์ว่ามีผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ ให้คณะกรรมการนโยบายฯ ดำเนินการเพื่อให้มีการขยายผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวไปใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

(๑๕.๒.๕) ปัจจุบันคณะรัฐมนตรีได้กำหนดพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

๖ พื้นที่นำร่อง ๘ จังหวัด ได้แก่

พื้นที่นำร่อง : ภาคตะวันออก จังหวัดระยอง ๒๒ โรงเรียน และ
๔ นวัตกรรม

พื้นที่นำร่อง : ภาคใต้ จังหวัดสตูล ๑๐ โรงเรียน และ ๔ นวัตกรรม
พื้นที่นำร่อง : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดศรีสะเกษ
๔๒ โรงเรียน และ ๗ นวัตกรรม

พื้นที่นำร่อง : ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ๔๘ โรงเรียน และ
๕ นวัตกรรม

พื้นที่นำร่อง : ภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี ๓๙ โรงเรียน และ
๒ นวัตกรรม

พื้นที่นำร่อง : ภาคใต้ชายแดน จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส
๖๐ โรงเรียน และ ๓ นวัตกรรม

โดยมีภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการขับเคลื่อนการดำเนินการพื้นที่
นวัตกรรมการศึกษา อาทิ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย
และนวัตกรรม สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (Thailand Development Research Institute : TDRI)
หรือ ทีดีอาร์ไอ มูลนิธิสยามกัมมาจล สถาบันอาศรมศิลป์ และ Thailand Education Partnership

(๑๕.๒.๑๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สพฐ. มีนโยบายให้ผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการและขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับพื้นที่อย่างจริงจังและเกิดผลสัมฤทธิ์
โดยเฉพาะการผลักดัน สนับสนุนโรงเรียนนำร่องสังกัด สพฐ. ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อประโยชน์ของผู้เรียน
เป็นสำคัญ จึงได้จัดสรรงบประมาณให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใช้ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับ
โรงเรียนนำร่องในการยกระดับคุณภาพการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ทั้งในด้านความรู้ สมรรถนะ
ทักษะ และเจตคติ รวมทั้งหนุนเสริมการเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เพื่อความเข้มแข็งของโรงเรียนนำร่องและเขตพื้นที่การศึกษา ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการ
การศึกษา และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
ของคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ และมุ่งให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเหมาะสมสอดคล้องกับอัตลักษณ์
ของชุมชนและพื้นที่ ตลอดจนนิเทศเพื่อชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงให้กับโรงเรียนนำร่องในการปรับหลักสูตรสถานศึกษา
จัดการเรียนการสอน จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนการสอน สำหรับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้จัดสรร
งบประมาณให้แก่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ๘ จังหวัดในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เน้นการสร้างการมี
ส่วนร่วม การรับรู้และรับฟังความต้องการในการจัดการศึกษาของพื้นที่ สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาโรงเรียน
นำร่องให้สามารถดำเนินการได้ตามยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานของพื้นที่ ติดตามผลการดำเนินการ
พัฒนาโรงเรียนนำร่องและจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา และสนับสนุน
การดำเนินงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ในแต่ละจังหวัด

(๑๖) พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

(๑๖.๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔
วรรคหก บัญญัติว่า ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา
และเสริมสร้าง และพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุนหรือใช้
มาตรการหรือกลไกทางภาษี รวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์สินเข้ากองทุนได้รับประโยชน์ในการลดหย่อนภาษี โดยให้
กองทุนมีการบริหารจัดการที่เป็นอิสระ

(๑๖.๒) พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑
มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ “กลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

และแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาย้อย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” ดังนี้

(๑๖.๒.๑) ความเสมอภาคทางการศึกษา หมายถึงการที่ประชาชนมีสิทธิที่จะได้รับและเข้าถึงการศึกษาและพัฒนาอย่างเสมอภาคและทั่วถึง โดยให้ความช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู และความเหลื่อมล้ำในการศึกษา หมายถึงความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษาอันเนื่องมาจากคุณภาพหรือมาตรฐานของสถานศึกษา คุณภาพ หรือประสิทธิภาพของครู หรือฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม

(๑๖.๒.๒) กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เด็กโดยเฉพาอย่างยิ่งเด็กปฐมวัย ได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ช่วยเหลือเงินและค่าใช้จ่ายให้แก่เด็กและเยาวชนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ หรือด้อยโอกาส และผู้ด้อยโอกาส จนสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู ช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับการศึกษาหรือพัฒนา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ ตามความถนัดและมีศักยภาพที่จะพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิตได้ ช่วยเหลือสถานศึกษาเพื่อให้มีการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถรู้และพัฒนาได้ตามความถนัดและศักยภาพของตน ดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษา วิจัย หรือค้นคว้าแนวทางในการพัฒนาครู รวมทั้งส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถาบันต้นแบบในการผลิตและพัฒนาครู ดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษา วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปใช้เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาสนองความต้องการทางด้านกำลังแรงงาน และการยกระดับความสามารถของคนไทย

(๑๖.๒.๓) กองทุนฯ เป็นหน่วยงานของรัฐและมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และกฎหมายอื่น อยู่ในกำกับของนายกรัฐมนตรี อีกทั้งเพื่อประโยชน์ในการลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา กองทุนฯ จะดำเนินการเองหรือจะร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา หรือหน่วยงานอื่นก็ได้ ในการนี้ให้กองทุนฯ มีอำนาจสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้แก่หน่วยงานดังกล่าวได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการฯ กำหนด

(๑๖.๒.๔) กองทุนฯ บริหารกิจการโดยคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา มีผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นประธานกรรมการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๑ คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามคำแนะนำของคณะกรรมการร่วมสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๖ คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากภาควิชาการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ภาคละ ๒ คน ซึ่งอย่างน้อยต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย ๑ คน กรรมการโดยตำแหน่ง ๘ คน ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ๒ คน ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชน ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และผู้แทนกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้ผู้จัดการเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีหน้าที่และอำนาจกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานของกองทุนฯ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศด้วย เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการและผลการศึกษา วิจัย หรือค้นคว้าที่เป็นประโยชน์ต่อการลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา เพื่อให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ พิจารณออนุมัติแผนการดำเนินงาน แผนการพัฒนานวัตกรรม

แผนบริหารความเสี่ยง และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกองทุนฯ ควบคุมดูแลและจัดให้มีการประเมินผล การดำเนินงานของกองทุนฯ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงาน ของกองทุนฯ และแผนและงบประมาณของกองทุนฯ โดยต้องสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของกองทุนฯ ออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ ในการตรวจสอบข้อมูลและการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และลำดับความสำคัญในการจัดสรรเงินกองทุนฯ ทั้งนี้ มติของคณะกรรมการฯ ผูกพันส่วนราชการซึ่งมีผู้แทน ร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วย แม้ว่าในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนั้น ผู้แทนส่วนราชการที่เป็นกรรมการจะมีได้เข้าร่วม พิจารณาวินิจฉัยก็ตาม ถ้ามีความเห็นแตกต่างกัน ให้บันทึกความเห็นของกรรมการทุกฝ่ายไว้ให้ปรากฏในเรื่องนั้นด้วย

(๑๖.๒.๕) กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ได้เผยแพร่ บทความเรื่อง ความยากจนนับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มีสาระสำคัญว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีนักเรียนยากจนประมาณ ๑,๗๒๖,๙๙๕ คน จำแนกเป็นนักเรียนยากจน ๙๖๕,๒๖๖ คน และนักเรียนยากจนพิเศษ ๗๖๑,๗๒๙ คน ความยากจนทำให้ต้องออกจากระบบการศึกษากลางคัน กล่าวคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๖๐๒,๖๕๗ คน เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๓๖๐,๖๔๓ คน ดังนั้น กองทุนฯ จึงได้ “... ดำเนินการโครงการจัดสรรเงินอุดหนุนนักเรียนยากจนทั่วประเทศไทย ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการลงพื้นที่เก็บข้อมูล จัดทำเกณฑ์คัดกรอง และออกแบบกลไกตรวจสอบต่าง ๆ อย่างมี มาตรฐาน เพื่อมุ่งแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างเอาจริงเอาจัง ทั้งยังมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลที่ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยและพัฒนาด้านการศึกษาในระยะยาว ...” พร้อมทั้งระดมสรรพกำลังจาก ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ นอกจากนี้ กองทุนฯ ยังได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “เด็ก เยาวชน และ ประชาชนทุกคน ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาส มีโอกาสพัฒนาตนเองตามศักยภาพและเข้าถึงการศึกษา ที่มีคุณภาพ” มีกลุ่มเป้าหมายในการทำงาน ได้แก่ ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และเข้าไม่ถึงโอกาสทางการศึกษา ๔.๓ ล้านคน การดำเนินงานใน ๓ ปีแรก (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔) มุ่งส่งเสริมให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์สามารถ เข้าถึงการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการรายบุคคลตามศักยภาพในทุกกลุ่มเป้าหมาย ควบคู่กับการพัฒนา คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและหน่วยจัดการเรียนรู้

(๑๖.๒.๖) ประเทศไทย โดยกองทุนฯ ได้เข้าร่วมการประชุมสัมมนา วิชาการเปิดตัวรายงานพิเศษ “มากกว่าคำมั่นสัญญา” (Beyond Commitments) สรุปผลงานเด่นของโลก ในรอบ ๕ ปีแรกของวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษา (SDG๔) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคณะทำงานรายงาน การติดตามผลการศึกษาทั่วโลก ยูเนสโก (UNESCO Global Education Monitoring Report : GEM) ในการ ประชุม HLPF ๒๐๑๙ ระหว่างวันที่ ๙-๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ณ สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ โดยรายงานฉบับนี้มุ่งนำเสนอนวัตกรรมและตัวอย่างของประเทศที่ประสบความสำเร็จเกี่ยวกับ (๑) “มากกว่า คำเฉลี่ย” ระบบการศึกษาควรพิจารณาทบทวนการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาให้ไปถึง “เป้าหมาย ความเสมอภาคทางการศึกษาสำหรับประชากรทุกคน” ทั้งในและนอกระบบการศึกษา (๒) “มากกว่าโอกาส ทางการศึกษา” ต้องไปให้ถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาที่ ยั่งยืนของประเทศ (๓) “มากกว่าการเรียนรู้ทั่วไป” บรรจुสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในหลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ (๔) “มากกว่าการศึกษาในโรงเรียน” ให้ความสำคัญ กับนโยบายสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ซึ่งเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดสำคัญของ SDG๔ ให้มากขึ้น รวมทั้งการเชื่อมโยงการเรียนรู้ในโรงเรียนและการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ (๕) “มากกว่าระบบการศึกษา” ระบบการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวทำงานร่วมกับภาคีนอกภาคการศึกษาในทุกระดับตั้งแต่ระดับการศึกษา ปฐมวัยไปจนถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาสามารถตอบโจทย์การพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ

ที่มีการพัฒนาคนเป็นศูนย์กลางได้จริง และ (๖) “มากกว่าระดับประเทศ” การสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศต่าง ๆ รวมทั้งความร่วมมือระดับภูมิภาค และระดับประเทศ จะช่วยให้ประเทศต่าง ๆ ได้รับประโยชน์จากประสบการณ์การทำงานที่ประสบความสำเร็จ และบทเรียนจากความท้าทาย เพื่อสนับสนุนการทำงานในอีก ๑๐ ปีข้างหน้าให้บรรลุเป้าหมาย SDG๔ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ทั้งนี้ กองทุนฯ ได้นำเสนอตัวอย่าง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ((Information System for Equitable Education : ISEE) ในการสนับสนุนการคัดกรองความยากจนเป็นรายครัวเรือนเพื่อสนับสนุนการปฏิรูประบบการจัดสรรงบประมาณด้วยหลักความเสมอภาคด้วยมาตรการการจัดสรรเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข (CCT) ให้ตรงตามความต้องการของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างแท้จริง โดยใช้ ISEE เครื่องมือชี้เป้าเด็กนักเรียนยากจนพิเศษ และเชิญชวนภาคเอกชนร่วมสมทบทรัพยากรร่วมกันจัดความยากจนข้ามชั่วคนให้ได้

(๑๖.๒.๗) ผู้แทนประเทศไทย โดยนายไกรยส ภัทราวาท รองผู้จัดการกองทุนฯ ได้ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานตามวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้านการศึกษา (SDG๔) ของกองทุนฯ ในฐานะกรณีศึกษาในรายงานพิเศษฉบับนี้ ๓ ประเด็นสำคัญ ได้แก่ (๑) ความสำคัญของการมีเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ (EdTech) ในการบริหารจัดการข้อมูลกลุ่มเป้าหมายเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นรายบุคคลทั้งเพื่อการสนับสนุนงบประมาณจาก กสศ. และการสนับสนุนนวัตกรรมการระดมทุน (Innovative Financing) จากภาคเอกชนมาช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน (๒) การลงทุนในการวิจัยพัฒนานวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการทำงานข้ามหน่วยงานและข้ามระบบ เช่น การบูรณาการทำงานด้านข้อมูลและงบประมาณร่วมกับ ๖ กระทรวงที่เกี่ยวข้อง และการทำงานร่วมกับภาคเอกชน เป็นต้น และ (๓) ความสำคัญของการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการทั้งในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ ซึ่งกองทุนฯ ยินดีร่วมงานกับทุกหน่วยงานที่มีภารกิจเพื่อความเสมอภาคในทุกระดับ

(๑๖.๒.๘) นายประสาร ไตรรัตน์วรกุล ประธานกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้กล่าวไว้ในรายงานประจำปี ๒๕๖๒ ว่า “... กสศ. มิได้มีบทบาทแบบเบ็ดเสร็จในการดำเนินงานทั้งหมดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา แต่มีบทบาทในฐานะเป็นผู้ฉายภาพอันมีลักษณะเป็นการให้ความรู้ ข้อมูล ทิศทาง หรือทดลองทำเป็นต้นแบบ และชี้เป้าให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีทรัพยากรมากกว่า นำไปใช้ดำเนินการต่อยอดขยายผลต่อไป เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามบทบาทข้างต้นและสอดคล้องตามกรอบวัตถุประสงค์ของ พ.ร.บ. กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ กสศ. ได้ให้ความสำคัญกับโครงการพัฒนาตัวอย่างหรือต้นแบบ การริเริ่มใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการข้อมูลที่ถูกต้อง ครบคลุมและแม่นยำ การสร้างเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูงเพื่อให้เกิดความมั่นใจในตัวตนของกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการกระตุ้นให้ท้องถิ่นชุมชนและภาคเอกชนเข้าร่วมเป็นเจ้าภาพในการกิจการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาเพื่อให้เกิดความยั่งยืน เป็นต้น ...” โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๒,๕๓๗,๓๖๕,๐๐๐ บาท เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสร้างการมีส่วนร่วมจากสังคม ใน ๔ ลักษณะ ดังนี้ (๑) การช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และด้อยโอกาสในระบบและนอกระบบการศึกษาผ่านการให้ทุนอุดหนุนตามความจำเป็นรายบุคคล และการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือเป็นรายบุคคล (๒) การส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาในรูปของทุนการศึกษา ควบคู่ไปกับการสนับสนุนโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาการพัฒนาทักษะความสามารถของกลุ่มประชากรวัยแรงงานในระบบและนอกระบบ (๓) การศึกษาวิจัย นวัตกรรม พัฒนาฐานข้อมูลและเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ แนวทางมาตรการใหม่ๆ หรือต้นแบบที่ทดลองให้มั่นใจว่าได้ผลจริง นำไปสู่ผลลัพธ์เปลี่ยนแปลงชีวิตเด็กและเยาวชนได้อย่างเป็นรูปธรรม และนำไปใช้ขยายผลในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถจัดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้หมดไป ตลอดจนการส่งเสริมภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งในระดับพื้นที่ ภาคเอกชน และประชาชนให้มีส่วนร่วมกับการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา และ (๔) การปฏิบัติหน้าที่

ของคณะกรรมการบริหารกองทุนและการบริหารจัดการสำนักงาน ระบบการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง ระบบสารสนเทศภายในสำนักงาน รวมทั้งระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๑๓) กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะ ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มาตรฐานอาชีพ หรือตามความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา และเพื่อประโยชน์ต่อการรับรอง หลักสูตรและคุณวุฒิการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ (๑) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (๒) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และ (๓) ระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ ทั้งนี้ เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับและคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาทุกประเภทวิชา และสาขาวิชา ต้องเป็นไปตามกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ โดยคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับ คุณวุฒิอาชีวศึกษา ประเภทวิชาและสาขาวิชาต้องครอบคลุมอย่างน้อย ๔ ด้าน คือ (๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (๒) ด้านความรู้ (๓) ด้านทักษะ และ (๔) ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ และความรับผิดชอบ

(๑๔) การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET)

(๑๔.๑) การจัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) เป็นภารกิจหลักของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) เพื่อทดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยใช้ข้อสอบเดียวกันทั่วประเทศ ตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลสอบ O-NET จึงมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำมาใช้ประเมินตนเอง และประเมินเพื่อการแข่งขันได้ นอกจากนี้ ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา รวมทั้งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งระดับโรงเรียน ระดับสังกัด ระดับจังหวัด ระดับภาคการศึกษา ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ

(๑๔.๒) สทศ. แนะนำแนวทางการนำรายงานผลสอบ O-NET ไปใช้ประโยชน์ว่า รายงานระดับรายบุคคลสามารถใช้ประเมินตนเอง ปรับปรุงการเรียน และนำไปวางแผนการเรียนในระดับที่สูงขึ้น โดยพิจารณาจากคะแนน T-Score หรือ คะแนนเฉลี่ย (Mean) ว่านักเรียนได้คะแนนวิชาใด สูงกว่าหรือต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละระดับ ขนาดโรงเรียน (เล็ก กลาง ใหญ่ ใหญ่พิเศษ) ที่ตั้ง (ในเมือง นอกเมือง) กรุงเทพฯ และภูมิภาค (ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้) และระดับประเทศ เพื่อให้ทราบระดับความสามารถของตนเอง รวมทั้งนำไปใช้ประเมินและวางแผนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้ สทศ. ได้รายงานผลสอบระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับพื้นที่ จังหวัด ระดับพื้นที่ภาคการศึกษา และระดับประเทศ โดยมีกราฟวิเคราะห์ค่าสถิติผลการทดสอบในรูปแบบต่าง ๆ ของทุกวิชาในแต่ละระดับชั้น และพัฒนารูปแบบการรายงานผลสอบ O-NET ให้มีความทันสมัย และมีความน่าสนใจ รวมถึงให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้ที่สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก รวดเร็ว เช่น ผลการทดสอบรายบุคคล ค่าสถิติจำแนกตามมาตรฐานการเรียนรู้ ค่าสถิติจำแนกตามสาระการเรียนรู้ ค่าสถิติจำแนกตามรายวิชา ร้อยละของนักเรียนที่ตอบถูกในแต่ละข้อ จำนวน ร้อยละของผู้เข้าสอบ จำแนกตามช่วงคะแนน ฯลฯ

(๑๔.๓) สทศ. ได้พัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการทดสอบ O-NET อย่างต่อเนื่อง รวมถึงพัฒนาระบบการรายงานผลสอบ O-NET เพื่อลดระยะเวลาและค่าใช้จ่าย รวมทั้งเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพสูงสุด ตลอดจนตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ได้แก่ (๑) ระบบการรายงานผลสอบแบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Score) เป็นระบบพิมพ์ใบรายงานผลการสอบรายบุคคลแบบอัตโนมัติ สามารถดำเนินการด้วยตนเองผ่านเว็บไซต์ สทศ. ทำให้สะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย (๒) ระบบรายงานผลการทดสอบ O-NET ด้วยแผนที่ของประเทศไทย (Reporting System of Ordinary National Educational Test with map of Thailand) และ (๓) ระบบการรายงานผลอัตโนมัติ (RPS : Reporting Service System) และระบบรายงานผลสอบเพื่อการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาระดับอุดมศึกษา TCAS (RPS-TCAS) โดยสถานศึกษาสามารถดึงข้อมูลและสารสนเทศเพื่อนำไปใช้และการตรวจสอบความถูกต้องของผลคะแนนสอบผ่านทางระบบ RPS ได้ทันที

(๑๘.๔) รายงานผล O-NET ภาพรวมปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำแนกรายชั้น

(๑๘.๔.๑) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีผู้มีสิทธิ์สอบ ๗๘๗,๑๐๒ คน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (โรงเรียนสาธิตฯ) มีคะแนนเฉลี่ยทั้ง ๔ วิชา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สูงกว่าสังกัดอื่น ๆ นอกจากนี้ ทุกวิชา มีคะแนนเฉลี่ยภาพรวมประเทศต่ำกว่า ๕๐ คะแนน (๔๙.๐๗ คะแนน ๓๔.๔๒ คะแนน ๓๒.๙๐ คะแนน และ ๓๕.๕๕ คะแนน ตามลำดับ) อนึ่ง วิชาภาษาไทยได้นำข้อสอบอัตนัยมาใช้ จำนวน ๒ ข้อ รวม ๒๐ คะแนน ได้แก่ (๑) การเขียนเรื่องจากภาพ เป็นข้อสอบที่วัดสาระการเขียนมาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ตามตัวชี้วัด ป.๖/๒ เขียนสื่อสาร โดยใช้คำได้ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม และตัวชี้วัด ป.๖/๘ เขียนเรื่องตามจินตนาการ และสร้างสรรค์ และ (๒) การเขียนสรุปใจความสำคัญจากบทอ่าน เป็นข้อสอบที่วัดสาระการเขียน มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ตามตัวชี้วัด ป.๖/๒ เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม และตัวชี้วัด ป.๖/๕ เขียนสรุปความจากเรื่องที่อ่าน

(๑๘.๔.๒) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีผู้มีสิทธิ์สอบ ๗๑๗,๘๐๐ คน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (โรงเรียนสาธิตฯ) มีคะแนนเฉลี่ยวิชา ภาษาไทย และคณิตศาสตร์ สูงกว่าสังกัดอื่น ๆ และโฮมสคูล มีคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษและวิทยาศาสตร์ สูงกว่านักเรียนอื่น ๆ นอกจากนี้ วิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยภาพรวมประเทศสูงกว่า ๕๐ คะแนน และอีก ๓ วิชาต่ำกว่า ๕๐ คะแนน (๕๕.๑๔ คะแนน ๓๓.๒๕ คะแนน ๒๖.๗๓ คะแนน และ ๓๐.๐๗ คะแนน ตามลำดับ) ทั้งนี้ กลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดทั้ง ๔ วิชา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ อนึ่ง เป็นครั้งแรกที่นำการทดสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Testing) มาใช้ด้วย โดยมีผู้มีสิทธิ์สอบ ๖๙๔ คน

(๑๘.๔.๓) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ มีผู้มีสิทธิ์สอบ ๓๗๕,๖๙๖ คน โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ องค์การมหาชนในกำกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีคะแนนเฉลี่ยทั้ง ๕ วิชา ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สูงกว่าสังกัดอื่น ๆ นอกจากนี้ ทุกวิชา มีคะแนนเฉลี่ยภาพรวมประเทศต่ำกว่า ๕๐ คะแนน (๔๒.๒๑ คะแนน ๓๕.๗๐ คะแนน ๒๙.๒๐ คะแนน ๒๕.๔๑ คะแนน และ ๒๙.๒๐ คะแนน ตามลำดับ) ทั้งนี้ โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๔ วิชา ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สอนวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนกำเนิดวิทย์ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

(๑๙) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ

(๑๙.๑) คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา และมุ่งมั่นที่จะปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จ จึงมีคำปรารภแสดงถึงความจำเป็นที่ต้องออกคำสั่งเรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ “จากข้อเท็จจริงที่ได้ปรากฏให้เห็นถึงสภาพปัญหาในการจัดการการศึกษาของประเทศในส่วนภูมิภาคทั้งในด้านโครงสร้างขององค์กร ด้านระบบบริหารจัดการ

และด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาเยาวชนซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ และกำลังคนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ และเป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนและการพัฒนาทางการศึกษาของประเทศให้มีประสิทธิภาพทัดเทียมนานาประเทศ แม้ที่ผ่านมาคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีความพยายามในการแก้ไขปัญหาด้วยการกำหนดมาตรการและกลไกขึ้น โดยมีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติมาแล้วหลายฉบับ แต่โดยเหตุที่สภาพปัญหาการจัดการการศึกษาของประเทศในส่วนภูมิภาค มีความซับซ้อนและสั่งสมมาเป็นเวลานาน จึงเป็นเหตุให้ต้องมีการกำหนดมาตรการและกลไกเพิ่มเติม เพื่อให้ปัญหาโดยส่วนใหญ่ได้รับการแก้ไขโดยเร็ว เพื่อประโยชน์ในการเตรียมการและรองรับการปฏิรูปการศึกษา อันเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งในการปฏิรูปประเทศตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ได้รับการเห็นชอบจากประชามติได้บัญญัติไว้”

(๑๙.๒) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ มีสาระสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ “กลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” ดังนี้

(๑๙.๒.๑) ให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ และปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการและเลขานุการ (ข้อ ๒)

(๑๙.๒.๒) ให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๘ ภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัดโดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่น หรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ (ข้อ ๕)

(๑๙.๒.๓) ในแต่ละจังหวัดให้มีคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “กศจ.” ประกอบด้วย (๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ (๒) ศึกษาธิการภาคในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เป็นรองประธานกรรมการ ศึกษาธิการจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ และรองศึกษาธิการจังหวัด เป็นผู้ช่วยเลขานุการ (ข้อ ๗)

(๑๙.๒.๔) ให้มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มอบหมาย และให้มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด (ข้อ ๑๑)

(๒๐) การปรับเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ

เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ย้ายไปสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งได้มีการจัดตั้งขึ้นใหม่ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ศึกษาธิการ ดังนี้

(๒๐.๑) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๓๑ กระทรวง มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และการอาชีวศึกษา แต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่น ที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริม

และประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการกีฬา ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวง”

(๒๐.๒) พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปแทน “มาตรา ๔๐ กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับการดูแลการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และการอาชีวศึกษา แต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา เพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ”

๑.๔ สรุปผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับบริบทการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ

ผู้ขอรับการประเมินในฐานะผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับบริบทการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ ซึ่งมีสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๔.๑ จัดเตรียมข้อมูลรายงานความคืบหน้าการดำเนินการในส่วนของเป้าหมายหลัก SDG๔ สำหรับรัฐบาลไทยโดยกระทรวงการต่างประเทศนำไปจัดทำเป็นรายงานผลการทบทวนการดำเนินการตามวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืนปี ค.ศ. ๒๐๓๐ ระดับชาติโดยสมัครใจ (Voluntary National Reviews : VNR) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อแลกเปลี่ยนความคืบหน้า รวมทั้งแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดีและความท้าทายในบริบทของแต่ละประเทศ ในการประชุมระดับสูงทางการเมืองว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน (High-Level Political Forum (HLPF) on Sustainable Development) ภายใต้คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (Economic and Social Council : ECOSOC) หรือ HLPF ๒๐๑๙ ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๙ - ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกำหนดหัวข้อการประชุมว่า “Empowering people and ensuring inclusiveness and equality” มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนความคืบหน้าเชิงลึกการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนรายเป้าหมาย ได้แก่ SDG๔ การศึกษา SDG๘ การจ้างงานที่มีคุณค่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจ SDG๑๐ การลดความไม่เท่าเทียม SDG๑๓ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ SDG๑๖ สังคมสงบสุข เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และ SDG๑๗ หุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาวดุริยา อมตวิวัฒน์) หัวหน้าคณะผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ได้เป็น ผู้นำเสนอรายงานของประเทศไทยในส่วน SDG๔ การศึกษา เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ รายละเอียดในภาคผนวก ก โดยมีสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) การจัดการศึกษาของไทยว่าสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เน้นเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และจัดการศึกษาให้กับประชาชนทุกคน โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งจะครอบคลุมถึงเด็กที่ไม่มีทะเบียนราษฎร เด็กไร้สัญชาติ และลูกหลานแรงงานต่างด้าว ซึ่งพ่อแม่เดินทางมาทำงาน ดังนั้นรัฐบาลจึงได้จัดสรรงบประมาณให้กับการจัดการศึกษามากที่สุด ซึ่งถือเป็นการจัดการศึกษาแบบไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

(๒) ปัจจุบันการเข้าเรียนในระดับปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง ๓ - ๕ ปี จะอยู่ในอัตราที่สูงขึ้น โดยในปัจจุบันอยู่ที่ร้อยละ ๙๒.๖ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีเด็กวัยเรียนที่ยังไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาได้อยู่บ้าง ดังนั้น รัฐบาลไทยจึงได้จัดตั้งกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่ม

เด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจนได้เข้าถึงการศึกษามากขึ้น และได้จัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชนมากกว่า ๗,๐๐๐ แห่งทั่วประเทศ เพื่อให้โอกาสกับผู้สูงอายุได้มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาเพื่อการมีงานทำ สำหรับ ด้านเทคนิค และอาชีวศึกษา ได้ปรับหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติมากขึ้น โดยพัฒนาความร่วมมือร่วมกับภาคเอกชนในการจัดทำหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติ เพื่อเป็นการเชื่อมโยงการศึกษาเข้ากับการประกอบอาชีพอย่างแท้จริง ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาใน ๖ ภูมิภาค รวม ๑๘ แห่ง เพื่อทำการศึกษาวิจัยความต้องการแรงงานของภาคธุรกิจและนำมาใช้ประกอบการผลิตกำลังคนให้มีความสอดคล้องกัน

(๓) สำหรับการลดความเหลื่อมล้ำ ประเทศไทยมุ่งการสำรวจหาเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันเพื่อนำกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา โดยจะใช้ระบบข้อมูลกลางที่กำลังดำเนินการร่วมกับหน่วยงานการศึกษาอื่น ๆ เพื่อเป็นการเชื่อมโยงและส่งต่อเด็กกลุ่มดังกล่าว อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการ และกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ยังได้จำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่มยากจนและกลุ่มยากจนพิเศษ โดยกลุ่มยากจนพิเศษ จำนวน ๖๐๐,๐๐๐ คน จะได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนค่าครองชีพของนักเรียน และเงินอุดหนุนสถานศึกษา เพื่อลดการลาออกกลางคัน ตลอดจนการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่เด็กยากจนในพื้นที่ห่างไกลที่ประสงค์จะกลับไปเป็นครูในท้องถิ่นของตน ทั้งนี้ เพื่อสร้างโอกาสและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูในพื้นที่ห่างไกลด้วย

๑.๔.๒ ได้รับแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการเพื่อสนับสนุนงานด้านวิชาการของยูเนสโก ซึ่งมีรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฝ่ายการต่างประเทศ) ในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (National Commission for UNESCO) เป็นประธานอนุกรรมการส่วนใหญ่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิสาขาต่าง ๆ ตามภารกิจของยูเนสโก รวมทั้งผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศและผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม โดยผู้อำนวยการสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น และพิจารณากลับกรองกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับยูเนสโก รายละเอียดในภาคผนวก ข ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการอยู่ภายใต้คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธาน และรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฝ่ายการต่างประเทศ) เป็นเลขาธิการ มีสำนักเลขาธิการฯ เป็นหน่วยประสานงานกับยูเนสโก ในฐานะตัวแทนรัฐบาลและหน่วยงานสำคัญต่าง ๆ ของประเทศตามกฎหมายของยูเนสโก อีกทั้งประเทศไทยจะมีบทบาทสำคัญในการให้คำปรึกษาการดำเนินงานด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ สารสนเทศ และการสื่อสาร เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามภารกิจของยูเนสโก เนื่องจากประธานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของยูเนสโก (UNESCO Executive Board) กลุ่ม ๔ วาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี เมื่อคราวประชุมสมัยสามัญของยูเนสโก ครั้งที่ ๔๐ (๔๐th Session of the General Conference) ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ณ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส

๑.๔.๓ รับผิดชอบการดำเนินการขับเคลื่อนเป้าหมายของสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้านการศึกษา (SDG๔) รายละเอียดในภาคผนวก ค ดังนี้

(๑) ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามคำสั่งคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) โดยคณะอนุกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่วางแนวทางการดำเนินงาน ประสาน และบูรณาการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งจัดทำแผนที่นำทางเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งวิเคราะห์สถานการณ์ ปัญหา อุปสรรค

และจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการด้านเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนประสานและบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคีพัฒนาต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๒) ได้รับมอบหมายจากปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้สนับสนุนข้อมูล SDG๔ ในฐานะกรรมการเพื่อเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รวมทั้งสนับสนุนข้อมูล SDG๔ ประสานและบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับผู้บริหารที่ได้รับมอบหมาย ให้เป็นผู้แทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และคณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามคำสั่ง กพย. ด้วย

(๓) ได้รับมอบหมายตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นฝ่ายเลขานุการ ในคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนเป้าหมายของสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน SDG๔ แบบร่วมมือและบูรณาการกับกลไกจากหลายภาคส่วนในประเทศไทย เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการของ กพย. ซึ่งเป็นกลไกกลางในการขับเคลื่อน SDGs ภายในประเทศ อีกทั้งได้รับมอบหมายจากปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักขับเคลื่อน SDG๔ ร่วมกับส่วนราชการ และหน่วยงานต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

(๓.๑) จัดทำแผนขับเคลื่อน (Roadmap) เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานขับเคลื่อน SDG๔ ของประเทศไทย โดยได้กำหนดตัวชี้วัดหลักและตัวชี้วัดทดแทน (proxy) จำนวน ๑๗ ตัวชี้วัด รวมทั้งกำหนด มาตรการ แผนงานและโครงการสำคัญระยะสั้น (ปี พ.ศ. ๒๕๖๐) ระยะกลาง (ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) และระยะยาว (ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๓) เพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาและพัฒนาตามประเด็นความท้าทายที่สำคัญให้สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ ได้แก่ ปัญหาความเหลื่อมล้ำของโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีเด็กนอกระบบการศึกษาที่ยังไม่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ออกจากระบบการศึกษาก่อนจบการศึกษาภาคบังคับ) ประมาณร้อยละ ๑๐ มีเด็กจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และไม่เรียนต่อ อีกประมาณร้อยละ ๓๐ ซึ่งมีความเสี่ยงสูงที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านต่าง ๆ หรือเป็นแรงงานไร้ฝีมือ ก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจของชาติประมาณปีละ ๓๓๐,๐๐๐ ล้านบาทหรือร้อยละ ๓ ของ GDP รวมทั้งจากผลการประเมินโครงการ PISA ๒๐๑๕ พบว่า เด็กไทย ประมาณ ๑ ใน ๓ สอบตกด้านการอ่าน ซึ่งตามมาตรฐานของ PISA หมายรวมถึงเด็กที่อ่านหนังสือออกแต่ไม่เข้าใจ สิ่งที่ตนเองกำลังอ่าน (Functionally Illiterate) อีกทั้งนักเรียนในชนบทไทยมีทักษะการอ่านออกเขียนได้ล่าช้ากว่านักเรียนในเมืองวัยเดียวกันประมาณ ๒-๓ ปีการศึกษา ตลอดจนสอดคล้องกับผลการสอบ O-Net ที่มีความแตกต่างกันตามขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน (ในเมือง/นอกเมือง) ตลอดจนการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ที่ต้องปรับตัวรองรับยุค disruptive ที่การศึกษาย่อมได้รับผลพวงจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ฉับพลัน ทั้งเศรษฐกิจ และการพัฒนา เป็นต้น

(๓.๒) เป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการร่วมขับเคลื่อน SDGs กับหน่วยงานรับผิดชอบ เป้าหมายหลักต่าง ๆ ในภาครัฐอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง อาทิ (๑) การเป็นสมาชิกในคณะทำงานร่วมภาคประชาสังคมและภาครัฐเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Open-ended Working Group (OEWG) for SDGs)) เป้าหมายหลัก ๑๗ หุ่นส่วนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งมีกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยมีการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ (๒) การเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการเข้าร่วมประชุม SDG๑๒ สร้างรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน ซึ่งมีสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

(๓.๓) ร่วมจัดทำข้อมูลการขับเคลื่อน SDG๔ สำหรับทีมประเทศไทยเพื่อรายงานการทบทวนระดับชาติโดยสมัครใจ (Voluntary National Review: VNR) ในการประชุมระดับสูงทางการเมืองว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน (High-Level Political Forum on Sustainable Development)

(๓.๔) จัดทำรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนใน ส่วน SDG๔ ตามแผนที่นำทางการขับเคลื่อน SDGs ระดับชาติ รวมทั้งร่วมประชุมเพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและรายงานผลการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ๑๗ เป้าหมาย เป็นระยะ ๆ ตามที่ สศช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนกำหนด

(๓.๕) ผลักดันให้มีการเริ่มต้นดำเนินการ SDG๔ ในระดับพื้นที่ตามแนวทาง กพย. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เป้าหมายร่วมระดับโลกให้เป็นเป้าหมายระดับประเทศและระดับพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับพื้นที่ (Localizing SDGs) โดยได้ร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา ดำเนินการขับเคลื่อน SDG๔ ให้สอดคล้องกับความแตกต่างหลากหลายของบริบททางการศึกษา การสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้การขับเคลื่อน SDG๔ ให้กับหน่วยงานทางการศึกษาและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ และการมีข้อมูลสถานการณ์และการประเมินผลระดับพื้นที่เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อน SDG๔ ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการนำมาใช้ประโยชน์ทั้งในการกำหนดนโยบายการขับเคลื่อนกลไกระดับประเทศ และการปรับปรุงพัฒนามาตรการต่าง ๆ รวมทั้งการกำหนดนโยบายระดับพื้นที่อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และมีมาตรฐานสอดคล้องกับระดับนานาชาติ

(๓.๖) ผลักดันให้มีการเริ่มต้นดำเนินโครงการจัดทำฐานข้อมูลและระบบติดตามประเมินผลระดับพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเป้าหมายของสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านการศึกษา SDG๔ ภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาเพื่อความยั่งยืน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อศึกษาและจัดทำข้อเสนอต้นแบบฐานข้อมูลและระบบติดตามประเมินผลระดับพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อน SDG๔ (SDG๔ Data Collection and Visualization Prototype) และนำร่องขับเคลื่อน SDG๔ (SDG๔ LAB) ในพื้นที่จังหวัดต้นแบบ ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย (ภาคเหนือ) อุตรดิตถ์ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ลพบุรี (ภาคกลาง) ปราจีนบุรี (ภาคตะวันออก) สตูล (ภาคใต้) และจังหวัดปัตตานี (ภาคใต้ชายแดน) จัดทำข้อมูลสถานการณ์และการประเมินผลระดับพื้นที่ในพื้นที่ต้นแบบ ๖ จังหวัด พร้อมทั้งสร้างความตระหนักและความเข้าใจในบทบาทและความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาให้กับหน่วยงานทางการศึกษาและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องระดับพื้นที่ ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๔ จะขยายผลให้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ เพื่อให้ภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะสามารถเข้าถึงข้อมูลสถิติ สถานการณ์ด้านการศึกษาตาม SDG๔ ในระดับพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง ทุกเป้าประสงค์ ทุกตัวชี้วัด และสามารถนำข้อมูลไปใช้สนับสนุนการกำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษาตามบทบาทภารกิจในการขับเคลื่อน SDG๔ ของตนเอง เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายหลัก SDG๔ ได้ภายในปี ๒๕๗๓

(๓.๗) ผลักดันให้มีการสร้างการรับรู้และความความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ และการดำเนินงานด้วยหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อเตรียมความพร้อมแก่บุคลากรของหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ รองรับการดำเนินการตามแผนการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับประเทศไทย (Country's Roadmap for SDGs) ในขั้นตอนการบูรณาการเชื่อมโยง SDGs กับยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เนื่องจากในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงานภาครัฐ จะต้องมีการบูรณาการเชื่อมโยง SDGs กับแผนระดับที่ ๑ (ยุทธศาสตร์ชาติ) แผนระดับที่ ๒ (แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

และแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ) และแผนระดับที่ ๓ ผ่านการจัดทำโครงการและการดำเนินงาน ด้วยหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) ตลอดจนบูรณาการระบบข้อมูล และการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล SDGs ในระบบการติดตามและประเมินผลแห่งชาติ เพื่อให้สามารถ บรรลุวิสัยทัศน์ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง รวมทั้งรองรับการดำเนินการในขั้นตอนการจัดทำโครงการและการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน ผ่านการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ ด้วยหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุ และผล (Causal Relationship : XYZ) โดยมุ่งให้โครงการและการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้อง สามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และนำไปสู่การบรรลุ SDGs ได้ในคราวเดียวกันอย่างเป็นระบบ

(๓.๘) ผลักดันให้จัดทำและบรรจุโครงการจัดทำฐานข้อมูลและระบบติดตาม ประเมินผลระดับพื้นที่ฯ ไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของสำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ ซึ่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความเห็นชอบแล้ว และนำไปขอรับการจัดสรรงบประมาณโดยบรรจุไว้ ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบ และปัจจุบันอยู่ระหว่างเสนอในชั้นกรรมาธิการของทั้งสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเช่นเดียวกัน โดยมีการปรับปรุง รายละเอียดการดำเนินโครงการฯ ที่แตกต่างไปจากโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อให้สามารถ ขับเคลื่อน SDG๔ ได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งสอดคล้องกับร่างแผนขับเคลื่อนเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับประเทศไทย ให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักรู้แก่ภาคีเครือข่ายการพัฒนา การออกแบบระบบงานให้สอดคล้องและเป็นเนื้อเดียวกันกับการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ การติดตามและประเมินผลผ่านระบบการติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ตลอดจนการสร้าง Platform ด้านภาคีเครือข่ายการพัฒนาอย่างเป็นระบบ เป็นการลดภาระงานและเสริมสร้าง ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน SDG๔ ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคได้อย่างมีนัยสำคัญ

๑.๔.๔ ร่วมรับผิดชอบภารกิจสนับสนุนโดยบรรจุกิจกรรม/โครงการไว้ในแผนปฏิบัติราชการ รายปีของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และนำไปจัดทำคำของบประมาณรายปีอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ประเทศไทยในฐานะสมาชิกองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Ministers of Education Organization : SEAMEO) หรือซีมีโอ ร่วมกับประเทศสมาชิก ดำเนินการเสริมสร้าง ความร่วมมือทางด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม และสร้างความเป็นเอกภาพในระดับภูมิภาค เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างศักยภาพทางการศึกษาและส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างยั่งยืน

๑.๔.๕ ร่วมรับผิดชอบภารกิจสนับสนุนโดยบรรจุกิจกรรม/โครงการไว้ในแผนปฏิบัติราชการ รายปีของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และนำไปจัดทำคำของบประมาณรายปีอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ประเทศไทยในฐานะสมาชิกประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) มีบทบาทอย่างสำคัญร่วมกับประเทศ สมาชิก ในการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับสหประชาชาติ อีกทั้งร่วมยกร่างแผนปฏิบัติการการจัด การศึกษาที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ในภูมิภาค สู่การบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในส่วนที่ ๒ การส่งเสริมบทบาทของการศึกษาตามวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ เพื่อขยายผลปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยการเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายตามวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ สู่การปฏิบัติในระดับชาติ ภูมิภาค และนานาชาติ

๑.๔.๖ รับผิดชอบภารกิจหลักด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ ตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

(๑) ภารกิจหลักด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับกระทรวง ได้แก่ จัดทำร่างนโยบาย และจุดเน้นเป็นรายปีงบประมาณ (สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ร่างแผนปฏิบัติราชการ

เป็นรายปีงบประมาณ (สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) ร่างแผนปฏิบัติการระยะ ๓ ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ร่างแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และร่างแผนยุทธศาสตร์การศึกษา ระยะ ๓ ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ประสานการจัดทำร่างคำของบประมาณเป็นรายปีงบประมาณ เพื่อเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาให้ความเห็นชอบ/อนุมัติ และให้หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการนำไปใช้เป็นกรอบในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ ต่อไป ตลอดจนติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการเป็นรายปีงบประมาณ

(๒) ภารกิจหลักด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับกรม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ) ได้แก่ จัดทำร่างแผนปฏิบัติการเป็นรายปีงบประมาณ และระยะ ๓ ปี จัดทำร่างคำของบประมาณเป็นรายปีงบประมาณ และจัดทำข้อเสนอการบริหารงบประมาณ เพื่อเสนอปลัดกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาให้ความเห็นชอบ/อนุมัติ และให้หน่วยงานในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการนำไปใช้เป็นกรอบในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ ต่อไป ตลอดจนติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการเป็นรายปีงบประมาณ

๑.๔.๗ รับผิดชอบภารกิจหลักเชิงยุทธศาสตร์ ตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

(๑) กำกับ ดูแล และดำเนินการบูรณาการงาน/โครงการตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รองรับการทำงานขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติเฉพาะด้านต่าง ๆ เช่น ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศ ตามที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย อาทิ ด้านสวัสดิการสังคม ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านการพัฒนาสถานศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ด้านการสาธารณสุข ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ด้านการท่องเที่ยวและกีฬา ด้านวัฒนธรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านการขับเคลื่อนมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ และการลงทุนของประเทศ ด้านแรงงาน ด้านนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ ฯลฯ พร้อมทั้งนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ต่อคณะกรรมการระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์เฉพาะด้านดังกล่าว

(๒) ร่วมเป็นหน่วยรับผิดชอบหลักกับสำนักงานงบประมาณในฐานะฝ่ายเลขานุการร่วมของคณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะที่ ๔.๑ ประเด็นเรื่อง การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และคณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะที่ ๔.๑ เรื่อง การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียม และทั่วถึง

(๓) ร่วมผลักดันโรงเรียนร่วมพัฒนาในระยะเริ่มแรก ตามที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมายในฐานะฝ่ายเลขานุการร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เพื่อการขับเคลื่อนนโยบายประเทศไทย ๔.๐ ประเด็นการปฏิรูประบบราชการ ด้านการพัฒนาและการรังสรรค์นวัตกรรมในรูปแบบใหม่ ปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๔) ร่วมผลักดันการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา อาทิ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภาคีพัฒนาภาคส่วนต่าง ๆ ในการประชุมเตรียมความพร้อมบุคลากรที่เกี่ยวข้องรองรับการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดน่าน ดำเนินการเพื่อเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้แก่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพื่อรองรับการทำหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดน่าน ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายโครงการพัฒนาระบบการศึกษา โดยใช้รูปแบบพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ภายใต้โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน แผนงานยุทธศาสตร์ เพื่อสนับสนุน

ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ได้รับแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการโดยตำแหน่ง ในคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ด้านการส่งเสริมการบริหารงบประมาณ ตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๔.๘ รับผิดชอบภารกิจหลักเชิงพื้นที่ ตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รายละเอียดในภาคผนวก ง ดังนี้

(๑) ส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวน ๑๘ ภาค จัดทำยุทธศาสตร์ การศึกษาระดับภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จำนวน ๗๗ จังหวัด จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวง ศึกษาธิการ พร้อมทั้งดำเนินการเพื่อเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้แก่สำนักงานศึกษาธิการภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เพื่อรองรับการยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายโครงการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ในระดับพื้นที่ ค่าใช้จ่ายโครงการ TFE (TEAMS Education) ค่าใช้จ่ายโครงการ Coaching Teams เพื่อยกระดับ คุณภาพการศึกษา ค่าใช้จ่ายโครงการส่งเสริมเวทีและประชาคมเพื่อการจัดทำรูปแบบและแนวทางการพัฒนา หลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ภายใต้โครงการขับเคลื่อนการพัฒนา การศึกษาที่ยั่งยืน แผนงานยุทธศาสตร์ เพื่อสนับสนุนด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

(๒) ร่วมผลักดันให้สำนักงานศึกษาธิการภาคที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ภาค ภูมิศาสตร์ จำนวน ๖ ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ (สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕ เชียงใหม่) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๐ อุตรดิตถ์) ภาคกลาง (สำนักงานศึกษาธิการภาค ๒ ปทุมธานี) ภาคตะวันออก (สำนักงานศึกษาธิการภาค ๘ ชลบุรี) ภาคใต้ (สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕ นครศรีธรรมราช) และภาคใต้ชายแดน (สำนักงานศึกษาธิการภาค ๗ ยะลา) จัดทำแผนบูรณาการการศึกษาระดับภาคตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค ระยะ ๕ ปี (จำนวน ๖ ภาค) ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดทิศทางการพัฒนาภาค ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับชาติและนโยบายรัฐบาล มีมิติการพัฒนาเชิงกายภาพและพื้นที่ครอบคลุมทุกมิติ เป็นเครื่องมือบูรณาการแผนของส่วนราชการ เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและประเด็นการพัฒนาภาคสู่การปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ในการบูรณาการงบประมาณ หรือปฏิบัติการกิจที่เชื่อมโยงกัน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๐

(๓) เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนบูรณาการด้านการศึกษาระดับภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ทำหน้าที่ประสานการปฏิบัติงานกับ สศช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ และในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค ๖ ภาค ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ เพื่อบูรณาการแผนงาน/โครงการ ตามแผนบูรณาการการศึกษาระดับภาค ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการไว้ในแผนพัฒนาภาคแต่ละภาคภูมิศาสตร์ที่สอดคล้องกัน รวมทั้งประสาน และนำเสนอแผนงาน/โครงการเพื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอไปยัง สศช. เพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาด้านที่ระดับภาคเป็นรายปีงบประมาณต่อไป

๑.๔.๙ ร่วมริเริ่มและผลักดันการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อคราวประชุม วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ซึ่งให้ปรับปรุงโครงสร้างของแต่ละกระทรวง โดยจัดตั้งกลุ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง กระทรวง ศึกษาธิการ (กลุ่ม ป.ย.ป. ศธ.) เพื่อเป็น ศูนย์บัญชาการในการขับเคลื่อนฯ รวมทั้งทำหน้าที่ประสานงานเชื่อมโยงกับคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน บูรณาการขับเคลื่อน และประสานแผนงาน/โครงการของกระทรวงและระหว่างกระทรวงให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และทิศทางการปฏิรูปประเทศ โดยดำเนินการตามที่ได้รับแต่งตั้ง ดังนี้ (๑) เป็นคณะทำงานและเลขานุการในคณะทำงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความ สามัคคีปรองดอง กระทรวงศึกษาธิการ ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป ๑๕๑๑/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ จนถึงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ (๒) เป็นคณะทำงานในคณะทำงานขับเคลื่อนฯ ตามคำสั่ง กระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป ๘๖๔/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๒ และคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป ๑๒๓๙/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ จนถึงปัจจุบัน และ (๓) ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน ในกลุ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง กระทรวงศึกษาธิการ (กลุ่ม ป.ย.ป. ศธ.) ตามคำสั่งกลุ่ม ป.ย.ป. ศธ. ที่ ๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และคำสั่งกลุ่ม ป.ย.ป. ศธ. ที่ ๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๒ ทำหน้าที่รองหัวหน้ากลุ่ม ป.ย.ป. ศธ. โดยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ ด้านวิชาการ พร้อมทั้งให้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้นำและหัวหน้ากลุ่ม ป.ย.ป. ศธ. ลำดับที่ ๑ จนถึงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ รายละเอียดในภาคผนวก จ

เนื่องจากผู้ขอรับการประเมินได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักนโยบาย และยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๐ และได้รับมอบหมายให้ ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับบริบทการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ มาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ดังมีสรุปสาระสำคัญข้างต้น ประกอบกับผู้ขอรับการประเมินมีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์โดยตรงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ มาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ซึ่งส่งผลให้ผู้ขอรับการประเมินสามารถนำองค์ความรู้และทักษะที่ได้รับจากประสบการณ์ตรง ไปดำเนินการ จัดทำ “กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ เชิงบูรณาการตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” ต่อไป

๒. การทบทวนหลักการ กรอบแนวคิด เครื่องมือ เทคนิค และองค์ประกอบในการกำหนดขอบเขตการจัดทำ “กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนอย่งยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐”

ผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการทบทวนหลักการ กรอบแนวคิด เครื่องมือ เทคนิค และองค์ประกอบในการกำหนดขอบเขตการจัดทำ “กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนอย่งยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” โดยบูรณาการกับองค์ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการศึกษาเรียนรู้ในระบบการศึกษาและจากประสบการณ์ในการทำงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์โดยตรงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ อีกทั้งได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับบริบทการพัฒนาอย่งยั่งยืนทั้งระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน มีสาระสำคัญ ได้แก่

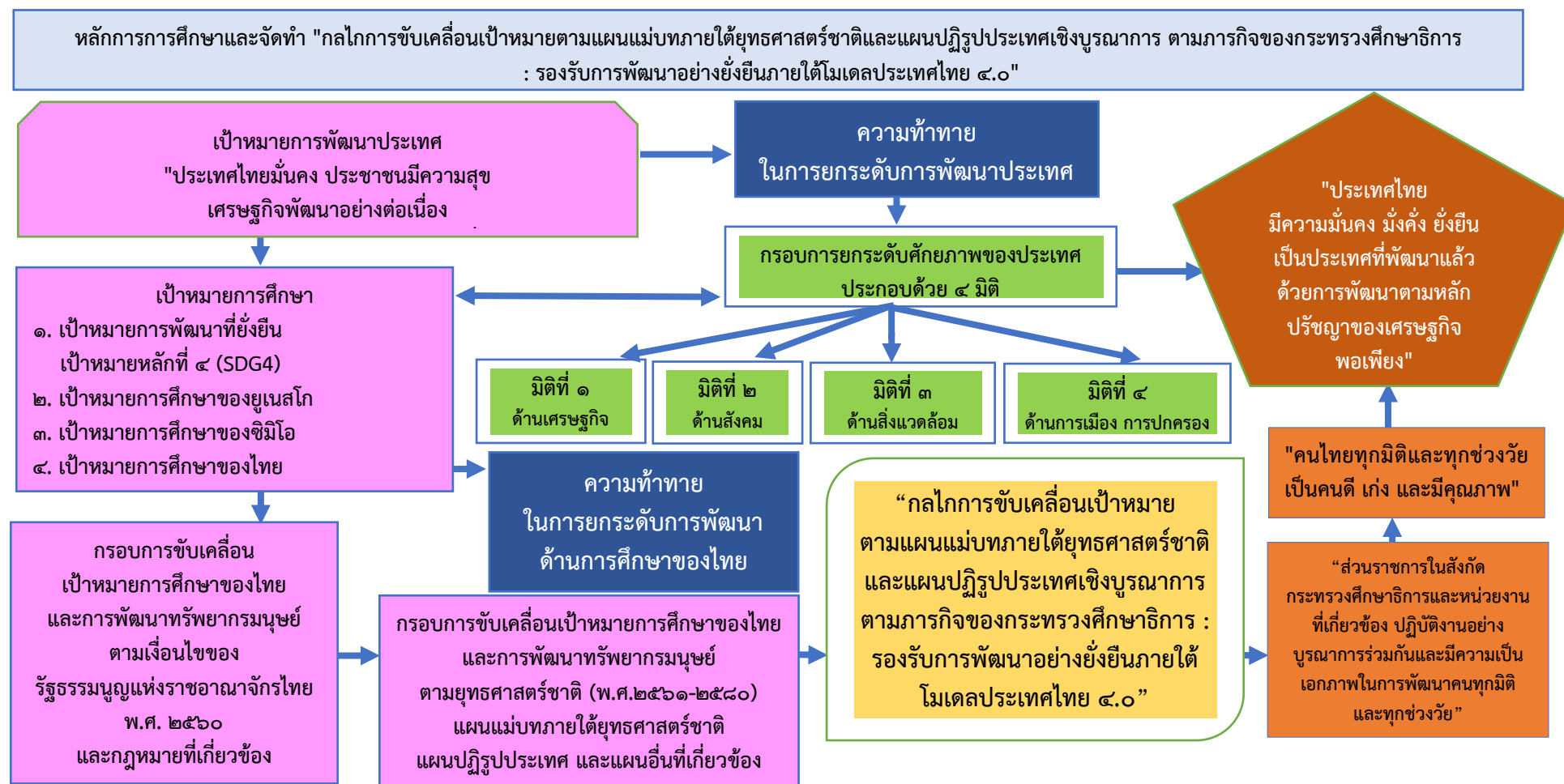
๑. หลักการการศึกษาและจัดทำ "กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนอย่งยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐"

๒. กรอบแนวคิดการจัดทำ “กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนอย่งยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)

๓. กรอบแนวคิดความเชื่อมโยงกลไก (X) ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย (Y๑) ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)

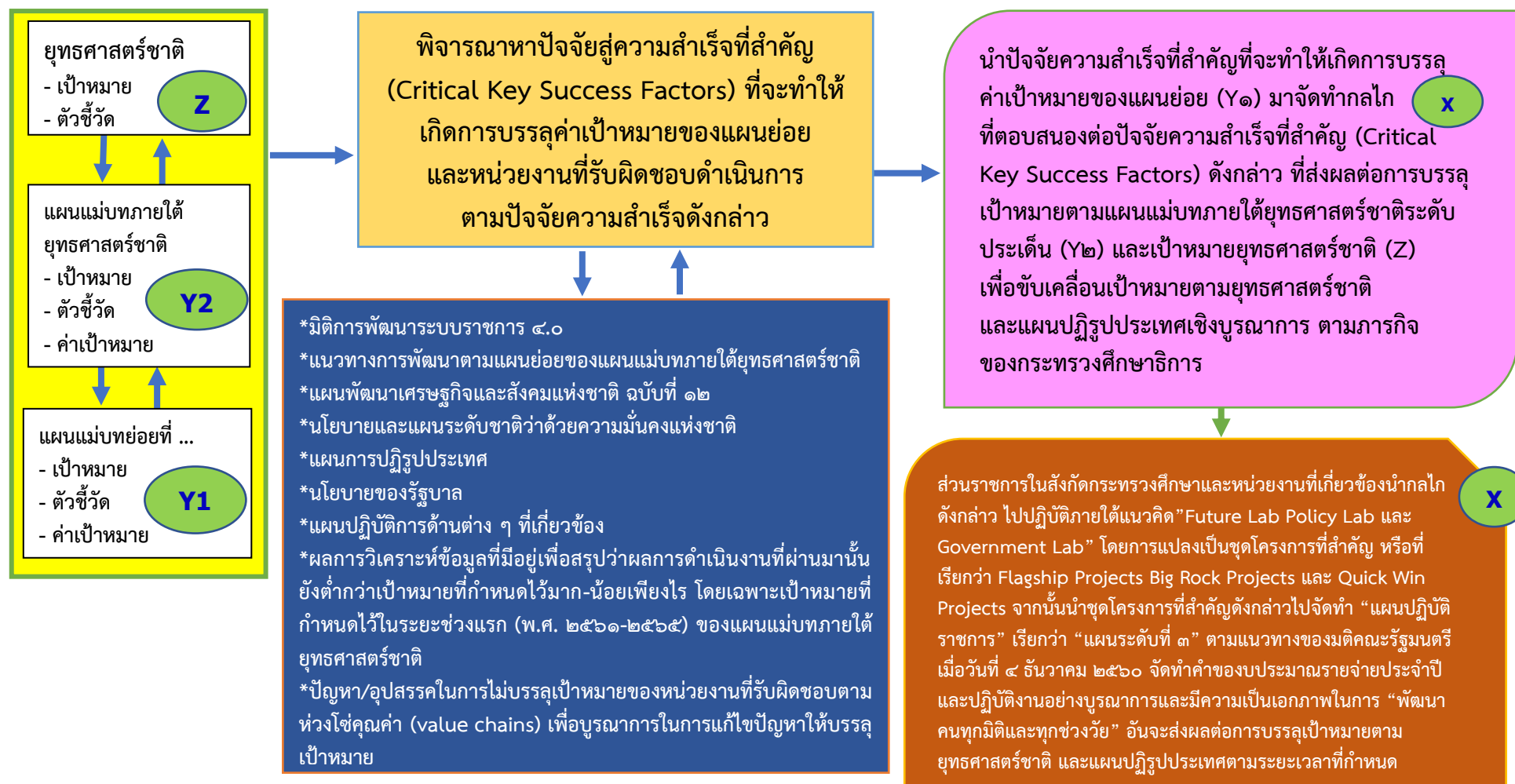
ดังรายละเอียดตามแผนภาพที่ ๑ แผนภาพที่ ๒ และแผนภาพที่ ๓ ต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๑ หลักการการศึกษาและจัดทำ "กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนอย่งยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐"

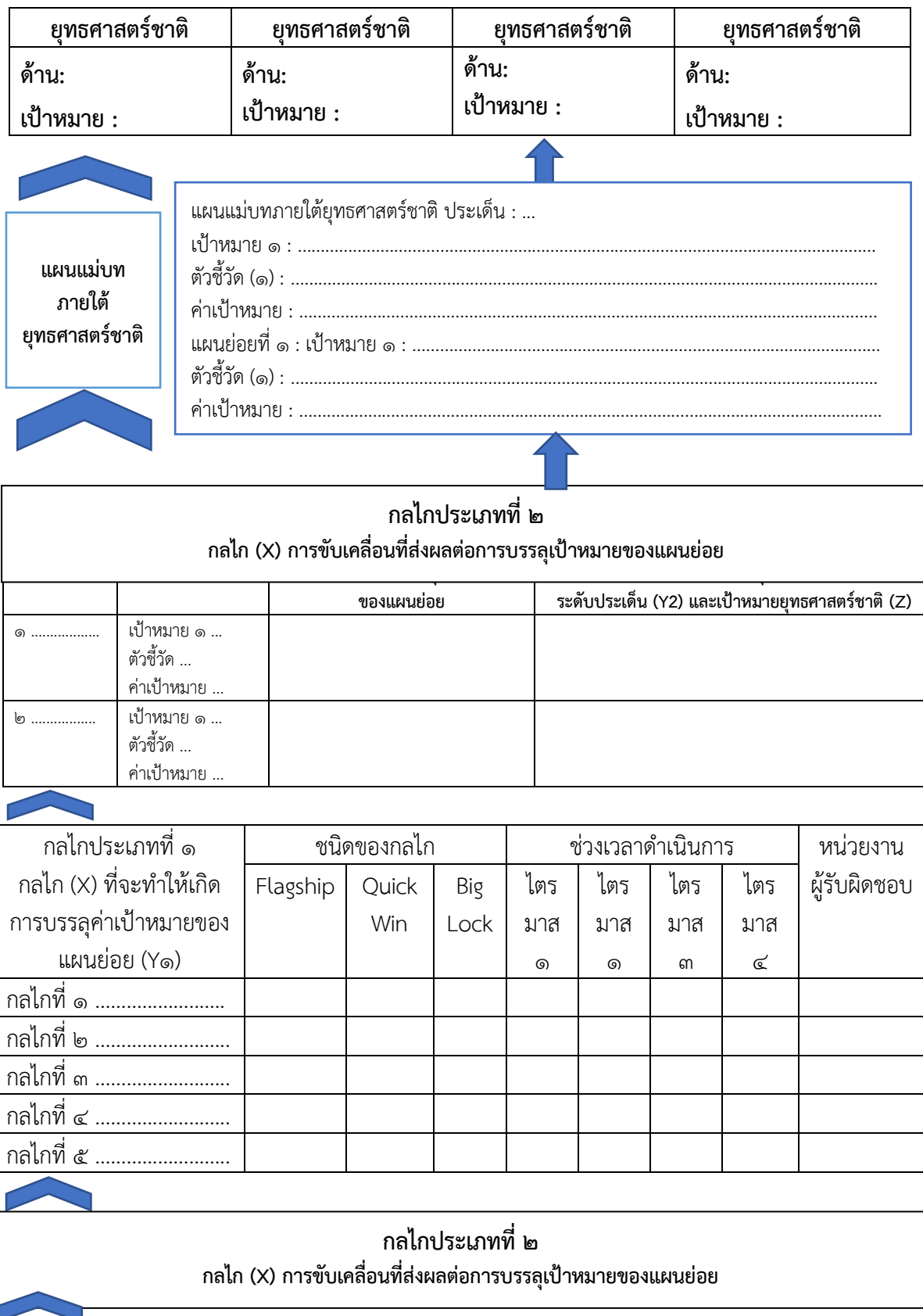

แผนภาพที่ ๒ กรอบแนวคิดการจัดทำ “กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)

กรอบแนวคิดการจัดทำ “กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)

แผนภาพที่ ๓ กรอบแนวคิดความเชื่อมโยงกลไก (X) ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย (Y1) ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)

๒.๑ กรอบแนวคิดและหลักการ : เกี่ยวกับบริบทการเปลี่ยนแปลง เป้าหมายการพัฒนาประเทศ ความท้าทายในการยกระดับการพัฒนาประเทศ มิติการยกระดับศักยภาพของประเทศ การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยภูมิปัญญาและนวัตกรรม และเป้าหมายแผนย่อยซึ่งจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) ซึ่งผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการสืบค้น ค้นคว้า ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นและสำคัญ โดยมีสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑. บริบทการเปลี่ยนแปลง

๑.๑ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑ ได้สรุปสถานการณ์และแนวโน้มภายนอกประเทศ รวมทั้งสถานการณ์และแนวโน้มภายในประเทศ ดังนี้

๑.๑.๑ สถานการณ์และแนวโน้มภายนอกประเทศ

(๑) การปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดด การเข้าสู่ยุคอินเทอร์เน็ตแห่งสรรพสิ่ง (Internet of Things) ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้และวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ไปโดยฉับพลันสิ้นเชิง (Disruption) เกิดเป็นความท้าทายของกระแสโลกาภิวัตน์รอบใหม่ที่ทุกประเทศในโลกจะต้องเตรียมพร้อมเพื่อรับมือให้ทัน และสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศที่มีอยู่อย่างมหาศาล เพื่อความเป็นต่อทางด้านเศรษฐกิจภายใต้การแข่งขันอย่างเสรีและไร้พรมแดน

(๒) การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง และความมั่นคงของประเทศ โดยด้านเศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว การรวมเป็นตลาดเดียว และฐานการผลิตเดียว มีการไหลเวียนอย่างเสรีของแรงงาน สินค้า บริการ การลงทุน และเงินทุน ด้านสังคมและวัฒนธรรม เกิดเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ระหว่างกัน ด้านการเมืองและความมั่นคง มีการเปิดชายแดนและการเคลื่อนย้ายประชาชนข้ามแดน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้คนไทยต้องเตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้และปรับตัว ทั้งทักษะที่จำเป็น สมรรถนะในการทำงาน ภาษา และพร้อมรับภัยคุกคามข้ามชาติที่อาจเกิดขึ้น โดยการศึกษาจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มศักยภาพของคนเพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

(๓) การเข้าสู่วิกฤตสังคมสูงวัย ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขทำให้ประชาชนมีอายุยืนยาวมากขึ้น ประกอบกับอัตราการเกิดที่ลดลง ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม เกิดปัญหาขาดแคลนแรงงานภายในประเทศ และการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวมากขึ้น อีกทั้งแนวโน้มความต้องการสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น การศึกษาจึงจำเป็นต้องวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีทักษะและสมรรถนะสูงผ่านการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ลดภาวการณ์พึ่งพิง และเป็นอีกหนึ่งกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง

(๔) การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ทวีความรุนแรง การขยายตัวของอุตสาหกรรมและชุมชนเมืองส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายและเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว สร้างมลพิษ เกิดภาวะโลกร้อน ตลอดจนเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีความถี่และความรุนแรงมากขึ้น นำมาซึ่งความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสังคมที่ประมาณค่ามิได้ การศึกษาจึงต้องสามารถถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้ของการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมไปสู่เด็กและเยาวชนให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง บริหารและจัดการหาทางป้องกันภัยธรรมชาติและรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อคุณภาพชีวิตและสังคมที่ดีต่อไป

๑.๑.๒ สถานการณ์และแนวโน้มภายในประเทศ

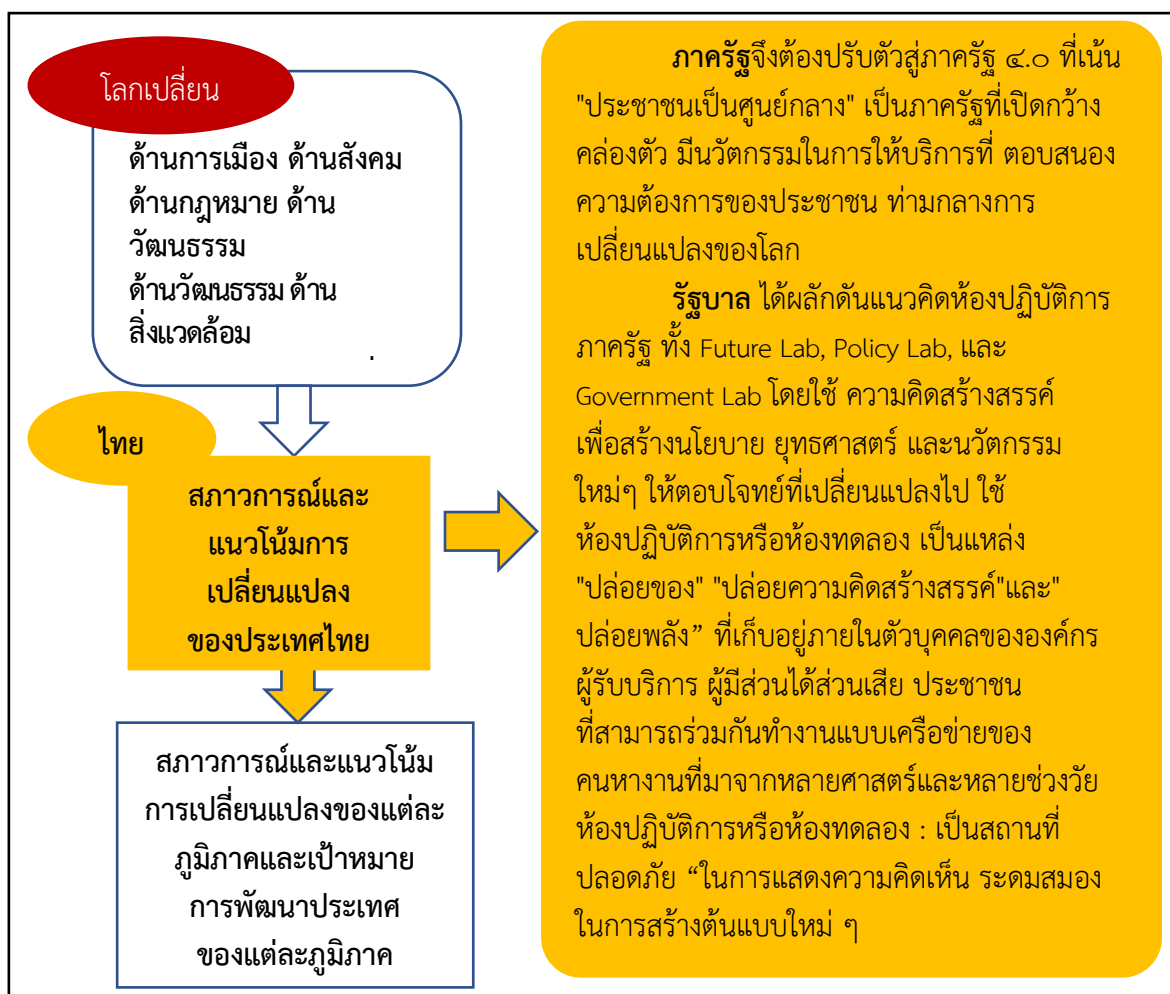
(๑) **คุณภาพของคนไทยทุกกลุ่มวัย** ปัจจัยที่ส่งผลส่วนหนึ่งมาจากการจัดการศึกษาที่ไม่สามารถเตรียมและพัฒนาคนให้มีทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของแต่ละกลุ่มวัย เช่น เด็กเล็ก (๐ - ๓ ปี) มีพัฒนาการไม่สมวัย ซึ่งส่งผลกระทบต่อระดับสติปัญญา บุคลิกภาพและความฉลาดทางอารมณ์ในระยะยาว วัยเรียนเน้นเรียนในสายสามัญให้คุณค่ากับคุณวุฒิทางการศึกษา โดยไม่มุ่งเป้าหมายการศึกษาและเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิต วัยแรงงานมีปัญหาด้านคุณภาพแรงงานต่ำเนื่องจากทักษะและสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และผู้สูงวัยส่วนใหญ่เป็นวัยพึ่งพิง ทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ

(๒) **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย** ปัจจุบันคนไทยขาดคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และจิตสาธารณะ มีค่านิยมที่ยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าการคำนึงถึงสังคมส่วนรวม รักสนุกและความสบาย ขาดความอดทน วัตถุนิยม ยอมรับคนที่ฐานะมากกว่าความดี มีคุณธรรมแสดงให้เห็นว่าคนไทยยังขาดทักษะในการคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดี ละทิ้งค่านิยมอันดีงาม และลดคุณค่าของความเป็นไทย การศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการวางรากฐานบนค่านิยมที่ดีของสังคมไทย

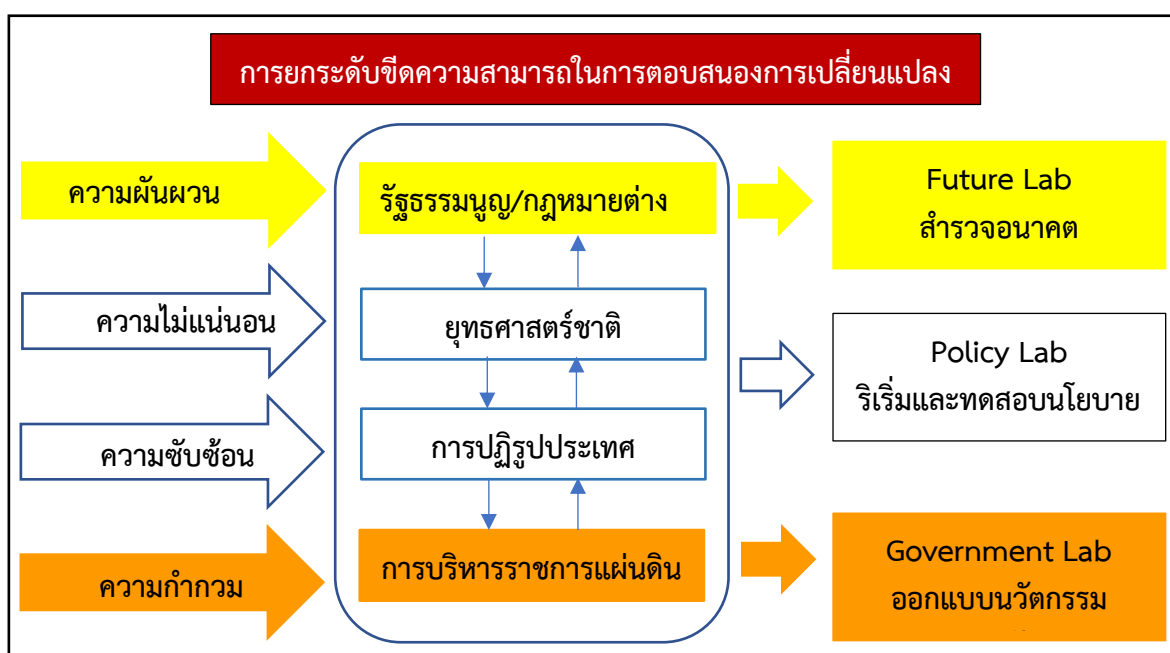
(๓) **การวางแผนเพื่อรองรับประเทศไทย ๔.๐** รัฐบาลมีนโยบายสำคัญเพื่อเตรียมพร้อม ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงของประเทศไปสู่ “ประเทศไทย ๔.๐” มีการจัดทำแผนระดับชาติที่สำคัญ คือ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ที่กำหนดวิสัยทัศน์ คือ ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งทุกหน่วยงานได้มีการจัดทำแผน และกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม บริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศข้างต้น มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีพลวัตสูง และมีความซับซ้อนหลากหลายมิติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออนาคตการพัฒนาประเทศอย่างมาก ดังนั้น การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ และทุกด้านของการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง มีความร่วมมือในลักษณะประชารัฐจากภาคส่วนต่าง ๆ ในรูปแบบของหุ้นส่วนการพัฒนาที่เป็นการดำเนินงานอย่างบูรณาการ เนื่องจากทุกมิติการพัฒนามีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน โดยประเทศไทยจำเป็นต้องมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ สมรรถนะ และทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สามารถรู้เท่าทันและปรับตัวให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีอาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์และกติกาใหม่ ๆ และมาตรฐานที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบ และปัจจัยส่งเสริมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกันด้วย ภายใต้แนวทางดังนี้

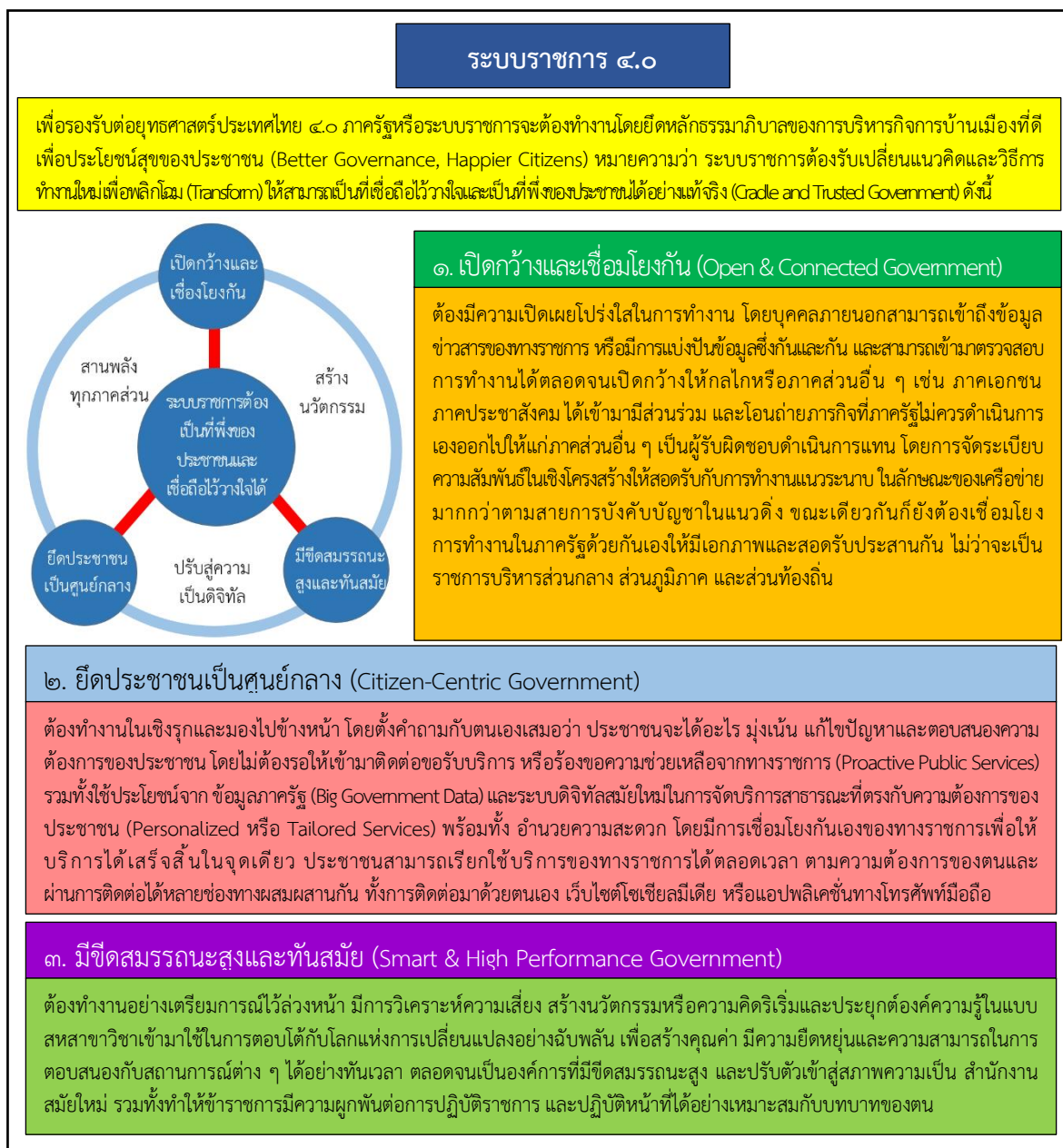
แผนภาพที่ ๔ บริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกและการปรับตัวของประเทศไทย

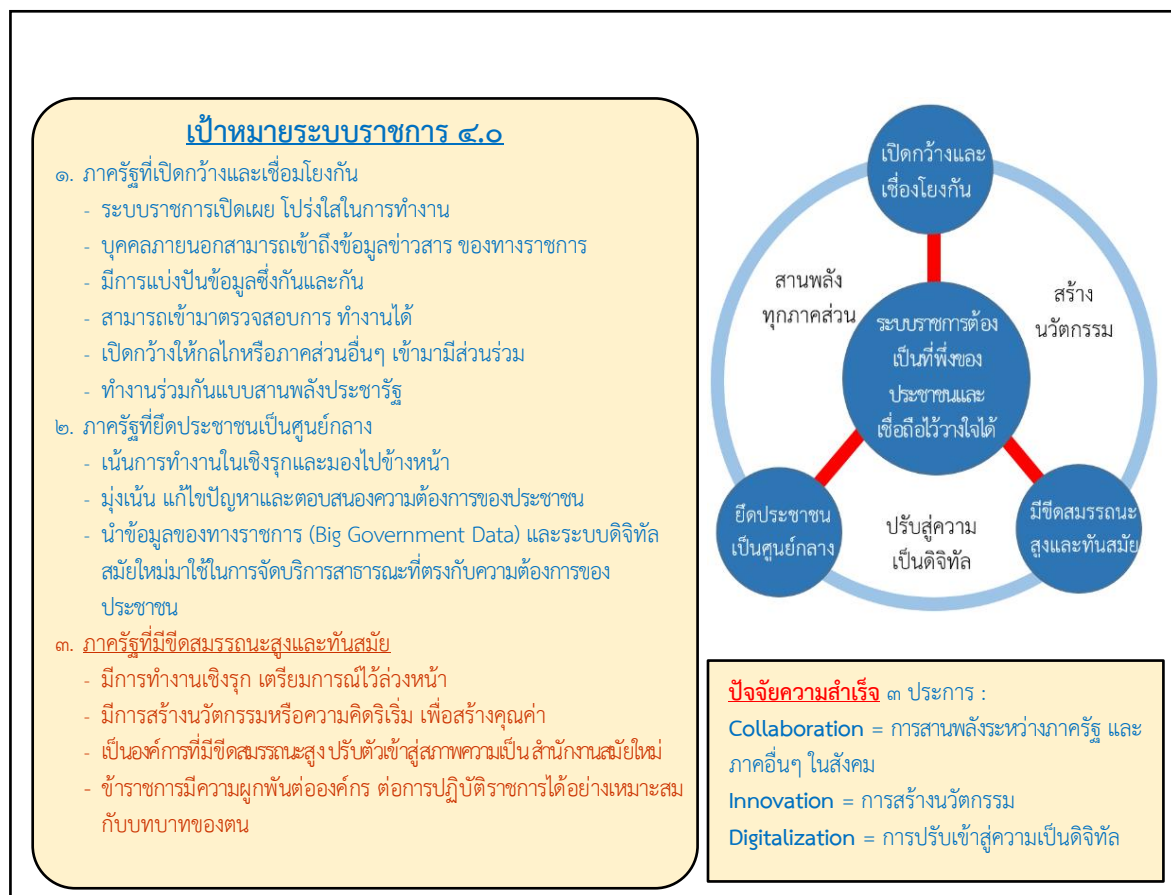

แผนภาพที่ ๕ การยกระดับขีดความสามารถในการตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของประเทศไทย

แผนภาพที่ ๒ ระบบราชการ ๔.๐ รองรับการเปลี่ยนแปลง

ที่มา : คู่มือการประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ ๔.๐
 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. เป้าหมายการพัฒนาประเทศ

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของประเทศไทยว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน”

๒.๒ คำว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เป็นคติพจน์ประจำชาติและมีความหมาย ดังนี้

๒.๒.๑ ความมั่นคง หมายถึง การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครอบครัว และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีการออมสำหรับวัยเกษียณ ความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ มีที่อยู่อาศัย และความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

๒.๒.๒ ความมั่งคั่ง หมายถึง ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง และมีความยั่งยืน จนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรมีความอยู่ดีมีสุข ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น และมีการพัฒนาอย่างทั่วถึงทุกภาคส่วน มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติ ไม่มีประชาชนที่อยู่ในภาวะความยากจน เศรษฐกิจในประเทศมีความเข้มแข็ง ขณะเดียวกันต้องมีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ทั้งในตลาดโลก และตลาดภายในประเทศ เพื่อให้สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนมีการสร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคตเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป และประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในเวทีโลก และมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และการค้าอย่างแน่นแฟ้นกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาค ทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจเพื่อให้เป็นพลังในการพัฒนา นอกจากนี้ยังมีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่องไปได้ ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๒.๓ ความยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่อยู่บนหลักการใช้ การรักษา และการฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ไม่ใช่ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้นและสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม ประชาชนและทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน

๓. ความท้าทายในการยกระดับการพัฒนาประเทศ

จากการศึกษายุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) พบว่า ประเทศไทยยังมีความท้าทายหลายมิติที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในอนาคตที่สำคัญ ได้แก่

๓.๑ มิติด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๖๐ ร้อยละ ๓.๙ ถือว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าศักยภาพเมื่อเทียบกับร้อยละ ๖.๐ ต่อปี ในช่วงเวลาเกือบ ๖ ทศวรรษที่ผ่านมา โดยมีสาเหตุหลักจากการชะลอตัวของการลงทุนภายในประเทศและสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัวได้เต็มที่ โครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่ยังไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ภาคบริการและภาคเกษตรมีผลิตภาพการผลิตในระดับต่ำ ขาดการนำเทคโนโลยีเข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ประกอบกับแรงงานไทยยังมีปัญหาเรื่องคุณภาพและสมรรถนะที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศ เป็นต้น

๓.๒ มิติด้านสังคม กล่าวคือ ยังพบความท้าทายที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศเกี่ยวกับ ศักยภาพและคุณภาพของประชากรไทยทุกช่วงวัย ทั้งนี้ เนื่องจากยังคงมีปัญหาระดับคุณภาพการให้บริการที่มีมาตรฐานแตกต่างกันระหว่างพื้นที่ ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักที่ทำให้ประเทศไทยยังคงมีปัญหาค่าความเหลื่อมล้ำในหลายมิติ ขณะที่ปัญหาด้านความยากจนยังคงเป็นประเด็นท้าทายในการยกระดับการพัฒนาประเทศให้ประชาชนมีรายได้สูงขึ้นและแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน

๓.๓ มิติด้านสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ การวางกลยุทธ์ระยะยาวในการฟื้นฟู การใช้ และการรักษาทรัพยากรอย่างบูรณาการเพื่อการพัฒนาประเทศที่ผ่านมายังขาดความชัดเจน ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศยังมีปัญหาการใช้อย่างสิ้นเปลืองและเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ปัญหาดังกล่าว

ข้างต้นมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การพัฒนาประเทศขาดความต่อเนื่อง และความยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของประชาชน

๓.๔ มิติด้านการเมือง การปกครอง กล่าวคือ ความมั่นคงภายในประเทศยังมีหลายประเด็นที่ต้องเสริมสร้างให้เกิดความเข้มแข็ง ลดความขัดแย้งทางความคิดและอุดมการณ์ที่มีรากฐานมาจากความเหลื่อมล้ำ ความไม่เสมอภาค การขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม และปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง ตลอดจนส่งเสริมคนในชาติให้ยึดมั่นสถาบันหลักเป็นศูนย์รวมจิตใจให้เกิดความรักและความสามัคคีในขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กที่ลดลง และประชากรสูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ มีความท้าทายมากขึ้น ทั้งในส่วนของเสถียรภาพทางการเงิน การคลังของประเทศในการจัดสวัสดิการเพื่อดูแลผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น การลงทุนและการออม การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ความมั่นคงทางสังคม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ซึ่งจะเป็นประเด็นท้าทายต่อการขับเคลื่อนประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว

๔. มิติการยกระดับศักยภาพของประเทศ

จากการศึกษายุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ พบว่า เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายการพัฒนาประเทศข้างต้นนั้น มีความจำเป็นต้องยกระดับศักยภาพของประเทศในทุกมิติ ทั้งมิติสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง การปกครอง เป็นต้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๔.๑ มิติสังคม กล่าวคือ มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพนตามความถนัดของตนเอง พร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งเน้นการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้การเติบโตของประเทศเป็นการเติบโตที่ยั่งยืน โดยทุกคนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม กำหนดให้ภาคการเกษตรและครัวเรือนเป็นกลุ่มเป้าหมายของการปรับโครงสร้างและพฤติกรรม และการกระจายศูนย์กลางความเจริญเพื่อให้เกิดการสร้างงานในพื้นที่ เพื่อพลิกฟื้นโครงสร้างทางสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และช่วยลดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ยังเน้นการดึงเอาพลังทางสังคมที่ประกอบด้วยภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในรูปแบบประชารัฐ จึงจะช่วยให้เกิดการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ยั่งยืน รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเอง และทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด

๔.๒ มิติด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือ มุ่งเน้นการวิจัย พัฒนานวัตกรรม และนำเทคโนโลยีใหม่มาปรับใช้และต่อยอดภาคการผลิตและบริการในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มผลิตภาพและสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการในปัจจุบัน ไปสู่ภาคการผลิตและบริการใหม่ที่มีศักยภาพ พัฒนารูปแบบการค้าให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป การส่งเสริมให้เกิดสังคมผู้ประกอบการ พัฒนาทักษะและความสามารถของแรงงาน ปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจทั้งระบบเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและส่งผลให้เกิดการยกระดับรายได้ เพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับโมเดลธุรกิจเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคตบนพื้นฐานของการ “ต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน” พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐจะทำให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้

และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้ และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางในประเทศได้ในคราวเดียวกัน นอกจากนี้ต้องพัฒนาปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ทั้งในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคม พื้นที่และเมือง รวมถึงเทคโนโลยี และโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก และรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสู่อนาคต

๕.๓ มิติด้านสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ในปัจจุบันที่มีปัญหาความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของพื้นที่ป่าไม้ที่ลดลง ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม ทรัพยากรน้ำที่ยังไม่สามารถจัดสรรได้ตามความต้องการได้อย่างเต็มศักยภาพและมีความเสี่ยงในการขาดแคลนในอนาคต ซึ่งปัญหาเชิงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมดังกล่าวจะก่อให้เกิดจุดอ่อนของการรักษาและยกระดับฐานการผลิตและบริการของประเทศได้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

๕.๔ มิติด้านการเมืองการปกครอง กล่าวคือ มุ่งเน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน รวมทั้งมุ่งเน้นการพัฒนาคมนาคม เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ ทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศทั่วโลก บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล ตลอดจนจะต้องมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง ปัญหาความไม่สงบในบางพื้นที่ รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่ เช่น ปัญหาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบพลิกผัน ปัญหาการแข่งขันทางการค้าและการย้ายถิ่นของทุนข้ามชาติ เป็นต้น

๕. การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรม

๕.๑ โมเดลประเทศไทย ๔.๐ จากการศึกษา พบว่า เป็นโมเดลเศรษฐกิจที่จะนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำ และกับดักความไม่สมดุล พร้อม ๆ กับเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ประเทศในโลกรุ่นหนึ่ง ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในบริบทของโลกยุค The Fourth Industrial Revolution อย่างเป็นรูปธรรม ตามแนวทางที่ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีได้วางไว้ ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน ควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก ตามแนวคิด “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยขับเคลื่อนผ่านกลไก “ประชารัฐ” สิ่งที่คนไทยคาดว่าจะได้รับจาก ประเทศไทย ๔.๐ คือ (๑) อยู่ใน “สังคมไทย ๔.๐” ที่เป็นสังคมที่มีความหวัง (Hope) เป็นสังคมที่เปี่ยมสุข (Happiness) และเป็นสังคมที่มีความสมานฉันท์ (Harmony) เป็นสังคมที่มีความพอเพียง โดยมีคนชนชั้นกลางเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ เกิดความเท่าเทียมในสังคม ความเหลื่อมล้ำอยู่ในระดับต่ำ มีสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่ดี (๒) เป็นคนไทย ๔.๐ ที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพดีและได้รับสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมตลอดทุกช่วงชีวิต เป็นคนทันสมัย ทักษะเทคโนโลยีสามารถอยู่บนเวทีโลกได้อย่างภาคภูมิใจ และสามารถมีส่วนร่วมกับนานาชาติเพื่อทำให้โลกดีขึ้น น่ายั่งยืน (๓) เป็นเกษตรกร ๔.๐ ที่หลุดพ้นจากกับดักความยากจน โดยผันตัวเองจากเกษตรกรผู้ผลิตมาเป็นผู้ประกอบการทางการเกษตรสมัยใหม่ (Smart Farmers) มีการบริหารจัดการที่ดี มีต้นทุนการผลิตต่ำ สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรจากการแปรรูป (๔) เป็น SME ๔.๐ ที่สามารถสร้างหรือใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างมูลค่าในสินค้าและบริการ มีความสามารถทางการค้าขาย สามารถ

เข้าถึงตลาดในประเทศ ตลาดอาเซียน และตลาดโลก ทำให้มีรายได้สูงขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น และมีอนาคตที่สดใส และ (๕) เกิดจังหวัด ๔.๐ ที่มีการกระจายความเจริญทั่วประเทศ เศรษฐกิจขยายตัว สามารถทำงานในถิ่นฐานบ้านเกิดได้โดยไม่ต้องเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ หรือเมืองใหญ่ เนื่องจากมีช่องทาง โอกาส และงานที่ดีกระจายอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ

๕.๒ ประเทศไทย ๔.๐ ทำให้ประเทศไทยต้องเปลี่ยนผ่านทั้งระบบใน ๔ องค์ประกอบสำคัญ

คือ (๑) เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมในปัจจุบัน (Traditional Farming) ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) (๒) เปลี่ยนจาก Traditional SMEs หรือ SMEs ที่มีอยู่และรัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Start ups ที่มีศักยภาพสูง (๓) เปลี่ยนจาก Traditional Services ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำไปสู่ High Value Services และ (๔) เปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง สำหรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศเพื่อก้าวสู่การเป็นประเทศไทย ๔.๐ นั้น จะต้องเปลี่ยนจากไม่ได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศที่มีอยู่ ๒ ด้าน คือ ความหลากหลายทางชีวภาพ และความหลากหลายเชิงวัฒนธรรม ไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ขณะเดียวกันยังต้องเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม มุ่งเน้นการเพิ่มมูลค่า (Value Added) ไปสู่การสร้างมูลค่าสูง (High Value) หรือการสร้างผลิตภาพ (Productivity) นั่นเอง การขับเคลื่อนโครงสร้างเศรษฐกิจแบบใหม่ดังกล่าวนี้ ต้องเติมเต็มด้วยวิทยาการความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา โดยมุ่งเน้น ๕ กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ดังนี้ กลุ่มที่ ๑ กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ (Food, Agriculture & Bio-Tech) กลุ่มที่ ๒ กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ (Health, Wellness & Bio-Med) กลุ่มที่ ๓ กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม (Smart Devices, Robotics & Mechatronics) กลุ่มที่ ๔ กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อการทำงานของอุปกรณ์ต่าง ๆ ปัญญาประดิษฐ์ และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว (Digital, Internet of Things, Artificial Intelligence & Embedded Technology) กลุ่มที่ ๕ กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services) โดยทั้ง ๕ กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมายนี้เป็นส่วนหนึ่งของ “๑๐ อุตสาหกรรมแห่งอนาคต” หรือ S-Curve และ New S-Curve

๕.๓ กลไกขับเคลื่อนประเทศไทย ๔.๐ จะต้องเริ่มจากสร้างความเข้มแข็งจากภายใน

คือ การยกระดับนวัตกรรมเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบการ ชุมชน และเครือข่ายในทุกภาคส่วนของประเทศ เมื่อโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศเข้มแข็งแล้ว สิ่งที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไป คือ การเชื่อมโยงกับภายนอก ทั้งในรูปแบบภูมิภาค เช่น กลุ่มประเทศอาเซียน และการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกต่อไป และกลไกขับเคลื่อน (Engines of Growth) ที่สำคัญ ประกอบด้วย (๑) Productive Growth Engine เป้าหมายสำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนประเทศไทยสู่ประเทศที่มีรายได้สูง (High Income Country) ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ปัญญา เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ โดยกลไกดังกล่าว ประกอบด้วย การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในรูปแบบประชารัฐ การบริหารจัดการสมัยใหม่ และการสร้างคลัสเตอร์ทางด้านเทคโนโลยี การพัฒนาขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาโมเดลธุรกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม กิจกรรมร่วมทุนรัฐและเอกชนในโครงการขนาดใหญ่ รวมถึงการบ่มเพาะธุรกิจด้านเทคโนโลยี เป็นต้น ซึ่งถือเป็นการตอบโจทยความพยายามในการก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลางที่ไทยกำลังเผชิญอยู่ (๒) Inclusive Growth Engine เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์และเป็นการกระจายรายได้ โอกาส และความมั่งคั่งที่เกิดขึ้น โดยกลไกดังกล่าว ประกอบด้วย การสร้างคลัสเตอร์เศรษฐกิจระดับกลุ่มจังหวัด การพัฒนาเศรษฐกิจระดับฐานรากในชุมชน การส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม เพื่อตอบโจทยประเด็นปัญหาและความท้าทายทางสังคมในมิติ

ต่าง ๆ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจ การส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมเข้มแข็งและสามารถ แข่งขันได้ในเวทีโลก การสร้างงานใหม่ ๆ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ในอนาคต การยกระดับขีดความสามารถ การเสริมสร้างทักษะและการเติมเต็มศักยภาพของประชาชนให้ทันกับ พลวัตการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก และการจ่ายภาษีให้แก่ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดแบบมีเงื่อนไข (Negative Income Tax) เพื่อแก้ไขกับดักความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และ (๓) Green Growth Engine การสร้างความมั่งคั่งของไทยในอนาคต จะต้องคำนึงถึงการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบโจทย์การหลุดออกจากกับดักความไม่สมดุลของการพัฒนาระหว่างคนกับสภาพแวดล้อม โดยกลไก ดังกล่าว ประกอบด้วย การมุ่งเน้นการใช้พลังงานทดแทน การปรับแนวคิดจากเดิมที่คำนึงถึงรายได้เปรียบ เรื่องต้นทุน (Cost Advantage) เป็นหลัก มาสู่การคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้จากการลดความสูญเสียที่เกิดขึ้น ทั้งระบบ (Lost Advantage) หัวใจสำคัญอยู่ที่การพัฒนากระบวนการผลิตให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม น้อยที่สุด อันจะเกิดประโยชน์กับประเทศและประชาคมโลกด้วยในเวลาเดียวกัน ทั้ง ๓ กลไกขับเคลื่อน ประเทศไทย ๔.๐ ถือเป็นการปฏิรูปประเทศไทยไปสู่ความมั่งคั่งอย่างมั่นคงและยั่งยืน เพื่อให้หลุดพ้นจากกับดัก ประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ซึ่งถือเป็นเปลี่ยนโมเดลเศรษฐกิจ จากการพึ่งพาการลงทุนต่างประเทศ มีการลงทุน การวิจัยและพัฒนาตัวเองน้อยมาก โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาคน สร้างการวิจัยและพัฒนา โครงสร้าง เศรษฐกิจ ให้ไทยสามารถอยู่ได้ในศตวรรษที่ ๒๑

กล่าวโดยสรุป ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) กระบวนทัศน์การพัฒนา ประเทศภายใต้แนวคิดประเทศไทย ๔.๐ เป็นอีกนโยบายหนึ่งที่เป็นการวางรากฐานการพัฒนาประเทศ ในระยะยาว เป็นจุดเริ่มต้นในการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่มั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน เป็นรูปแบบ ที่มีการผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ การปฏิรูปการวิจัยและพัฒนา และการปฏิรูปการศึกษา ไปพร้อม ๆ กัน เป็นการผนึกกำลังของทุกภาคส่วนภายใต้แนวคิดประชารัฐ ที่ผนึกกำลังกับเครือข่าย พันธมิตรทางธุรกิจ การวิจัยพัฒนา และบุคลากรทั้งในประเทศและระดับโลก

แผนภาพที่ ๗ วิสัยทัศน์ประเทศไทย ๒๕๘๐ รองรับการเปลี่ยนแปลง

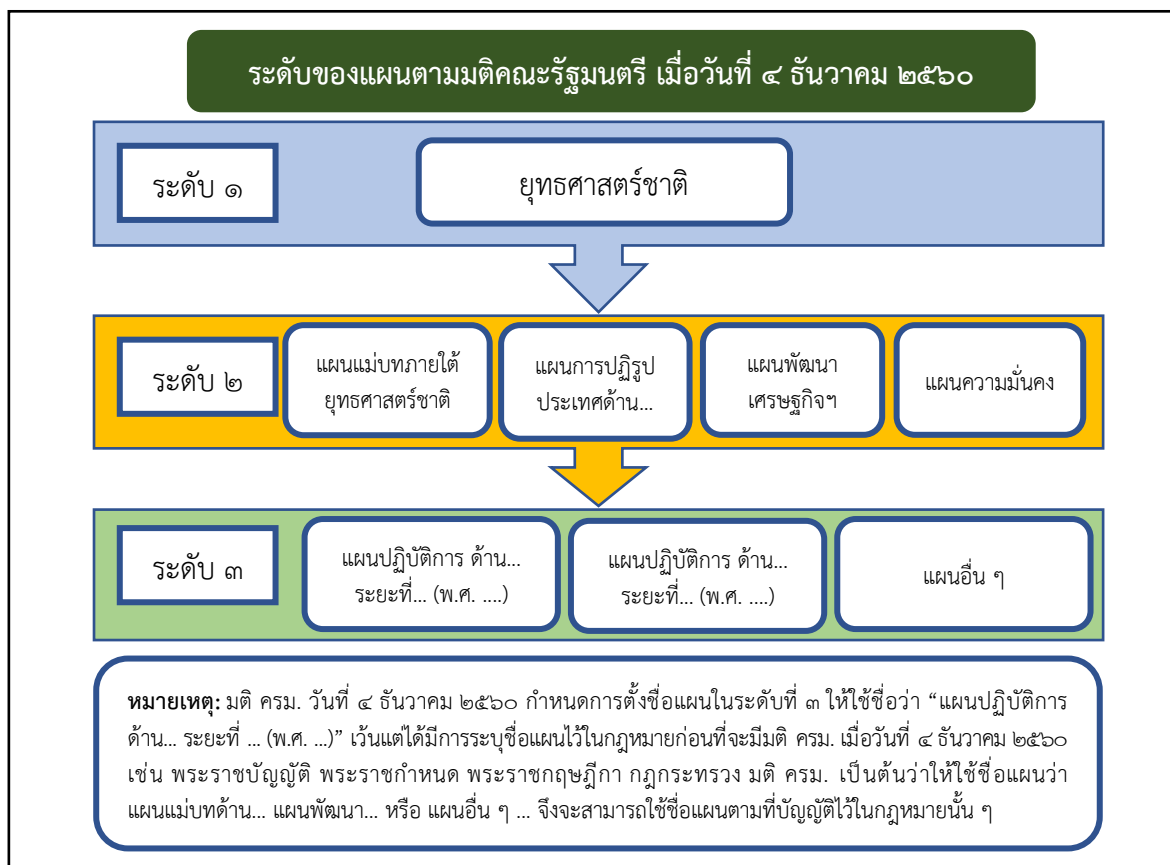

๖. เป้าหมายแผนย่อยที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระดับประเด็น และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติตามลำดับ และส่งผลต่อการยกระดับการพัฒนาประเทศ ให้บรรลุเป้าหมายตามระยะเวลาที่กำหนด

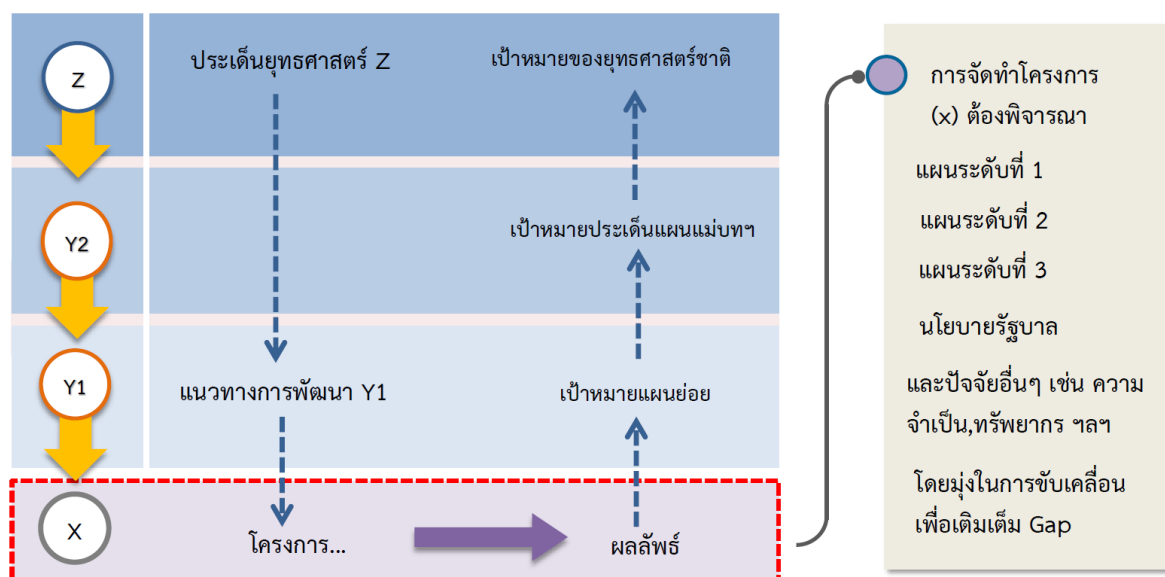
๖.๑ คณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ได้มีมติกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิบัติราชการ ไว้ ๓ ระดับ คือยุทธศาสตร์ชาติ เป็นแผนที่กำหนดทิศทางในระดับสูงสุดของประเทศหรือเป็นแผนระดับที่ ๑ ส่วนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นแผนระดับที่ ๒ เพราะจะครอบคลุมแผนปฏิบัติราชการ (หรือแผนปฏิบัติงาน) และโครงการสำคัญ ๆ (flagship project) ทั้งหมดของทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐทุกประเภท ซึ่งถือว่าเป็นแผนระดับที่ ๓ และจะใช้สำหรับเป็นคำของบประมาณประจำปีต่อไป ในขณะที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ จะมีลักษณะเป็นแผนชี้แนะ (indicative plan) อันจะเป็นปัจจัยนำเข้าเพื่อใช้ในการจัดลำดับความสำคัญและ/หรือปรับเป้าหมายของแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละช่วงระยะเวลา นอกจากนี้นโยบายของรัฐบาลหรือคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา ก็จะเป็นการวางกรอบแนวทางและการเน้นให้ความสำคัญเร่งด่วนกับปัญหาหรือประเด็นบางเรื่องเป็นพิเศษ แต่ต้องมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์ชาติซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ในบางกรณีที่มีการจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะด้านหรือคณะกรรมการสาขาขึ้นตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีและระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อกำกับดูแลและผลักดันนโยบายบางเรื่อง เช่น คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ คณะกรรมการพัฒนาระบบการบริหารจัดการขนส่ง สินค้าและบริการของประเทศ (กบส.) โดยอาจให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านหรือรายสาขาต่าง ๆ (sectorial plan) ขึ้น เช่น แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) เพื่อประโยชน์ในการประสานเชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ก็ต้องให้มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์และแผนแม่บทเช่นกัน ทั้งนี้ บรรดาโครงการต่าง ๆ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านหรือรายสาขาดังกล่าว ก็อาจนำมาปรับใช้เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทและยุทธศาสตร์ชาติได้เช่นกัน

๖.๒ คณะรัฐมนตรีเมื่อคราวประชุมวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ได้มีการพิจารณาอบหมายส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐให้เป็นเจ้าภาพหลักของเป้าหมายต่าง ๆ ตามแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย และหน่วยงานเจ้าภาพหลักดังกล่าวต้องมีการรับผิดชอบ (accountable) ต่อการขับเคลื่อนให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทหรือแผนแม่บทย่อย ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

แผนภาพที่ ๘ ความเชื่อมโยงของแผนทั้ง ๓ ระดับไปสู่การปฏิบัติ ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)

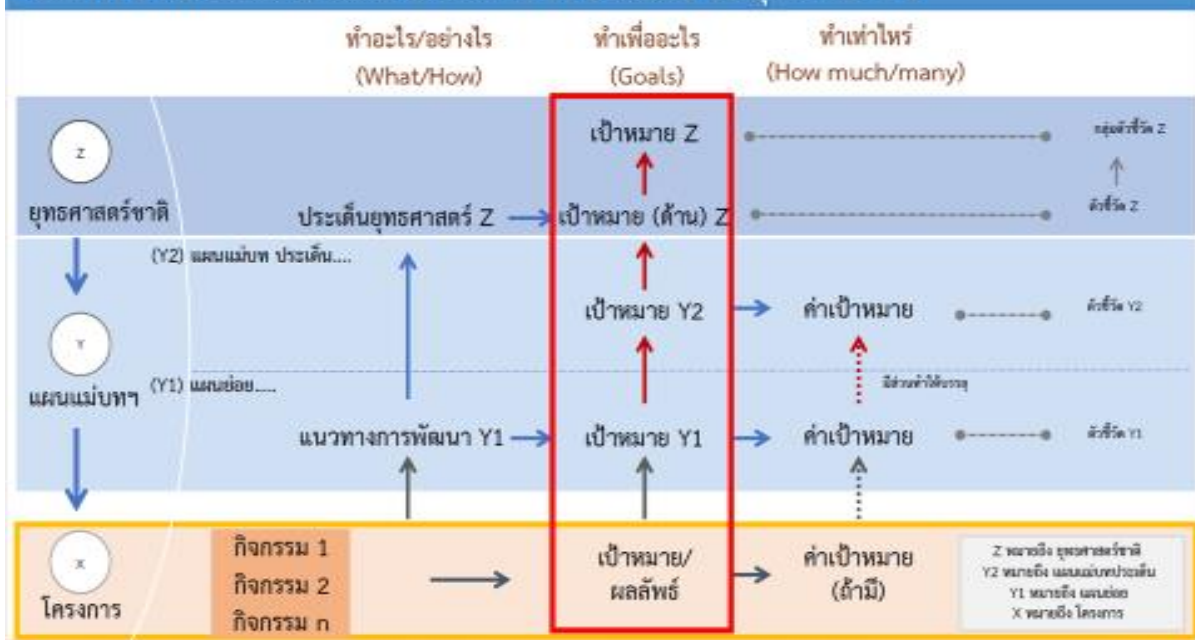
สรุปประเด็นแนวทางการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

16 ธันวาคม 2562

nscr.nesdc.go.th

หลักการ ความเชื่อมโยงของแผนงาน/โครงการ ต่อ แผนแม่บท และยุทธศาสตร์ชาติ

ที่มา : <http://nscr.nesdb.go.th/> สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

แผนภาพที่ ๙ เจ้าภาพหลักขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บท เป้าหมายระดับประเด็นและเป้าหมายระดับแผนย่อย มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

1. การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย				
ประเด็น 1. ความมั่นคง				
เป้าหมาย: ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น		ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขยิ่งขึ้น		
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ		สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ		
แผนย่อย	การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง	การพัฒนาคุณภาพของประเทศไทยให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ	การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติรวมทั้งองค์การภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ	การพัฒนาผลในการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม
๑.3.1 เป้าหมายของแผนย่อย				
ประชาชนมีความสงบ ร่มเย็นไม่ไร้ในและภัยพิบัติเพิ่มขึ้น	ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ปัญหาชายแดน ความมั่นคงทางพลังงาน การค้าชายแดน ฯลฯ ได้มีความปลอดภัยไม่เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ	หน่วยงานด้านการข่าวและข่าวกรองทำหน้าที่ประเมินและวิเคราะห์ภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ	ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความเสี่ยงจากภายนอกได้อย่างปลอดภัย	ผลในการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ	สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ
ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19	ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19	ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19	ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19	ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19
กระทรวงมหาดไทย	กระทรวงมหาดไทย	กระทรวงมหาดไทย	กระทรวงมหาดไทย	กระทรวงมหาดไทย
การมีอิสระสื่อกลาง และระบบป้องกัน	การมีอิสระสื่อกลาง และระบบป้องกัน	การมีอิสระสื่อกลาง และระบบป้องกัน	การมีอิสระสื่อกลาง และระบบป้องกัน	การมีอิสระสื่อกลาง และระบบป้องกัน
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ

1. การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย				
ประเด็น 2. การต่างประเทศ				
เป้าหมาย: การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก				
กระทรวงการต่างประเทศ				
แผนย่อย	ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศ	การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ	การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก	การต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ
๑.3.2 เป้าหมายของแผนย่อย				
ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความเสี่ยงจากภายนอกได้อย่างปลอดภัย	ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความเสี่ยงจากภายนอกได้อย่างปลอดภัย	ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความเสี่ยงจากภายนอกได้อย่างปลอดภัย	ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความเสี่ยงจากภายนอกได้อย่างปลอดภัย	ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความเสี่ยงจากภายนอกได้อย่างปลอดภัย
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ
ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19	ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19	ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19	ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19	ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19
กระทรวงมหาดไทย	กระทรวงมหาดไทย	กระทรวงมหาดไทย	กระทรวงมหาดไทย	กระทรวงมหาดไทย
การมีอิสระสื่อกลาง และระบบป้องกัน	การมีอิสระสื่อกลาง และระบบป้องกัน	การมีอิสระสื่อกลาง และระบบป้องกัน	การมีอิสระสื่อกลาง และระบบป้องกัน	การมีอิสระสื่อกลาง และระบบป้องกัน
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ

1. การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย

ประเด็น 3. การเกษตร

หน่วยงานเจ้าภาพ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เป้าหมาย:

ผลิตภัณณ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น

ผลิตภาพการผลิตของเกษตรกรเพิ่มขึ้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนย่อย

เกษตรอัตรักกษณ์เพิ่มขึ้น	เกษตรปลอดภัย	เกษตรชีวภาพ	เกษตรแปรรูป	เกษตรอัจฉริยะ	การพัฒนากระบวนการผลิตภาคเกษตร
๑.3 เป้าหมายของแผนย่อย					
ในด้านเกษตรอัตรักกษณ์เพิ่มขึ้น	ในด้านเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้น	ในด้านเกษตรชีวภาพเพิ่มขึ้น	ในด้านเกษตรแปรรูปและเพิ่มมูลค่าเพิ่มขึ้น	ในด้านที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพิ่มขึ้น	ประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรและประสิทธิภาพการแปรรูปเพิ่มขึ้น
	ผลิตภัณณ์เกษตรปลอดภัยของประเทศไทยในระดับคุณภาพความปลอดภัยและมูลค่าทางโภชนาการสูงขึ้น 	โรคและการแพร่ระบาดของพืชและสัตว์ที่สำคัญลดลง 		ผลิตภัณณ์เกษตรอัตรักกษณ์เพิ่มขึ้นโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพิ่มขึ้น 	สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ สหกรณ์ชุมชน และกลุ่มวิสาหกิจ) ที่เข้มแข็งและมีความสามารถในการแข่งขันในระดับภาคและระดับประเทศ

16 ธันวาคม 2562

http://www.aoi.go.th

27

1. การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย

ประเด็น 4. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

เป้าหมาย:

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาอุตสาหกรรมและบริการ

ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและบริการเพิ่มขึ้น

แผนย่อย	อุตสาหกรรมชีวภาพ	อุตสาหกรรมและบริการทาง การแพทย์ครบวงจร	อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ซิงเกิล และ ปัญญาประดิษฐ์	อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการ พัฒนาระบบคมนาคม	อุตสาหกรรมความมั่นคงของ ประเทศ	การพัฒนากระบวนการผลิตภาคอุตสาหกรรมและบริการแห่ง อนาคต
๑.3 เป้าหมายของแผนย่อย						
อุตสาหกรรมชีวภาพ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	อุตสาหกรรมและบริการทาง การแพทย์ครบวงจร มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	อุตสาหกรรมและบริการทาง ดิจิทัล ซิงเกิล และ ปัญญาประดิษฐ์ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	ภาคการผลิตและบริการต่อเนื่องจากการ พัฒนาระบบคมนาคม มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	อุตสาหกรรมความมั่นคงของ ประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	ภาคการผลิตและบริการทาง การแพทย์ครบวงจร มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	ภาคการผลิตและบริการทาง การแพทย์ครบวงจร มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

16 ธันวาคม 2562

http://www.aoi.go.th

28

1. การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย

ประเด็น 7. โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

หน่วยงานเจ้าภาพ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เป้าหมาย: ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนย่อย

โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์	โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน	โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล
จ.3 เป้าหมายของแผนย่อย ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองเพิ่มขึ้น กระทรวงคมนาคม ผู้เชี่ยวชาญจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง กระทรวงมหาดไทย	การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตภายในประเทศเพิ่มขึ้น ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด กระทรวงพลังงาน	ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

16 ธันวาคม 2562

nsr.nesdc.go.th

31

1. การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย

ประเด็น 8. ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

หน่วยงานเจ้าภาพ
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เป้าหมาย: ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แผนย่อย	การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางภาคเงิน	การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด	การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่
จ.3 เป้าหมายของแผนย่อย การขยายตัวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้น กระทรวงอุตสาหกรรม	สินเชื่อธุรกิจรายวันเพิ่มขึ้นโดยใช้รายได้ของผู้ประกอบการเป็นเกณฑ์ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่มีขนาดเล็กและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น กระทรวงการคลัง	มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศเพิ่มขึ้น ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของประเทศเพิ่มขึ้น การขยายตัวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น กระทรวงพาณิชย์	อันดับนิยามของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสะดวกของนโยบายดีขึ้น สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

16 ธันวาคม 2562

nsr.nesdc.go.th

32

1. การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย

ประเด็น 11. สักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

หน่วยงานเจ้าภาพ
กระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรม

เป้าหมาย: คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

กระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรม

แผนย่อย	การพัฒนาเด็กตั้งแต่ ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย	การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น	การพัฒนาและยกระดับศักยภาพ วัยแรงงาน	การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ
การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อ การพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพมนุษย์ ๑.3.1 เป้าหมายของแผนย่อย คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึง บริการที่มีคุณภาพมากขึ้น กระทรวงสาธารณสุข	วัยเรียน / วัยรุ่น มีความรู้และทักษะใน ศตวรรษที่ 21 สนองเสริม วิชาชีวิต วิชา รักการเรียนรู้ มีค่านิยม มีวินัย สามารถแข่งขันในระดับสากล มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต กระทรวงศึกษาธิการ	แรงงานมีศักยภาพในการแข่งขัน ระดับชาติและระดับสากล สามารถ ปรับตัวและเรียนรู้ในสภาพแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต กระทรวงแรงงาน	ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความ เข้มแข็งในจิตใจ มีทักษะการดำรงชีวิต กับยุคพัฒนาตลอดชีวิต สามารถ พึ่งพาตนเองได้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1. การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย

ประเด็น 12. การพัฒนาการเรียนรู้

หน่วยงานเจ้าภาพ
กระทรวงศึกษาธิการ

เป้าหมาย: คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่
จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้ารับการศึกษาระดับสูง
ได้อย่างต่อเนื่อง และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีนิสัย
ใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

คนไทยได้รับการพัฒนามาตรฐานการศึกษา
ความถนัดและความสามารถของทุกปัญญาดีขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ

แผนย่อย		
	การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อ การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21	การตระหนักถึงศักยภาพของมนุษย์ที่หลากหลาย
 ๑.3	เป้าหมายของแผนย่อย	
	คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้ารับการศึกษาระดับสูงต่อเนื่อง ตลอดชีวิตได้	ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตาม พหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งเสริมการพัฒนาได้เต็มตาม ศักยภาพเพิ่มขึ้น
	 กระทรวงศึกษาธิการ	 กระทรวงศึกษาธิการ

1. การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย

ประเด็น 13. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี

เป้าหมาย: คนไทยมีสุขภาพที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

แผนย่อย

การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและ การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่ คุกคามสุขภาพ	การใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพ ที่ดี	การพัฒนากระบวนการสุขภาพที่ ทันสมัยสนับสนุน การสร้างสุขภาพที่ดี	การกระจายบริการสาธารณสุขอย่าง ทั่วถึงและมีคุณภาพ	การพัฒนาและสร้างระบบเก็บข้อมูลและ รับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ ที่มีศักยภาพการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ
จ.3 เป้าหมายของแผนย่อย ประชาชนมีกลไกรอบรู้ด้านสุขภาพ สามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรม สุขภาพที่ดีต่อประเทศ และสามารถ ป้องกันและลดโรคที่คุกคามป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้การมี สุขภาพที่ดีขึ้น กระทรวงสาธารณสุข	จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น กระทรวงสาธารณสุข	มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ ประชาชนทุกคนเข้าถึงได้ดีขึ้น กระทรวงสาธารณสุข	การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความ เป็นธรรมมากขึ้น กระทรวงสาธารณสุข	ประชาชนมีความรู้สุขภาพ เรื่องโรคอุบัติ ใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการ เปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น กระทรวงสาธารณสุข

16 ธันวาคม 2562 ncw.nwpc.go.th 37

1. การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย

ประเด็น 14. ศักยภาพการกีฬา

เป้าหมาย: คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้น ด้วยกีฬา

แผนย่อย

การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬารดับพื้นฐานให้ กลายเป็นวิถีชีวิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ	การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ	การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ
จ.3 เป้าหมายของแผนย่อย คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่าง สม่ำเสมอเพิ่มขึ้น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพ และมาตรฐานเพิ่มขึ้น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

16 ธันวาคม 2562 ncw.nwpc.go.th 38

1. การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย

ประเด็น 15. พลังทางสังคม   **หน่วยงานเจ้าภาพ**
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เป้าหมาย: ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น   **กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์**

แผนย่อย	การเสริมสร้างทุนทางสังคม	การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก
 เป้าหมายของแผนย่อย		
ภาคีการพัฒนาจับบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง	ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนอายุขัยเพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น	ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง
 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

16 ธันวาคม 2562 nsr.nwdc.go.th 39

1. การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย

ประเด็น 16. เศรษฐกิจฐานราก   **หน่วยงานเจ้าภาพ**
กระทรวงการคลัง

เป้าหมาย: รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้มีน้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง   **กระทรวงการคลัง**

แผนย่อย	การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ	การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
 เป้าหมายของแผนย่อย		
ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น	ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
 กระทรวงการคลัง	 กระทรวงพาณิชย์	 กระทรวงพาณิชย์

16 ธันวาคม 2562 nsr.nwdc.go.th 40

1. การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย

ประเด็น 19. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ		
เป้าหมาย: ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศไทย ผลสัมฤทธิ์: พลิกภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ แม่น้ำสำคัญและแหล่งน้ำธรรมชาติ 29.2 ได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี หน่วยงานเจ้าภาพ: สำนักงานคณะกรรมการน้ำแห่งชาติ		
แผนย่อย: การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ ระดับความมั่นคงด้านน้ำในลุ่มน้ำโขงเพิ่มขึ้น จากระดับ 3 ไปเป็นระดับ 4 (สูงสุดที่ระดับ 5) กระทรวงมหาดไทย	การเพิ่มผลผลิตของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด คุ้มค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ผลิตภาพจากการใช้น้ำเพิ่มขึ้น สำนักงานคณะกรรมการน้ำแห่งชาติ	การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำสำคัญและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ แม่น้ำสำคัญและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ มีระบบนิเวศและศักยภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3.3 เป้าหมายของแผนย่อย ระดับความมั่นคงด้านน้ำในลุ่มน้ำโขงเพิ่มขึ้น จากระดับ 3 ไปเป็นระดับ 4 (สูงสุดที่ระดับ 5) ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ผลิตภาพจากการใช้น้ำเพิ่มขึ้น สำนักงานคณะกรรมการน้ำแห่งชาติ		

18 ธันวาคม 2562

www.nwc.go.th

11

1. การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย

ประเด็น 20. การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ				
เป้าหมาย: บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วย การนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ หน่วยงานเจ้าภาพ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ				
แผนย่อย: การพัฒนาบริการประชาชน งานบริการภาครัฐที่โปร่งใสและเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	การบริหารจัดการทางการเงินการคลัง หน่วยงานภาครัฐบูรณาการข้อมูลตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	การปรับปรุงข้อมูลภาครัฐ เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการราชการและให้บริการสาธารณะอย่างเหมาะสม สำนักงานกฤษฎีกา (กป.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานในการให้บริการสาธารณะเชิงกระบวนการและได้ประชาชน กระทรวงมหาดไทย	การพัฒนากระบวนการภาครัฐ ภาครัฐมีขีดความสามารถสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีนวัตกรรมสูง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	การสร้างความเชื่อมั่นบุคลากรภาครัฐ บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
3.3 เป้าหมายของแผนย่อย งานบริการภาครัฐที่โปร่งใสและเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น หน่วยงานภาครัฐบูรณาการข้อมูลตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการราชการและให้บริการสาธารณะอย่างเหมาะสม สำนักงานกฤษฎีกา (กป.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานในการให้บริการสาธารณะเชิงกระบวนการและได้ประชาชน กระทรวงมหาดไทย ภาครัฐมีขีดความสามารถสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีนวัตกรรมสูง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน				

18 ธันวาคม 2562

www.nwc.go.th

11

1. การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย

ประเด็นที่ 21. การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมาย: ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนย่อย

การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	การปราบปรามทุจริต
ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต กตัญญูและประพฤติมิชอบลดลง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	การดำรงจิตสุจริตมีความรวดเร็วเป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

16 ธันวาคม 2562 www.pccgo.th 45

1. การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย

ประเด็นที่ 22. กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

เป้าหมาย: กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

การอ่านความยุติธรรมเป็นไปโดยความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทัวถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ

แผนย่อย

การพัฒนากฎหมาย	การพัฒนากระบวนการยุติธรรม
กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งไม่ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความทันสมัยทางเศรษฐกิจ ทัวถึง ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย กระทรวงยุติธรรม	การอ่านความยุติธรรมมีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทัวถึง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ กระทรวงยุติธรรม

16 ธันวาคม 2562 www.pccgo.th 46

1. การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแนบมา เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย

ประเด็นที่ 23. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

หน่วยงานเจ้าภาพ: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

เป้าหมาย: ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มขึ้น

มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนาวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

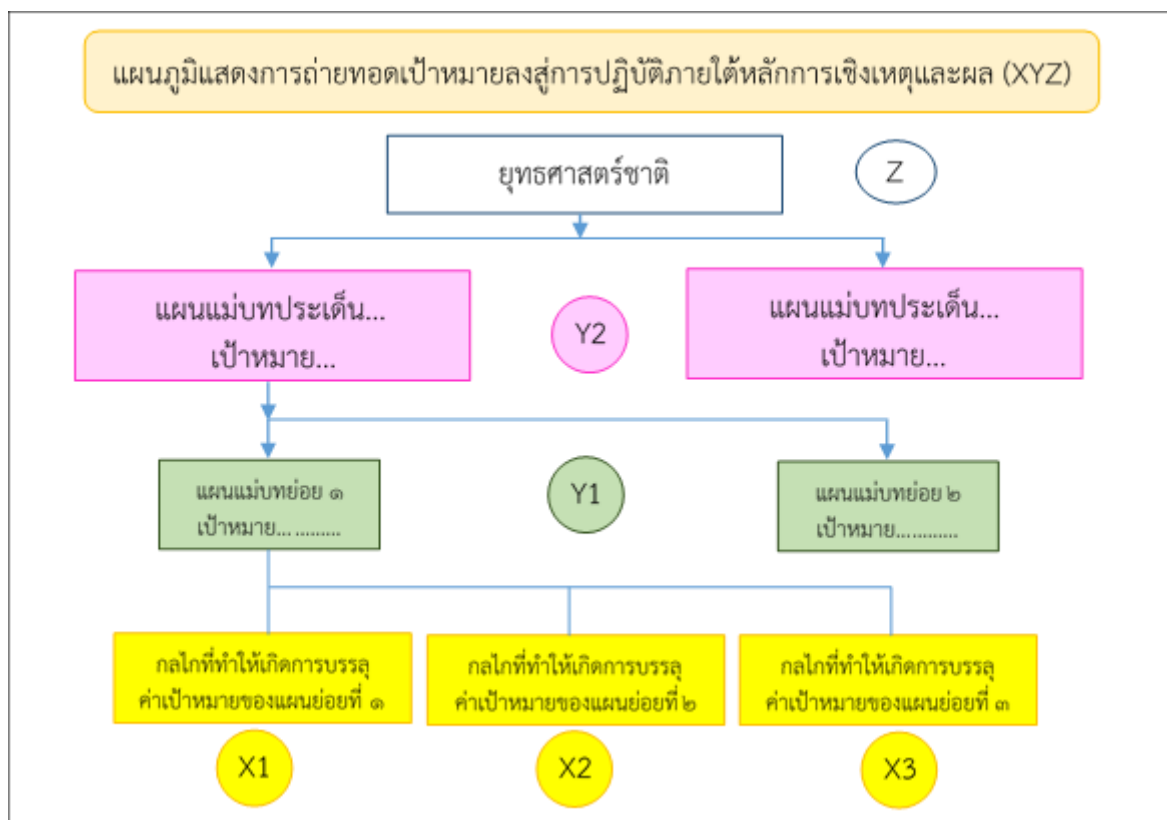
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

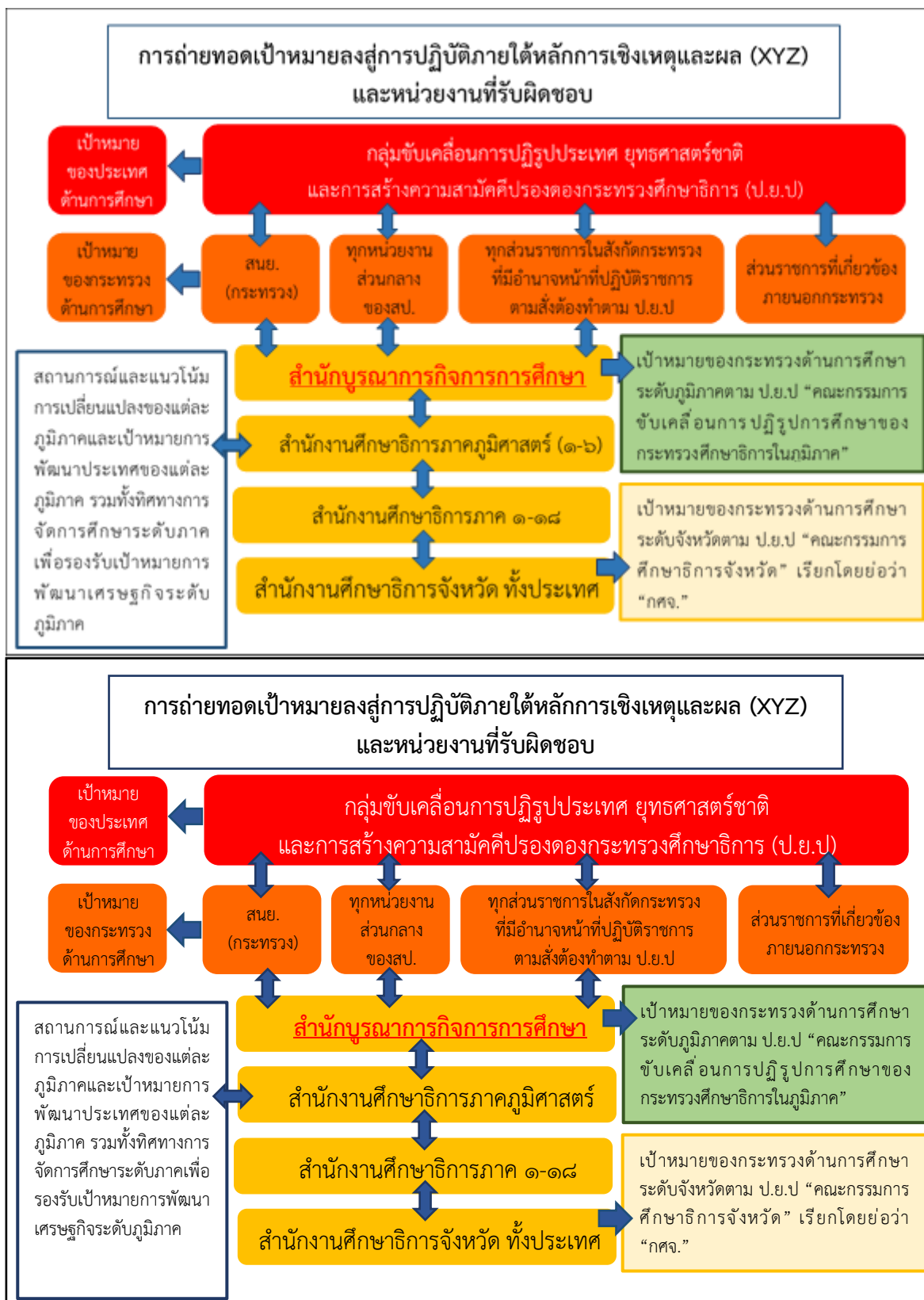
แผนย่อย	การวิจัยและพัฒนาวัตกรรมด้านเศรษฐกิจ	การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสังคม	การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อม	การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านองค์ความรู้พื้นฐาน	ปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนาวัตกรรม
๑๑.3.1 เป้าหมายรองแผนย่อย	ภาคอุตสาหกรรมและสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะนำนวัตกรรมไปใช้ให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน	ชุมชนชีวิต สังคมเกษตรกรรมและครัวเรือนจะนำนวัตกรรมไปใช้ให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน	การประยุกต์ใช้ฐานวิจัยและนวัตกรรมในการพัฒนาของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น	ประเทศไทยมีความสามารถของเทคโนโลยีระดับ 4 ด้านทั้งประเทศที่ก้าวหน้าและดี	จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น
วิสัยทัศน์และเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมเพิ่มขึ้น	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น

16 มีนาคม 2562 nsc.nesdb.go.th ๕1

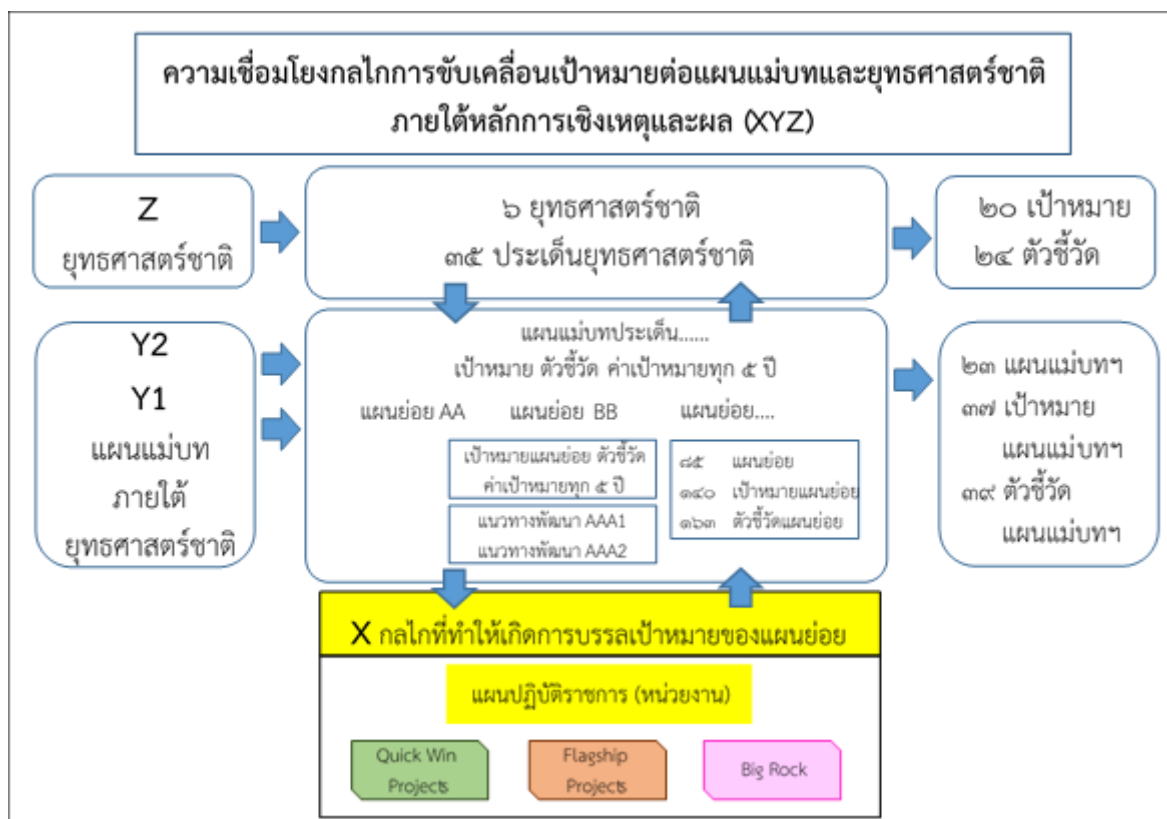
ที่มา : <http://nsc.nesdb.go.th/> สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

แผนภาพที่ ๙ แผนภูมิแสดงการถ่ายทอดเป้าหมายลงสู่การปฏิบัติ ภายใต้หลักการความสัมพันธ์
เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)

ภาพที่ ๑๑ ความเชื่อมโยงกลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายต่อแผนแม่บทและยุทธศาสตร์ชาติ
และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล
(Causal Relationship : XYZ)

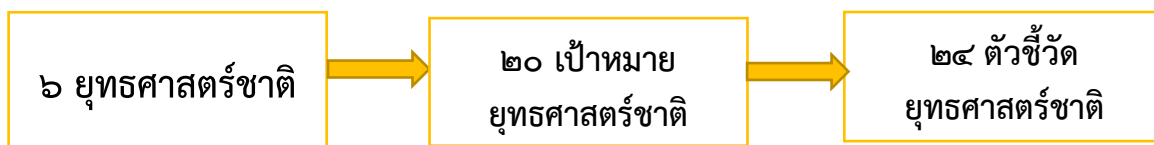
๖.๓ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและการเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้าน จึงได้มีการสรุปประเด็นสาระสำคัญออกมาจัดทำรายละเอียดเป็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวม ๒๓ ประเด็น และเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒ ได้มีราชกิจจานุเบกษาประกาศใช้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) จำนวน ๒๓ ประเด็น ประกอบ (๑) ความมั่นคง (๒) การต่างประเทศ (๓) การเกษตร (๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (๕) การท่องเที่ยว (๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (๗) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล (๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยม (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (๑๔) ศักยภาพการกีฬา (๑๕) พลังทางสังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการประชาชนประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม โดยมีเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ จำนวน ๓๗ เป้าหมาย และเป้าหมายระดับแผนย่อย จำนวน ๑๔๐ เป้าหมาย

๖.๔ กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

๖.๔.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต แผนย่อย “การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น” เป้าหมายคือ วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายในปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ คือ คะแนนความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะ (Skill) ของ World Economic Forum (WEF) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐

๖.๔.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ เป้าหมายคือ (๑) คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และ (๒) คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น รวมทั้งได้กำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายในปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ จำนวน ๓ ตัวชี้วัด ประกอบด้วย (๑) คะแนน PISA ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย ๔๗๐ คะแนน (๒) ชีตความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษายู่อันดับที่ ๔๕ และ (๓) ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในระดับสากลดีขึ้น (GTCI) ไม่น้อยกว่า ๕๐.๑ คะแนน ดังแสดงในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ แสดงยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมาย และตัวชี้วัด

ยุทธศาสตร์ชาติ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
๑. ด้านความมั่นคง	(๑) ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข (๒) บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ (๓) กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง (๔) ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ (๕) การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ	(๑) ความสุขของประชากรไทย (๒) ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ (๓) ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง (๔) บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่างประเทศ (๕) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม
๒. ด้านการสร้าง ความสามารถในการแข่งขัน	(๑) ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน (๒) ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น	(๑) รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้ (๒) ผลผลิตภาพการผลิตของประเทศ ทั้งในปัจจุบัน การผลิตและแรงงาน (๓) การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา (๔) ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
๓. ด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์	(๑) คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ (๒) สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต	(๑) การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย (๒) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (๓) การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย
๔. ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาค ทางสังคม	(๑) สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ (๒) กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามา เป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ	(๑) ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร (๒) ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน (๓) ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี (๔) คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ

ตารางที่ ๑ แสดงยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมาย และตัวชี้วัด (ต่อ)

ยุทธศาสตร์ชาติ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
๕. ด้านการสร้างการเติบโต บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม	(๑) อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และ วัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล (๒) พื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบ จากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจ ของประเทศ (๓) ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้สมดุล ภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ (๔) ยกระดับกระบวนทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล	(๑) พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (๒) สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู (๓) การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (๔) ปริมาณก๊าซเรือนกระจก มูลค่าเศรษฐกิจ ฐานชีวภาพ
๖. ด้านการปรับสมดุลและ พัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ	(๑) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และ ผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส (๒) ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลง (๓) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๔) กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของ ประเทศ	(๑) ระดับความพึงพอใจของประชาชน ต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ (๒) ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ (๓) ระดับความโปร่งใส การทุจริต ประพฤติ มิชอบ (๔) ความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม

ตารางที่ ๒ สาระสำคัญโดยรวมของโครงสร้างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จำแนกตามเป้าหมาย
ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย

แม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๑. ประเด็นความมั่นคง	๑. ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น	ดัชนีสันติภาพโลก (อันดับ)	๑ ใน ๗๕ ของโลก
	๒. ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข ดีขึ้น	ดัชนีชี้วัดความสุขของประชากรไทย (อันดับ)	๑ ใน ๗๕ ของโลก
๒. ประเด็นการต่างประเทศ	การต่างประเทศไทยมีเอกภาพทำให้ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิ ในประชาคมโลก	ตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย (เฉลี่ยร้อยละ)*	มากขึ้น/ดีขึ้น ร้อยละ ๕ - ๑๐
๓. ประเด็นการเกษตร	๑. ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศ ในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัวร้อยละ ๓.๘
	๒. ผลผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร เพิ่มขึ้น	อัตราผลผลิตภาพการผลิต ของภาคเกษตร (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๒
๔. ประเด็นอุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต	๑. การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม ในประเทศในสาขาอุตสาหกรรม และบริการ	(๑) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ มวลรวมในประเทศ ในสาขา อุตสาหกรรม (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัวร้อยละ ๔.๖
		(๒) อัตราการขยายตัวของ ผลิตภัณฑ์ มวลรวมในประเทศ ในสาขาบริการ (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัวร้อยละ ๕.๔
	๒. ผลผลิตภาพการผลิตของภาค อุตสาหกรรมและภาคบริการเพิ่มขึ้น	(๑) อัตราการขยายตัวของผลผลิตภาพ การผลิตของภาคอุตสาหกรรม (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัวร้อยละ ๒.๒
		(๒) อัตราการขยายตัวของผลผลิตภาพ การผลิตของภาคบริการ (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัวร้อยละ ๒.๗
๕. ประเด็นการท่องเที่ยว	๑. ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศ ด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม ในประเทศเพิ่มขึ้น	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์ มวลรวมในประเทศ (ร้อยละ)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๒
	๒. รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรอง เพิ่มขึ้น	อัตราส่วนรายได้จากการท่องเที่ยว ของเมืองหลัก และเมืองรอง (สัดส่วน)	๘๐ : ๒๐
	๓. ความสามารถทางการแข่งขัน ด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น	อันดับความสามารถทางการแข่งขัน ด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดย Travel & Tourism Competitiveness Index (TTCI)	๑ ใน ๓๐

ตารางที่ ๒ สารสำคัญโดยรวมของโครงสร้างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จำแนกตามเป้าหมาย
ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (ต่อ)

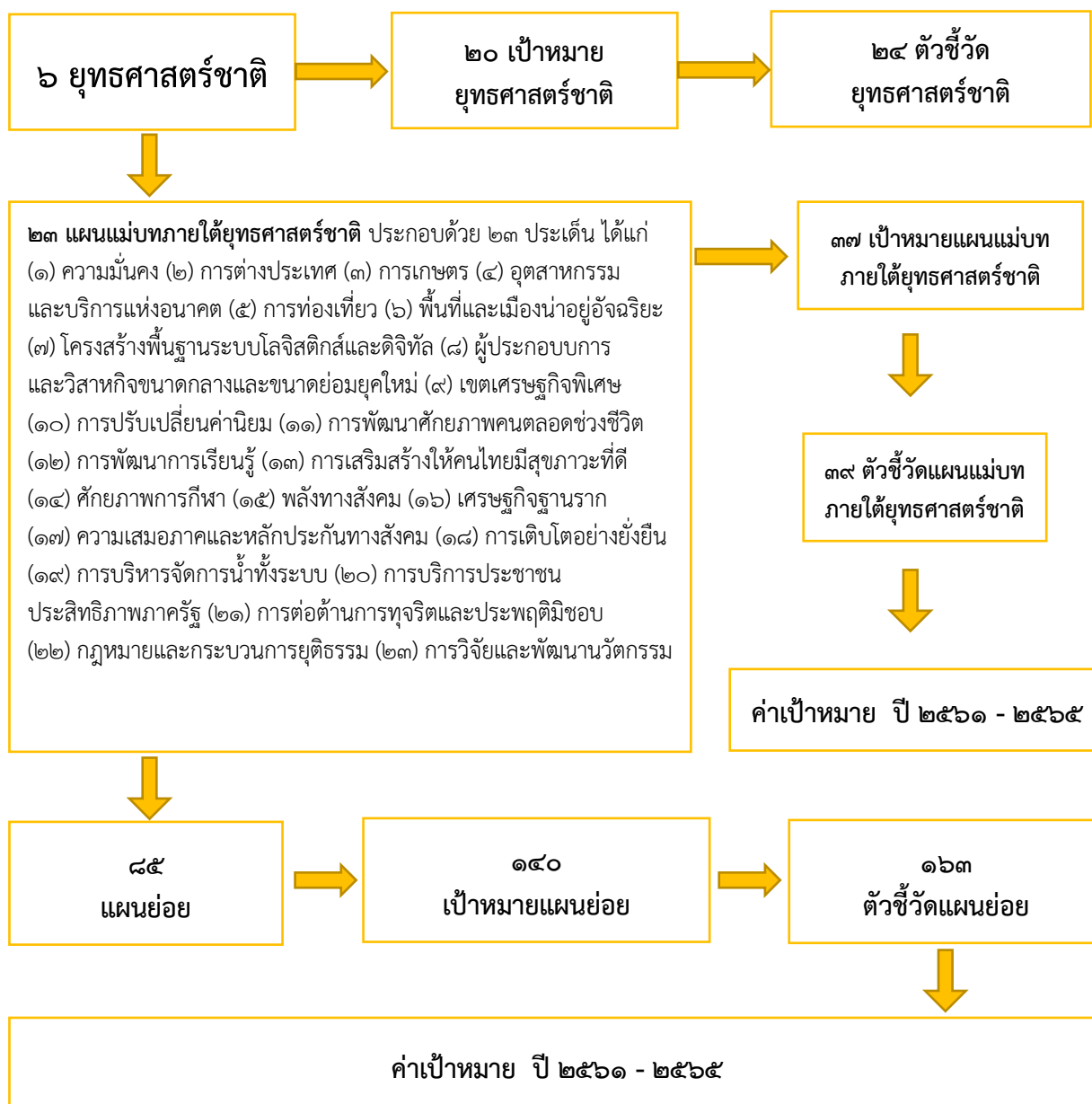
แม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๖. ประเด็นพื้นที่และเมืองน่าอยู่ อัจฉริยะ	๑. ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	มูลค่าการลงทุนในเมืองเป้าหมาย (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕
	๒. ประเทศไทยมีพื้นที่มีแผนผังภูมิโนเวศเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี	แผนผังภูมิโนเวศระดับภาค (จำนวน)	มีแผนผังภูมิโนเวศ ๑ ภาค
	๓. ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง	สัดส่วน GPP per capita ของจังหวัด ร้อยละ ๒๐ สุดท้ายที่รวยที่สุดต่อ GPP per capita ของจังหวัดร้อยละ ๒๐ แรกที่จนที่สุด	อยู่ระหว่างการตรวจสอบ/ จัดทำค่าเป้าหมาย
๗. ประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น	อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐาน	อันดับที่ ๔๕
๘. ประเด็นผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่	ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	ร้อยละ ๔๕
๙. ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ	๑. การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัวอย่างน้อย ร้อยละ ๕
	๒. การลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดได้รับการยกระดับ	มูลค่าการลงทุนเสริมการลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด ในช่วง ๕ ปีแรก (ล้านบาท)	๖๐๐,๐๐๐ ล้าน
๑๐. ประเด็นการปรับเปลี่ยน ค่านิยม	คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรัก และภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น	ดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริตการมีจิตสาธารณะ การเป็นอยู่อย่างพอเพียง การกระทำอย่างรับผิดชอบ ความเป็นธรรมทางสังคม	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ จากปีฐาน
๑๑. ประเด็นการพัฒนา ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (ค่าคะแนน)	ค่าคะแนน ๐.๗๙

ตารางที่ ๒ สารสำคัญโดยรวมของโครงสร้างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จำแนกตามเป้าหมาย
ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๑๒. ประเด็นการพัฒนา การเรียนรู้	๑. คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะ ที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มั่นใจ ใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	(๑) คะแนน PISA ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (คะแนนเฉลี่ย)	เฉลี่ย ๔๗๐ คะแนน
		(๒) อันดับขีดความสามารถในการ แข่งขันของประเทศด้านการศึกษา	อันดับที่ ๔๕
	๒. คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตาม ศักยภาพตามความถนัดและความ สามารถของพหุปัญญาดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศไทยในระดับสากลดีขึ้น (GTCI) (คะแนน)	ไม่น้อยกว่า ๕๐.๑ คะแนน
๑๓. ประเด็นการเสริมสร้าง ให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้น และมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น	อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (อายุเฉลี่ย)	ไม่น้อยกว่า ๖๘ ปี
๑๔. ประเด็นศักยภาพการกีฬา	คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้นด้วย	อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง (อายุเฉลี่ย)	ไม่น้อยกว่า ๖๘ ปี
๑๕. ประเด็นพลังทางสังคม	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนา สังคมเพิ่มขึ้น	มิติด้านโอกาสของดัชนีชี้วัด ความก้าวหน้าทางสังคม (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐
๑๖. ประเด็นเศรษฐกิจ ฐานราก	รายได้ของประชากร กลุ่มรายได้น้อย เพิ่มขึ้น อย่างกระจาย และอย่างต่อเนื่อง	ดัชนีการพัฒนาย่างทั่วถึง (คะแนน)	๔.๓๐ คะแนน
๑๗. ประเด็นความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม	คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครอง และมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น	สัดส่วนประชากรไทยทั้งหมดที่ได้รับ ความคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครอง ทางสังคมอย่างน้อย ๙ กรณี ได้แก่ (๑) เจ็บป่วย (๒) คลอดบุตร (๓) ตาย (๔) ทุพพลภาพ/พิการ (๕) เงินช่วยเหลือครอบครัวหรือบุตร (๖) ชราภาพ (๗) ว่างาน (๘) ผู้อยู่ใน อุปการะ และ (๙) การบาดเจ็บ จากการทำงาน (ร้อยละ)	ร้อยละ ๗๐
๑๘. ประเด็นการเติบโต อย่างยั่งยืน	สภาพแวดล้อมของประเทศไทย มีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน	อันดับของประเทศไทยด้านความยั่งยืน และคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก	อยู่ในระดับต่ำกว่า ๕๐ ประเทศแรกของโลก
๑๙. ประเด็นการบริหารจัดการ น้ำทั้งระบบ	๑. ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ เพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำ ของประเทศ (ระดับ/คะแนน)	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของ ประเทศ ระดับ ๒ (๖๐คะแนน)
	๒. ผลผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัด และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ	ระดับความมั่นคงและ/หรือผลผลิตภาพ จากการใช้น้ำ (บาท/ลูกบาศก์เมตร)	ตามแต่ละด้าน และเพิ่ม ๓ เท่า จากค่าเฉลี่ยปัจจุบันปี ๒๕๖๑
	๓. แม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มี ระบบนิเวศที่ดี	สัดส่วนของแม่น้ำลำคลอง และแหล่ง น้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรบกวนภัย (ร้อยละของแม่น้ำลำคลอง และพื้นที่ ชุ่มน้ำทั้งประเทศ)	ร้อยละ ๒๐
๒๐. ประเด็นการบริการ ประชาชนและประสิทธิภาพ ภาครัฐ	๑. บริการของรัฐมีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับ ของผู้ใช้บริการ	ระดับความพึงพอใจในคุณภาพ การให้บริการของภาครัฐ	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๕
	๒. ภาครัฐมีการดำเนินการ ที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้	ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ในการจัดลำดับขององค์การ สหประชาชาติ	อยู่ในกลุ่มประเทศ ที่มีการพัฒนาสูงสุด ๖๐ อันดับแรก

ตารางที่ ๒ สำคัญโดยรวมของโครงสร้างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จำแนกตามเป้าหมาย
ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๒๑. ประเด็นการต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบ	ประเทศไทยปลอดการทุจริต และประพฤติมิชอบ	ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศ ไทย (อันดับ/คะแนน)	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๔ และ/ หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน
๒๒. ประเด็นกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม	๑. กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วน ได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศ อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม	ดัชนีนิติธรรม (คะแนน/อันดับ)	คะแนนของ ๔ ปัจจัย จาก ทั้งหมด ๘ ปัจจัย ๑. การจำกัดอำนาจรัฐ ๒. รัฐบาลโปร่งใส ๓. สิทธิขั้นพื้นฐาน ๔. ความเป็นระเบียบ และความมั่นคงไม่ต่ำกว่า ๐.๖๕
	๒. การอำนวยความสะดวกเป็นไปโดย ความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทั้งถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ		
๒๓. ประเด็นการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม	๑. ความสามารถในการแข่งขันด้าน โครงสร้างฐานทางเทคโนโลยี และด้าน โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น	การจัดอันดับโดยสภาเศรษฐกิจโลก และสถาบันการจัดการนานาชาติ	๑ ใน ๓๐
	๒. มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม ในประเทศเพิ่มขึ้น	สัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัยพัฒนา และนวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม ในประเทศ (ร้อยละของผลิตภัณฑ์ มวลรวมในประเทศ)	ร้อยละ ๑.๕

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
(๑) ประเด็นความมั่นคง	๑. การรักษาความสงบภายในประเทศ	(๑) ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพิ่มขึ้น	ระดับความมั่นคงปลอดภัยภายในประเทศและศักยภาพตำรวจระดับสากล (WISPI) ดีขึ้น (อันดับ)	อยู่ในลำดับ ๑ ใน ๕๕ ของโลก
		(๒) คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนา เป็นที่เคารพยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น	ระดับทุนทางสังคม*	*อยู่ระหว่างการตรวจสอบ/จัดทำตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
		๓. การเมืองมีเสถียรภาพและธรรมาภิบาลสูงขึ้น	ประสิทธิผลของรัฐบาลจากการประเมินของธนาคารโลก	ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๗
	๒. การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง	๑. ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ	ระดับความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน	ดีขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕๐
		๒. ภาคใต้มีความสงบสุขร่มเย็น	(๑) จำนวนงบประมาณด้านความมั่นคงในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ลดลง	ลดลงร้อยละ ๑๐ ต่อปี
			(๒) วัดสถิติจำนวนเหตุรุนแรง/สูญเสียชีวิต	ลดลงร้อยละ ๒๐ ต่อปี
			(๓) ปริมาณการเข้า - ออกของนักท่องเที่ยว และมูลค่าการลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี
	๓. การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ	๑. หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติมีความทันสมัย และปฏิบัติได้จริง	ประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง	ร้อยละ ๘๐
		๒. กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติ และทุกระดับความรุนแรง	วัดระดับความพร้อมของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง	ร้อยละ ๘๐

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
(๑) ประเด็นความมั่นคง (ต่อ)	๔. การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติ รวมทั้งองค์การภาครัฐและมีใช้ภาครัฐ	๑. ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น	ระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงในทุกมิติกับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ (อาทิ จำนวนการเยือน จำนวนความร่วมมือ ระดับความสัมพันธ์) (เฉลี่ยร้อยละ)	มากขึ้น/ดีขึ้นจากเดิม ร้อยละ ๕ - ๑๐
		๒. ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน	ระดับความสำเร็จของบทบาท ไทยในการกำหนดทิศทางและ ส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย (อาทิ จำนวนข้อเสนอ/ ข้อริเริ่มของไทย ได้รับการยอมรับการเป็นผู้เล่นที่สำคัญในกรอบอนุภูมิภาคและภูมิภาคกับต่างประเทศ) (เฉลี่ยร้อยละ)	มากขึ้น/ดีขึ้นจากเดิม ร้อยละ ๕ - ๑๐
	๕. การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม	กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น	ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง	ร้อยละ ๘๐
๒. ประเด็นการต่างประเทศ	๑. แผนย่อยความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ	เป้าหมายและตัวชี้วัด มีรายละเอียดปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยที่ ๔ ด้านการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติรวมทั้ง องค์การภาครัฐและมีใช้ภาครัฐ		
	๒. ความร่วมมือเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศ	๑. ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการและความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น	ระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ ความเชื่อมโยงและนวัตกรรมในกรอบทวิภาคี ภูมิภาค และพหุภาคี (อาทิ จำนวนโครงการ/ ความร่วมมือ/ ความตกลง) (เฉลี่ยร้อยละ)*	มากขึ้น/ดีขึ้น ร้อยละ ๕ - ๑๐

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๒. ประเด็น การ ต่างประเทศ (ต่อ)	๒. ความร่วมมือเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศ (ต่อ)	๒. ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก	ระดับความสำเร็จของบทบาท ไทยในการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ (อาทิ จำนวนข้อเสนอ/ข้อริเริ่มของไทยที่ได้รับการยอมรับการเป็นผู้เล่นที่สำคัญในกรอบต่าง ๆ โครงการที่ไทยดำเนินกับต่างประเทศ) (เฉลี่ยร้อยละ)*	มากขึ้น/ดีขึ้น ร้อยละ ๕ - ๑๐
	๓. การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ	ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น	๑. ระดับความร่วมมือกับต่างประเทศในการปรับปรุง/พัฒนามาตรฐานภายใน ประเทศให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศและมาตรฐานสากลที่สำคัญ	มากขึ้น/ดีขึ้น ร้อยละ ๕ - ๑๐
			๒. ระดับความสำเร็จของบทบาทไทยในการกำหนดบรรทัดฐาน และมาตรฐานระหว่างประเทศ (อาทิ จำนวนข้อเสนอ/ข้อริเริ่มของไทยที่ได้รับการยอมรับการเป็นผู้เล่นที่สำคัญในกรอบต่าง ๆ)	
			๓. อันดับ/คะแนนของไทยในดัชนีสากลในประเด็นที่มีนัยสำคัญต่อผลประโยชน์ของชาติ มีพัฒนาการที่ดีขึ้น (เฉลี่ยร้อยละ)*	
	๔. การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก	ประเทศไทยมีเกียรติภูมิอำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น	๑. ระดับความสำเร็จของไทยในการสร้างความเข้าใจ/การยอมรับ ภาพลักษณ์ และความนิยมไทยในสากลด้วยอำนาจแบบนุ่มนวลของไทย (อาทิ จำนวนโครงการอำนาจแบบนุ่มนวล จำนวนกิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมทักษะเชิงบวกต่อประเทศไทย)	มากขึ้น/ดีขึ้น ร้อยละ ๕ - ๑๐

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๒. ประเด็น การต่างประเทศ (ต่อ)	๔. การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก (ต่อ)	ประเทศไทยมีเกียรติภูมิอำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น (ต่อ)	๒. ระดับความสำเร็จของไทยในเวทีระหว่างประเทศ (อาทิ จำนวนข้อเสนอ/ข้อริเริ่มของไทย ได้รับการรับรองในเวที/องค์การระหว่างประเทศ ประเทศไทย และคนไทยได้รับการเลือกตั้ง/ ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ)	
			๓. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างเครือข่ายของคนไทย/ชุมชนไทยในต่างประเทศให้มีความเข้มแข็ง และมีเกียรติภูมิ (จำนวนโครงการ สนับสนุนกิจกรรมคนไทยในต่างประเทศ การมีส่วนร่วมของชุมชนไทยในต่างประเทศ ด้วยการเผยแพร่ภาพลักษณ์ของไทย) (เฉลี่ยร้อยละ)*	
	๕. การต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น	๑. ระดับความร่วมมือระหว่างส่วนราชการไทยเพื่อพัฒนา/ ขับเคลื่อนการต่างประเทศในทุกมิติ (การเมือง เศรษฐกิจ สังคม การดูแลและคุ้มครองคนไทยใน ต่างประเทศ) อย่างมีบูรณาการ (อาทิ กลไกการประชุม กิจกรรม/ โครงการร่วม)	มากขึ้น/ดีขึ้น ร้อยละ ๕ - ๑๐
			๒. ระดับความสำเร็จในการสร้าง ความตระหนักรู้ การมีส่วนร่วม ของภาคส่วนต่าง ๆ (อาทิ จำนวนโครงการ จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ)	
			๓. ระดับการพัฒนาบริการ ด้านการต่างประเทศและด้านการกงสุล (อาทิ มีกลไกและ ช่องทางการรับฟังและแก้ไขข้อร้องเรียน/ ข้อเสนอแนะของประชาชนที่หลากหลาย)	

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๒. ประเด็น การต่างประเทศ (ต่อ)	๕. การต่างประเทศ มีเอกภาพและบูรณา การ (ต่อ)	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ขับเคลื่อนการต่างประเทศ อย่างมีเอกภาพ และไทยเป็น หุ้นส่วนความร่วมมือกับ ต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น (ต่อ)	๔. ระดับความสำเร็จในการ เสริมสร้างเครือข่ายบุคคล และองค์กรที่เป็นมิตรกับ ประเทศไทยในต่างประเทศ (อาทิ จำนวนคน/ องค์กรที่ เป็นมิตร จำนวน โครงการ/ กิจกรรมที่สนับสนุน เครือข่าย)*	
๓. ประเด็นการเกษตร	๑. เกษตรอัตลักษณ์ พื้นถิ่น	สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีมูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่า ของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัว ร้อยละ ๓
	๒. เกษตรปลอดภัย	๑. สินค้าเกษตรปลอดภัย มีมูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่า ของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัว ร้อยละ ๓
		๒. ผลิตภัณฑ์เกษตร ปลอดภัย ของไทยได้รับการ ยอมรับ ด้านคุณภาพ ความ ปลอดภัยและคุณค่าทาง โภชนาการสูงขึ้น	ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค ด้านคุณภาพและความ ปลอดภัยอาหาร	*** อยู่ระหว่างการ ตรวจสอบ/จัดทำค่า เป้าหมาย
	๓. เกษตรชีวภาพ	๑. สินค้าเกษตรชีวภาพมี มูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของ มูลค่า ของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัว ร้อยละ ๓
		๒. วิสาหกิจการเกษตรจาก ฐานชีวภาพและภูมิปัญญา ท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบล เพิ่มขึ้น	จำนวนวิสาหกิจ การเกษตร ขนาดกลาง และเล็ก และ ผลิตภัณฑ์ จากฐานชีวภาพ	๑ ตำบล ๑ วิสาหกิจ
	๔. เกษตรแปรรูป	สินค้าเกษตรแปรรูป และ ผลิตภัณฑ์มี มูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่า สินค้าเกษตรแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัว ร้อยละ ๓
	๕. เกษตรอัจฉริยะ	๑. สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยี สมัยใหม่/อัจฉริยะ มี มูลค่าเพิ่มขึ้น	มูลค่าสินค้าที่มีการใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่/ อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓
๔. ประเด็น อุตสาหกรรมและ บริการแห่งอนาคต	๑. อุตสาหกรรม ชีวภาพ	อุตสาหกรรมชีวภาพ มีการ ขยายตัวเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของ อุตสาหกรรมชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัว ร้อยละ ๑๐
	๒. อุตสาหกรรมและ บริการทางการแพทย์ ครบวงจร	อุตสาหกรรมและบริการทาง การแพทย์มีการขยายตัว เพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของ อุตสาหกรรม และบริการ การแพทย์ เฉลี่ยต่อปี (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัวร้อยละ ๕

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๔. ประเด็น อุตสาหกรรมและ บริการแห่งอนาคต (ต่อ)	๓. อุตสาหกรรมและ บริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์	๑. อุตสาหกรรมและบริการ เทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และ ปัญญาประดิษฐ์ มีการ ขยายตัวเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของ อุตสาหกรรมและบริการ ดิจิทัล ข้อมูล และ ปัญญาประดิษฐ์ เฉลี่ยต่อปี (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัว ร้อยละ ๕
		๒. ความสามารถในการ พัฒนาด้านเศรษฐกิจ ดิจิทัล ของไทยดีขึ้น	อันดับของ Digital Evolution Index ของไทย	๑ ใน ๔๐
	๔. อุตสาหกรรม ต่อเนื่องจากการ พัฒนาระบบคมนาคม	๑. ประเทศไทยเป็น ศูนย์กลาง การซ่อมบำรุง อากาศยาน ในภูมิภาค โดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่	ส่วนแบ่งการตลาดของ จำนวน อากาศยานที่เข้าซ่อม ในภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก (เฉลี่ยร้อยละ)	๑
		๒. ประเทศไทยมีศักยภาพใน การผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน สูงขึ้น (Tier)	จำนวนผู้ประกอบการผลิต ชิ้นส่วนอากาศยานระดับ Tier ๒ Tier ๓ และ Tier ๔	Tier ๔
	๕. อุตสาหกรรมความ มั่นคงของประเทศ	๑. อุตสาหกรรมความมั่นคง ของประเทศ มีการ ขยายตัว เพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของ อุตสาหกรรมความมั่นคงของ ประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)	*อยู่ระหว่างการ ตรวจสอบ/จัดทำค่า เป้าหมาย
		๒. การส่งออกของ อุตสาหกรรมความมั่นคงของ ประเทศเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่า การส่งออกของอุตสาหกรรม ความมั่นคงของประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)	
	๖. การพัฒนาระบบ นิเวศอุตสาหกรรม และบริการแห่ง อนาคต	๑. แรงงานไทยมี ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	อันดับความสามารถด้าน ประสิทธิภาพแรงงาน	อันดับที่ ๖๐
		๒. ประเทศไทยมี ความสามารถในการแข่งขัน ด้านดิจิทัลในด้านความ พร้อมในอนาคตดีขึ้น	อันดับขีดความสามารถใน การแข่งขันด้านดิจิทัลในด้าน ความพร้อมในอนาคต	อันดับที่ ๔๕
๕. ประเด็น การท่องเที่ยว	๑. การท่องเที่ยวเชิง สร้างสรรค์และ วัฒนธรรม	๑. รายได้จากการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้ จากการท่องเที่ยวเชิง สร้างสรรค์ และวัฒนธรรม (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัว ร้อยละ ๑๐
		๒. เมืองและชุมชนที่มี ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เพิ่มขึ้น	จำนวนเมืองและชุมชนที่มี ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม	๕ เมือง
		๓. สินค้าท่องเที่ยวเชิง สร้างสรรค์ และวัฒนธรรม ได้รับการขึ้น ทะเบียน ทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของจำนวน สินค้าและบริการการ ท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์และ วัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้น ทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัว ร้อยละ ๕

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๕. ประเด็นการท่องเที่ยว (ต่อ)	๒. การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ	๑. รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัว ร้อยละ ๕
		๒. การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย	อันดับของไทยในการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติตามดัชนี International Congress and Convention Association (ICCA)	๑ ใน ๒๓
	๓. การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย	๑. รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัว ร้อยละ ๕
		๒. อันดับด้านรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย	อันดับด้านรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย โดย Global Wellness Institute ดีขึ้น	อันดับที่ ๑๒
		๓. สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น	อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕
	๔. การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ	๑. รายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ เพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัว ร้อยละ ๕
		๒. การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น	จำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทย	๒ ท่าเรือ
	๕. การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค	ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน	อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัว ร้อยละ ๕
	๖. การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว	๑. นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมาก	อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวโดย Travel & Tourism Competitiveness Index (TTCI)	๑ ใน ๗๐

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๕. ประเด็นการท่องเที่ยว (ต่อ)		๒. โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น	อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการคมนาคมทางบกและทางน้ำ โดย Travel & Tourism Competitiveness Index (TTCI)	๑ ใน ๕๐
		๓. การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น	อันดับขีดความสามารถด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติโดย Travel & Tourism Competitiveness Index (TTCI)	๑ ใน ๑๐๐
๖. ประเด็นพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	๑. การพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนา เพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ	๑. จำนวนเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่มีการพัฒนาศูนย์เศรษฐกิจ แหล่งที่อยู่อาศัย และพื้นที่เฉพาะ	๖ เมือง (กรุงเทพ และ ปริมณฑล เชียงใหม่ ขอนแก่น เมืองในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก สงขลา และภูเก็ต)
			๒. จำนวนเมืองขนาดกลางที่ได้รับ การพัฒนา	
			๓. จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองอัจฉริยะ	๕ เมือง (กรุงเทพ และ ปริมณฑล เชียงใหม่ ขอนแก่น สงขลา และภูเก็ต)
	๒. การพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมิโนเวศอย่างยั่งยืน	๑. เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมและได้มาตรฐาน	จำนวนเมืองคุณภาพสิ่งแวดล้อมภายในเมืองอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน	๕ เมือง (กรุงเทพและ ปริมณฑล เชียงใหม่ ขอนแก่น สงขลา และภูเก็ต)
		๒. ความยั่งยืนทางภูมิโนเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม	พื้นที่ที่มีการดำเนินการสงวนรักษา อนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรม และศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่น บนฐานธรรมชาติและฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนในพื้นที่	พื้นที่ที่มีการดำเนินการสงวน รักษา อนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรม และศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่น บนฐานธรรมชาติและฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนในพื้นที่

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๗. ประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล	๑. โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์	๑. ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง	สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)	น้อยกว่าร้อยละ ๑๒
		๒. ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น	ดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทย (อันดับ/คะแนน)	๒๕ ลำดับแรก หรือคะแนนไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐
		๓. การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น	สัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)	ร้อยละ ๔
		๔. การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองเพิ่มขึ้น	สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)	กรุงเทพฯ และปริมณฑล ไม่น้อยกว่า ๓๐ เมืองหลักในภูมิภาคไม่น้อยกว่า ๕
		๕. ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง	อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน (คนต่อประชากร ๑ แสนคน)	๑๒ คนต่อประชากร ๑ แสนคน
	๒. โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน	๑. การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง	สัดส่วนของการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่เกินร้อยละ ๖๐
		๒. การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น	สัดส่วนของการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศ ในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละของพลังงานขั้นสุดท้าย)	ร้อยละ ๑๕ - ๑๘
		๓. ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น	ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงาน (พินตันเทียบเท่า น้ำมันดิบ/พินล้านบาท)	๗.๔๐ พินตันเทียบเท่า น้ำมันดิบ/พินล้านบาท
		๔. การปรับปรุงและพัฒนา ระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด	จำนวนแผนงาน และ/หรือ โครงการที่กำลังพัฒนา/โครงการนำร่อง/โครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าในแต่ละระยะ (แผนงาน/โครงการ)	พัฒนาและสาธิตนำร่องการใช้งานระบบสมาร์ตกริดอย่างน้อย ๘ แผนงาน/โครงการ

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๗. ประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล (ต่อ)	๓. โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล	ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น	อัตราส่วนของครัวเรือนที่ใช้อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ)	ร้อยละ ๗๐
๘. ประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	๑. การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ	๑. การขยายตัวของวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทยเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้น (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัวร้อยละ ๑๐
		๒. ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลขึ้น	อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล	อันดับที่ ๑ ใน ๓๖
	๒. การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน	๑. สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ (ร้อยละ)	ขยายตัวร้อยละ ๑๐
		๒. มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น	อัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มต้น และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ร้อยละ)	ขยายตัวร้อยละ ๑๐
	๓. การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด	๑. มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศเพิ่มขึ้น	การขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	เพิ่มขึ้น ๑ เท่า
		๒. ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น	อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศโดย IMD	อันดับที่ ๑ ใน ๕
		๓. การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมเพิ่มขึ้น	สัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศ (ร้อยละ)	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๕
	๔. การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น	อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย	อันดับที่ ๑๕
๙. เขตเศรษฐกิจพิเศษ	๑. การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	๑. การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ร้อยละต่อปี)	ขยายตัวร้อยละ ๖.๓
		๒. การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ล้านบาท)	๕๐๐,๐๐๐ ล้านบาท

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๙. เขตเศรษฐกิจพิเศษ (ต่อ)	๒. การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้	๑. การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ (ร้อยละต่อปี)	อย่างน้อยร้อยละ ๕
		๒. การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้เพิ่มขึ้น	มูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ (ล้านบาท)	๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท
		๓. เมืองในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่มากขึ้น	จำนวนเมืองในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่	๒ เมือง (ระนองและชุมพร)
	๓. การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน	๑. การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (ร้อยละต่อปี)	ขยายตัวร้อยละ ๓.๐
		๒. การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น	มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (ล้านบาท)	๑๐,๐๐๐ ล้านบาท
		๓. เมืองในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่มากขึ้น	จำนวนเมืองในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่ (จำนวนเมือง)	๑ เมือง (สงขลา)
๑๐. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	๑. การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะ และการเป็นพลเมืองที่ดี	คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น	ประชากรอายุ ๑๓ ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรม จริยธรรมเพิ่มขึ้น (ร้อยละต่อปี)	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕
	๒. การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ	ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น	จำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม (จำนวน)	๕๐ บริษัท
	๓. การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม	สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ปลอดภัย และสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น	ระดับความสำเร็จของการสร้างการรับรู้ ความตระหนัก และการใช้สื่ออย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ของประชาชน กลุ่มเป้าหมาย (เฉลี่ยร้อยละ)	ร้อยละ ๗๐

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๑๑. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	๑. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์	ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็งและมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น	ดัชนีครอบครัวอบอุ่น	ร้อยละ ๗๕
	๒. การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย	เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น	ดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัย	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
	๓. การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น	วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหาปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น	คะแนนความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะ (Skill) ของ World Economic Forum (WEF)	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐
	๔. การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน	๑. แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูงตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพสามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น	ผลิตภาพแรงงาน (ร้อยละต่อปี)	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒.๕
		๒. มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำวิทยาสาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น	สัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐
	๕. การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น	ร้อยละผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ มีงานทำ และรายได้เหมาะสม	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๑๒. การพัฒนาการเรียนรู้	๑. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑	คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น	๑. สัดส่วนครูผ่านการทดสอบสมรรถนะรายสาขาในระดับสูงตามมาตรฐานนานาชาติ	ร้อยละ ๕๐
			๒. อัตราความแตกต่างของคะแนน PISA ในแต่ละกลุ่มโรงเรียนลดลง	ลดลงร้อยละ ๒๐
			๓. อัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ร้อยละ ๘๐
	๒. การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย	ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น	๑. สัดส่วนสถานศึกษาที่สามารถจัดการเรียนการสอนที่สร้างสมดุลทุกด้าน และมีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญารายบุคคล	ร้อยละ ๑๐
			๒. สัดส่วนเด็กและเยาวชนที่ได้รับการส่งต่อและพัฒนาตามศักยภาพ/พหุปัญญา	ร้อยละ ๑๐
๑๓. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	๑. การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ	ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น	อัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากร	ร้อยละ ๕๐
	๒. การใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี	จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น	อัตราการนอนโรงพยาบาลโดยไม่จำเป็น ด้วยภาวะที่ควรควบคุมด้วยบริการผู้ป่วยนอก (ambulatory care sensitive conditions : ACSC) ลดลง	ไม่เกินร้อยละ ๑๐๐
	๓. การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี	มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น	การจัดอันดับประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพ	อันดับที่ ๑ ใน ๒๕
	๔. การกระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ	การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง	ดัชนีความก้าวหน้าของการพัฒนาคนด้านสุขภาพ	ทุกจังหวัดไม่ต่ำกว่า ๐.๖๗

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๑๓. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (ต่อ)	๕. การพัฒนาและสร้างระบบรับมือและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ	ประชาชนมีความรอบรู้ สุขภาพ เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น	สัดส่วนประชาชนที่มีความรู้ สุขภาพเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (ร้อยละของประชากรทั้งหมด)	เพิ่มเป็นร้อยละ ๕
๑๔. ศักยภาพการกีฬา	๑. การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ	คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น	ประชาชนทุกภาคส่วนของประชากรทั้งหมดออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ	ร้อยละ ๔๐
	๒. การส่งเสริมการกีฬา เพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ	นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ	อันดับการแข่งขันกีฬาในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทย	อันดับ ๗ ในระดับเอเชีย
	๓. การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น	บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น	บุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี
๑๕. พลังทางสังคม	๑. การเสริมสร้างทุนทางสังคม	ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง	ดัชนีชี้วัดทุนทางสังคม (เฉลี่ยร้อยละ)	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐
	๒. การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก	๑. ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนวัยสูงอายุเพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น	สัดส่วนประชากรอายุ ๒๕ - ๕๙ ปี ที่มีการเตรียมการเพื่อวัยสูงอายุทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และ สภาพแวดล้อม เทียบกับจำนวนประชากร อายุ ๒๕ - ๕๙ ปี ทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)	ร้อยละ ๖๐
		๒. ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	สัดส่วนผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความยากจนหลายมิติ ลดลง (เฉลี่ยร้อยละ)	ลดลงร้อยละ ๑

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๑๖. เศรษฐกิจฐานราก	๑. การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ	ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น	อัตราการเติบโตของรายได้ของกลุ่มประชากรร้อยละ ๔๐ ที่มีรายได้ต่ำสุด (เฉลี่ยร้อยละ)	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปี
	๒. การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก	๑. ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานราก มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ๒. กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุด ร้อยละ ๔๐ มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	อัตราการเติบโตของมูลค่าเศรษฐกิจ ฐานรากของมูลค่าสินค้า OTOP (เฉลี่ยร้อยละ) สัดส่วนภาระหนี้ต่อรายได้ (debt service ratio) (ร้อยละ)	อย่างน้อยร้อยละ ๓๐ ของปีฐาน ร้อยละ ๕๕
	๑. การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ	คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น	สัดส่วนประชากรกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองทางสังคมอย่างน้อย ๙ กรณี ได้แก่ (๑) เจ็บป่วย (๒) คลอดบุตร (๓) ตาย (๔) ทุพพลภาพ/พิการ (๕) เงินช่วยเหลือครอบครัวหรือบุตร (๖) ชราภาพ (๗) ว่างาน (๘) ผู้อยู่ในอุปการะ และ (๙) การบาดเจ็บจากการทำงาน	ร้อยละ ๘๐
๑๗. ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	๒. มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม	ระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น	ดัชนีความยากจนแบบหลากหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ	ลดลงร้อยละ ๑๐
	๑. การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว	๑. การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น ๒. พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น	ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (คะแนน) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภท ได้แก่ พื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์พื้นที่สีเขียวในเมืองและชนบท รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ (ร้อยละของพื้นที่ทั้งประเทศ)	๕๐ คะแนน - สัดส่วนพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ ร้อยละ ๓๒ - พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๑๐ - พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท ร้อยละ ๒

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๑๘. การเติบโตอย่างยั่งยืน (ต่อ)	๒. การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล	ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น	ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (คะแนน)	๗๐ คะแนน
	๓. การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ	การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมในสาขาพลังงานและขนส่งสาขากระบวนการอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ และสาขาการจัดการของเสียลดลง (ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์)	การปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลงอย่างน้อย ร้อยละ ๑๒ จากกรณีปกติ
	๔. การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล	๑. คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดินและแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์	คุณภาพของน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดิน อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ (ร้อยละของพื้นที่เป้าหมายทั้งหมด)	ร้อยละ ๓๕ ของพื้นที่เป้าหมาย
		๒. คุณภาพอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือนอยู่ระดับมาตรฐานของประเทศไทย	คุณภาพอากาศ เสียง และ ความสั่นสะเทือนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทย (ร้อยละของพื้นที่เป้าหมายทั้งหมด)	ร้อยละ ๓๕ ของพื้นที่เป้าหมาย
		๓. การจัดการขยะมูลฝอยมูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตรายสารเคมีในภาคการเกษตรและการอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น	ดัชนีประสิทธิภาพการจัดการขยะ	๐.๗๔
	๕. การยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ	คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี	ดัชนีการตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ ๒๐
๑๙. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	๑. การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ	๑. ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุบ้กบรโภคเพิ่มขึ้นจากระดับ ๓ ให้เป็นระดับ ๔ (สูงสุดที่ระดับ ๕)	๑. ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุบ้กบรโภค (ระดับ)	ความมั่นคงด้านน้ำอุบ้กบรโภคอยู่ในระดับ ๓.๒๕
			๒. ความมั่นคงด้านน้ำ เพื่อสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับ ๒.๕	ความมั่นคงด้านน้ำ เพื่อสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับ ๒.๕
		๒. ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น	ดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ (ระดับ)	การรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำอยู่ในระดับ ๓.๐
		๓. ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน ๖๔ คะแนน ให้เป็น ๘๐ คะแนน	ดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ (ระดับ)	ระดับธรรมาภิบาล ไม่น้อยกว่า ๗๐ คะแนน

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๑๙. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (ต่อ)	๒. การเพิ่มผลผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้ใช้อย่างประหยัด รู้คุณค่า และ สร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล	๑. ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคง ด้านน้ำในเขตเมือง (ระดับ)	ความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองอยู่ในระดับ ๑.๕
		๒. ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ (ระดับ)	ความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอยู่ในระดับ ๔.๒
		๓. ผลผลิตภาพจากการ ใช้น้ำเพิ่มขึ้น	ผลผลิตภาพจากการใช้น้ำ (บาท/ลูกบาศก์เมตร)	เพิ่ม ๓ เท่าจากค่าเฉลี่ยปัจจุบันปี พ.ศ. ๒๕๖๑
	๓. การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ	แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น	๑. สัดส่วนพื้นที่ลำคลองที่ได้รับการฟื้นฟู (ร้อยละของพื้นที่เป้าหมาย)	คลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร ความสำเร็จร้อยละ ๕๐
			๒. สัดส่วนพื้นที่ลำน้ำที่ได้รับการฟื้นฟู (ร้อยละของพื้นที่เป้าหมาย)	ลำน้ำสายหลักใน ๒๕ กลุ่มน้ำ ความสำเร็จร้อยละ ๒๐
			๓. สัดส่วนพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟู (ร้อยละของพื้นที่เป้าหมาย)	- พื้นที่ชุ่มน้ำ Ramsar Site ความสำเร็จร้อยละ ๙๐ - พื้นที่ชุ่มน้ำที่มี ความสำเร็จระดับชาติ ความสำเร็จร้อยละ ๙๐
			๔. สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขต กทม. ที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ (ร้อยละของพื้นที่เป้าหมาย)	ความสำเร็จร้อยละ ๕๐
๒๐. การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	๑. การพัฒนาบริการประชาชน	งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น	สัดส่วนความสำเร็จของกระบวนการที่ได้รับการปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัล	ร้อยละ ๑๐๐ (ทั้งหมด ๒,๑๘๐ กระบวนการ แบ่งเป็นกระบวนการในระบบอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจแบบครบวงจร ๓๐๐ กระบวนการ และ กระบวนการอื่น ๆ ๑,๘๘๐ กระบวนการ)
	๒. การบริหารจัดการการเงินการคลัง	หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ	ร้อยละของโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ต่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ	แผนงาน/โครงการ ภายใต้ ๑๕ ประเด็นเร่งด่วนของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๒๐. การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (ต่อ)	๓. การปรับสมดุลภาครัฐ	๑. เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม	ระดับความสำเร็จการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
		๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน	ค่าคะแนนการประเมิน ร้อยละของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลที่นำแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่นได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด (LQM)	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐
	๔. การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ	ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูง เทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว	๑. ระดับ Digital Government Maturity Model (Gartner)	ระดับ ๒
			๒. สัดส่วนของหน่วยงานที่บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างสูงตามเป้าหมาย	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๐
	๕. การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ	บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ	๑. ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐
			๒. สัดส่วนเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำผิดกฎหมายลดลง	ลดลง ร้อยละ ๒๐
๒๑. การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๑. การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๑. ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	๑. ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต	ร้อยละ ๕๐
			๒. ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ร้อยละ ๕๐
			๓. ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA	ร้อยละ ๘๐ (๘๕ คะแนนขึ้นไป)
		๒. คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง	๑. จำนวนคดีทุจริตในภาพรวม	ลดลงร้อยละ ๑๐
			๒. จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน - จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต)	ลดลงร้อยละ ๑๐
			- จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต	ลดลงร้อยละ ๑๐
			- จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	ลดลงร้อยละ ๒๕

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๒๑. การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ต่อ)	๒. การปราบปรามการทุจริต	การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ	๑. กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด	ไม่เกินร้อยละ ๒๕
			๒. จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ	ไม่เกินร้อยละ ๔ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง
๒๒. กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	๑. การพัฒนากฎหมาย	๑. กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง	๑. สัดส่วนของกฎหมายที่ได้รับการทบทวนแก้ไขปรับปรุงและ/หรือยกเลิกให้มีเนื้อหาที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ	ร้อยละ ๕๐ ของกฎหมายทั้งหมด
			๒. ร้อยละจำนวนคดี/เรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับการไม่รับความเป็นธรรมจากกฎหมาย	-
		๒. การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทั้งถึงไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นธรรม	๑. สัดส่วนการนำเทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลกลางของประเทศมาใช้ในการบังคับใช้กฎหมายต่อจำนวนกฎหมาย	ร้อยละ ๕๐ ของกฎหมาย
			๒. ระยะเวลาที่ลดลงในกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย	ทุกหน่วยงานของรัฐบังคับใช้กฎหมายได้รวดเร็วขึ้น ร้อยละ ๕๐
			๓. ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนในการบังคับใช้กฎหมาย	ร้อยละ ๗๕ ของประชาชนเชื่อมั่นในการบังคับใช้กฎหมาย
		๓. ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย	จำนวน/ระดับของมาตรการ/กลไกที่ประชาชนมีส่วนร่วมกันในการทบทวนความจำเป็นเหมาะสมและผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย	ร้อยละ ๕๐
			๑. อัตราส่วนที่เพิ่มขึ้นของจำนวนขั้นตอนในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อความโปร่งใส ความสะดวก และรวดเร็ว	ร้อยละ ๗๕ ของจำนวนขั้นตอนที่สำคัญ
			๒. ประเภทและระดับของมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม	ร้อยละ ๑๐๐ (มาตรการเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาสในกระบวนการยุติธรรม)

ตารางที่ ๓ : แสดงโครงสร้างโดยรวมของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย (ต่อ)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
๒๓. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	๑. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านเศรษฐกิจ	๑. ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ สร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน	อัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัย	เฉลี่ยร้อยละ ๕ ต่อปี
		๒. วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น	จำนวนวิสาหกิจที่มีนวัตกรรมที่มีสัดส่วนของรายได้จากผลิตภัณฑ์นวัตกรรมต่อรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้น ๑ เท่า จากปีฐาน
	๒. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสังคม	คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมเชิงสังคม	ดัชนีนวัตกรรมเชิงสังคม* (ร้อยละของผลสัมฤทธิ์ในการยกระดับคุณภาพทางสังคมจากผลการวิจัยฯ)	-*อยู่ระหว่างการตรวจสอบ/จัดทำตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย
	๓. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อม	การประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น	สัดส่วนสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ด้านเศรษฐกิจชีวภาพ ต่อสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทั้งหมด	จัดทำฐานข้อมูลและมีข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ด้านเศรษฐกิจฐานชีวภาพ
	๔. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านองค์ความรู้พื้นฐาน	ประเทศไทยมีขีดความสามารถของเทคโนโลยีฐานทั้ง ๔ ด้านทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย	อันดับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ นานาเทคโนโลยี และเทคโนโลยีดิจิทัล	อันดับ ๑ ใน ๒๐ ของประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย
	๕. ด้านปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนาวัตกรรม	๑. จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น	อัตราจำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาเพิ่มขึ้นประเทศ	ร้อยละ ๑๐
		๒. สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น	สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐ	๗๐:๓๐

๓. กลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐

จากผลสืบค้น ค้นคว้า ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ วิพากษ์ และสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นและสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้ขอรับการประเมินได้ตระหนักถึงทิศทางการจัดการศึกษาของไทยในอนาคตจากแนวโน้มสภาวการณ์การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลทั่วโลกเข้าไว้ด้วยกัน ข้อมูลและความรู้มากมายมหาศาลสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย และเทคโนโลยีถูกนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ แทนแรงงานมนุษย์ สังคมปัจจุบันจึงต้องการแรงงานที่มีความสามารถที่แตกต่างไปจากอดีต กล่าวคือ ต้องมีทักษะที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาวการณ์ปัจจุบันได้ อาทิ การปรับตัว การคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถจัดการกับงานและปัญหาได้ด้วยตนเอง โดยการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุนมนุษย์ การใช้และต่อยอดองค์ความรู้ การวิจัยและพัฒนาทั้งด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม การจัดการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนเพื่อเตรียมคนให้พร้อมรองรับกับสภาวการณ์ดังกล่าวเช่นกัน ทั้งการจัดระบบการเรียนรู้ที่ต้องเน้นการสร้างสังคมแห่งปัญญา เปลี่ยนการเรียนรู้แบบท่องจำ (Passive Learning) ไปสู่การเรียนรู้แบบเชิงลึก (Active Learning) และต่อยอดด้วยการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้เกิดนวัตกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเน้นการเรียนรู้เพื่อการมีอาชีพและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งอาจมีรูปแบบที่หลากหลายตามความแตกต่างและความพร้อมของแต่ละบุคคล วัฒนธรรมและบริบทของพื้นที่ รวมทั้งมีการปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสม การจัดการศึกษาในสถานการณ์ปัจจุบันต้องมุ่งสร้างบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถที่จะรับมือกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้น ระบบการศึกษาแบบเก่าที่มีแนวคิดว่าเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ คือ บัณฑิตที่มีความรู้ในเชิงเนื้อหาดีที่สุด เป็นผู้ที่สอบผลการทดสอบสูงที่สุด และระบบการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นเนื้อหาที่อยู่ในหลักสูตร ตำราเรียน มากกว่าการฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวัน จึงไม่สามารถสร้างบัณฑิตเพื่อรับมือกับสภาพสังคมปัจจุบันได้ แนวคิดในการจัดการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนตามทั้งโครงสร้างของหน่วยงานที่จัดการศึกษาให้ต้องปรับบทบาทจากการเป็นผู้จัดการศึกษา มาสู่การสนับสนุน ส่งเสริม กำกับ ติดตาม และควบคุมทิศทาง ในภาพรวม และเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น การจัดการเรียนการสอนต้องเน้นให้ผู้เรียนได้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา ได้ลงมือปฏิบัติมากกว่าการท่องจำจากตำรา อีกทั้งไม่เพียงเน้นพัฒนาทักษะทางวิชาการเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ เช่น ดนตรี ศิลปะ กีฬา รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กันไปด้วย ให้เป็นทั้ง “คนเก่งและคนดี” และคำนึงถึงความต้องการจำเป็นที่แตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อเพิ่มโอกาสในการศึกษาและเรียนรู้ และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้มากที่สุด ส่วนผู้ประกอบการวิชาชีพ ครูและอาจารย์ ซึ่งจะเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะและทักษะของผู้เรียน ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการบ่มเพาะผ่านทางกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาที่มีคุณภาพ ดังนั้นจากสภาวการณ์ข้างต้น การศึกษาจึงจำเป็นต้องวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีความรู้และสมรรถนะสูง ผ่านการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ลดสภาวการณ์ฟุ้งเฟ้อ และร่วมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการศึกษาจะต้องสามารถถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้ของการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมไปสู่เด็กและเยาวชน ให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง บริหารและจัดการหาทางป้องกันภัยธรรมชาติ และรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อคุณภาพชีวิตและสังคมที่ดีต่อไป ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ประเทศไทย

กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ซึ่งประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแต่ละยุทธศาสตร์มีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาเพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างบูรณาการบนพื้นฐานประชาธิปไตยและถ่ายทอดไปสู่แผนในระดับอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจ และพื้นที่ รวมถึงพื้นที่พิเศษต่าง ๆ อาทิ เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และเพื่อให้เกิดความชัดเจนและการเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้าน จึงได้มีการสรุปประเด็นสาระสำคัญเพื่อจัดทำรายละเอียดเป็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) จำนวน ๒๓ ประเด็น และประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒ ประกอบด้วย (๑) ความมั่นคง (๒) การต่างประเทศ (๓) การเกษตร (๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (๕) การท่องเที่ยว (๖) พื้นที่และเมืองนำอยู่อย่างเจริญ (๗) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ยุคใหม่ (๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (๑๔) ศักยภาพการกีฬา (๑๕) พลังทางสังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการประชาชนประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม โดยมี ๓๗ เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ และ ๑๔๐ เป้าหมายระดับแผนย่อย และตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ธ.ค. ๒๕๖๒ ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต โดยเฉพาะแผนย่อยที่ ๓ การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น กำหนดเป้าหมายไว้ ๑ เป้าหมาย คือ วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิดวิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต กำหนดเป้าหมายไว้ ๒ ประการ คือ เป้าหมายที่ ๑ คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต กำหนดตัวชี้วัดจำนวน ๒ ตัวชี้วัด ประกอบด้วย (๑) คะแนน PISA ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (คะแนนเฉลี่ย) และ (๒) อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา และเป้าหมายที่ ๒ คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น กำหนดตัวชี้วัดจำนวน ๑ ตัวชี้วัด คือ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในระดับสากลดีขึ้น (GTCI) (คะแนน)

ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาเป็นกลไกในการพัฒนาคนและพัฒนาชาติอย่างยั่งยืนต่อไป และการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติข้างต้น สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาและจัดทำ “กลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” ขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ “ส่วนราชการในสังกัดกระทรวง

ศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำกลไกดังกล่าวไปแปลงสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ และมีความเป็นเอกภาพในการพัฒนาคนทุกมิติและทุกช่วงวัย” ให้บรรลุเป้าหมายตามระยะเวลาที่กำหนด แต่การจัดทำกลไกการขับเคลื่อนดังกล่าว เป็นผลงานที่มีคุณภาพสูงมาก มีความยุ่งยาก ซับซ้อนมาก มีผลกระทบในวงกว้างไปจนถึงระดับนานาชาติ เนื่องจากทุกมิติของการพัฒนาประเทศในยุคโลกาภิวัตน์มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ ผู้ขอรับการประเมินพิจารณาว่า ในเบื้องต้นควรจะต้องมีการปรับแนวคิด และทักษะในการทำงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ของบุคลากรในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทุกตำแหน่งให้เป็น “นักยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ” จากนั้นจึงค่อยปรับบทบาทหน้าที่และวิธีการทำงานใหม่ เพื่อให้บุคลากรทุกตำแหน่งสามารถปฏิบัติงานในเชิงบูรณาการ และมีความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างนวัตกรรมการทำงานที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น ในการศึกษาและจัดทำ “กลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” ผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ พิจารณาระยะห่างระหว่างสถานการณ์กับค่าเป้าหมายที่กำหนดในแผนย่อย (Y๑) ที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) มีรายละเอียดดังนี้

๓.๑.๑ นวัตกรรมและบุคลากรของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เข้าสู่ระบบราชการ ๔.๐ ตามแผนปฏิรูปองค์กรของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จนถึงปัจจุบัน โดยการพลิกโฉมสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ (Transformation) ด้วยการปฏิรูปโครงสร้าง ระบบงาน วิธีการทำงานรูปแบบใหม่ และการพัฒนาผลงานของทุกตำแหน่งในแต่ละสายงาน ภายใต้ “โครงการปฏิรูปองค์กรด้านโครงสร้าง ของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ ภายใต้แผนปฏิรูปองค์กรของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑”

๓.๑.๒ นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการประสานงานนโยบายและยุทธศาสตร์ ระหว่างสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กับสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวน ๑๘ ภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จำนวน ๗๖ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร ตามแผนปฏิรูปองค์กรของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ รองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ ที่มุ่งเน้นให้ข้าราชการต้องปรับแนวคิดให้ทันสมัย เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง นำระบบดิจิทัลมาพัฒนาการทำงาน มีทักษะด้านดิจิทัลในการปฏิบัติงาน เพื่อก้าวสู่การพัฒนาประเทศไทยสู่ Thailand 4.0 ภายใต้ “โครงการพัฒนาระบบประสานงานนโยบายและยุทธศาสตร์ (BPSI : Bureau of Policy and Strategy Innovation)” และได้กำหนดระบบงานที่จะดำเนินการพัฒนาระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ จำนวน ๘ ระบบงาน ได้แก่ (๑) ระบบประสานงาน (๒) ระบบการลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม/อบรม (๓) ระบบจัดทำคำของบประมาณ (๔) ระบบจัดทำค่าเช่าบ้าน (๕) ระบบแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ (๖) ระบบงบลงทุนที่ดินและสิ่งก่อสร้าง (๗) ระบบบริหารงานวิจัยและนวัตกรรม และ (๘) ระบบติดตามรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ปัจจุบันได้ดำเนินการพัฒนาระบบและเปิดใช้งานเรียบร้อยแล้ว ซึ่งผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการดังนี้

แผนภาพที่ ๒๕ กรอบแนวคิดในการพัฒนาระบบประสานงานนโยบายและยุทธศาสตร์ (BPSI : Bureau of Policy and Strategy Innovation) “

(๑) วัตถุประสงค์ในการพัฒนาระบบประสานงานนโยบายและยุทธศาสตร์ (BPSI : Bureau of Policy and Strategy Innovation) ดังนี้

(๑.๑) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาการศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ของผู้บริหาร บุคลากร เจ้าหน้าที่ในสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ทุกภาคส่วนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๑.๒) เพื่อพัฒนาระบบประสานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (BPSI : Bureau of Policy and Strategy Innovation) ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ประเด็น ข้อ ๔.๑.๒ ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ มีระบบบริหารจัดการข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ สอดรับกับการนำระบบดิจิทัลมาพัฒนาการทำงานของบุคลากรภาครัฐที่ต้องมีทักษะด้านดิจิทัลในการปฏิบัติงานเพื่อก้าวสู่การพัฒนาประเทศไทยสู่ Thailand 4.0

(๑.๓) เพื่อการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และการติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ลดปริมาณการใช้กระดาษ ตามมาตรการประหยัดของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งจัดทำระบบจัดเก็บคลังข้อมูลแผนงาน

โครงการ อำนวยความสะดวกในการวิเคราะห์ประมวลผลค่าเช่าบ้าน ให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และมีความถูกต้อง ให้ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจ (MIS) ในการบริหารจัดการ และในการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีงบประมาณ

(๒) ผลดำเนินงานในการพัฒนาระบบประสานงานนโยบายและยุทธศาสตร์ (BPSI : Bureau of Policy and Strategy Innovation) ดังนี้

(๒.๑) ดำเนินการพัฒนาระบบประสานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (BPSI : Bureau of Policy and Strategy Innovation) และประกาศใช้งานระบบไปแล้ว ๖ ระบบได้แก่ ๑) ระบบประสานงาน ๒) ระบบการลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม/อบรม ๓) ระบบจัดทำคำขอของงบประมาณ ๔) ระบบจัดทำค่าเช่าบ้าน ๕) ระบบแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ๖) ระบบงบลงทุนที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

(๒.๒) ดำเนินการจัดอบรมให้กับ ผู้บริหาร และบุคลากร ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๘ ภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ๗๗ จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการใช้งานระบบประสานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (BPSI : Bureau of Policy and Strategy Innovation) จำนวน ๘ ครั้ง (ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒)

(๒.๓) มีระบบประสานงานทำให้การติดต่อสื่อสารและประสานงานระหว่างสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๘ ภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ๗๖ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกิดความสะดวก รวดเร็ว มีความถูกต้อง อีกทั้งประหยัดกระดาษ เป็นระบบที่สามารถสืบค้นเอกสาร หนังสือไฟล์แนบย้อนหลังได้ มีการแจ้งรายละเอียดการรับ-ส่งเอกสาร สามารถประสานเจ้าหน้าที่เจ้าของเรื่องได้โดยตรง มีรายงานการใช้งาน รายการรับ-ส่งหนังสือเอกสารที่เป็นระบบสามารถตรวจสอบได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ปัจจุบันมีผู้ใช้งานจำนวนไม่น้อยกว่า ๑,๓๐๐ คน

(๒.๔) ให้บริการการลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม/อบรม ทำให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๘ ภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ๗๖ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร มีระบบการลงทะเบียนออนไลน์ ที่สะดวก รวดเร็ว มีรายงานสรุปการลงทะเบียนรายบุคคล และสร้างแบบฟอร์มลงทะเบียนอัตโนมัติ ปัจจุบันมีหน่วยงานใช้งานแล้วไม่น้อยกว่า ๒๖๐ โครงการ

(๒.๕) ให้บริการระบบจัดทำคำขอของงบประมาณ และระบบงบลงทุนที่ ดินและสิ่ง ก่อสร้าง ทำให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๘ ภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ๗๖ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร มีระบบปฏิบัติการแบบออนไลน์ ที่สะดวก รวดเร็ว เพื่อทดแทนการทำงานรูปแบบเดิมที่ต้องนำส่งเป็นเอกสาร โดยระบบสามารถประมวลผล และสรุปรายงานการจัดทำคำขอคำของบประมาณได้โดยอัตโนมัติและเป็นไปอย่างถูกต้อง รวมทั้งจัดเก็บเป็นคลังข้อมูลสามารถสืบค้นย้อนหลังได้ ปัจจุบันมีการจัดทำคำขอของบประมาณแล้วไม่น้อยกว่า ๔๗๐ โครงการ

(๒.๖) ให้บริการระบบจัดทำค่าเช่าบ้าน ทำให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๘ ภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ๗๖ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร มีระบบปฏิบัติการแบบออนไลน์ ที่สะดวก รวดเร็ว เพื่อทดแทนการทำงานรูปแบบเดิมที่ต้องนำส่งเป็นเอกสาร โดยระบบสามารถประมวลผลค่าเช่าบ้าน และสรุปรายงานการจัดทำคำขอค่าเช่าบ้านได้โดยอัตโนมัติและเป็นไปอย่างถูกต้อง รวมทั้งจัดเก็บเป็นคลังข้อมูลสามารถสืบค้นย้อนหลังได้ ปัจจุบันมีการจัดทำคำขอของบประมาณค่าเช่าบ้านให้แก่บุคลากร จำนวน ๙๗ หน่วยงาน โดยจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวนทั้งสิ้น ๑๐๙,๕๙๔,๔๔๖ บาท และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวนทั้งสิ้น ๙๔,๒๒๓,๘๓๘ บาท

(๒.๗) ให้บริการระบบจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ทำให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๘ ภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ๗๖ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร มีระบบปฏิบัติการแบบออนไลน์ ที่สะดวก รวดเร็ว เพื่อทดแทนการทำงานรูปแบบเดิมที่ต้องนำส่งเป็นเอกสาร

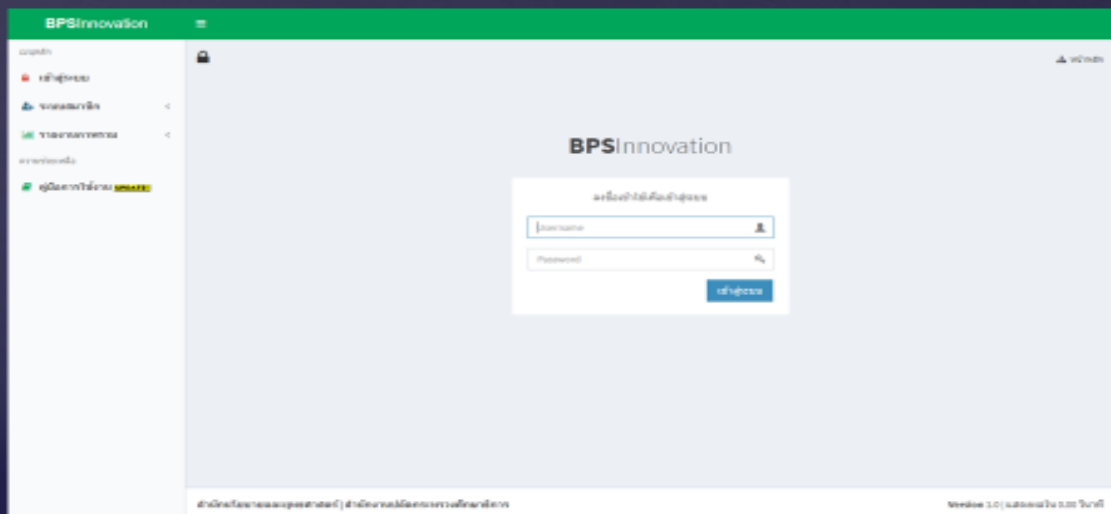
ระบบสามารถประมวลผล และสรุปรายงานแผนได้โดยอัตโนมัติ จึงเกิดความถูกต้อง และรวดเร็วในกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี รวมทั้งจัดเก็บเป็นคลังข้อมูลสามารถสืบค้นย้อนหลังได้ ปัจจุบันมีการนำเข้าข้อมูลไม่น้อยกว่า ๔๗๐ โครงการ

(๒.๘) นำระบบประสานงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (BPSI : Bureau of Policy and Strategy Innovation) ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของคำรับรองการปฏิบัติราชการในเรื่อง มาตรการประหยัดกระดาษ เนื่องจากหนังสือราชการและเอกสารอื่น ๆ ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการจัดส่งผ่านทางระบบ BPSI และยกเลิกการจัดส่งทางไปรษณีย์ จึงส่งผลให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการผ่านการประเมินตัวชี้วัดนี้

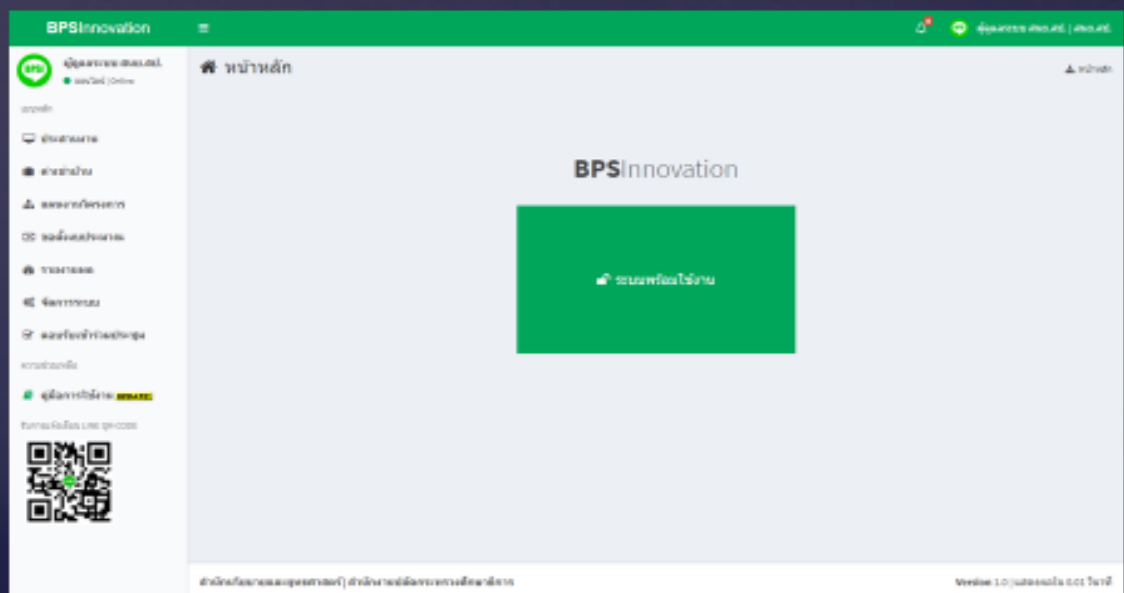
แผนภาพที่ ๒๖ ระบบประสานงานนโยบายและยุทธศาสตร์ (BPSI : Bureau of Policy and Strategy Innovation)

การพัฒนาระบบประสานนโยบายและยุทธศาสตร์
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
(BPSI : Bureau of Policy and Strategy Innovation)

การพัฒนาระบบประสานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
(BPSI : Bureau of Policy and Strategy Innovation)

(๓) ประโยชน์ที่ได้รับในการพัฒนาระบบประสานงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (BPSI : Bureau of Policy and Strategy Innovation) ดังนี้

(๓.๑) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๘ ภาค จังหวัดศึกษาธิการ ๗๖ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร นำเทคโนโลยีดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ มีระบบการบริหารจัดการข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ พร้อมทั้งสามารถติดต่อ สื่อสาร ประสานงานได้อย่างถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว ประหยัดทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร และงบประมาณได้เป็นอย่างมาก

(๓.๒) ผู้บริหารสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๘ ภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ๗๖ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร สามารถติดตาม ตรวจสอบ และใช้ข้อมูลสารสนเทศระบบ BPSI ในการตัดสินใจการบริหารจัดการ ทั้งด้านการสั่งการ ประชาสัมพันธ์ การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว ผ่านระบบประสานงาน การจัดทำแผนงานโครงการ การจัดทำคำของบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ ค่าเช่าบ้าน ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลการสนับสนุนทรัพยากรจากหน่วยงานภายนอก ข้อมูลการใช้งบประมาณในการจัดประชุม คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) และคณะอนุกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (อกศจ.) คณะต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลการติดตามรายงานผลการปฏิบัติราชการประจำปี

(๓.๓) บุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๘ ภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ๗๖ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร สามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศระบบ BPSI ในการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานด้านการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การประชาสัมพันธ์ การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว ผ่านระบบประสานงาน จัดทำแผนงานโครงการ จัดทำคำของบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ ค่าเช่าบ้าน จัดทำข้อมูลบุคลากร ข้อมูลการสนับสนุนทรัพยากรจากหน่วยงานภายนอก ข้อมูลการใช้งบประมาณในการจัดประชุมคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) และคณะอนุกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (อกศจ.) คณะต่าง ๆ จัดทำข้อมูลการติดตามรายงานผลการปฏิบัติราชการประจำปี ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ประหยัดกระดาษ และงบประมาณ รวมทั้งจัดทำเป็นระบบ สามารถสืบค้นฐานข้อมูลย้อนหลังได้ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และใช้ในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานของตนเองและหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓.๔) ระบบประสานงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (BPSI : Bureau of Policy and Strategy Innovation) สามารถเป็นแบบอย่างให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้และพัฒนางานต่อยอดได้

๓.๑.๓ ผลักดันให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการศึกษาในภูมิภาค หลักสูตร “การเสริมสร้างศักยภาพของนักวิเคราะห์นโยบายและแผน” จำนวน ๒ รุ่น ๆ ละ ๑๒๐ – ๑๕๐ คน ระยะเวลาในการพัฒนา รุ่นที่ ๑ วันที่ ๒๒-๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ และรุ่นที่ ๒ วันที่ ๒ - ๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งสร้างบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านวิเคราะห์นโยบายและแผนแบบยุคใหม่ ภายใต้หลักการคิดเชิงออกแบบ “Design Thinking” ซึ่งเป็นกระบวนการคิดที่ใช้การทำความเข้าใจในปัญหาต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง โดยเอาผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง และนำเอาความคิดสร้างสรรค์และมุมมองจากคนหลาย ๆ สาย มาสร้างไอเดียแนวทางการแก้ไข และนำแนวทางต่าง ๆ ไปทดสอบและพัฒนาเพื่อให้ได้แนวทางหรือนวัตกรรมที่ตอบโจทย์กับผู้ใช้และสถานการณ์นั้น ๆ และฝึกปฏิบัติการ “สร้างนวัตกรรมเชิงนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการพัฒนาภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัดแบบบูรณาการให้ปัง” ผ่าน “ห้องทดลองเกี่ยวกับนโยบาย” (Policy Lab) โดยมีสถาบันพัฒนา ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ส่วนผู้ขอรับการประเมินเป็นทั้งผู้ร่วมสร้างหลักสูตร และเป็นวิทยากรบรรยายหัวข้อ “ทักษะและคุณลักษณะพิเศษที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของนักวิเคราะห์นโยบายและแผนในการสร้างนโยบายและยุทธศาสตร์” ตามรายละเอียดในแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ ๒๗ ตารางการพัฒนาศักยภาพของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการศึกษา
ในภูมิภาค หลักสูตร “การเสริมสร้างศักยภาพของนักวิเคราะห์นโยบายและแผน”

ตารางการพัฒนาศักยภาพของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาค หลักสูตรการเสริมสร้างศักยภาพของนักวิเคราะห์นโยบายและแผน วันที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๕ กรกฎาคม และ วันที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๕ - ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุม B๕๒๐๑ อาคารเฉลิมพระเกียรติ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

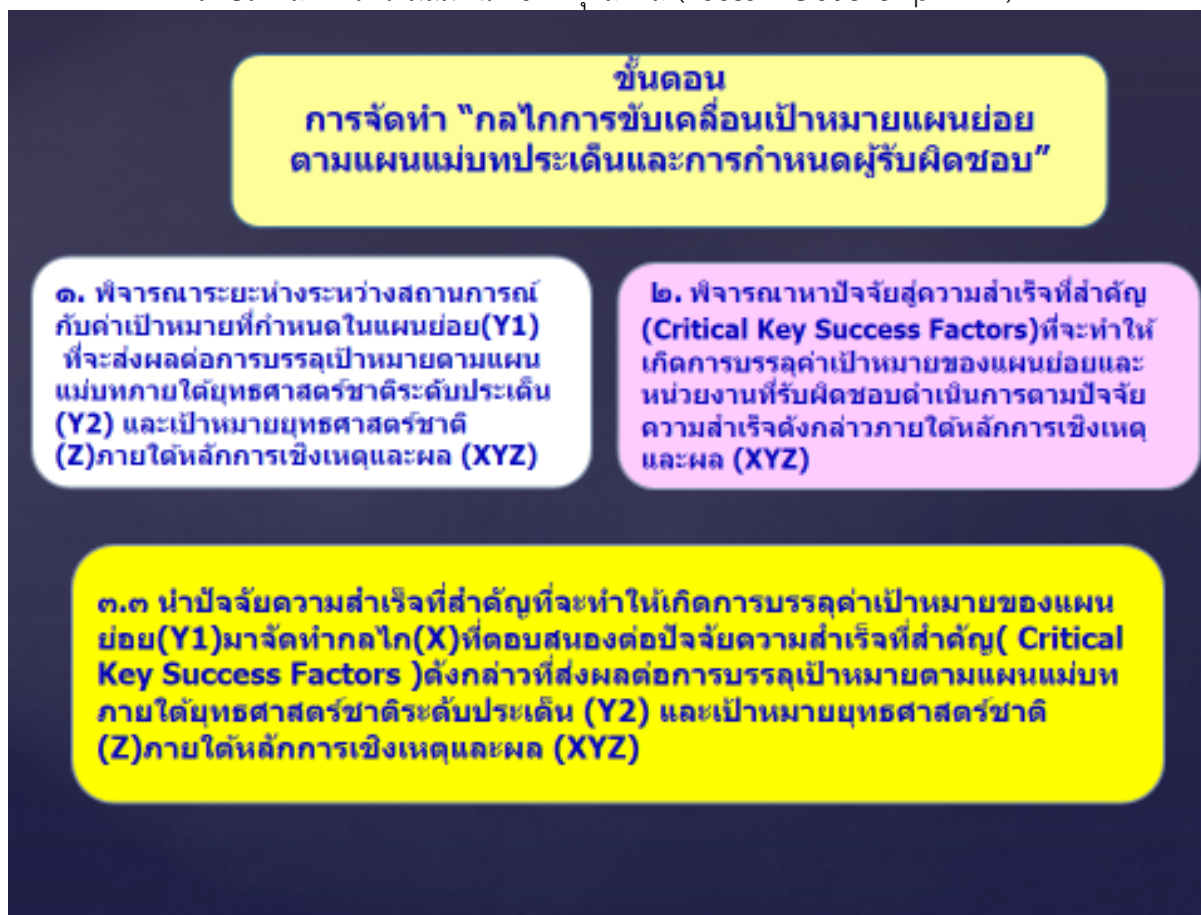
เวลา วันที่	๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.			๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	๑๗.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.	๑๘.๐๐ - ๒๐.๐๐ น.
๕ ส.ค. ๒๕๖๒	๐๘.๐๐ - ๐๘.๕๕ น.	๐๘.๕๕ - ๐๙.๐๐ น.	๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. หลักการและเทคนิคการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ (นางจันทวรรณ หรรษาภิรมย์โชค)	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ทักษะและคุณลักษณะพิเศษที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของนักวิเคราะห์นโยบายและแผนในการสร้างนโยบายและยุทธศาสตร์ (นางจันทวรรณ หรรษาภิรมย์โชค นางสาวนิตยา ทานไทย)	พักรับประทานอาหารเย็น	
๖ ส.ค. ๒๕๖๒	ทักษะและคุณลักษณะพิเศษที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของนักวิเคราะห์นโยบายและแผนในการสร้างนโยบายและยุทธศาสตร์ (ต่อ) (นางจันทวรรณ หรรษาภิรมย์โชค)				สร้างนวัตกรรมเชิงนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนาภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัดแบบบูรณาการ โดยผ่านห้องทดลองเกี่ยวกับนโยบาย (Policy Lab) (นางจันทวรรณ หรรษาภิรมย์โชค)		
๗ ส.ค. ๒๕๖๒	สร้างนวัตกรรมเชิงนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนาภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัดแบบบูรณาการ โดยผ่านห้องทดลองเกี่ยวกับนโยบาย (Policy Lab) (ต่อ) (นางจันทวรรณ หรรษาภิรมย์โชค)				หลักการและเทคนิคการแปลงนโยบาย ยุทธศาสตร์ บทบาทการพัฒนาภาคต่าง ๆ และแผนพัฒนาการศึกษาภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัดแบบบูรณาการสู่การปฏิบัติ (นางจันทวรรณ หรรษาภิรมย์โชค)		สถาปัตยกรรมองค์กร (Enterprise Architecture) ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และการพัฒนาที่ยั่งยืน (นางจันทวรรณ หรรษาภิรมย์โชค นายณัฏฐ์ ธนปิตร์ธมจารี)
๘ ส.ค. ๒๕๖๒	หลักการและเทคนิคการแปลงนโยบาย ยุทธศาสตร์ บทบาทการพัฒนาภาคต่าง ๆ และแผนพัฒนาการศึกษาภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัดแบบบูรณาการสู่การปฏิบัติ (นางจันทวรรณ หรรษาภิรมย์โชค)						

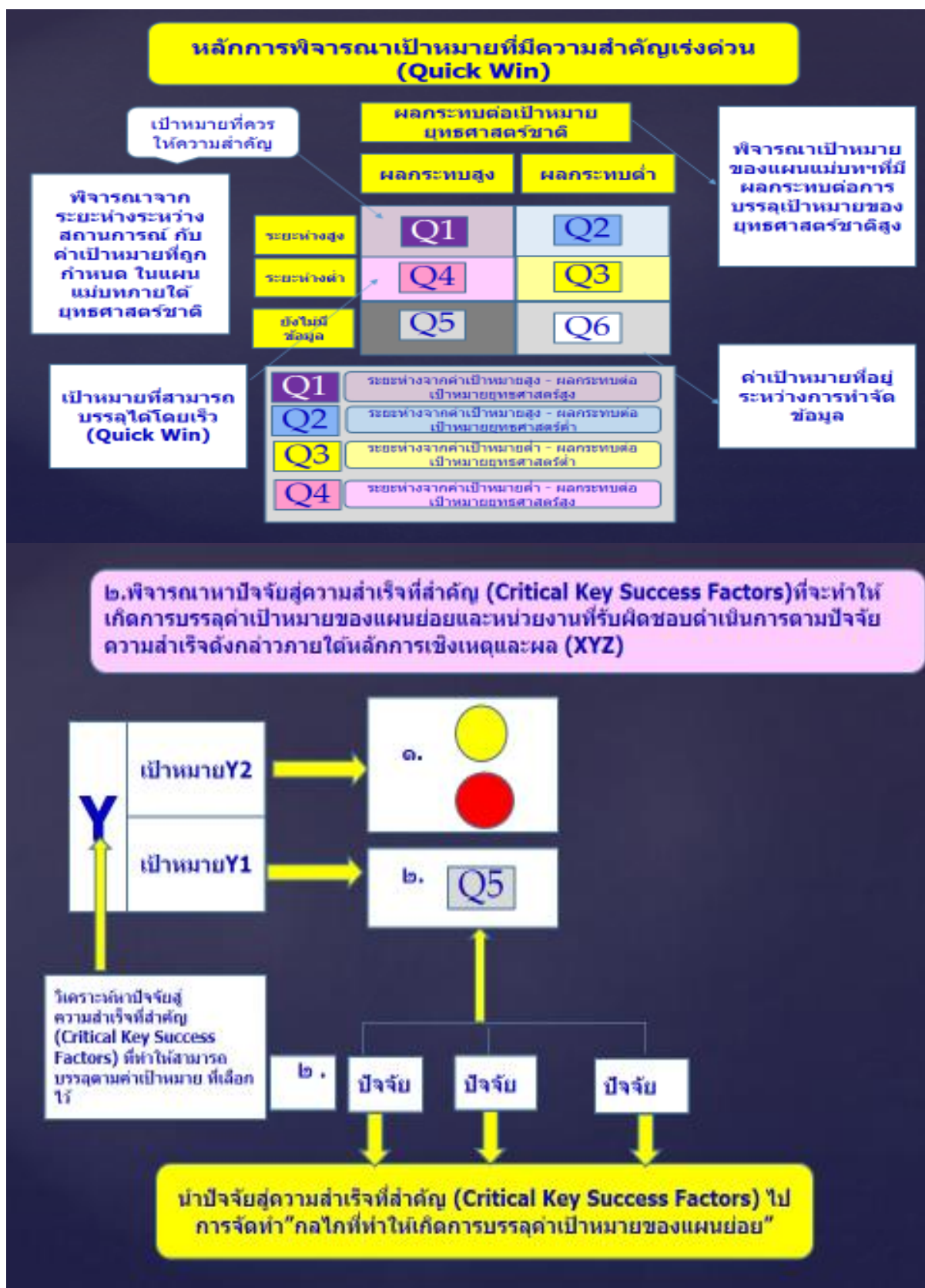
หมายเหตุ - พักรับประทานอาหารว่าง เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๐ น. และ เวลา ๑๔.๓๐ - ๑๔.๔๐ น.

๓.๑.๔ ผลักดันให้มีเครือข่าย “ชมรมนักยุทธศาสตร์การศึกษา” โดยมีสมาชิกประกอบด้วยผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน และบุคลากรภายในกลุ่ม ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จำนวน ๗๖ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร ตลอดจนผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา และบุคลากรภายในกลุ่มของสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวน ๑๘ ภาค โดยมีผู้ขอรับการประเมินในฐานะผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และผู้อำนวยการกลุ่ม ของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ร่วมเป็นที่ปรึกษา และมีการเลือกคณะกรรมการชมรมฯ ดำเนินงานแบบจิตอาสาเพื่อให้ความดูแล ช่วยเหลือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิก โดยเน้นการพัฒนาด้านองค์ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ เพื่อร่วมกันสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนทั้งระดับกระทรวง กรม ภาค และจังหวัด ในการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในเชิงพื้นที่ได้ทันทั่วถึงและรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งจัดให้มีทรัพยากรเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน และปรับวิธีการทำงานแบบร่วมมือและบูรณาการในปฏิบัติหน้าที่ตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศกับทุกภาคส่วนทั้งระดับกระทรวง กรม ภาค และจังหวัด

๓.๑.๕. ออกแบบแนวคิดและขั้นตอนการศึกษาและจัดทำ “กลไกการขับเคลื่อนค่าเป้าหมายของแผนย่อยตามแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) ตามแนวทางของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปรากฏรายละเอียดดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒๘ แนวคิดและขั้นตอนการศึกษาและจัดทำ “กลไกการขับเคลื่อนค่าเป้าหมายของแผนย่อยตามแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)”

และศึกษาวิเคราะห์เบื้องต้นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ (Critical Key Success Factors) ตามคู่มือคำอธิบายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ : การจัดทำชุดโครงการและค่าของงบประมาณ เพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ ประกอบด้วย

(๑.๑) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน เป้าหมายระดับแผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็น ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

(๑.๒) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็น และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ ประกอบด้วย ๒ แผนย่อย ได้แก่ แผนย่อย “การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑” และแผนย่อย “การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย”

(๑.๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

(๑.๔) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

(๑.๕) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานดำเนินงานหลัก ตามแผนงานโครงการสำคัญในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

(๑.๖) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕)

(๑.๗) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ ตามคำแถลงนโยบายของ คณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

(๑.๘) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแนวทางการพัฒนาระบบราชการ ๔.๐

๓.๒ พิจารณปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ (Critical Key Success Factors; CKSF) ที่จะทำ ให้บรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย (Y๑) และหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการตามปัจจัยความสำเร็จ ดังกล่าวภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) ประกอบด้วย

๓.๒.๑ CKSF ที่จะทำให้อบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย “การพัฒนาช่วงวัยเรียน และวัยรุ่น” พร้อมทั้งส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็น ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต และเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาค ทางสังคม

๓.๒.๒ CKSF ที่จะทำให้อบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย “การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑” และ “การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ ที่หลากหลาย” พร้อมทั้งส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็น

การพัฒนาการเรียนรู้ และเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๓.๒.๓ จัดทำข้อเสนอกลไก (X) ที่ตอบสนองต่อ CKSF ที่จะทำให้บรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย (Y๑) และหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการตามปัจจัยความสำเร็จดังกล่าวภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) จำแนกเป็น ๓ ชนิด ได้แก่

(๑) Big Rock หมายถึง กลไก (X) ที่จะก่อให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายและเป็น “หัวใจ” ในการขับเคลื่อนทิศทางและนโยบายที่สำคัญและเร่งด่วนตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ทำให้บรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย (Y๑) พร้อมทั้งส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) อย่างเป็นรูปธรรมตามเวลาที่กำหนด

(๒) หมายถึง กลไก (X) ที่จะสามารถทำให้บรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย (Y๑) พร้อมทั้งส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) อย่างเป็นรูปธรรมตามเวลาที่กำหนด

(๓) Quick Win หมายถึง กลไก (X) ที่จะสามารถทำให้บรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย (Y๑) อย่างเร่งด่วนและทันที่กับปัญหาหรือประเด็นบางเรื่องเป็นพิเศษ พร้อมทั้งส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z)

๓.๑.๗ ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ

(๑) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็นศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต จำแนกตามแนวทางการพัฒนา ดังนี้

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
๑) จัดให้มีการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒) จัดให้มีการพัฒนาทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ ๓) จัดให้มีการพัฒนาทักษะในการวางแผนชีวิต และวางแผนการเงิน ตลอดจนทักษะที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน ๔) จัดให้มีพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ การบ่มเพาะการเป็นนักคิด นักนวัตกรรม และการเป็นผู้ประกอบการใหม่ รวมทั้งทักษะชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมและทำงานภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม	(๑) พัฒนาทักษะการสอนในการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามความถนัดของผู้เรียนทั้งระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยการพัฒนาทักษะการสอน ประกอบด้วย (๑.๑) การทำแผนการเรียนการสอนที่จัดโอกาสในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน (๑.๒) การออกแบบการเรียนการสอน (๑.๓) การจัดการเรียนการสอน (๑.๔) การใช้วิธีสอน (๑.๕) เทคนิคการสอน (๑.๖) รูปแบบการเรียนการสอน (๑.๗) ระบบการสอน (๑.๘) สื่อการสอน และ (๑.๙) การประเมินผลการเรียนการสอน อาทิ การจัดการศึกษาสายสามัญ (๑) จัดหลักสูตรวิทยาการสร้างทักษะและสมรรถนะการทำงานในอุตสาหกรรมเป้าหมายและในสาขาอื่นที่สำคัญตามความต้องการ (๒) ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning เช่น STEM BBL เน้นความสำเร็จวัดจากการบรรลุผลสัมฤทธิ์ และจบแล้วต้องมีการทำ (๓) ใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น (๔) ใช้วิธีการสอนแบบสาธิต อภิปราย ใช้สถานการณ์จำลอง เป็นต้น

(๑) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็นศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตฯ (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
	การจัดการศึกษาสายอาชีพ (๑) มุ่งเน้นสมรรถนะเพื่อรองรับอุตสาหกรรม ๕ กลุ่มหลัก และทำงานได้จริง (๒) จัดหลักสูตรเน้น Competency Based Learning และการเทียบเคียงคุณวุฒิและวิชาชีพ (๓) จัดให้มีการสอนแบบทวิศึกษา (๔) จัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปฏิบัติที่เน้นการวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เน้นการทำโครงการความสำเร็จวัดจากการบรรลุผลสัมฤทธิ์ และจบแล้วต้องมียานทำ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ คิดค้น และการจดลิขสิทธิ์ทางปัญญา เพื่อนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและการเป็นผู้ประกอบการ การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (๑) จัดหลักสูตรยกระดับทักษะของแรงงานให้ตรงตามอุตสาหกรรมเป้าหมายและตลาดแรงงาน ยกระดับทักษะเทียบเคียงเทียบระดับกับกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ (๒) ร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพฝีมือแรงงานตามโครงการสานพลังประชารัฐ และ (๓) จัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปฏิบัติที่เน้นการวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เน้นการทำโครงการ ความสำเร็จวัดจากการบรรลุผลสัมฤทธิ์ จบแล้วต้องมียานทำ

(๑) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็นศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตฯ (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
	การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา (๑) ส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาให้มีศักยภาพในด้านต่าง ๆ ตามโมเดลประเทศไทย ๔.๐ และผลิตบัณฑิตตรงกับสาขาความต้องการ (๒) จัดหลักสูตรสหวิทยาการ (๓) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา (๔) พัฒนาครูและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ (๕) ตั้งศูนย์ความเป็นเลิศ ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจที่เน้นการแบ่งปัน การสร้างสรรค์งานร่วมกัน รางวัลจากการทำงานร่วมกัน (๖) จัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปฏิบัติที่เน้นการวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เน้นการทำโครงการความสำเร็จวัดจากการบรรลุผลสัมฤทธิ์ และจบแล้วต้องมีการทำ
๕) ส่งเสริมและสนับสนุนระบบบริการสุขภาพและอนามัยที่เชื่อมต่อกันระหว่างระบบสาธารณสุขกับโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาว์ปัญญาและความฉลาด ทางอารมณ์ ตลอดจนภูมิคุ้มกันด้านต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของกลุ่มวัยเรียน/วัยรุ่น	(๑) จัดให้การบูรณาการเกี่ยวกับระบบบริการสุขภาพและอนามัยในโรงเรียนหรือสถานศึกษาของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาว์ปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ ตลอดจนภูมิคุ้มกันด้านต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของกลุ่มนักเรียน นักศึกษา (๒) สนับสนุนทรัพยากรเกี่ยวกับระบบบริการสุขภาพและอนามัยในโรงเรียนหรือสถานศึกษาของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาว์ปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ ตลอดจนภูมิคุ้มกันด้านต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของกลุ่มนักเรียน นักศึกษา

(๒) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็น และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ ประกอบด้วย ๒ แผนย่อย ได้แก่ แผนย่อย “การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑” และแผนย่อย “การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย” จำแนกตามแนวทางการพัฒนาของแผนย่อย ดังนี้

(๒.๑) แผนย่อย “การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑”

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๑) ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ ๒๑	(๑) พัฒนาระบบการเรียนรู้ในทุกระดับตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาภายใต้ฐานความรู้และระบบคิดแบบสหวิทยาการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ (๒) มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะให้ได้มาตรฐานกับหลักสูตรในระบบการศึกษาขั้นนำที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เปิดเผยมต่อสาธารณะเกี่ยวกับการนิเทศ การติดตามประเมินผล และการปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะ (๓) พัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และการฝึกงานในสถานประกอบการ (๔) พัฒนาการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเน้นการเรียนรู้ที่ผูกกับงาน เพื่อวางรากฐานให้มีสถาบันอุดมศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของประเทศได้ในหลากหลายมิติ ทั้งในด้านการผลิตกำลังคนที่มีสมรรถนะและทักษะในสาขาที่เป็นที่ต้องการของตลาด (๕) พัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีศักยภาพในการสร้างธุรกิจใหม่ที่มีการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และสามารถไปสู่ตลาดต่างประเทศได้ (๖) จัดให้มีนักวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพสามารถส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคม

(๒) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็น
หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็น และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อย
ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ฯ (ต่อ)

(๒.๑) แผนย่อย “การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่
๒๑” (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๑) ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับ ศตวรรษที่ ๒๑ (ต่อ)	(๗) พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้น การลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ทบทวน ไตร่ตรอง โดยเน้นการเรียนการสอนที่เสริมสร้าง ทักษะชีวิต และสามารถนำมาใช้ต่อยอดในการ ประกอบอาชีพได้จริง (๘) พัฒนาระบบการเรียนรู้ของผู้เรียนทุก ระดับการศึกษา รวมถึงจัดกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อ พัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มีการผสมผสาน เทคโนโลยีเข้ากับเนื้อหาและวิธีการสอน โดยใช้ เทคโนโลยีสนับสนุนทฤษฎีการเรียนรู้แบบใหม่ในการ พัฒนาเนื้อหาและทักษะแบบใหม่ เทคโนโลยีเพื่อ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ควรมีคุณลักษณะที่มี ชีวิต มีพลวัต มีปฏิสัมพันธ์ การเชื่อมต่อและมีส่วน ร่วม (๙) พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถ กำกับการเรียนรู้ของตนได้ เพื่อให้สามารถนำองค์ ความรู้ไปใช้สร้างรายได้ รวมถึงมีทักษะด้านวิชาชีพ และทักษะชีวิต โดยใช้สื่อผสมอย่างหลากหลาย ปรับเปลี่ยนตามความสามารถและระดับของผู้เรียน มีเนื้อหาที่ไม่ยึดติดกับตัวสื่อ เลือกประกอบเนื้อหา ได้เอง ค้นหา แก้ไข จัดบันทึกได้ เก็บประวัติ การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีระบบการประเมินผล การเรียนรู้ที่รวดเร็วและต่อเนื่อง โดยผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่เป็นที่ต้องการของตลาด แรงงาน

(๒) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็น
หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็น และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อย
ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ฯ (ต่อ)

(๒.๑) แผนย่อย “การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่
๒๑” (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๒) เปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่	(๑) วางแผนการผลิต พัฒนาและปรับบทบาท “ครู อนาคตยุคใหม่” ให้เป็น “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” (๒) มีหลักสูตรผลิตครูอาชีวศึกษายุคใหม่ ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน และมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการเป็นผู้เชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงใน สถานประกอบการในสาขาที่ตนเองสอน (๓) ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่ การดึงดูด คัดสรร ผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็น ครู ปฏิรูประบบการผลิตครูยุคใหม่โดยใช้หลักสูตร ฐานสมรรถนะของวิชาชีพครู ที่สามารถสร้างทักษะ ในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ และมีครูที่ชำนาญในด้านการสอนภาษาอังกฤษ และภาษาที่ ๓ ที่ได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ ในจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน (๔) มีระบบการอบรมและเสริมสมรรถนะครูที่ ผ่านการศึกษาในระบบเดิม หรือครูภาษาอังกฤษและ ภาษาที่ ๓ ที่ยังไม่ผ่านการประเมินมาตรฐานในระดับ นานาชาติ (๕) ส่งเสริมสนับสนุนระบบการพัฒนาศักยภาพ และสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้ง เงินเดือน สายอาชีพ และระบบสนับสนุนอื่น ๆ (๖) ระบบการผลิตครูอาชีวศึกษายุคใหม่ โดยผู้ที่มี ใบประกอบวิชาชีพจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญและมี ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงในสถาน ประกอบการในสาขาที่ตนเองสอน มีความรู้ ทักษะ และสามารถสร้างสมรรถนะที่สอดคล้องกับกรอบ มาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพให้แก่ ผู้เรียน และมีอัตรากำลังเพียงพอต่อความต้องการ ของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังของ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

(๒) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็น
หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็น และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อย
ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ฯ (ต่อ)

(๒.๑) แผนย่อย “การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่
๒๑” (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๓) เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา ในทุกกระดับ ทุกประเภท	(๑) ปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านการศึกษาในทุก ระดับ ทุกประเภทให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการ สร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ ตั้งแต่ระดับบนสุดลง ไปจนถึงระดับโรงเรียน (๒) มีโครงสร้างแรงจูงใจและความรับผิดชอบต่อ หน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ที่เหมาะสม (๓) จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียน ในทุกระดับ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศในด้านความพร้อม ของโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์การเรียนการสอน การบริหารจัดการโรงเรียน จำนวนครูที่ครบชั้น ครบวิชา จำนวนพนักงานสนับสนุนงานบริหารจัดการ โรงเรียน (๔) ปรับปรุงโครงสร้างการจัดการศึกษาให้มี ประสิทธิภาพและเพิ่มคุณภาพการศึกษา มีการ ปรับปรุงโครงสร้างการศึกษาที่เน้นสายอาชีพมากขึ้น มีการเรียนการสอนและการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่ เกิดทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล ทักษะภาษาที่ ๓ ทักษะและความรู้ในการ ประกอบอาชีพใหม่ ๆ อย่างคล่องตัว เพิ่ม ประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่าง เป็นรูปธรรม (๕) เพิ่มการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัด การศึกษา ส่งเสริมภาคประชาสังคมปรับปรุง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ และมีชีวิต รวมถึงการเรียนรู้และทบทวนทักษะ พื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น โดย ระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม

(๒) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็น
หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็น และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อย
ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ฯ (ต่อ)

(๒.๑) แผนย่อย “การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่
๒๑” (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๓) เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา ในทุกกระดับ ทุกประเภท (ต่อ)	(๖) พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยแยกการประกันคุณภาพการศึกษาออกจาก การประเมินคุณภาพและการรับรองคุณภาพและการ กำกับดูแลคุณภาพการศึกษา และปฏิรูประบบการ สอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับ ศตวรรษที่ ๒๑ มากกว่าการวัดระดับความรู้ (๗) ส่งเสริมการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้าง และจัดการความรู้ การเรียนการสอน และการจัด การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับ บริบทพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการบูรณาการความร่วมมือ ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างระบบนิเวศ นวัตกรรมที่เข้มแข็ง
(๔) พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต	(๑) จัดให้มีระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรม บนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่น (๒) มีมาตรการจูงใจและส่งเสริมสนับสนุนให้คน เข้าสู่ใฝ่เรียนรู้ พัฒนาตนเอง รวมถึงการยกระดับ ทักษะวิชาชีพ (๓) พัฒนาระบบการเรียนรู้ชุมชนให้เข้าถึงได้ทุก ที่ทุกเวลา โดยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม (๔) พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและ ดิจิทัลแพลตฟอร์ม สื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษาในทุก ระดับ ทุกประเภทการศึกษา อย่างทั่วถึงและมี ประสิทธิภาพ (๕) พัฒนาโปรแกรมประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้ ดิจิทัลที่มีคุณภาพ ที่นักเรียน นักศึกษา และ ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในการ เรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้

(๒) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็น
หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็น และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อย
ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ฯ (ต่อ)

(๒.๑) แผนย่อย “การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่
๒๑” (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๕) สร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทาง วิชาการระดับนานาชาติ	(๑) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ สถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาสู่ระดับนานาชาติ มีกรอบมาตรฐาน ฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพที่กำหนดสมรรถนะ และทักษะพื้นฐานสำหรับสาขาอาชีพต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะใน ๑๐ กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย S-curve และ New S-curve เพื่อเป็นเครื่องมือ ในการยืนยัน และพัฒนาสมรรถนะของแรงงาน และมีกรอบแนวคิดในการคาดการณ์อุปสงค์แรงงาน ในอนาคตในสาขาอาชีพต่าง ๆ และมีแนวทาง ทบทวนและปรับปรุงให้แม่นยำมากขึ้นเป็นระยะ (๒) สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษาและบุคลากร ในระดับนานาชาติ รวมถึงการพัฒนาศูนย์วิจัย ศูนย์ฝึกอบรม และทดสอบในระดับภูมิภาค (๓) จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย และประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (๔) จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและการพัฒนาการของประเทศ เพื่อนบ้านในสถานศึกษา และสำหรับประชาชน (๕) ส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของเด็ก เยาวชน และนักเรียนกับประเทศเพื่อนบ้าน ในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

(๒) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็น
หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็น และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อย
ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ฯ (ต่อ)

(๒.๒) แผนย่อย “การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย” (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๑) พัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญา	(๑) พัฒนาระบบบริหารจัดการกลไก การคัดกรองและการส่งต่อเพื่อส่งเสริมการพัฒนา คนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ (๒) ส่งเสริมสนับสนุนครอบครัว ในการ เสริมสร้างความสามารถพิเศษตามความถนัด และศักยภาพทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ (๓) ส่งเสริมสนับสนุนระบบสถานศึกษา และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างและพัฒนา เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษบนฐาน พหุปัญญา (๔) ส่งเสริมสนับสนุนมาตรการจูงใจแก่ ภาคเอกชน และสื่อ ในการมีส่วนร่วมและผลักดันให้ ผู้มีความสามารถพิเศษ มีบทบาทเด่นในระดับ นานาชาติ
(๒) สร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อม การทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสม สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ	(๑) จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบ สนับสนุนเพื่อผู้มีความสามารถพิเศษได้สร้าง ความเข้มแข็งและต่อยอดได้ (๒) จัดให้มีกลไกการทำงานในลักษณะ การรวมตัวของกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษ ในหลากหลายวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยี ชั้นนำ เพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัย เพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ (๓) สร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อสถาบันวิจัย ชั้นนำทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัย ความสามารถสูงของไทยให้มีศักยภาพสูงยิ่งขึ้น

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน จำแนกตามเรื่องและประเด็นประเด็นปฏิรูป ดังนี้

(๓.๑) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : บริการภาครัฐ สะดวก รวดเร็ว และตอบโจทย์ชีวิตประชาชน

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การให้ข้อมูลและให้คำปรึกษาจากหน่วยงานของรัฐ			
แผนงานที่ ๑ กำหนดช่องทางการให้ คำปรึกษาแก่ประชาชน ที่เหมาะสมเพื่อให้ ตอบสนองความต้องการ ของประชาชน		- ให้ประชาชนได้รับ ข้อมูลคำปรึกษาจาก หน่วยงานของรัฐ ได้อย่าง สะดวก รวดเร็ว ผ่าน ช่องทางที่เหมาะสม	- จำนวนหน่วยงาน ที่มีช่องทางให้ข้อมูล/ คำปรึกษาแก่ประชาชน - ปริมาณการให้ ข้อมูล/คำปรึกษาแก่ ประชาชน
๑.๑ จัดเตรียมความ พร้อมในการให้คำปรึกษา ทั้งด้านทรัพยากร ด้านการจัดบริการ และด้านเทคโนโลยี	หน่วยงานภาครัฐ ทุกหน่วยงาน		
กลยุทธ์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การให้บริการประชาชนสู่การบริการที่เร็วขึ้น ง่ายขึ้น และถูกลง (Faster, Easier and Cheaper)			
แผนงานที่ ๒ จัดให้มีการให้บริการ แบบเบ็ดเสร็จผ่าน ช่องทางดิจิทัล และศูนย์บริการร่วม			
๒.๑ จัดให้มีศูนย์ บริการร่วมในระดับ กระทรวงและจังหวัด ที่รองรับการขอรับบริการ ต่าง ๆ ของหน่วยงาน ในสังกัดได้แบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว	กระทรวง และจังหวัด	ประชาชนมีความ สะดวก รวดเร็วในการ ติดต่อรับบริการของ แต่ละกระทรวง	- ทุกกระทรวง ที่เกี่ยวข้องกับการให้ บริการประชาชน มีศูนย์บริการร่วมที่รองรับ การให้บริการต่าง ๆ ของ หน่วยงานในสังกัดได้ แบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว ภายในปี ๒๕๖๒

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินฯ (ต่อ)

(๓.๑) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : บริการภาครัฐ สะดวก รวดเร็ว และตอบโจทย์ชีวิต (ต่อ)

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๓ ยกย่องการให้บริการประชาชนสู่การบริการที่เร็วขึ้น ง่ายขึ้น และถูกลง (Faster, Easier and Cheaper) (ต่อ)			
๒.๔ ยกย่องศูนย์บริการร่วมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้รองรับบริการแบบเบ็ดเสร็จ	กระทรวง และจังหวัด		- จำนวนส่วนราชการที่ยกย่องศูนย์บริการร่วม ให้สามารถบริการอย่างเบ็ดเสร็จ
๒.๕ สนับสนุนให้เกิดการใช้งาน เช่น การประชาสัมพันธ์ การสร้างแรงจูงใจ (Incentives) ให้ประชาชนขอรับบริการภาครัฐผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น การสร้างความมั่นคงปลอดภัยของการให้บริการให้ประชาชนเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น เป็นต้น	หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงาน	ประชาชนได้รับการแบบเบ็ดเสร็จและมีความพึงพอใจในการใช้บริการในระดับสูงขึ้น	- ปริมาณการขออนุมัติ/อนุญาตแบบเบ็ดเสร็จ - ระดับความพึงพอใจ ในการขออนุมัติ/อนุญาตแบบเบ็ดเสร็จ

(๓.๒) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ระบบข้อมูลภาครัฐมีมาตรฐาน ทันสมัย และเชื่อมโยงกัน ก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัล

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๒ นำระบบดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน และการบริหารราชการ			
แผนงานที่ ๑ การพัฒนาหรือนำระบบดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน และการบริหารราชการ		เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ สามารถดำเนินงานตามภารกิจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้งาน	- จำนวนระบบดิจิทัลที่นำมาใช้ในการกิจเฉพาะของหน่วยงาน - จำนวนระบบดิจิทัลที่นำมาใช้ในงานพื้นฐานของหน่วยงาน

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินฯ (ต่อ)

(๓.๒) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ระบบข้อมูลภาครัฐมีมาตรฐาน ทันสมัย และเชื่อมโยงกัน ก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัล

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๒ นำระบบดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน และการบริหารราชการ (ต่อ)			
- พัฒนา หรือนำระบบดิจิทัลเพื่อรองรับทำงานตามภารกิจเฉพาะของหน่วยงาน	หน่วยงานภาครัฐ ทุกหน่วยงาน		
- พัฒนา หรือนำระบบดิจิทัลเพื่อรองรับงานพื้นฐานของหน่วยงาน เช่น งานสารบรรณ งานแผนและงบประมาณ งานพัสดุ งานบริหาร	หน่วยงานภาครัฐ ทุกหน่วยงาน		
กลยุทธ์ที่ ๓ บูรณาการข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน			
แผนงานที่ ๑ การปรับปรุงพัฒนา การจัดทำ รวบรวม และ วิเคราะห์ข้อมูลดิจิทัล ของหน่วยงานภาครัฐ			
- กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบหลักในการกำหนดชุดข้อมูลสำคัญ การจัดทำ การรวบรวม การวิเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพข้อมูลของหน่วยงาน (Chief Data Officer)		หน่วยงานของรัฐ มี Chief Data Officer ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ที่สอดคล้องกับการ เปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ดิจิทัล	
- จัดทำชุดข้อมูลสำคัญของหน่วยงาน ให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ที่เป็นไปตามมาตรฐาน ที่กำหนด โดยเฉพาะ ข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้	หน่วยงานภาครัฐ ทุกหน่วยงาน	- หน่วยงานภาครัฐมี การจัดทำข้อมูลสำคัญ ตามมาตรฐานที่กำหนด และ เชื่อมโยงข้อมูลกับ หน่วยงานภายนอกได้	- ร้อยละของ หน่วยงานภาครัฐที่มี ข้อมูลสำคัญ

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินฯ (ต่อ)

(๓.๒) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ระบบข้อมูลภาครัฐมีมาตรฐาน ทันสมัย และเชื่อมโยงกัน ก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัล

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๓ บูรณาการข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน (ต่อ)			
(๑) ข้อมูลสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับบริการ ที่กระทบต่อชีวิตและ ความเป็นอยู่ของ ประชาชน หรือภารกิจ ขอหน่วยงาน		- หน่วยงานภาครัฐ มีข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการ ตัดสินใจ และการจัด อันดับของประเทศในด้าน ต่าง ๆ	- ร้อยละความสำเร็จ ของการจัดทำข้อมูล สำคัญและจำเป็นของ ประเทศ (National Datasets)
(๒) ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับงานสนับสนุน เช่น งานสารบรรณ งานแผน และงบประมาณ งาน พัสดุ ข้อมูลกำลังคน ภาครัฐ เป็นต้น	หน่วยงานภาครัฐ ทุกหน่วยงาน		
- เชื่อมโยงข้อมูล สำคัญของตนเข้าสู่ ศูนย์ข้อมูลกลางภาครัฐ เพื่อให้ผู้บริหารระดับสูง สามารถนำไปใช้ในการ ตัดสินใจ และการบริหาร ราชการแผ่นดินได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	หน่วยงานภาครัฐ	ผู้บริหารระดับสูง มีข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนทันสมัย สำหรับ ใช้ในการตัดสินใจ และการบริหารราชการ แผ่นดิน	ร้อยละของหน่วยงาน ภาครัฐที่มีการแลกเปลี่ยน และเชื่อมโยงข้อมูล
แผนงานที่ ๓ สนับสนุนให้นำข้อมูล ไปใช้ประโยชน์ในการ บริหารราชการแผ่นดิน การบริการประชาชน และการมีส่วนร่วมของ ภาคประชาชน			

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินฯ (ต่อ)

(๓.๒) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ระบบข้อมูลภาครัฐมีมาตรฐาน ทันสมัย และเชื่อมโยงกัน ก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัล

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๓ บูรณาการข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน (ต่อ)			
๓.๑ กำหนดให้มี “กลุ่มงานสารสนเทศ” ที่รับผิดชอบการรวบรวม ข้อมูลจากหน่วยงาน ในสังกัด และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง และนำข้อมูล ดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อ สนับสนุนการดำเนินงาน ตามภารกิจของหน่วยงาน	กระทรวง และจังหวัด	หน่วยงานมี ผู้รับผิดชอบในการ รวบรวม จัดการ และ วิเคราะห์ข้อมูล	- สัดส่วนของ หน่วยงานที่มีการกำหนด ผู้รับผิดชอบการรวบรวม จัดการ และวิเคราะห์ ข้อมูลที่ชัดเจน - จำนวนเรื่อง ร้องเรียนเกี่ยวกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐรับสินบน จากธุรกิจและประชาชน ลดลง

(๓.๓) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : โครงสร้างภาครัฐกะทัดรัด ปรับตัวได้เร็ว และระบบงาน มีผลสัมฤทธิ์สูง

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้าง และระบบบริหารงานของรัฐ และลด/ละลายความเป็นนิติบุคคล ของกรม			
แผนงานที่ ๑ การดำเนินการจัดทำ แผนปฏิรูปองค์การ ของทุกส่วนราชการ		ทุกส่วนราชการมีการ จัดทำแผนปฏิรูปองค์การ โดยมีการทบทวน ๔ ด้าน ได้แก่ โครงสร้าง กระบวนการ บุคลากร และกฎหมาย	ความสำเร็จของการ ดำเนินตามแผนปฏิรูป องค์การของทุก ส่วนราชการ
- ส่วนราชการมีการ จัดทำแผนปฏิรูปองค์การ	ส่วนราชการ/สำนักงาน ก.พ.ร.		
- ส่วนราชการ ดำเนินการแผนปฏิรูป องค์การ	ส่วนราชการ		

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินฯ (ต่อ)

(๓.๓) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : โครงสร้างภาครัฐกะทัดรัด ปรับตัวได้เร็ว และระบบงาน มีผลสัมฤทธิ์สูง

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้าง และระบบบริหารงานของรัฐ และลด/ละลายความเป็นนิติบุคคล ของกรม (ต่อ)			
แผนงานที่ ๒ การปฏิรูประบบราชการ (Government Reform)			
๒.๒ การพัฒนาและ การรังสรรค์นวัตกรรมใน รูปแบบใหม่ (Sandbox)			
๒.๒.๒ Public School	ศธ./สำนักงาน ก.พ.ร.		
- โรงเรียนต้นแบบ ๗๗ แห่ง ในภาคการ - ศึกษาที่ ๑/๒๕๖๑ - แต่งตั้ง - คณะกรรมการกำหนด - นโยบาย กรอบ หลักการ - แก้ไข กฎระเบียบที่เป็น - อุปสรรคและคัดเลือก - โรงเรียนนำร่องจับคู่ - กับ Sponsor - แก้ไขกฎ ระเบียบ - ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง - ขยายผล - ติดตามประเมินผล			

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินฯ (ต่อ)

(๓.๓) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : โครงสร้างภาครัฐกะทัดรัด ปรับตัวได้เร็ว และระบบงาน มีผลสัมฤทธิ์สูง

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนาศักยภาพในการจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น			
แผนงานที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพ ในการกระจายอำนาจ ให้กับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น			
๑.๑ การกระจาย หน้าที่และอำนาจในการ จัดการบริการสาธารณะให้แก่ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น	สปน. ทุกส่วนราชการ	- อปท. มีความสามารถและเป็นองค์กรหลักในการจัดการบริการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการในพื้นที่ - ราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ปรับลดหรือปรับเปลี่ยนบทบาทให้สอดคล้องกับภารกิจที่ต้องถ่ายโอน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการบริการสาธารณะในท้องถิ่น	- อปท. สามารถจัดการบริการสาธารณะได้ตรงตามเจตนารมณ์ของประชาชนในพื้นที่ - ราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ปฏิบัติภารกิจในระดับมหภาคเพิ่มขึ้น โดยเป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือทางด้านเทคนิค วิชาการ ฝึกอบรม จัดทำคู่มือและมาตรฐานการปฏิบัติงาน ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - จำนวนภารกิจที่ช่วยถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแผนและเป้าหมายที่กำหนด
- การจัดทำร่างแผนการกระจายอำนาจฯ และแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๓ - การเตรียมความพร้อมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น			

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินฯ (ต่อ)

(๓.๔) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : กำลังคนภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมและมีสมรรถนะสูง พร้อมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๑ : จัดกำลังคนให้สอดคล้องกับความจำเป็นในการบริการสาธารณะที่สำคัญ และขับเคลื่อนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ			
แผนงานที่ ๑ วางแผนกำลังคนให้สอดคล้องกับบทบาทของภาครัฐ ทิศทางการปฏิรูปประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติ <u>หมายเหตุ</u> ดำเนินการควบคู่กับเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : โครงสร้างภาครัฐกะทัดรัด ปรับตัวได้เร็ว และระบบงานมีผลสัมฤทธิ์สูง	สำนักงาน ก.พ./ สำนักงาน ก.พ.ร./สช./ ส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงาน	- มีกำลังคนที่เหมาะสมกับงาน/ชนิด/คุณภาพในเวลาที่ต้องการที่สอดคล้องกับบทบาทของภาครัฐและทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ - ส่วนราชการที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศ มีอัตรากำลังเพียงพอในการขับเคลื่อนภารกิจสำคัญเร่งด่วน	- สามารถจัดสรรอัตรากำลังได้สอดคล้องกับความจำเป็นเร่งด่วนตามภารกิจและทิศทางการพัฒนาประเทศ
แผนงานที่ ๒ บูรณาการข้อมูลกำลังคนภาครัฐทุกประเภทที่ใช้งบประมาณแผ่นดินให้สมบูรณ์และเป็นปัจจุบันสำหรับการกำหนดนโยบายกำลังคนภาครัฐ <u>หมายเหตุ</u> ดำเนินการควบคู่กับเรื่องและประเด็น ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : โครงสร้างภาครัฐกะทัดรัด ปรับตัวได้เร็ว และระบบงานมีผลสัมฤทธิ์สูง	สำนักงาน ก.พ./สโร./ องค์กรกลางบริหารงานบุคคล	- มีการบูรณาการข้อมูลกำลังคนภาครัฐ ที่มีข้อมูลกำลังคนทุกประเภท ครบถ้วน สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน	- ภาครัฐมีศูนย์บูรณาการข้อมูลกำลังคนภาครัฐที่มีข้อมูลครบถ้วน สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน ภายในปี ๒๕๖๒

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินฯ (ต่อ)

(๓.๔) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : กำลังคนภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมและมีสมรรถนะสูง พร้อมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ (ต่อ)

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๑ : จัดกำลังคนให้สอดคล้องกับความจำเป็นในการบริการสาธารณะที่สำคัญ และขับเคลื่อนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (ต่อ)			
แผนงานที่ ๔ พัฒนากลไกและจัดตั้ง คณะกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยกำลังคนและ ค่าตอบแทนภาครัฐ (Public Workforce Policy and Remuneration Tribunal) เพื่อให้การ บริหารอัตรากำลังคน และการกำหนด ค่าตอบแทนเป็น มาตรฐานสอดคล้องกับ ความจำเป็นในแต่ละ วิชาชีพ และเทียบเคียงได้ ในตลาดแรงงาน	สำนักงาน ก.พ./ สำนักงาน ก.พ.ร./ กรมบัญชีกลาง/ กระทรวงการคลัง/สำนัก งบประมาณ/องค์กรกลาง บริหารงานบุคคล	- มีนโยบายและ มาตรการบริหารกำลังคน และค่าตอบแทนภาครัฐที่ ครอบคลุมบุคลากร ภาครัฐทุกประเภท	- มีการตั้ง คณะกรรมการนโยบาย กำลังคนและค่าตอบแทน ภาครัฐ ภายใน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
กลยุทธ์ที่ ๓ : พัฒนาทักษะและสมรรถนะใหม่เพื่อสร้างความพร้อมเชิงกลยุทธ์ให้กับกำลังคนภาครัฐ (New Mindsets and Skillsets)			
แผนงานที่ ๒ พัฒนาปรับเปลี่ยนทักษะ และสมรรถนะกำลังคน เพื่อพร้อมรับการ เปลี่ยนแปลงบริบท การจัดการภาครัฐ	สำนักงาน ก.พ./ องค์กร กลางบริหารงานบุคคล	- ภาครัฐมีกำลังคน ที่มีทักษะและสมรรถนะ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทันสมัย และเป็นสากล	- ร้อยละของบุคลากร กลุ่มเป้าหมาย (ทุกคน ทุกระดับ แยกตามอายุ สายอาชีพ พื้นที่ พื้นฐานความรู้ที่ต่างกัน) ได้รับการอบรมพัฒนา เพื่อปรับเปลี่ยนทักษะ และสมรรถนะให้มี ความพร้อมในการปฏิบัติ ภารกิจ

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินฯ (ต่อ)

(๓.๔) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : กำลังคนภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมและมีสมรรถนะสูง พร้อมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ (ต่อ)

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๓ : พัฒนาทักษะและสมรรถนะใหม่เพื่อสร้างความพร้อมเชิงกลยุทธ์ให้กับกำลังคนภาครัฐ (New Mindsets and Skillsets) (ต่อ)			
แผนงานที่ ๒ (ต่อ)			- มีการตั้งศูนย์ ปรับเปลี่ยนทักษะ และสมรรถนะกำลังคน ภาครัฐ (Centre for Competency Transformation)
แผนงานที่ ๓ เตรียมกำลังคนเพื่อ รองรับการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างอายุและการ เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ	สำนักงาน ก.พ./ องค์การ กลางบริหารงานบุคคล	- ภาครัฐมีแผน และแนวทางในการใช้ ประโยชน์กำลังคนสูงอายุ ที่มีศักยภาพ	- มีกลไก/องค์กร เพื่อบริหารจัดการการใช้ ประโยชน์จากกำลังคน ภาครัฐที่สูงอายุ เช่น มีศูนย์ปรับเปลี่ยนและ พัฒนาทักษะ (Skill Transformation Centre)
แผนงานที่ ๔ สร้างวัฒนธรรม ค่านิยม และอุดมการณ์สำหรับ การเป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ยุคใหม่อย่างต่อเนื่อง - จัดหลักสูตรผู้นำ คุณธรรม ที่เป็นตัวอย่าง - จัดกิจกรรมที่เน้นการ เปลี่ยนแปลงในระดับ พฤติกรรมที่เป็นรูปธรรม	สำนักงาน ก.พ./ องค์การ กลางบริหารงานบุคคล	- ข้าราชการและ เจ้าหน้าที่ของรัฐมี ค่านิยมและอุดมการณ์ ที่กล้ายืนหยัดกระทำ ในสิ่งที่ถูกต้อง แยก ผลประโยชน์ส่วนตน ออกจากประโยชน์ สาธารณะ และดำรงตน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	- ส่วนราชการ มีกิจกรรม ส่งเสริม วัฒนธรรม ค่านิยม และอุดมการณ์สำหรับ การเป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ยุคใหม่อย่างต่อเนื่อง - ระดับความพึง พอใจ/ ความเชื่อถือ ไว้วางใจของประชาชน ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ/ หน่วยงานภาครัฐสูงขึ้น

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินฯ (ต่อ)

(๓.๔) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : กำลังคนภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมและมีสมรรถนะสูง พร้อมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ (ต่อ)

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๓ : พัฒนาทักษะและสมรรถนะใหม่เพื่อสร้างความพร้อมเชิงกลยุทธ์ให้กับกำลังคนภาครัฐ (New Mindsets and Skillsets) (ต่อ)			
แผนงานที่ ๔ สร้างวัฒนธรรม ค่านิยม และอุดมการณ์สำหรับ การเป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ยุคใหม่อย่างต่อเนื่อง (ต่อ)		- เจ้าหน้าที่ของรัฐ มี กระบวนทัศน์ใหม่ (New Paradigm) และมี จิตวิญญาณการเป็น ผู้ประกอบการสาธารณะ (Public Entrepreneurial Spirit) - มีกลไกและ มาตรการ คัดกรอง เจ้าหน้าที่จาก การใช้ อำนาจที่ไม่เป็นธรรม โดยผู้บังคับบัญชา	- ร้อยละของ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ของรัฐที่มีความเข้าใจ และแยกประโยชน์ ส่วนตน ออกจาก ประโยชน์ส่วนรวมได้ - จำนวนหน่วยงาน ภาครัฐ รวมจังหวัด และองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กร คุณธรรม ตามแผนแม่บท คุณธรรมแห่งชาติ ภายใน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - จำนวนเรื่อง ร้องเรียน เกี่ยวกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐรับสินบน จากธุรกิจ และประชาชน ลดลง
กลยุทธ์ที่ ๔ : ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้กำลังคนในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ (Workforce Audit)			
แผนงานที่ ๑ พัฒนาระบบการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการใช้ กำลังคนในส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐ (Workforce Audit)	สำนักงาน ก.พ./ องค์กร กลางบริหารงานบุคคล/ ส่วนราชการ	- รัฐบาลมีสารสนเทศ สำหรับการตัดสินใจ เพื่อให้การใช้กำลังคน ภาครัฐมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล	- มีระบบในการ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้ กำลังคนภาครัฐ ภายใน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินฯ (ต่อ)

(๓.๔) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : กำลังคนภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมและมีสมรรถนะสูง พร้อมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ (ต่อ)

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๔ : ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้กำลังคนในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ (Workforce Audit) (ต่อ)			
แผนงานที่ ๒ โดยทบทวนการพัฒนา ระบบบริหารงานบุคคล กำลังคน (จำนวน สาย งาน ตำแหน่ง ระดับ) และระบบการโยกย้าย แต่งตั้งให้สอดคล้องกับ ความจำเป็นตามภารกิจ และเป็นไปตามระบบ คุณธรรม (อาทิ การ ทบทวนสัดส่วนของ จำนวนตำแหน่งระดับสูง และตำแหน่งปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับความ จำเป็น เป็นต้น)	สำนักงาน ก.พ./ องค์การ กลางบริหารงานบุคคล/ ส่วนราชการ	- ส่วนราชการมี สายงาน ตำแหน่ง และ ระดับ สอดคล้องกับ ความจำเป็นของภารกิจ ภาครัฐ	- ร้อยละของจำนวน ตำแหน่งและสายงาน ที่ได้รับการทบทวน ให้สอดคล้องกับความ จำเป็นของภารกิจภาครัฐ ในปัจจุบันและอนาคต

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินฯ (ต่อ)

(๓.๕) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ : ระบบบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูด สร้าง และรักษาคณิศคนเก่งไว้ในภาครัฐ

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๑ : ดึงดูดผู้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสาธารณะเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ			
แผนงานที่ ๑ การเพิ่มช่องทางและรูปแบบการจ้างงานเพื่อดึงดูดและจูงใจผู้มีความรู้ความสามารถสูงเข้ามาปฏิบัติงานในภาครัฐ - พัฒนาระบบการจ้างงานและการบริหารทรัพยากรบุคคลคู่ขนาน (Dual tracks) ที่แยกสำหรับผู้มีความรู้ความสามารถสูงเป็นการเฉพาะ (อาทิ ข้าราชการวิสามัญ ข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง และพนักงานราชการ ศักยภาพสูง)	สำนักงาน ก.พ./ องค์การกลางบริหารงานบุคคล	- มีระบบ รูปแบบ การจ้างงานและช่องทาง การสรรหาบุคลากรภาครัฐที่หลากหลายเหมาะสมกับการกิจ รวมทั้งวิถีการทำงานและการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่และผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูง - ส่งเสริมการสรรหาบุคลากรเชิงรุกและการบรรจุแต่งตั้งด้วยระบบ Lateral Entry - ระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลสำหรับผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูงเป็นการเฉพาะ	- มีสัดส่วนจำนวน การจ้างบุคลากรกลุ่มผู้มีความรู้ความสามารถสูงในหน่วยงานของรัฐเพิ่มขึ้น - มีระบบการจ้างงาน และการบริหารทรัพยากรบุคคลคู่ขนาน (Dual tracks)
แผนงานที่ ๒ สร้างแรงดึงดูดคนดีคนเก่งมาสมัครงาน โดยการพัฒนาจุดเด่นของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration)	ส่วนราชการ/สำนักงาน ก.พ./ องค์การกลางบริหารงานบุคคล	- ส่วนราชการมีการพัฒนาจุดแข็งให้เป็นแรงดึงดูดและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้สมัครงาน	- จำนวนผู้ที่สนใจเข้าปฏิบัติงานในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ - มีแผนงานการพัฒนาจุดแข็งและแรงจูงใจเพื่อดึงดูดผู้สมัครงาน

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินฯ (ต่อ)

(๓.๕) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ : ระบบบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูด สร้าง และรักษาคณบดีคนเก่งไว้ในภาครัฐ (ต่อ)

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๑ : ดึงดูดผู้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสาธารณะเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ (ต่อ)			
แผนงานที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพและ ความคล่องตัวในการ สรรหาและเลือกสรร บุคลากรเข้าสู่ภาครัฐ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์	สำนักงาน ก.พ./ องค์กรกลางบริหารงาน บุคคล/ สธอ.	- มีระบบการทดสอบ ความรู้ความสามารถ ทั่วไปด้วยระบบ อิเล็กทรอนิกส์	- มีการทดสอบความรู้ ความสามารถทั่วไปด้วย ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เต็มรูปแบบ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔
แผนงานที่ ๔ พัฒนาระบบการสอบวัด ความรู้ความสามารถ ทั่วไปให้เป็นมาตรฐาน เดียวกันสำหรับเจ้าหน้าที่ ของรัฐทุกประเภท	สำนักงาน ก.พ./ องค์กรกลางบริหารงาน บุคคล	- มีระบบการสอบวัด ความรู้ความสามารถ ทั่วไป และคุณลักษณะ การเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ของบุคลากรภาครัฐ ทุกประเภท	- จำนวนประเภทของ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ของรัฐที่ใช้การสอบวัด ความรู้ความสามารถ ที่เป็นมาตรฐานกลาง
กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริม จูงใจ และรักษาผู้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสาธารณะไว้ในภาครัฐ			
แผนงานที่ ๑ พัฒนาและสร้างความ เข้มแข็งให้กับระบบการ บริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance Management System) - พัฒนาระบบการ ประเมินผลงานให้วัด ประเมินได้อย่างเป็น รูปธรรมและมีความเป็น ธรรม - วางระบบการบริหาร และการพัฒนาผู้ที่มี ผลงานไม่เป็นไปตาม ความคาดหวังของ หน่วยงาน (Managing Underperformers)	สำนักงาน ก.พ./ สำนักงาน ก.พ.ร./ องค์กรกลางบริหารงาน บุคคล	- การประเมินผลการ ปฏิบัติงานที่ยังตรงเป็น รูปธรรมและมีความเป็น ธรรม - มาตรการการ บริหารผลการปฏิบัติงาน มีความเข้มข้นและ สามารถคัดกรองบุคคล ที่ไม่มีประสิทธิภาพ ให้ออกจากราชการ	- ระดับความพึงพอใจ และจำนวนของการ ร้องเรียนข้อพิพาท เกี่ยวกับการประเมินผล งานที่ลดลง - มีกลไกและ มาตรการการประเมินผล การปฏิบัติงานที่มี ประสิทธิภาพและ เป็นธรรม

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินฯ (ต่อ)

(๓.๕) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ : ระบบบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูด สร้าง และรักษาคณดีคนเก่งไว้ในภาครัฐ (ต่อ)

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริม จูงใจ และรักษาผู้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสาธารณะไว้ในภาครัฐ (ต่อ)			
แผนงานที่ ๒ พัฒนาระบบค่าตอบแทน และสวัสดิการภาครัฐ โดยรวม (Total Compensations) ให้ใกล้เคียงกับอัตรา ในภาคเอกชนชั้นนำ และตอบสนองต่อความ ต้องการที่หลากหลายของ เจ้าหน้าที่รัฐกลุ่มต่าง ๆ	สำนักงาน ก.พ./ กระทรวงการคลัง/ สำนักงานประมาณ	- ระบบค่าตอบแทน และสวัสดิการและสิทธิ ประโยชน์มีส่วนผสมที่มี ความหลากหลายสามารถ จูงใจบุคลากรกลุ่มต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เช่น ค่าตอบแทนตามช่วงวัย ค่าตอบแทนตามวิชาชีพ หรือค่าตอบแทนตาม พื้นที่ปฏิบัติงาน (Locality Pay) เป็นต้น รวมทั้งใกล้เคียงกับราคา ตลาด	- มีกลไกในการดูแล ค่าตอบแทนภาครัฐ ทั้งระบบ เพื่อสร้าง ความเป็นธรรมและลด ความเหลื่อมล้ำ (Remuneration Tribunal)
กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนาขีดความสามารถและสร้างความผูกพันต่อองค์กร (Engagement) ของบุคลากรภาครัฐ			
แผนงานที่ ๑ พัฒนาบุคลากรทุกระดับ และสายอาชีพ เพื่อสร้าง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดอายุการทำงาน	สำนักงาน ก.พ./ องค์กรกลางบริหารงาน บุคคล	- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ทุกระดับ (อาทิ เจ้าหน้าที่ ใหม่ ระดับมืออาชีพ นักบริหารระดับต้น นักบริหารระดับกลาง และนักบริหารระดับสูง) ได้รับการพัฒนาอย่าง ต่อเนื่องและสอดคล้องกับ สายอาชีพ ช่วงอายุ และ พื้นที่ทำงาน	- ร้อยละของ เจ้าหน้าที่ภาครัฐได้รับ การพัฒนาที่สอดคล้องกับ ความจำเป็นในการปฏิบัติ หน้าที่สายอาชีพ ช่วงอายุ และพื้นที่ทำงาน (Development Needs) (ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐)

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินฯ (ต่อ)

(๓.๕) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ : ระบบบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูด สร้าง และรักษาคณิศคนเก่งไว้ในภาครัฐ (ต่อ)

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนาขีดความสามารถและสร้างความผูกพันต่อองค์กร (Engagement) ของบุคลากรภาครัฐ (ต่อ)			
แผนงานที่ ๒ พัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐยุคใหม่	สำนักงาน ก.พ./ องค์กรกลางบริหารงานบุคคล	- หลักสูตรปฐมนิเทศระหว่างการทำงาน (Induction Training) มีประสิทธิภาพในการสร้างสมรรถนะและทัศนคติใหม่ในการทำงานภาครัฐ (New Mindsets)	- ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับการบริหารจัดการภาครัฐยุคใหม่ - มีระบบการปฐมนิเทศและทดลองงานที่เข้มข้นหรือมีโรงเรียนข้าราชการใหม่ รวมทั้งมีหลักสูตรการพัฒนาระหว่างการทำงานที่มีประสิทธิภาพ
แผนงานที่ ๓ ปรับปรุงระบบการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล - พัฒนาระบบการติดตามและประเมินประสิทธิผลของการพัฒนาบุคลากร (Development Evaluation) - เพิ่มประสิทธิภาพและลดความซ้ำซ้อนในการพัฒนาบุคลากรของหน่วย/สถาบันฝึกอบรมภาครัฐ	สำนักงาน ก.พ./ องค์กรกลางบริหารงานบุคคล	- การพัฒนาบุคลากรภาครัฐนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาผลการทำงาน - การลงทุนในการพัฒนาบุคลากรมีความคุ้มค่า	- มีระบบการติดตามและประเมินประสิทธิผลและความคุ้มค่าในการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ - ร้อยละของจำนวนส่วนราชการที่สามารถจัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาบุคลากรเกินกว่าร้อยละ ๒ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินฯ (ต่อ)

(๓.๕) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ : ระบบบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูด สร้าง และรักษาคณดีคนเก่งไว้ในภาครัฐ (ต่อ)

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๕ ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารทรัพยากรบุคคล			
แผนงานที่ ๑ จัดตั้งคณะกรรมการพิทักษ์ ระบบคุณธรรมแห่งชาติ สำหรับบุคลากรภาครัฐ เพื่อให้ครอบคลุมบุคลากร ทุกประเภท	สำนักงาน ก.พ./ องค์กรกลางบริหารงาน บุคคล	- ระบบการพิจารณา อัตรามีมาตรฐาน สำหรับข้าราชการและ เจ้าหน้าที่ของรัฐทุก ประเภท เพื่อสร้างความ เป็นธรรมในกระบวนการ บริหารงานบุคคล	- มีคณะกรรมการ พิทักษ์ระบบคุณธรรม แห่งชาติ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔
แผนงานที่ ๒ จัดทำมาตรฐาน ทางจริยธรรมสำหรับ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย - ทุกองค์กรกลางบริหาร งานบุคคลหรือหน่วยงาน ของรัฐ นำประมวล จริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ ของรัฐไปใช้ในการ บริหารงานบุคคล - ทุกองค์กรกลางบริหาร งานบุคคลมีประมวล จริยธรรม ภายใน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - มีกฎหมายกลางว่าด้วย มาตรฐานทางจริยธรรม ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ	สำนักงาน ก.พ./ องค์กรกลางบริหารงาน บุคคล	- ทุกองค์กรกลาง บริหารงานบุคคลหรือ หน่วยงานของรัฐ นำประมวลจริยธรรม สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไปใช้ในการบริหารงาน บุคคล	- ทุกองค์กรกลาง บริหารงานบุคคล มีประมวลจริยธรรม ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - มีกฎหมายกลาง ว่าด้วยมาตรฐานทาง จริยธรรมของเจ้าหน้าที่ ของรัฐ

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินฯ (ต่อ)

(๓.๕) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ : ระบบบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูด สร้าง และรักษาคณดีคนเก่งไว้ในภาครัฐ (ต่อ)

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๕ ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารทรัพยากรบุคคล (ต่อ)			
แผนงานที่ ๓ ส่งเสริมการใช้พฤติกรรม คุณธรรมและจริยธรรมเป็น องค์ประกอบสำคัญในการ บริหารงานบุคคล	สำนักงาน ก.พ./ องค์กรกลางบริหารงาน บุคคล	- องค์กรกลาง บริหารงานบุคคลกำหนด หลักเกณฑ์การใช้ พฤติกรรมคุณธรรม และจริยธรรมในการ เลื่อนตำแหน่ง การลด ตำแหน่ง การย้าย ตำแหน่ง เป็นต้น	- ร้อยละของ ส่วนราชการ/หน่วยงาน ของรัฐ มีแผนการ ขับเคลื่อนงาน ด้านจริยธรรมและนำไป บังคับใช้ในการบริหาร งานบุคคลอย่างเป็น รูปธรรม
กลยุทธ์ที่ ๖ พัฒนาทางก้าวหน้าในสายอาชีพและสร้างความต่อเนื่องในการดำรงตำแหน่ง			
แผนงานที่ ๓ ส่งเสริมการหมุนเวียน บุคลากรในแต่ละสาย อาชีพข้ามหน่วยงาน ในภาครัฐ เพื่อสร้างเสริม ประสบการณ์การทำงาน ทั้งในด้านกว้างและลึก	สำนักงาน ก.พ./ องค์กรกลางบริหารงาน บุคคล	- ทุกสายอาชีพ มีเส้นทางความก้าวหน้า ที่เปิดกว้าง มีโอกาส และประสบการณ์ทำงาน ที่หลากหลาย ทำให้ ภาครัฐสามารถระดม สรรพกำลังความ เชี่ยวชาญมาใช้ประโยชน์ ได้อย่างสูงสุด	- มีระบบในการ หมุนเวียนและ เคลื่อนย้ายบุคลากร ในแต่ละสายอาชีพ ข้ามหน่วยงาน (Professional Rotation and Mobility) - บุคลากรในแต่ละ สายอาชีพได้สั่งสม ประสบการณ์และมี ความก้าวหน้าในอาชีพ

(๓) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินฯ (ต่อ)

(๓.๖) เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๖ : การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ คล่องตัว โปร่งใส และมีกลไกป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน

กลยุทธ์/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมหลัก	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ที่ ๑ นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น			
แผนงานที่ ๒ เชื่อมโยง และบูรณาการ ข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และผู้ประกอบการ	สำนักงาน ก.พ./ องค์กรกลางบริหารงาน บุคคล		- จำนวนหน่วยงาน ของรัฐที่สามารถ เชื่อมโยงระบบข้อมูลการ จัดซื้อ จัดจ้าง ของตนกับระบบของ กรมบัญชีกลาง
๒.๑ หน่วยงานภาครัฐ สามารถเชื่อมโยงระบบ ข้อมูลของหน่วยงานตน และระบบของ กรมบัญชีกลาง เพื่อใช้ ในการติดตามการ ดำเนินงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	กรมบัญชีกลาง/ หน่วยงานภาครัฐ/ สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์		

(๔) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา จำแนกตามรายเรื่องและประเด็นปฏิรูป ดังนี้

(๔.๑) เรื่องที่ ๑ : การปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้โดยรวมของประเทศ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ และกฎหมายลำดับรอง

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑.๑ : การมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. และมีการทบทวน จัดทำ แก้ไข และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑.๒ : การสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน เพื่อการจัดการศึกษา

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑.๓ : การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเองและการศึกษา เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อรองรับการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑.๔ : การทบทวนและปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑.๕ : การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

(๔) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาฯ (ต่อ)

(๔.๒) เรื่องที่ ๒ : การปฏิรูปการพัฒนาเด็กเล็กและเด็กก่อนวัยเรียน

ประเด็นปฏิรูปที่ ๒.๑ : การพัฒนาระบบการดูแล พัฒนา และจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย

ประเด็นปฏิรูปที่ ๒.๒ : การสื่อสารสังคมเพื่อสร้างความเข้าใจในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔.๓) เรื่องที่ ๓ : การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๑ : การดำเนินการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๒ : การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลพิการ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และบุคคลที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ

ประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๓ : การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล หรือในสถานศึกษาที่ต้องมีการยกระดับคุณภาพอย่างเร่งด่วน

(๔.๔) เรื่องที่ ๔ : การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์

ประเด็นปฏิรูปที่ ๔.๑ : การผลิตครูและคัดกรองครูเพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของประเทศ และมีจิตวิญญาณของความเป็นครู

ประเด็นปฏิรูปที่ ๔.๒ : การพัฒนาวิชาชีพครู

ประเด็นปฏิรูปที่ ๔.๓ : เส้นทางวิชาชีพครูเพื่อให้ครูมีความก้าวหน้า ได้รับค่าตอบแทน และสวัสดิการที่เหมาะสม

ประเด็นปฏิรูปที่ ๔.๔ : การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษา

ประเด็นปฏิรูปที่ ๔.๕ : องค์กรวิชาชีพครู และการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๔.๕) เรื่องที่ ๕ : การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

ประเด็นปฏิรูปที่ ๕.๑ : การปรับหลักสูตรพร้อมกระบวนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ

ประเด็นปฏิรูปที่ ๕.๒ : การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม

ประเด็นปฏิรูปที่ ๕.๓ : การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาระดับชาติและระบบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ

ประเด็นปฏิรูปที่ ๕.๔ : การพัฒนาคุณภาพระบบการศึกษา

ประเด็นปฏิรูปที่ ๕.๕ : ระบบความปลอดภัย และระบบสวัสดิภาพของผู้เรียน

ประเด็นปฏิรูปที่ ๕.๖ : การปฏิรูปอาชีวศึกษา เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ประเด็นปฏิรูปที่ ๕.๗ : การปฏิรูปอุดมศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ประสิทธิภาพ และธรรมาภิบาลของระบบอุดมศึกษา

(๔) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาฯ (ต่อ)

(๔.๖) เรื่องที่ ๖ : การปรับโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

ประเด็นปฏิรูปที่ ๖.๑ : สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษา

ประเด็นปฏิรูปที่ ๖.๒ : พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

ประเด็นปฏิรูปที่ ๖.๓ : การปรับปรุงโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ

(๔.๗) เรื่องที่ ๗ : การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล

ประเด็นปฏิรูปที่ ๗.๑ : การปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ

ประเด็นปฏิรูปที่ ๗.๒ : ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา (Big Data for Education)

ประเด็นปฏิรูปที่ ๗.๓ : การพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัล (digital citizenship) ในด้านความฉลาดรู้ดิจิทัล (digital literacy) ความฉลาดรู้สารสนเทศ (information literacy) ความฉลาดรู้สื่อ (media literacy) เพื่อการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ (learning how to learn) ในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนการมีพฤติกรรมที่สะท้อนการรู้คิดกา มารยาท จริยธรรมเกี่ยวกับการใช้สื่อและการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต

(๕) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานดำเนินงานหลักตามแผนงานโครงการสำคัญในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ดังนี้

(๕.๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

แผนงานโครงการสำคัญ	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๑) แผนงานการลงทุนพัฒนาเพิ่มศักยภาพเด็กปฐมวัย	(๑) ยกระดับคุณภาพบุคลากรและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยกำหนดให้มีบุคลากรครูและพี่เลี้ยงที่สำเร็จการศึกษาทางด้านปฐมวัยหรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กในทุกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย กำหนดหลักสูตรการดูแลเด็กปฐมวัยที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เชื่อมโยงกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม จัดทำกลไกการประกันคุณภาพที่เป็นมาตรฐานเดียวกันของประเทศ ในการประเมินสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (๒) ออกกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยศึกษาและผลักดันพระราชบัญญัติที่รองรับการบูรณาการการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย
(๒) แผนงานการสร้างคามอยู่ดีมีสุขและความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว	(๑) สอดแทรกการเรียนรู้ด้านครอบครัวศึกษาแก่เด็กในวัยเรียน โดยส่งเสริมให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมกับสถาบันการศึกษาในการออกแบบหลักสูตร การเรียนรู้ จัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ และวางแผนในการจัดการและแก้ไขปัญหาให้กับเด็ก

(๕) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานดำเนินงานหลักตามแผนงานโครงการสำคัญในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ดังนี้

(๕.๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ (ต่อ)

แผนงานโครงการสำคัญ	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๓) แผนงานการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพอย่างเป็นองค์รวม	(๑) สร้างทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพและการส่งเสริมการเรียนรู้วิธีการบริโภคอย่างถูกหลักโภชนาการ โดยกำหนดให้ความรอบรู้ในการดูแลสุขภาพเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน
(๔) แผนงานการสร้างสภาพแวดล้อมให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต	(๑) พัฒนาพื้นที่แหล่งเรียนรู้ให้มีชีวิต ทันสมัย มีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากลเพื่อดึงดูดให้คนทุกช่วงวัยเกิดความสนใจเข้าไปเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม (๒) ศึกษาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้รูปแบบใหม่ ๆ ที่จะช่วยเพิ่มพูนศักยภาพคนไทยให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เช่น ห้องสมุดเสมือน (Virtual Library) ศูนย์ศึกษابันเทิง (Edutainment Center) เป็นต้น (๓) ส่งเสริมการอ่าน การเรียนรู้ ผ่านบริการห้องสมุดในภูมิภาคที่ทันสมัย สร้างโอกาสให้กลุ่มเด็กเยาวชน สามารถเข้าถึงบริการได้อย่างมีคุณภาพ สะดวกและรวดเร็ว (๔) ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในชุมชนเพื่อพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นให้เป็นพื้นที่ การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมด้วยรูปแบบที่ทันสมัย

(๕) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานดำเนินงานหลักตามแผนงานโครงการสำคัญในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ)

(๕.๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๑) แผนงานการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาในพื้นที่ห่างไกลอย่างครอบคลุม	(๑) โครงการ Free Wifi เพื่อการศึกษาทั่วประเทศ เพื่อช่วยให้นักเรียน นักศึกษา สามารถติดตามข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ การค้นคว้า และเป็นช่องทางของการเรียน การสอน ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก (๒) โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อติดตามเด็ก เพื่อสนับสนุนการเก็บข้อมูลและติดตามเด็กทุกคนตั้งแต่แรกเกิดอย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงกับฐานทะเบียนราษฎร์ และให้สถานศึกษา รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ทุกสังกัดใช้ระบบสารสนเทศเดียวกันและบูรณาการข้อมูลร่วมกัน เพื่อลดปัญหาการติดตามเด็กมาเรียนไม่ได้ เนื่องจากเป็นพื้นที่ทับซ้อน หรือพื้นที่ช่องโหว่ระหว่างสังกัด พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลการย้ายถิ่นฐานซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน (๓) โครงการบริหารจัดการงบประมาณด้านการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นการใช้จ่ายมาตรการทางการเงินเพื่อกระตุ้นคุณภาพการศึกษา และนำผลการประเมินสถานศึกษามาใช้ประกอบการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการปฏิรูประบบความรับผิดชอบ นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องลดสัดส่วนการให้งบประมาณด้านอุปทาน อาทิ งบดำเนินการ งบบุคลากร และงบลงทุนซึ่งขึ้นกับการตัดสินใจของภาครัฐและไม่สัมพันธ์กับความต้องการของผู้เรียน และเพิ่มสัดส่วนงบประมาณด้านอุปสงค์ (Demand-Side Financing) คือ เงินอุดหนุนรายหัว ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนที่เลือกเข้าเรียน พร้อมทั้งจัดสรรเงินอุดหนุนในอัตราที่มากกว่าให้แก่โรงเรียนในเขตพื้นที่ด้อยโอกาสเพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษามากขึ้น

(๕) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานดำเนินงานหลักตามแผนงานโครงการสำคัญในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ)

(๕.๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
<u>ภาคบริการและการท่องเที่ยว</u> แผนงานส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ	(๑) ร่วมเสริมสร้างศักยภาพให้กับผู้ประกอบการเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในบริบทการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างเป็นพลวัต และมีศักยภาพในการขยายตลาดไปสู่ประเทศคู่ค้าและตลาดศักยภาพใหม่ที่สำคัญของไทย
<u>ภาคบริการและการท่องเที่ยว</u> แผนงานพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและยกระดับผู้ประกอบการ	(๑) ร่วมพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวภาครัฐให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ การท่องเที่ยว
<u>ภาคบริการและการท่องเที่ยว</u> การพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการที่ครบวงจร	(๑) ร่วมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้าถึงตลาดในประเทศและต่างประเทศผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการบริหารจัดการธุรกิจ

(๕.๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
แผนงานและโครงการตาม Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔	(๑) ร่วมดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน เนื่องจากการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยเป็นวาระแห่งชาติ
โครงการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน	(๑) ร่วมเร่งสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเลือกซื้อสินค้าและบริการจากผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

(๕) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานดำเนินงานหลักตามแผนงานโครงการสำคัญในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ)

(๕.๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ	(๑) ร่วมสร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความหวงแหนและธำรงรักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างความปรองดองของคนในชาติ โดยลดความขัดแย้งและการยอมรับในความเห็นต่างทางความคิดบนพื้นฐานสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย
การป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้	ร่วมดำเนินการเร่งค้นหาเงื่อนไขของความขัดแย้งในทุกมิติ ค้นหาแนวทางที่จะหยุดความรุนแรงและแก้ปัญหาในแนวทางสันติวิธีด้วยการจัดเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุของความขัดแย้ง เพื่อมิให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความรู้สึกว่า ได้รับการปฏิบัติและการดูแลจากรัฐอย่างไม่เป็นธรรมหรือไม่เท่าเทียมกับประชาชนส่วนอื่นของประเทศ และมีความรู้สึกภาคภูมิใจว่าสามารถใช้ชีวิตอย่างปกติสุขภายใต้อัตลักษณ์ของตนโดยไม่มีการกดทับหรือผสมกลมกลืน พร้อมทั้งได้รับโอกาสในการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่

(๕.๖) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
การสร้างกลไก “ยับยั้ง” และ “สร้างความตระหนักรู้” เพื่อป้องกันการทุจริต	(๑) ตรวจสอบ เฝ้าระวัง และการวางระบบการจัดการความเสี่ยงจากการทุจริต ทั้งในกระบวนการในการวิเคราะห์ ประเมิน ดูแล ตรวจสอบ และควบคุมเพื่อลดความเสี่ยงจากการทุจริตให้มากที่สุด การจัดให้มีระบบควบคุมการจัดซื้อจัดจ้างที่ทันสมัย รัดกุม เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ (๒) เผยแพร่/ให้ความรู้ในเรื่องการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมและการให้ความรู้ในการปฏิบัติตามมาตรการเสริมที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๕) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานดำเนินงานหลักตามแผนงานโครงการสำคัญในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ)

(๕.๖) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
การสร้างกลไก “ยับยั้ง” และ “สร้างความตระหนักรู้” เพื่อป้องกันการทุจริต (ต่อ)	(๓) พัฒนาและสร้างเครือข่ายอาสาสมัครเฝ้าระวังการทุจริต โดยการสร้างเครือข่ายและอาสาสมัครเครือข่ายภาคประชาสังคมของส่วนราชการและเอกชน เพื่อส่งเสริมองค์กรภาคประชาสังคม/ ภาคีเครือข่ายทำหน้าที่ป้องกันเฝ้าระวัง (Watch Dogs) (๔) เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ภายใต้กรอบแนวคิด “โรงเรียนสุจริต” เพื่อสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ปลุกจิตสำนึก ทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ (๕) รมรงค์ประชาสัมพันธ์แบบบูรณาการเชิงรุก เพื่อปลูก-ปลุกจิตสำนึกประชาชน/ สร้างความตระหนักถึงโทษภัย/ ผลกระทบของการทุจริต และการพัฒนาเครือข่ายเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ใช้ Social Media รมรงค์ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย โดนใจ

(๕.๗) ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
<u>แผนงานและโครงการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศ</u> แผนพัฒนาคุณภาพบุคลากรและวางแผนจัดการกำลังคนด้านโลจิสติกส์ให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจ	(๑) ร่วมกับกระทรวงแรงงาน พัฒนาคุณภาพบุคลากรและวางแผนจัดการกำลังคนด้านโลจิสติกส์ให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจ
<u>แผนงานและโครงการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล</u> แผนพัฒนากำลังคนและสร้างนวัตกรรมด้านดิจิทัล	(๑) ร่วมกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พัฒนากำลังคนและสร้างนวัตกรรมด้านดิจิทัล

(๕) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานดำเนินงานหลักตามแผนงานโครงการสำคัญในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ)

(๕.๘) ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์ยางพาราภาคใต้	(๑) ให้สถาบันการศึกษา ร่วมพัฒนาและส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์ยางพาราให้มีรูปแบบ ที่หลากหลาย มีมูลค่าเพิ่มสูง และตรงกับความต้องการของตลาด เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราอย่างยั่งยืน
โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตโคเนื้อศรีวิชัยภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	(๑) ให้สถาบันการศึกษา ร่วมส่งเสริมและพัฒนาการผลิตผลิตภัณฑ์โคเนื้อศรีวิชัยซึ่งเป็นสายพันธุ์ประจำถิ่นภาคใต้ ฝั่งอ่าวไทยให้มีคุณภาพสูง เพื่อรองรับตลาดแหล่งท่องเที่ยวของภาคและให้เป็นสินค้าส่งออกสำคัญของพื้นที่ โดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ตั้งแต่เริ่มเพาะเลี้ยงจนถึงกระบวนการแปรรูปและจัดจำหน่าย พร้อมทั้งกำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งผลิตภัณฑ์ (Geographical Indication: GI) ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล
โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งและสัตว์น้ำชายฝั่งที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	(๑) ให้สถาบันการศึกษา ร่วมพัฒนาระบบมาตรฐานการจัดการฟาร์ม เพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการ ผลิตให้ถูกสุขอนามัยที่ได้มาตรฐานและเป็นไปตามกฎและกติกาสากล พัฒนาระบบตลาด รวมทั้งส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารทะเลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางการตลาดและเป็นแหล่งสร้างรายได้ให้กับพื้นที่

(๕) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะหน่วยงานดำเนินงานหลักตามแผนงานโครงการสำคัญในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ)

(๕.๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

แนวทางการพัฒนา	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
แผนงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม	(๑) ร่วมพัฒนาการศึกษา สาธารณสุข แรงงาน สังคม และสิ่งแวดล้อมในอนุภูมิภาค GMS เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ประกอบด้วย การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ดังนี้ (๑.๑) แผนปฏิบัติการภายใต้กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ (ระยะที่ ๓) ระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ และ (๑.๒) แผนปฏิบัติการภายใต้แผนงานหลักด้านสิ่งแวดล้อมและแนวคิดริเริ่มเรื่องการอนุรักษ์ระยะเบี่ยงความหลากหลายทางชีวภาพในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ (ระยะที่ ๓) ระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)
แผนงานโครงการที่สำคัญภายใต้กรอบเอเปค	(๑) ดำเนินการส่งเสริมการจัดทำข้อริเริ่มในการจัดทำกรอบความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการจ้างงานเยาวชน และการส่งเสริมการเป็นเจ้าของกิจการ

(๖) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕)

แนวทางตามนโยบายของรัฐบาล	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๑) การเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์	(๑) ร่วมดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านความมั่นคงให้แก่ผู้บริหารและผู้ที่ปฏิบัติงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ให้รับรู้ถึงความสำคัญของมิติความมั่นคงที่ต้องประสานและบูรณาการการวางแผนและการปฏิบัติงานที่เกื้อกูลกันอย่างเป็นเอกภาพ (๒) ร่วมดำเนินการส่งเสริมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย ปลูกฝังวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ค่านิยมที่พึงามความภูมิใจในชาติ การจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี โดยการเรียนการสอนทั้งในระบบและนอกระบบสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนกิจกรรมในด้านความมั่นคง (๓) ร่วมดำเนินการนำศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงเร่งขยายผลตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และแบบอย่างที่ดีทรงวางรากฐานไว้ให้แพร่หลายเป็นที่ประจักษ์
(๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้	(๑) ร่วมดำเนินการบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นระบบและมีเอกภาพ และเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วม โดยน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นศาสตร์พระราชาเป็นหลักในการปฏิบัติ (๒) ร่วมดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินด้วยระบบการดำเนินงานด้านความมั่นคง โดยเพิ่มสวัสดิภาพความปลอดภัยของครูและบุคลากรทางการศึกษา (๓) ร่วมดำเนินการให้ความช่วยเหลือเยียวยาเจ้าหน้าที่ประชาชน และผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม (๔) ร่วมดำเนินการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามศักยภาพของพื้นที่การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนการพัฒนาที่มุ่งสร้างความมั่นคงในอาชีพ การสร้างรายได้ และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

(๖) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕)

แนวทางตามนโยบายของรัฐบาล	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ต่อ)	(๕) ร่วมดำเนินการพัฒนาการศึกษาให้ได้มาตรฐาน สอดคล้องกับตลาดแรงงานในพื้นที่และเสริมสร้างความมั่นคง ของชาติ โดยเร่งแก้ไขปัญหาพื้นฐานที่ส่งผลกระทบต่อ การศึกษาของเยาวชนในพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ ในลักษณะทวิภาษา (มลายูถิ่น – ไทย)
(๓) การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	(๑) ร่วมดำเนินการรณรงค์ให้เด็ก เยาวชน ผู้ใช้แรงงาน และประชากรกลุ่มเสี่ยง ตระหนักรู้ถึงโทษของยาเสพติด เพื่อป้องกันการเสพยา โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน (๒) ร่วมดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ แก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่โดยใช้กลไกประชารัฐ
(๔) การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัย ทุจริต	(๑) ร่วมดำเนินการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหาร จัดการภาครัฐให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม (๒) ร่วมดำเนินการรณรงค์ให้ความรู้แก่ทุกภาคส่วน ถึงภัยทุจริต เพื่อสร้างค่านิยมต่อต้านและปฏิเสธการทุจริต
(๕) การรักษาความมั่นคงพื้นที่ชายแดน	(๑) ร่วมดำเนินการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ในบริเวณพื้นที่ชายแดนไทยและประเทศรอบบ้านและให้ ประชาชนตามแนวชายแดนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันภัย จากอาชญากรรมที่จะเข้าสู่ประเทศไทยผ่านช่องทางชายแดน
(๖) การรักษาความมั่นคงทางทะเล	(๒) ร่วมดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์ความรู้ และความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของทะเล
(๗) การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคาม ข้ามชาติ	(๑) ร่วมดำเนินการเสริมสร้างจิตสำนึก ความตระหนัก ของภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ให้เห็น ความสำคัญของปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรม ข้ามชาติ และสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งในการร่วมมือกับ ภาครัฐเพื่อป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติทุกรูปแบบ
(๘) การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง ทางไซเบอร์	(๑) ร่วมกับองค์กรภาครัฐ ทั้งฝ่ายทหาร พลเรือน และตำรวจ และภาคส่วนต่าง ๆ ภายในประเทศ พัฒนา ชีตความสามารถเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง ทาง ไซเบอร์ ตลอดจนรองรับสังคมดิจิทัล (๒) ร่วมดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์ความรู้ และความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของภัยคุกคามความมั่นคง ทางไซเบอร์ (๓) ร่วมดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถ ขององค์กรทุกภาคส่วน/บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความชำนาญด้านไซเบอร์อย่างต่อเนื่อง

(๗) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

(๗.๑) นโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทย ทุกช่วงวัย ดังนี้

แนวทางตามนโยบายของรัฐบาล	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๑) ส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย	(๑) จัดให้มีระบบพัฒนาเด็กแรกเกิดอย่างต่อเนื่องจนถึงเด็กวัยเรียนให้มีโอกาสพัฒนาตามศักยภาพ (๒) ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยผ่านการให้บริการสาธารณะที่เกี่ยวข้อง (๓) มุ่งยกระดับคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั่วประเทศให้ได้มาตรฐาน (๔) พัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาและผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่าง (๕) ส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยคำนึงถึงพหุปัญญาที่หลากหลายของเด็กแต่ละคนให้ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ผ่านการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับระบบโรงเรียนปกติที่เป็นระบบและมีทิศทางที่ชัดเจน
(๒) พัฒนาระบบนิเทศพันธุ์ใหม่ ปรับรูปแบบการเรียนรู้และการสอนเพื่อพัฒนาทักษะและอาชีพของคนทุกช่วงวัยสำหรับศตวรรษที่ ๒๑	(๑) ปรับรูปแบบการเรียนรู้และการสอนเพื่อพัฒนาทักษะและอาชีพของคนทุกช่วงวัยสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ (๒) ปรับโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาให้ทันสมัย มีการนำเทคโนโลยีและการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงเข้ามามีส่วนในการจัดการเรียนการสอน (๓) ปรับระบบดึงดูด การคัดเลือก การผลิตและพัฒนาครูที่นำไปสู่การมีครูสมรรถนะสูง เป็นครูยุคใหม่ที่สามารถออกแบบและจัดระบบการสร้างความรู้ สร้างวินัย กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจ เปิดโลกทัศน์มุมมองของเด็กและครู ด้วยการสอนในเชิงแสดงความคิดเห็นให้มากขึ้น ควบคู่กับหลักการทางวิชาการ (๔) จัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนทั้งในส่วนฐานความรู้และระบบความคิดในลักษณะสหวิทยาการ และตรงกับความต้องการของประเทศในอนาคต และเป็นผู้เรียนที่สามารถปฏิบัติได้จริงและสามารถ

(๗) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ (ต่อ)

(๗.๑) นโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทย ทุกช่วงวัย (ต่อ)

แนวทางตามนโยบายของรัฐบาล	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๒) พัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย (ต่อ)	กำกับ การเรียนรู้ของตนเองได้ รวมถึงมีทักษะด้านภาษาอังกฤษและภาษาที่สามที่สามารถสื่อสาร และแสวงหาความรู้ ได้มีความพร้อมทั้งทักษะความรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต ก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน (๕) พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพวิชาชีพ และพัฒนาแรงงานรองรับอุตสาหกรรม ๔.๐ โดยการจัดระบบและกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่ชัดเจน เป็นระบบในการพัฒนากำลังคนที่มีทักษะขั้นสูงให้สามารถนำความรู้และทักษะมาใช้ในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการสร้างและพัฒนานวัตกรรม ซึ่งต้องครอบคลุมการพัฒนากำลังคนที่อยู่ในอุตสาหกรรมแล้ว กำลังคนที่กำลังจะเข้าสู่อุตสาหกรรม และเตรียมการสำหรับผลิต กำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน เพื่อรองรับอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีในอนาคต รวมทั้ง เร่งรัด และขยายผลระบบคุณวุฒิวิชาชีพ การยกระดับฝีมือแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ และอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น (๖) ดึงดูดคนเก่งจากทั่วโลกเข้ามาร่วมทำงานกับคนไทย และส่งเสริมผู้มีความสามารถสูง สนับสนุนให้ธุรกิจชั้นนำในประเทศดึงดูดบุคคลที่มีความสามารถระดับสูงจากทั่วโลก โดยเฉพาะคนไทย เพื่อกลับมาเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ ความเชี่ยวชาญให้แก่บุคลากรในองค์กร ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการสร้างธุรกิจผลิตภัณฑ์ และนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้กับประเทศ โดยในระยะแรกให้ความสำคัญกับการดึงดูดนักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาร่วมวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีขั้นแนวหน้า ในสาขาอุตสาหกรรมเป้าหมาย รวมทั้งมีพื้นที่ให้กลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษที่มีศักยภาพสูงได้ทำงานร่วมกัน หรือร่วมกับเครือข่ายอื่น ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้กับประเทศ

(๗) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ (ต่อ)

(๗.๑) นโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทย ทุกช่วงวัย (ต่อ)

แนวทางตามนโยบายของรัฐบาล	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๓) พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพวิชาชีพ และพัฒนาแรงงานรองรับอุตสาหกรรม ๔.๐	(๑) จัดระบบและกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ชัดเจนเป็นระบบในการพัฒนากำลังคนที่มีทักษะขั้นสูงให้สามารถนำความรู้และทักษะมาใช้ในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการสร้างและพัฒนานวัตกรรม ซึ่งต้องครอบคลุมการพัฒนาากำลังคนที่อยู่ในอุตสาหกรรมแล้ว กำลังคนที่กำลังจะเข้าสู่อุตสาหกรรม และเตรียมการสำหรับผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน เพื่อรองรับอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีในอนาคต (๒) เร่งรัดและขยายผลระบบคุณวุฒิวิชาชีพ การยกระดับฝีมือแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ และอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น
(๔) ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทุกช่วงวัย	(๑) มุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนควบคู่กับการพัฒนาครู (๒) เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับบนพื้นฐานการสนับสนุนที่คำนึงถึงความจำเป็นและศักยภาพของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง (๓) จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ (๔) สร้างระบบวัดผลโรงเรียนและครูที่สะท้อนความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน (๕) คืนครูให้นักเรียนโดยลดภาระงานที่ไม่จำเป็น (๖) จัดให้มีระบบฐานข้อมูล เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการเชื่อมโยงหรือส่งต่อข้อมูลครบถ้วนและผู้เรียนระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงการพัฒนาตลอดช่วงชีวิต (๗) พัฒนาช่องทางให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (๘) พัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ผ่านระบบดิจิทัล (๙) ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสร้างสรรค์ที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิดที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจและเหมาะสมกับช่วงวัย

(๗) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ (ต่อ)

(๗.๑) นโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทย ทุกช่วงวัย (ต่อ)

แนวทางตามนโยบายของรัฐบาล	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๔) ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทุกช่วงวัย	(๑๐) ร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้และอุทยานการเรียนรู้ สำหรับเยาวชนที่เชื่อมโยงเทคโนโลยีกับวิถีชีวิต (๑๑) ส่งเสริมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เข้าสู่ สังคมสูงวัย
(๕) ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	(๑) ร่วมบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยจัดการศึกษากับกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา มุ่งเน้น กลุ่มเด็กด้อยโอกาสและกลุ่มเด็กนอกระบบการศึกษา (๒) ปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับ ความจำเป็นของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา (๓) จัดระบบโรงเรียนพี่เลี้ยงจับคู่ระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีคุณภาพการศึกษาดีกับโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับ คุณภาพการศึกษา (๔) ส่งเสริมให้ภาคเอกชน ชุมชนในพื้นที่ เข้ามามีส่วนร่วม ในการออกแบบการศึกษาในพื้นที่ (๕) สนับสนุนเด็กที่มีความสามารถแต่ไม่มีทุนทรัพย์ เป็นกรณีพิเศษ (๖) แก้ไขปัญหาหนี้สินทางการศึกษา โดยการปรับ โครงสร้างหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และทบทวน รูปแบบการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่เหมาะสม
(๖) พัฒนาทักษะอาชีพทุกช่วงวัย	(๑) กำหนดระบบที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะและเพิ่ม ประสิทธิภาพของทุกช่วงวัย อาทิ การพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบคุณวุฒิวิชาชีพ โดยมี กลไกการวัดและประเมินผลเพื่อเทียบโอนความรู้และ ประสบการณ์หน่วยการเรียนรู้ที่ชัดเจน (๒) ส่งเสริมเยาวชนที่มีศักยภาพด้านกีฬาให้สามารถ พัฒนาไปสู่ นักกีฬาอาชีพ (๓) ร่วมดำเนินการกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงาน การ จัดให้มีระบบที่สามารถรองรับความต้องการพัฒนาปรับปรุง ทักษะอาชีพของทุกช่วงวัย เพื่รองรับการเปลี่ยนสายอาชีพ ให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานที่อาจจะเปลี่ยนไป ตามแนวโน้มความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยีในอนาคต

(๗) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ (ต่อ)

(๗.๑) นโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทย ทุกช่วงวัย (ต่อ)

แนวทางตามนโยบายของรัฐบาล	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๗) ส่งเสริมหลักคิดที่ถูกต้อง	(๑) สอดแทรกการปลูกฝังวินัย และอุดมการณ์ที่ถูกต้องของคนในชาติ หลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรม จริยธรรม การมีจิตสาธารณะ การเคารพกฎหมาย และกติกาของสังคมเข้าไปในทุกสาระวิชาและในทุกกิจกรรม (๒) ร่วมดำเนินการส่งเสริมกลไกสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวในทุกมิติอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ รวมทั้งลงโทษผู้ละเมิดบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนประเทศ
(๘) จัดทำระบบปริญญาร่วมกันและการจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้น	(๑) ออกแบบหลักสูตรระยะสั้นตามความสนใจ พัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน และทักษะอาชีพของคนทุกช่วงวัยในพื้นที่และชุมชนเป็นหลัก (๒) ศึกษาแนวทางการพัฒนาเป็นรูปแบบธนาคารหน่วยกิต ซึ่งเป็นการเรียนเก็บหน่วยกิตของวิชาเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนข้ามสาขาวิชาและข้ามสถาบันการศึกษาหรือทำงานไปพร้อมกัน หรือเลือกเรียนเฉพาะหลักสูตรที่สนใจเพื่อสร้างโอกาสของคนไทยทุกช่วงวัยและทุกระดับสามารถพัฒนาตนเองทั้งในด้านการศึกษาและการดำรงชีวิต
(๙) สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมด้านการศึกษา สุขภาพ การมีงานทำที่เหมาะสมกับประชากรทุกกลุ่ม	(๑) ร่วมดำเนินการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาผ่านกลไกกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (๒) ยกระดับคุณภาพการศึกษาผ่านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

(๗) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ (ต่อ)

(๗.๒) นโยบายหลักด้านอื่น ๆ

แนวทางตามนโยบายของรัฐบาล	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
ด้านการปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์	(๑) ร่วมดำเนินการสืบสาน รักษา ต่อยอดศาสตร์พระราชา และโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (๒) ร่วมดำเนินการต่อยอดการดำเนินการของ หน่วยพระราชทาน และประชาชนจิตอาสาพระราชทาน ตามแนวพระราชดำริ (๓) ร่วมดำเนินการสร้างความตระหนักรู้ เผยแพร่ และ ปลุกฝังให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นจริง เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจเพื่อ ประชาชน ตลอดจนพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ ทุกพระองค์
ด้านการสร้างความมั่นคงและความปลอดภัย ของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ	(๑) ร่วมดำเนินการปลูกจิตสำนึก เกียรติภูมิ และศักดิ์ศรี ความเป็นชาติไทย การมีจิตสาธารณะและการมีส่วนร่วมทำ ประโยชน์ให้ประเทศ รักษาผลประโยชน์ของชาติ ความ สามัคคีปรองดองและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างกันของ ประชาชน โดยสถาบันการศึกษาสอดแทรกการปลูกฝังวินัย ของคนในชาติ หลักคิดที่ถูกต้อง สร้างค่านิยม “ประเทศไทย สำคัญที่สุด” การเคารพกฎหมายและกติกาของสังคม ปรับ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้เอื้อต่อ การมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ (๒) ร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง ทั้งระบบ โดยให้ความรู้เยาวชนถึงภัยยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งฟื้นฟู ดูแล รักษาผู้เสพยาผ่านกระบวนการทาง สาธารณสุข

(๗) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ (ต่อ)

(๗.๒) นโยบายหลักด้านอื่น ๆ (ต่อ)

แนวทางตามนโยบายของรัฐบาล	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
ด้านการทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	(๑) ร่วมดำเนินการส่งเสริมวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติ โดยอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ศิลปะ ประเพณี ภูมิปัญญา ภาษาไทย และภาษาถิ่นที่มีอัตลักษณ์และความหลากหลายผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของชาติ (๒) ร่วมดำเนินการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม กตัญญู ความซื่อสัตย์ การมีวินัย เคารพกฎหมาย มีจิตสาธารณะและการมีส่วนร่วม ทำประโยชน์ให้ประเทศ และเป็นพลเมืองที่ดี โดยส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาร่วมเป็นฐานในการบ่มเพาะ (๓) ร่วมดำเนินการสร้างความรู้ ความเข้าใจใน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ของประเทศเพื่อนบ้าน ยอมรับและเคารพในประเพณี วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ และ ชาวต่างชาติที่มีความหลากหลาย ในลักษณะพหุสังคม ที่อยู่ร่วมกัน โดยสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศควบคู่กับการส่งเสริม สร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมที่เป็นสากล เพื่อการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก
ด้านการสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก	(๒) สร้างบทบาทที่สร้างสรรค์ของไทยในภูมิภาคและเวทีโลก โดยเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในกรอบสหประชาชาติ เป้าหมายหลักที่ ๔ การศึกษา (๓) ร่วมดำเนินการเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของอาเซียนในด้านสังคม (๔) ร่วมดำเนินการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้านความมั่นคง เพื่อรับมือกับภัยความมั่นคงในรูปแบบใหม่ อาทิ ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ อาชญากรรมข้ามชาติ ความมั่นคงปลอดภัยทางทะเล การโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ และปัญหาข้ามชาติที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนไทยและความมั่นคงของมนุษย์

(๗) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ (ต่อ)

(๗.๒) นโยบายหลักด้านอื่น ๆ (ต่อ)

แนวทางตามนโยบายของรัฐบาล	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย	
(๑) เศรษฐกิจมหภาค การเงินและการคลัง	(๑) ร่วมดำเนินการปฏิรูประบบการออม โดยพัฒนาความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน
(๒) พัฒนาภาคอุตสาหกรรม	(๑) ร่วมดำเนินการสร้างกลไกสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการรายใหม่ โดยการใช้สถาบันการศึกษาที่มีอยู่ในพื้นที่มาสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าและบริการ
(๓) พัฒนาภาคเกษตร	(๑) ร่วมดำเนินการพัฒนาองค์กรเกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยการพัฒนากลไกการเชื่อมโยงไปสู่เกษตรกรอัจฉริยะเพื่อการพัฒนาภาคเกษตรได้อย่างมั่นคงต่อไปในอนาคต
(๔) พัฒนาภาคการท่องเที่ยว	(๑) ร่วมดำเนินการส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้จากธุรกิจท่องเที่ยวสู่ชุมชน โดยพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของท้องถิ่น ชุมชน และสถาบันการศึกษา เพื่อสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและทำธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มากขึ้น อาทิ การพัฒนายูวมัคค์เทศก์
(๕) ขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคใหม่	(๑) ร่วมดำเนินการส่งเสริมเยาวชนในการเป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ โดยการสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมผ่านการศึกษา และการเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงเทคโนโลยี แหล่งเงินและการระดมทุนเพื่อกระตุ้นและเปิดโอกาสให้เยาวชนสามารถนำเสนอแนวคิดพัฒนาแอปพลิเคชัน นวัตกรรม และดำเนินธุรกิจได้ด้วยตนเอง
ด้านการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค	
(๑) ส่งเสริมพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษเพื่อเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของเอเชีย	(๑) ร่วมดำเนินการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอย่างต่อเนื่อง โดยเร่งพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับและส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง (๒) ร่วมดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ และการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (๓) ร่วมดำเนินการเร่งขับเคลื่อนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ชายแดนอย่างต่อเนื่อง
(๒) ส่งเสริมและเร่งรัดการพัฒนาเมืองอัจฉริยะนำอยู่ทั่วประเทศ	(๑) ร่วมดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะและเมืองนำอยู่ที่มีระบบเศรษฐกิจดิจิทัล โครงสร้างพื้นฐานทางสังคม และพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอ กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่

(๗) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ (ต่อ)

(๗.๒) นโยบายหลักด้านอื่น ๆ (ต่อ)

แนวทางตามนโยบายของรัฐบาล	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
ด้านการพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก	
(๑) สร้างความเข้มแข็งของชุมชน	(๑) ร่วมดำเนินการสร้างผู้นำชุมชน ยกย่องปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ยกระดับคุณภาพตลาดชุมชน สถาบันการเงินของชุมชน สวัสดิการชุมชน สาธารณสุขชุมชน ป่าชุมชน ไม้มีค่า ท้องเที่ยวชุมชน และส่งเสริมการขาย ตลาดออกสู่ต่างประเทศ รวมทั้งสร้างพลังในชุมชน สร้างเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง ตลอดจนส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการช่วยพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจฐานราก
ด้านการพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม	(๑) ร่วมดำเนินการสร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมด้านการศึกษา โดยยกระดับคุณภาพการศึกษาผ่านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย
ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ การรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน	(๑) ร่วมดำเนินการรณรงค์สร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติให้กับเยาวชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน (๒) ร่วมดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการรับมือและปรับตัวเพื่อลดความเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้อง กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (๓) ร่วมดำเนินการส่งเสริมและให้ความรู้ในการลดปริมาณขยะในภาคครัวเรือน
ด้านการปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ	(๑) ร่วมดำเนินการพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ - พัฒนาให้ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมมีการจัดรูปแบบองค์กรใหม่ที่มีความยืดหยุ่นคล่องตัว และเหมาะสมกับบริบทของประเทศ รวมทั้งจัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของรัฐให้สอดคล้องกับโครงสร้างหน่วยงานและภารกิจงานที่เปลี่ยนแปลงไป - พัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่รัฐให้สามารถรองรับบริบทการเปลี่ยนแปลง และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทัน่วงที่

(๗) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ (ต่อ)

(๗.๒) นโยบายหลักด้านอื่น ๆ (ต่อ)

แนวทางตามนโยบายของรัฐบาล	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
ด้านการปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ (ต่อ)	- ปรับเปลี่ยนระบบการบริหารราชการแผ่นดินให้เกิดความเชื่อมโยงสอดคล้องกันตั้งแต่ชั้นวางแผน การนำไปปฏิบัติ การติดตามประเมินผล การปรับปรุงการทำงานให้มีมาตรฐานสูงขึ้น และปรับปรุงโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น (๒) ร่วมดำเนินการปรับเปลี่ยนกระบวนการอนุมัติอนุญาตของทางราชการ ที่มีความสำคัญต่อการประกอบธุรกิจ และดำเนินชีวิตของประชาชนให้เป็นระบบดิจิทัล และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ พร้อมทั้งพัฒนาโปรแกรมออนไลน์ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการของภาครัฐได้อย่างทันทีและทุกเวลา (๓) ร่วมดำเนินการพัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ในการบริหารราชการแผ่นดินที่มีระบบการวิเคราะห์ และแบ่งปันข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ข้อมูลขนาดใหญ่ในระบบบริการประชาชนที่เป็นไปตามความต้องการเฉพาะตัวบุคคลมากขึ้น (๔) ร่วมดำเนินการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐสู่สาธารณะ โดยหน่วยงานของรัฐในทุกระดับ ต้องเปิดเผยและเชื่อมโยงข้อมูลซึ่งกันและกัน ทั้งในระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง และระหว่างหน่วยงานรัฐกับประชาชน เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความเข้าใจถึงสถานการณ์ และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประเทศที่มีความซับซ้อน ปรับเปลี่ยนให้เป็นการทำงานเชิงรุก เน้นการยกระดับไปสู่ความร่วมมือกันของทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง แสวงหาความคิดริเริ่มและสร้างนวัตกรรม โดยมีการคาดการณ์สถานการณ์ วิเคราะห์ความเสี่ยงและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นไว้ล่วงหน้า เพื่อให้สามารถเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน ในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๗) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ (ต่อ)

(๗.๒) นโยบายหลักด้านอื่น ๆ (ต่อ)

แนวทางตามนโยบายของรัฐบาล	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
ด้านการปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ (ต่อ)	(๕) ร่วมดำเนินการส่งเสริมระบบธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการภาครัฐ โดยสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธา และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาข้าราชการ บุคลากร และเจ้าหน้าที่ของรัฐ อย่างจริงจัง โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางความคิดให้คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ และเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง พร้อมกับยึดมั่นในหลักจริยธรรม และธรรมาภิบาล มีสมรรถนะ และความรู้ความสามารถ พร้อมต่อการปฏิบัติงาน ดำเนินการปรับปรุงสวัสดิภาพชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนสร้างขวัญกำลังใจและความผูกพันในการทำงาน (๖) ร่วมดำเนินการพัฒนากลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาบริการสาธารณะ และการตรวจสอบภาครัฐ โดยการสร้างความเข้าใจถึงหลักการบริหารราชการขั้นพื้นฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาคอขวดและลดข้อจำกัดของกฎหมายและระเบียบ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ชุมชน วิสาหกิจเพื่อสังคม องค์กรภาคประชาสังคม และเอกชน สามารถเข้ามา ดำเนินกิจกรรมสาธารณะประโยชน์และมีบทบาทในการพัฒนาบริการสาธารณะในพื้นที่เพิ่ม (๗) ร่วมดำเนินการเร่งรัดการพัฒนาระบบการบริหารจัดการข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐให้มีความเชื่อมโยงกัน อย่างไร้รอยต่อ เพื่อให้ประชาชนสามารถติดต่อราชการได้ โดยสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และตรวจสอบได้ (๘) ร่วมดำเนินการกระจายอำนาจ ความรับผิดชอบ และเพิ่มบทบาทการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่งเสริมบทบาทของเอกชนและชุมชนในการให้บริการสาธารณะ โดยส่งเสริมบทบาทของเอกชนและชุมชนท้องถิ่น และภาคอื่น ๆ ในการจัดให้มีบริการสาธารณะต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของประชาชน เพื่อนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานการให้บริการของรัฐให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล และสนับสนุนการพัฒนายุทธศาสตร์เชิงพื้นที่
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม	(๑) ร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหายุติธรรมและประพฤติมิชอบ โดยเร่งสร้างจิตสำนึกของคนในสังคมให้ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ถูกต้อง ชอบธรรม และสนับสนุนทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริตประพฤติมิชอบ

(๗) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

(๗.๓) นโยบายเร่งด่วนด้านการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑

แนวทางตามนโยบายของรัฐบาล	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
โดยสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ใหม่ในระบบดิจิทัล ปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้มุ่งสู่ระบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ด้านวิศวกรรม คณิตศาสตร์ โปรแกรมเมอร์ และภาษาต่างประเทศ ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพในทุกตำบล ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อแบ่งปันองค์ความรู้ของสถาบันการศึกษาสู่สาธารณะ เชื่อมโยงระบบการศึกษากับภาคปฏิบัติจริง ในภาคธุรกิจ สร้างนักวิจัยใหม่และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศ สร้างความรู้ความเข้าใจการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สื่อออนไลน์และโครงข่ายสังคมออนไลน์ของคนไทย เพื่อป้องกันและลดผลกระทบในเชิงสังคม ความปลอดภัย อาชญากรรมทางไซเบอร์และสามารถใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการกระจายข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง การสร้างความสมานฉันท์และความสามัคคีในสังคม รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต	(๗.๓.๑) สร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ใหม่ในระบบดิจิทัล (๗.๓.๒) ปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้มุ่งสู่ระบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ด้านวิศวกรรม คณิตศาสตร์ โปรแกรมเมอร์ และภาษาต่างประเทศ (๗.๓.๓) ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา (๗.๓.๔) พัฒนา โรงเรียนคุณภาพในทุกตำบล (๗.๓.๕) ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อแบ่งปันองค์ความรู้ของสถาบันการศึกษาสู่สาธารณะ (๗.๓.๖) เชื่อมโยงระบบการศึกษากับภาคปฏิบัติจริงในภาคธุรกิจ (๗.๓.๗) สร้างนักวิจัยใหม่และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศ (๗.๓.๘) สร้างความรู้ความเข้าใจการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สื่อออนไลน์ และโครงข่ายสังคมออนไลน์ของคนไทย เพื่อป้องกันและลดผลกระทบในเชิงสังคม ความปลอดภัย อาชญากรรมทางไซเบอร์ และสามารถใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการกระจายข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง การสร้างความสมานฉันท์และความสามัคคีในสังคม รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต

(๗) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ (ต่อ)

๗.๔ นโยบายเร่งด่วนด้านอื่น ๆ

แนวทางตามนโยบายของรัฐบาล	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๑) การปรับปรุงระบบสวัสดิการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน	(๑) ร่วมดำเนินการพิจารณาขยายความครอบคลุมระบบบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและเบี้ยยังชีพของประชาชน ไปยังกลุ่มเด็กวัยเรียนที่ครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ
(๒) มาตรการเศรษฐกิจเพื่อรองรับความผันผวนของเศรษฐกิจโลก	(๑) ร่วมดำเนินการเร่งกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้มีเม็ดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจโดยเร็ว
(๓) การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม	(๑) ร่วมดำเนินการส่งเสริมการใช้ยางพาราในหน่วยงานราชการ
(๔) การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต	(๑) ร่วมดำเนินการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่ในการให้บริการการศึกษาทางไกล
(๕) การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่ายราชการประจำ	(๑) ร่วมดำเนินการเร่งรัดดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย เมื่อพบผู้กระทำความผิดอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ภาครัฐปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยเร็วที่สุด พร้อมทั้งให้ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริตประพฤติมิชอบ
(๖) การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้	(๑) ร่วมดำเนินการเร่งสร้างความสงบสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ - น้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นหลักในการดำเนินการยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ทั้งในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคมที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ - เร่งรัดการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบ - จัดสวัสดิการที่เหมาะสมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่

(๗) ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ (ต่อ)

(๗.๔) นโยบายเร่งด่วนด้านอื่น ๆ (ต่อ)

แนวทางตามนโยบายของรัฐบาล	ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ
(๗) การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน	(๑) ร่วมดำเนินการมุ่งสู่ความเป็นรัฐบาลดิจิทัล ที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ (๒) ร่วมดำเนินการพัฒนาระบบจัดเก็บและเปิดเผยข้อมูลของภาครัฐ (๓) ร่วมดำเนินการปรับปรุงระบบการอนุมัติ และอนุญาตของทางราชการที่สำคัญให้เป็นระบบดิจิทัลทั้งบุคคลและนิติบุคคล เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ ลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน ลดขั้นตอนที่ยุ่งยากเกินความจำเป็น (๔) ร่วมดำเนินการลดข้อจำกัดด้านกฎหมายที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อ การทำธุรกิจและการดำรงชีวิตของประชาชน แก้ไขกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ล้าสมัย และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ผ่านการทดลองใช้มาตรการด้านกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และขับเคลื่อนการให้บริการในทิศทางที่ตรงกับความต้องการของประชาชน และภาคธุรกิจ

(๘). ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแนวทางการพัฒนาระบบราชการ ๔.๐ ดังนี้

(๘.๑) จัดให้มีระบบและกระบวนการทำงานแบบบูรณาการในปฏิบัติหน้าที่ที่มีการเชื่อมโยง ผ่านระบบดิจิทัลตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการเชื่อมโยงทุกส่วนราชการในการบริการประชาชน และมีการบังคับบัญชาในแนวนอน

(๘.๒) จัดโครงสร้างองค์กรแบบ Matrix Organization รองรับการประสานงานแนวนอนและในลักษณะเครือข่าย ปรับวิธีการทำงานแบบร่วมมือ รวมทั้งวางระบบการกำกับองค์การที่ดี ให้มีการทำงานอย่างเปิดเผย โปร่งใส เอื้อเปิดกว้างให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติราชการ

(๘.๓) กำหนดบทบาทหน้าที่ของส่วนราชการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและรองรับขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

(๘.๔) ออกแบบระบบการให้บริการประชาชน ณ จุดเดียวที่ตอบสนองความต้องการได้ทันที ทันเวลา เชิงรุก ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการคาดการณ์ไวล่วงหน้า ให้บริการตามความต้องการเฉพาะบุคคลซึ่งสามารถออกแบบ เลือกรูปแบบ วิธีการในการขอรับบริการได้

(๘.๕) สร้างบุคลากรภาครัฐให้มีความเป็นผู้ประกอบการสาธารณะ มีความสามารถในการใช้ความรู้ สติปัญญา และข้อมูลสารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาและสร้างคุณค่าแก่ผู้รับบริการ มีความสามารถในการเรียนรู้ มีเหตุผลในเชิงจริยธรรม

(๘). ภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการในฐานะส่วนราชการระดับกระทรวง ตามแนวทางการพัฒนาระบบราชการ ๔.๐ (ต่อ)

(๘.๖) ส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับพร้อมปรับเปลี่ยนตัวเองสู่องค์กรที่มีความทันสมัยและมุ่งเน้นผลงานที่ดี มีความคิดริเริ่ม และการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการทำงานที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

(๘.๗) มีแผนเชิงรุกรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากร ดึงดูดบุคลากรที่มีศักยภาพสูงพัฒนาอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ สร้างความผูกพัน และสร้างแรงจูงใจ

(๘.๘) นำดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ มีฐานข้อมูลที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนการวางแผนยุทธศาสตร์และการตัดสินใจในการทำงาน เปิดเผยข้อมูลเป็นปกติ (default) ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้ทันทีโดยไม่ต้องร้องขอ (Open system, Open access) แบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงานเชื่อมโยงการทำงานซึ่งกันอย่างเป็นเอกภาพเบ็ดเสร็จในจุดเดียว

(๘.๙) จัดให้มีระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงทั้งในระดับองค์กรและในระดับปฏิบัติการ เพื่อให้การทำงานอย่างเตรียมการไว้ล่วงหน้าตอบสนองต่อสถานการณ์ทันเวลา

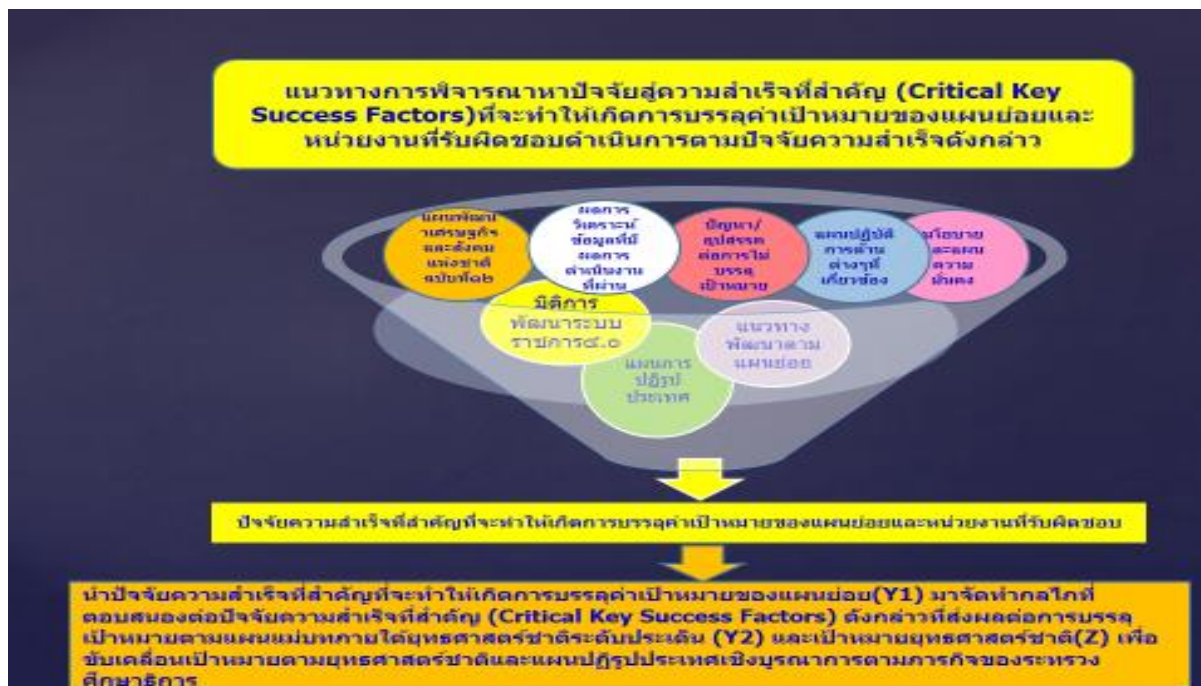
(๘.๑๐) จัดให้มีระบบการบริหารจัดการทรัพยากรที่ใช้ในการทำงานร่วมกันเพื่อลดต้นทุนเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

(๘.๑๑) พัฒนาระบบการติดตาม ตรวจสอบ ควบคุม และประเมินผลการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานผ่านระบบดิจิทัล

๓.๓ ดำเนินการพิจารณาปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ (Critical Key Success Factors; CKSF) ที่จะทำให้บรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย (Y๑) และหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการตามปัจจัยความสำเร็จดังกล่าวภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)

จากผลการพิจารณาระยะห่างระหว่างสถานการณ์กับค่าเป้าหมายที่กำหนดในแผนย่อย (Y๑) และผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานที่ต้องทำตามแนวทางข้างต้น โดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้นำผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ดังกล่าวมาเป็นหลักยึดในการพิจารณาปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ (Critical Key Success Factors) ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย (Y๑) และหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการตามปัจจัยความสำเร็จดังกล่าว ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) และได้สรุปผลการพิจารณาหาปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ (Critical Key Success Factors) ดังกล่าว ดังนี้

แผนภาพที่ ๒๙ แนวทางการพิจารณาปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ (Critical Key Success Factors)

๓.๓.๑ ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ (Critical Key Success Factors) ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย (Y๑) จำแนกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

(๑) ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ (Critical Key Success Factors) ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บท (๑๑) ประเด็นศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต และเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประกอบด้วย ๓ ปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยที่ ๑ พัฒนาทักษะการสอนที่เน้นพัฒนาทักษะความสามารถของผู้เรียนช่วงวัยเรียนถึงวัยรุ่นที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ สำหรับการจัดการศึกษาทุกระดับ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทุกระดับการศึกษา ได้แก่ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา การศึกษาทุกประเภท ได้แก่ สายสามัญศึกษา และสายอาชีวศึกษา โดยการพัฒนาทักษะการสอน ประกอบด้วย (๑) การวางแผนการเรียนการสอนที่จัดโอกาสในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน (๒) การออกแบบการเรียนการสอน (๓) การจัดการเรียนการสอน (๔) การใช้วิธีสอน (๕) เทคนิคการสอน (๖) รูปแบบการเรียนการสอน (๗) ระบบการสอน (๘) สื่อการสอน และ (๙) การประเมินผลการเรียนการสอน อาทิ

การจัดการศึกษาสายสามัญ (๑) จัดหลักสูตรวิทยาการสร้างทักษะและสมรรถนะการทำงาน ในอุตสาหกรรมเป้าหมายและในสาขาอื่นที่สำคัญตามความต้องการ (๒) ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning เช่น STEM BBL เน้นความสำเร็จวัดจากการบรรลุผลสัมฤทธิ์ และจบแล้วต้องมียานทำ (๓) ใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และ (๔) ใช้วิธีการสอนแบบสาธิต อภิปราย ใช้สถานการณ์จำลอง เป็นต้น

การจัดการศึกษาสายอาชีพ (๑) มุ่งเน้นสมรรถนะเพื่อรองรับอุตสาหกรรม ๕ กลุ่มหลัก และทำงานได้จริง (๒) จัดหลักสูตรเน้น Competency Based Learning และการเทียบเคียงคุณวุฒิ และวิชาชีพ (๓) จัดให้มีการสอนแบบทวิศึกษา (๔) จัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปฏิบัติที่เน้นการวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา เน้นการทำโครงการ ความสำเร็จวัดจากการบรรลุผลสัมฤทธิ์ และจบแล้วต้องมีงานทำ

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ คิดค้น และการจดสิทธิบัตรทางปัญญา เพื่อนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและการเป็นผู้ประกอบการ

การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (๑) จัดหลักสูตรระดับทักษะ ของแรงงานให้ตรงตามอุตสาหกรรมเป้าหมายและตลาดแรงงาน ยกกระดับทักษะเทียบเคียง เทียบระดับกับ กรอบคุณวุฒิวิชาชีพ (๒) ร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพฝีมือแรงงานตามโครงการสานพลังประชารัฐ และ (๓) จัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปฏิบัติที่เน้นการวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เน้นการทำโครงการ ความสำเร็จ วัดจากการบรรลุผลสัมฤทธิ์ จบแล้วต้องมีงานทำ

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา (๑) ส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาให้มีศักยภาพในด้านต่าง ๆ ตามโมเดลประเทศไทย ๔.๐ และผลิตบัณฑิตตรงกับสาขาความต้องการ (๒) จัดหลักสูตรสหวิทยาการ (๓) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา (๔) พัฒนาครูและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ (๕) ตั้งศูนย์ความเป็นเลิศ ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจที่เน้นการแบ่งปัน การสร้างสรรค์งานร่วมกัน รางวัลจากการทำงานร่วมกัน (๖) จัดการ เรียนรู้เพื่อนำไปปฏิบัติที่เน้นการวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เน้นการทำโครงการ ความสำเร็จวัดจากการบรรลุ ผลสัมฤทธิ์ และจบแล้วต้องมีงานทำ

ปัจจัยที่ ๒ บุคลากรและส่งเสริมเกี่ยวกับระบบบริการสุขภาพและอนามัยในโรงเรียนหรือ สถานศึกษาของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาว์ปัญญา และความฉลาด ทางอารมณ์ ตลอดจนภูมิคุ้มกันด้านต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของกลุ่มนักเรียน นักศึกษาในช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น

ปัจจัยที่ ๓ สนับสนุนทรัพยากรเกี่ยวกับระบบบริการสุขภาพและอนามัยในโรงเรียน หรือสถานศึกษาของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาว์ปัญญา และความฉลาด ทางอารมณ์ ตลอดจนภูมิคุ้มกันด้านต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของกลุ่มนักเรียน นักศึกษาในช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น

(๒) ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ (Critical Key Success Factors) ที่จะทำให้เกิดการบรรลุ ค่าเป้าหมายของแผนย่อยที่ส่งผลการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ และเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ จำแนกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

(๒.๑) ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ (Critical Key Success Factors) ที่จะทำให้เกิด การบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ส่งผลการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็น การพัฒนาการเรียนรู้ และเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย ๓๘ ปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยที่ ๑ พัฒนาระบบการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนได้ และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา เพื่อให้สามารถ นำองค์ความรู้ไปใช้สร้างรายได้ รวมถึงมีทักษะด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต โดยใช้สื่อผสมอย่างหลากหลาย ปรับเปลี่ยนตามความสามารถและระดับของผู้เรียน มีเนื้อหาที่ไม่ยึดติดกับตัวสื่อเลือกประกอบเนื้อหา ได้เอง ค้นหา แก้ไข จดบันทึกได้ เก็บประวัติการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีระบบการประเมินผลการเรียนรู้ ที่รวดเร็วและต่อเนื่อง โดยผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

ปัจจัยที่ ๒ พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ ทบทวนไตร่ตรอง โดยเน้นการเรียนรู้การสอนที่เสริมสร้างทักษะชีวิต และสามารถนำมาใช้ต่อยอดในการประกอบอาชีพได้จริง

ปัจจัยที่ ๓ พัฒนาระบบการเรียนรู้ภายใต้ฐานความรู้และระบบคิดแบบสหวิทยาการ ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา

ปัจจัยที่ ๔ พัฒนาระบบการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา รวมถึงจัดกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มีการผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับเนื้อหาและวิธีการสอน โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนทฤษฎีการเรียนรู้แบบใหม่ในการพัฒนาเนื้อหาและทักษะแบบใหม่ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ควรมีคุณลักษณะที่มีชีวิต มีพลวัต มีปฏิสัมพันธ์การเชื่อมต่อและมีส่วนร่วม

ปัจจัยที่ ๕ พัฒนาการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเน้นการเรียนรู้ที่ผูกกับงานเพื่อวางรากฐานให้มีสถาบันอุดมศึกษา ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประเทศได้ในหลากหลายมิติ ทั้งในด้านการผลิตกำลังคนที่มีสมรรถนะและทักษะในสาขาที่เป็นที่ต้องการของตลาด

ปัจจัยที่ ๖ วิจัยและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะตามมาตรฐานสากล รวมทั้งการติดตาม ประเมินผล และการปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

ปัจจัยที่ ๗ พัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนอาชีวศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และการฝึกงานในสถานประกอบการ

ปัจจัยที่ ๘ พัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ที่มีศักยภาพในการสร้างธุรกิจใหม่ที่ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และสามารถไปสู่ตลาดต่างประเทศได้

ปัจจัยที่ ๙ สร้างนักวิจัยและนวัตกรรม ที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ สามารถส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคม

ปัจจัยที่ ๑๐ วางแผนการผลิต พัฒนาและปรับบทบาท “ครู คุณาจารย์ยุคใหม่” ให้เป็น “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา

ปัจจัยที่ ๑๑ ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การดึงดูด คัดสรรผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครู โดยใช้ฐานสมรรถนะของวิชาชีพครูที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา

ปัจจัยที่ ๑๒ ส่งเสริมสนับสนุนระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งเงินเดือน สายอาชีพและระบบสนับสนุนอื่น ๆ ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

ปัจจัยที่ ๑๓ สร้าง ‘ครู’ ให้เป็นครูยุคใหม่ โดยปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” ในทุกระดับตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้ และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนและมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

ปัจจัยที่ ๑๔ ปรับระบบการผลิตครูอาชีวศึกษายุคใหม่ ๆ ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ โดยผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริง ในสถานประกอบการในสาขาที่ตนเองสอน มีความรู้ ทักษะ และสามารถสร้างสมรรถนะที่สอดคล้องกับ

กรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพให้แก่ผู้เรียน และมีอัตรากำลังเพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ปัจจัยที่ ๑๕ มีหลักสูตรผลิตครูอาชีวศึกษายุคใหม่ ๆ ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการในสาขาที่ตนเองสอน

ปัจจัยที่ ๑๖ มีระบบการอบรมและเสริมสมรรถนะครูที่ผ่านการศึกษาในระบบเดิมหรือครูภาษาอังกฤษ และภาษาที่ ๓ ที่ยังไม่ผ่านการประเมินมาตรฐานในระดับนานาชาติในทุกระดับตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา

ปัจจัยที่ ๑๗ สร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบในทุกระดับตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา

ปัจจัยที่ ๑๘ ปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเน้นการสร้างความรู้รับผิดชอบต่อผลลัพธ์ ตั้งแต่ระดับบนสุดลงไปจนถึงระดับโรงเรียน

ปัจจัยที่ ๑๙ จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ ทุกประเภท ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ ทุกประเภทที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศ ในด้านความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์การเรียนการสอน การบริหารจัดการโรงเรียน จำนวนครูที่ครบชั้น ครบวิชา จำนวนพนักงานสนับสนุนงานบริหารจัดการโรงเรียน

ปัจจัยที่ ๒๐ ปรับปรุงโครงสร้างการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ เน้นสายอาชีพมากขึ้น มีการเรียนการสอนและการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เกิดทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะภาษาที่ ๓ ทักษะและความรู้ในการประกอบอาชีพใหม่ ๆ อย่างคล่องตัว

ปัจจัยที่ ๒๑ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

ปัจจัยที่ ๒๒ เพิ่มการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ส่งเสริมภาคประชาสังคมปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต รวมถึงการเรียนรู้และทบทวนทักษะพื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น โดยระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม

ปัจจัยที่ ๒๓ พัฒนาระบบการเรียนรู้ชุมชนให้เข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ โดยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม

ปัจจัยที่ ๒๔ มีโครงสร้างแรงจูงใจและความรับผิดชอบต่อหน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

ปัจจัยที่ ๒๕ ส่งเสริมการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ การเรียนการสอน และการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการบูรณาการความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างระบบนิเวศนวัตกรรมที่เข้มแข็ง

ปัจจัยที่ ๒๖ พัฒนาโปรแกรมประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ มุ่งเน้นที่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนสามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้

ปัจจัยที่ ๒๗ พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์ม สื่อดิจิทัล ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท

ปัจจัยที่ ๒๘ มีมาตรการจูงใจและส่งเสริมสนับสนุนให้คนเข้าสู่ใฝ่เรียนรู้ พัฒนาตนเอง รวมถึง การยกระดับทักษะวิชาชีพ

ปัจจัยที่ ๒๙ จัดให้มีระบบการวัดแว้วผู้เรียนรายบุคคลที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อวางแผนการเรียนตามความถนัดเป็นรายบุคคลในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา

ปัจจัยที่ ๓๐ จัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ในทุกระดับตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา เพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนา คนทุกช่วงวัยให้มีทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับประเทศไทย ๔.๐

ปัจจัยที่ ๓๑ ปรับรื้อระบบงบประมาณในการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษา นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา

ปัจจัยที่ ๓๒ ยกระดับการนิเทศการศึกษาเข้าสู่ยุค ๔.๐ เพื่อขับเคลื่อนให้สถานศึกษาบริหาร หลักสูตรสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาชาติ พัฒนาการวัดและประเมินผลการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพ จนสามารถทำให้ผู้เรียนมีทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ เป็นคนดี เก่ง และมี คุณภาพ

ปัจจัยที่ ๓๓ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ และมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาสู่ระดับนานาชาติ มีกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน และมาตรฐานอาชีพที่กำหนด สมรรถนะและทักษะพื้นฐานสำหรับสาขาอาชีพต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะ ใน ๑๐ กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย S-curve และ New S-curve เพื่อเป็นเครื่องมือในการยืนยัน และพัฒนา สมรรถนะของแรงงาน และมีกรอบแนวคิดในการคาดการณ์อุปสงค์แรงงานในอนาคตในสาขาอาชีพต่าง ๆ และมีแนวทางทบทวนและปรับปรุงให้แม่นยำมากขึ้นเป็นระยะ ๆ

ปัจจัยที่ ๓๔ สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรในระดับนานาชาติ รวมถึงการพัฒนาศูนย์วิจัย ศูนย์ฝึกอบรมและทดสอบในระดับภูมิภาค

ปัจจัยที่ ๓๕ จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทยและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ปัจจัยที่ ๓๖ จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและพัฒนาการ ของประเทศเพื่อนบ้านในสถานศึกษา และสำหรับประชาชน

ปัจจัยที่ ๓๗ ส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และนักเรียน กับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

ปัจจัยที่ ๓๘ พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษารองรับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ โดยแยกการประกันคุณภาพการศึกษาออกจากการประเมิน คุณภาพและการรับรองคุณภาพ และการกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา และปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่ การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มากกว่าการวัดระดับความรู้

(๒.๒) ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ (Critical Key Success Factors) ที่จะทำให้เกิด การบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย “การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย” ที่ส่งผล ต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็น การพัฒนาการเรียนรู้ และเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย ๗ ปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยที่ ๑ พัฒนาระบบบริหารจัดการกลไกการคัดกรองและการส่งต่อ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ

ปัจจัยที่ ๒ ส่งเสริมสนับสนุนครอบครัว ในการเสริมสร้างความสามารถพิเศษตามความถนัดและศักยภาพ ทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์

ปัจจัยที่ ๓ ส่งเสริมสนับสนุนระบบสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา ทั้งนี้ เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีเขาวงกตปัญญาแต่ละด้านไม่เหมือนกัน มีลำดับพัฒนาการในเขาวงกตปัญญาแต่ละด้านไม่เท่ากัน การจัดการเรียนการสอนควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายที่สามารถส่งเสริมเขาวงกตปัญญาหลาย ๆ ด้าน การสอนควรเน้นการส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของผู้เรียน ครูควรสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนค้นหาเอกลักษณ์ของตน ภาควิชาในเอกลักษณ์ของตน และเคารพในเอกลักษณ์ของผู้อื่น ระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ควรมีการประเมินหลาย ๆ ด้าน และในแต่ละด้านควรเป็นการประเมินในสภาพของปัญหาที่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเขาวงกตปัญญาด้านนั้น ๆ การประเมินจะต้องครอบคลุมความสามารถในการแก้ปัญหาหรือการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้อุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเขาวงกตปัญญาด้านนั้น ๆ

ปัจจัยที่ ๔ ส่งเสริมสนับสนุนมาตรการจูงใจแก่ภาคเอกชนและสื่อ ในการมีส่วนร่วมและผลักดันให้ผู้มีความสามารถพิเศษมีบทบาทเด่นในระดับนานาชาติ

ปัจจัยที่ ๕ จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนเพื่อผู้มีความสามารถพิเศษได้สร้างความเข้มแข็งและต่อยอดได้

ปัจจัยที่ ๖ จัดให้มีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษในหลากหลายสาขาวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นแนวหน้า เพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

ปัจจัยที่ ๗ สร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อสถาบันวิจัยชั้นนำทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทยให้มีศักยภาพสูงยิ่งขึ้น

๓.๔ รายงานผลการจัดทำข้อเสนอกลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ มีรายละเอียดดังนี้

๓.๔.๑ ผู้ขอรับการประเมินได้นำปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ (Critical Key Success Factors) ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย (Y๑) มาจัดทำกลไก (X) ที่ตอบสนองต่อปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญดังกล่าว ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) โดยจำแนกกลไก (X) ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย จำแนกเป็น ๒ มิติ ได้แก่ มิติบทบาทของกลไกและมิติชนิดของกลไก ดังนี้

(๑) กลไก (X) จำแนกตามมิติบทบาท ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย (Y๑) โดยมีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

บทบาทของกลไก	แนวทางการพิจารณา
๑. กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ	พิจารณาจากกลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็น การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็น การพัฒนาการเรียนรู้ (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ที่ส่งผลต่อการเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
๒. กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายแผนย่อยที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ	พิจารณาจากกลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๐) ประเด็น การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) และสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินและเป็นกลไกที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการยกระดับการพัฒนาประเทศ ภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

(๒) กลไก (X) จำแนกตามมิติชนิด ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย (Y๑) โดยมีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

ชนิดของกลไก	แนวทางการพิจารณา
๑. Big Rock หมายถึง กลไกที่จะทำให้ เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายและเป็น “หัวใจ” ในการขับเคลื่อนทิศทาง และนโยบายที่สำคัญและเร่งด่วนตาม ภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการที่ส่งผลต่อ การบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยอันจะ ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็น รูปธรรม ตามเวลาที่กำหนด	พิจารณาจากกลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมาย สอดคล้องการขับเคลื่อนทิศทางและนโยบายตามภารกิจของ กระทรวงศึกษาธิการที่เป็นรูปธรรม สำคัญและเร่งด่วนส่งผล ต่อการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยอันจะส่งผลต่อการ บรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับ ประเด็น และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูป ประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบาย และแผนความมั่นคง และนโยบายของรัฐบาลหรือคำแถลง นโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา ตามเวลาที่กำหนด
๒. Flagship หมายถึง กลไกที่จะทำให้ เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตาม แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับ ประเด็น และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ในแต่ละช่วงระยะเวลาที่กำหนด	พิจารณาว่ากลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมาย ของแผนย่อย กลไกใดที่สอดคล้องกับการบรรลุเป้าหมาย ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบาย และแผนความมั่นคง และแผนการปฏิรูปประเทศ ได้ตาม ช่วงระยะเวลาที่กำหนด
๓. Quick Win หมายถึง กลไกที่จะทำให้ เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย ได้ทันทั่วทั้งที่ เร่งด่วนกับปัญหาหรือประเด็น บางเรื่องเป็นพิเศษและที่ส่งผลต่อการบรรลุ เป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ ชาติระดับประเด็น และเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ	พิจารณาว่ากลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมาย ของแผนย่อย กลไกใดที่สอดคล้องกับการบรรลุเป้าหมาย ตามนโยบายของรัฐบาลหรือคำแถลงนโยบายของ คณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา หรือเป็นจุดเน้นที่สำคัญ เร่งด่วนกับปัญหาหรือประเด็นบางเรื่องเป็นพิเศษที่ ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้ทันทั่วทั้งที่

๓.๔.๒ ดำเนินการจัดทำกลไกขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนอย่างยั่งยืนภายใต้ โมเดลประเทศไทย ๔.๐ โดยได้จัดประชุมปฏิบัติการผู้เกี่ยวข้อง มีการประยุกต์ใช้เทคนิคระดมสมอง เพื่อร่วมกัน วิพากษ์ “การนำปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ (Critical Key Success Factors) ที่จะทำให้เกิดการบรรลุ ค่าเป้าหมายของแผนย่อย (Y๑) มาจัดทำกลไก (X) ที่ตอบสนองต่อปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญดังกล่าว ที่ส่งผลต่อ การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y๒) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ภายใต้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) โดยจำแนกกลไก (X) ที่จะทำให้เกิด การบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย ทั้งมิติบทบาทของกลไก และมิติชนิดของกลไก พร้อมทั้งจัดทำผลการศึกษา และจัดทำกลไกดังกล่าว ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน อันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยมีวิสัยทัศน์เมื่อถึงปี พ.ศ. ๒๕๘๐ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ทั้งนี้จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยผู้ขอรับการประเมินได้วิเคราะห์ตามภาระงานที่กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการ ดังนี้

(๒.๑) กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อย “การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น” ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็นศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

(๒.๑.๑) มีภาระงานที่ต้องดำเนินการขับเคลื่อนให้บรรลุ “เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ” ประกอบด้วย

- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน คือ เป้าหมาย ๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คือ เป้าหมาย ๒.๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ และเป้าหมาย ๒.๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม คือ เป้าหมาย ๒.๑ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

(๒.๑.๒) มีภาระงานที่ต้องดำเนินการขับเคลื่อนให้บรรลุ “เป้าหมายการพัฒนาตามประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ” ประกอบด้วย

- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน คือ ประเด็น ๔.๕ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ ๔.๕.๑ สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ

- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คือ ประเด็น ๔.๒ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ๔.๒.๒ ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ประเด็น ๔.๔ การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ๔.๔.๓ การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ และประเด็น ๔.๖ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๔.๖.๑ การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย ๔.๖.๒ การส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัว และชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ๔.๖.๓ การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน และ ๔.๖.๔ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม คือ ประเด็น ๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ ๔.๑.๔ เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทยให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน

(๒.๑.๓) มีภาระงานที่ต้องดำเนินการขับเคลื่อนให้บรรลุ “เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๑๑ ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ ๔ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๑๑ ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ – ๒๕๘๐
คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และ คุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (ค่าคะแนน)	ค่าคะแนน ๐.๗๙	ค่าคะแนน ๐.๘๒	ค่าคะแนน ๐.๘๕	มีค่าคะแนนมากกว่า ๐.๘๕

(๒.๑.๔) แผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็นศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัย พัฒนาทักษะความสามารถที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาหรืออาชญากรรมต่าง ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่นทางความคิด รวมถึงทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ รวมถึงการวางพื้นฐานการเรียนรู้เพื่อการวางแผนชีวิต และวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย และนำไปปฏิบัติได้ ตลอดจนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน รวมถึงทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมและทำงานกับผู้อื่นได้ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม ซึ่งหากมีการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ และมีหลักสูตรการศึกษาที่เอื้อต่อทักษะชีวิต มีการเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพในหลักสูตร และสร้างการมีส่วนร่วมของวัยเรียนและวัยรุ่น จะช่วยให้การพัฒนาเด็กและเยาวชนบังเกิดผลสัมฤทธิ์ได้ โดยมีภาระงานที่ต้องดำเนินการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัด ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๕ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น ของแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็นศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหาปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น	คะแนนความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะ (Skill) ของ World Economic Forum (WEF)	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐

(๒.๑.๕) ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็นศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๖ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๑ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น

ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย	กลไกมิติบทบาทที่ ๑
	กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย
ปัจจัยที่ ๑ พัฒนาทักษะการสอนที่เน้นพัฒนาทักษะความสามารถของผู้เรียนช่วงวัยเรียนถึงวัยรุ่นที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ในการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา	๑. พัฒนาทักษะการสอนที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรมในการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา
ปัจจัยที่ ๒ บุคลากรและส่งเสริมเกี่ยวกับระบบบริการสุขภาพและอนามัยในโรงเรียนหรือสถานศึกษาของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาวนปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ ตลอดจน ภูมิคุ้มกันด้านต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของกลุ่มนักเรียน นักศึกษาในช่วงวัยเรียน วัยรุ่น	๒. บุคลากรและส่งเสริมเกี่ยวกับระบบบริการสุขภาพและอนามัยในโรงเรียนหรือสถานศึกษาของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ในการเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาวนปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ และมีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิต
ปัจจัยที่ ๓ สนับสนุนทรัพยากรเกี่ยวกับระบบบริการสุขภาพและอนามัยในโรงเรียนหรือสถานศึกษาของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาวนปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ ตลอดจน ภูมิคุ้มกันด้านต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของกลุ่มนักเรียน นักศึกษาในช่วงวัยเรียน วัยรุ่น	๓. สนับสนุนทรัพยากรเกี่ยวกับระบบบริการสุขภาพและอนามัยในโรงเรียนหรือสถานศึกษาของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ในการเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาวนปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ และมีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิต

(๒.๑.๖) กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็นศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต จำแนกตามชนิดของกลไก ช่วงเวลาดำเนินการ และหน่วยงานรับผิดชอบ ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๗ กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็นศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต จำแนกตามชนิดของกลไก ช่วงเวลาดำเนินการ และหน่วยงานรับผิดชอบ

กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุ ค่าเป้าหมายของแผนย่อย	ชนิดของกลไก			ช่วงเวลาดำเนินการ				หน่วยงานรับผิดชอบ
	Flagship	Quick Win	Big Rock	ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔	
๑.พัฒนาทักษะการสอน ที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษ ที่ ๒๑ ภายใต้สังคมที่เป็น พหุวัฒนธรรมในการจัด การศึกษาในระบบ การศึกษา นอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัย ทั้งระดับ มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา								๑.ทุกส่วนราชการในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ๒.กระทรวงการอุดมศึกษา ๓.กระทรวงมหาดไทย ๔.กระทรวงกลาโหม ๕.กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ ๖.กระทรวงแรงงาน ๗.กระทรวงสาธารณสุข ๘.กระทรวงวัฒนธรรม ๙.กระทรวงการท่องเที่ยวฯ
๒. บูรณาการและส่งเสริม เกี่ยวกับระบบบริการสุขภาพ และอนามัยในโรงเรียนหรือ สถานศึกษาของการศึกษา ในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ในการเสริมสร้างศักยภาพ ด้านความฉลาดทางเชาวน์ ปัญญา ความฉลาดทาง อารมณ์ และมีภูมิคุ้มกัน								๑๐ กระทรวงอุตสาหกรรม ๑๑.กระทรวงเกษตรฯ ๑๒.กระทรวงทรัพยากรฯ ๑๓.สำนักงานพระพุทธศาสนา ๑๔.สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๑๕.องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ๑๖.เอกชน /บุคคล/ ครอบครัว ๑๗. องค์กรชุมชน ๑๘.องค์กรเอกชน ๑๙.องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา ๒๐.สถานประกอบการ
๓. สนับสนุนทรัพยากร เกี่ยวกับระบบบริการสุขภาพ และอนามัยในโรงเรียนหรือ สถานศึกษาของการศึกษา ในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ในการเสริมสร้างศักยภาพ ด้านความฉลาดทางเชาวน์ ปัญญา ความฉลาดทาง อารมณ์ และมีภูมิคุ้มกัน ในการดำรงชีวิต								๒๑.สถาบันสังคมอื่น ๒๒.สถาบันทดสอบทาง การศึกษาแห่งชาติ ๒๓.สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ๒๔.สำนักงานวัฒนธรรม แห่งชาติ ๒๕.สำนักงานบริหารและ พัฒนาองค์ความรู้ ๒๖.สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา ๒๗.สำนักงานเลขาธิการ คุรุสภา

(๒.๒) กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยทั้งหมดของแผนแม่บทฯ

(๒.๒.๑) มีภาระงานที่ต้องดำเนินการขับเคลื่อนให้บรรลุ “เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ” ประกอบด้วย

- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คือ เป้าหมาย ๒.๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ และเป้าหมาย ๒.๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

(๒.๒.๒) มีภาระงานที่ต้องดำเนินการขับเคลื่อนให้บรรลุ “เป้าหมายการพัฒนาตามประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ” ประกอบด้วย

- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คือ ประเด็น ๔.๓ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ได้แก่ ๔.๓.๑ การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ ๔.๓.๒ การเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ ๔.๓.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกกระดับ ทุกประเภท ๔.๓.๔ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ๔.๓.๕ การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก ๔.๓.๖ การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และ ๔.๓.๗ การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ

- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คือ ประเด็น ๔.๔ การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ได้แก่ ๔.๔.๑ การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ และ ๔.๔.๒ การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ

(๒.๒.๓) มีภาระงานที่ต้องดำเนินการขับเคลื่อนให้บรรลุ “เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๑๒ ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ ๗ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๑๒ ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑. คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถในการแก้ปัญหาปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	คะแนน PISA ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (คะแนนเฉลี่ย)	เฉลี่ย ๔๗๐ คะแนน	เฉลี่ย ๔๘๐ คะแนน	เฉลี่ย ๔๙๐ คะแนน	เฉลี่ย ๕๑๐ คะแนน
	อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านการศึกษา	อันดับที่ ๔๕	อันดับที่ ๔๐	อันดับที่ ๓๕	อันดับที่ ๓๐
๒. คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในระดับสากลดีขึ้น (GTCL) (คะแนน)	ไม่น้อยกว่า ๕๐.๑ คะแนน	ไม่น้อยกว่า ๕๖.๖๓ คะแนน (เทียบเท่าค่าเฉลี่ยของภูมิภาคยุโรป)	ไม่น้อยกว่า ๖๙ คะแนน	ไม่น้อยกว่า ๗๒.๔๙ คะแนน (เทียบเท่าค่าเฉลี่ยของภูมิภาคอเมริกาเหนือ)

(๒.๒.๔) แผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๑๒ ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ มุ่งให้มีการดำเนินการ ดังนี้

- การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ ๒๑ โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ อาทิ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการตั้งคำถาม ความเข้าใจและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์ และการคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหา ความรู้และทักษะทางศิลปะและความรู้ด้านคณิตศาสตร์และระบบคิดของเหตุผลและการหาความสัมพันธ์ การพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด ทบทวน ไตร่ตรอง การสร้างผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ของตนได้ การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้หลายช่องทาง รวมทั้งการเรียนรู้ด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต

- การเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ โดยปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้” ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้ และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน รวมทั้งปรับระบบการผลิตและพัฒนาครู

ตั้งแต่การดึงดูด คัดสรรผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครูคุณภาพ มีระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งเงินเดือน เส้นทางสายอาชีพ การสนับสนุนสื่อการสอน และสร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอน มาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ และวัดผลงานจากการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง

- การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ จัดโครงสร้างการจัดการการศึกษาเพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ และให้เอื้อต่อการเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาค ทัวถึง และใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การยกระดับสถาบันการศึกษาในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นเลิศ ปฏิรูปการคลังด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยแยกการประกันคุณภาพการศึกษาออกจากการประเมินคุณภาพและการรับรองคุณภาพและการกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา รวมทั้งมีการปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มากกว่าการวัดระดับความรู้ ตลอดจนมีการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

- การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเน้นการจัดระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่นผ่านการพัฒนากลไกต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาการศึกษาออนไลน์แบบเปิด การพัฒนาระบบการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการรู้ดิจิทัล จูงใจให้คนเข้าสู่การยกระดับทักษะ การให้สถานประกอบการเพิ่มผลิตภาพแรงงานผ่านการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบคุณวุฒิวิชาชีพ นอกจากนี้ ต้องพัฒนาระบบการเรียนรู้ในชุมชนให้เข้าถึงความรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต รวมถึงการเรียนรู้และทบทวนทักษะพื้นฐานได้แก่ การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น โดยระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม การพัฒนาทัศนคติและแรงบันดาลใจที่อยากเรียนรู้ การสร้างนิสัย ใฝ่เรียนรู้ และให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว รวมทั้งนำความรู้ไปพัฒนาต่อยอดหรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ รวมทั้งการวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม โดยเน้นการพัฒนาทักษะดิจิทัล ทักษะการคิดกรองความรู้ องค์ความรู้ การใช้เทคโนโลยีผสมผสานกับคุณค่า บทบาทและประสบการณ์ของครูไปพร้อมกัน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพที่ประชาชนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและใช้ประโยชน์จากระบบการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีการเรียนรู้สมัยใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาทความรับผิดชอบต่อสังคม และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก บนพื้นฐานของความเข้าใจลุ่มลึกในประวัติศาสตร์ ประเพณีวัฒนธรรมของไทยและพัฒนาการของประเทศเพื่อนบ้าน เพิ่มการรับรู้ของคนไทยด้านพหุวัฒนธรรม การเห็นคุณค่าและมีความอดกลั้นต่อความแตกต่างทางความเชื่อ ความคิด วิถีชีวิต ผ่านความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อนบ้าน การแลกเปลี่ยนเด็ก เยาวชน และนักเรียน การฝังตัวและการทำงานระยะสั้นในประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

โดยมีภาระงานที่ต้องดำเนินการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัด ดังรายละเอียดในตารางต่อไป

ตารางที่ ๘ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๑๒ ประเด็นการพัฒนาศึกษาการเรียนรู้

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลก ศตวรรษที่ ๒๑ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น	สัดส่วนครูผ่านการทดสอบสมรรถนะรายสาขาในระดับสูงตามมาตรฐานนานาชาติ	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐
	อัตราความแตกต่างของคะแนน PISA ในแต่ละกลุ่มโรงเรียนลดลง	ลดลงร้อยละ ๒๐	ลดลงร้อยละ ๒๐	ลดลงร้อยละ ๒๐	ลดลงร้อยละ ๒๐
	อัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐

(๒.๒.๕) ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาศึกษาการเรียนรู้ ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๙ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๑ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาศึกษาการเรียนรู้

ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย	กลไกมิติบทบาทที่ ๑
	กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย
ปัจจัยที่ ๑ พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ :ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้สร้างรายได้ รวมถึงมีทักษะด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต โดยใช้สื่อผสมอย่างหลากหลาย ปรับเปลี่ยนตามความสามารถ และระดับของผู้เรียน มีเนื้อหาที่ไม่ยึดติดกับตัวสื่อเลือกประกอบเนื้อหาได้เอง ค้นหา แก้ไข จัดบันทึกได้ เก็บประวัติการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีระบบการประเมินผลการเรียนรู้ที่รวดเร็วและต่อเนื่อง โดยผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	๑. พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา

ตารางที่ ๙ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๑ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ (ต่อ)

ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย	กลไกมิติบทบาทที่ ๑
ปัจจัยที่ ๒ พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ที่เน้นการลงมือปฏิบัติมีการสะท้อนความคิด/ทบทวนไตร่ตรอง โดยเน้นการเรียนการสอนที่เสริมสร้างทักษะชีวิต และสามารถนำมาใช้ต่อยอดในการประกอบอาชีพได้จริง	๒. พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
ปัจจัยที่ ๓ พัฒนาระบบการเรียนรู้ภายใต้ฐานความรู้และระบบคิดแบบสหวิทยาการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา	๓. พัฒนาระบบการเรียนรู้ภายใต้ฐานความรู้และระบบคิดแบบสหวิทยาการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ : ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
ปัจจัยที่ ๔ พัฒนาระบบการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา รวมถึงจัดกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มีการผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับเนื้อหาและวิธีการสอน โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนทฤษฎีการเรียนรู้แบบใหม่ในการพัฒนาเนื้อหาและทักษะแบบใหม่ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ควรมีคุณลักษณะที่มีชีวิต มีพลวัต มีปฏิสัมพันธ์ การเชื่อมต่อและมีส่วนร่วม	๔. พัฒนาระบบการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมทักษะของผู้เรียนเพื่อพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑: ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
ปัจจัยที่ ๕ พัฒนาการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ : โดยเน้นการเรียนรู้ที่ผูกกับงานเพื่อวางรากฐานให้มีสถาบันอุดมศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของประเทศได้ในหลากหลายมิติ ทั้งในด้านการผลิตกำลังคนที่มีสมรรถนะและทักษะในสาขาที่เป็นที่ต้องการของตลาด	๕. พัฒนาการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑และความต้องการของประเทศในทุกมิติ
ปัจจัยที่ ๖ วิจัยและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะตามมาตรฐานสากล รวมทั้งการติดตาม ประเมินผล และการปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑	๖. วิจัยและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะตามมาตรฐานสากล รวมทั้งการติดตาม ประเมินผล และการปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
ปัจจัยที่ ๗ พัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนอาชีวศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และการฝึกงานในสถานประกอบการ	๗. พัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนอาชีวศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ

ตารางที่ ๙ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๑ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ (ต่อ)

ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย	กลไกมิติบทบาทที่ ๑
ปัจจัยที่ ๘ พัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ : ที่มีศักยภาพในการสร้างธุรกิจใหม่ที่มีใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และสามารถไปสู่ตลาดต่างประเทศได้	๘. พัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ และไปสู่ตลาดโลก
ปัจจัยที่ ๙. สร้างนักวิจัยและนวัตกรรม : ที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ สามารถส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคม	๙. สร้างนักวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ
ปัจจัยที่ ๑๐ .วางแผนการผลิต พัฒนาและปรับบทบาท “ครู ฅณาจารย์ยุคใหม่” ให้เป็น “ผู้อำนวยกาการเรียนรูั” ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ : ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา	๑๐. วางแผนการผลิต พัฒนาและปรับบทบาท “ครู ฅณาจารย์ยุคใหม่” ให้เป็น “ผู้อำนวยกาการเรียนรูั” ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
ปัจจัยที่ ๑๑ ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การดึงดูด คัดสรร ผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครู โดยใช้ฐานสมรรถนะของวิชาชีพครูที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ : ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา	๑๑. ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูโดยใช้ฐานสมรรถนะของวิชาชีพครูที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
ปัจจัยที่ ๑๒ ส่งเสริมสนับสนุนระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งเงินเดือน ส่วยอาชีพและระบบสนับสนุนอื่น ๆ ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑	๑๒. ส่งเสริมสนับสนุนระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่องที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
ปัจจัยที่ ๑๓ สร้าง ‘ครู’ ให้เป็นครูยุคใหม่ โดยปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” : ในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธี เรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	๑๓. ปรับบทบาท “ครู” ให้เป็นยุคใหม่ จาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑: ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา

ตารางที่ ๙ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๑ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ (ต่อ)

ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย	กลไกมิติบทบาทที่ ๑
ปัจจัยที่ ๑๔ ปรับระบบการผลิตครูอาชีวะยุคใหม่ ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ โดยผู้ที่มิใช่ประกอบวิชาชีพจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการในสาขาที่ตนเองสอน มีความรู้ ทักษะ และสามารถสร้างสมรรถนะที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน และมาตรฐานอาชีพให้แก่ผู้เรียน และมีอัตรากำลังเพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	๑๔. ปรับระบบและพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูอาชีวะยุคใหม่ที่สามารถสร้างสมรรถนะที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพให้แก่ผู้เรียนและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
ปัจจัยที่ ๑๕ มีหลักสูตรผลิตครูอาชีวะยุคใหม่ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการในสาขาที่ตนเองสอน	
ปัจจัยที่ ๑๖ มีระบบการอบรมและเสริมสมรรถนะครูที่ผ่านการศึกษาในระบบเดิม หรือครูภาษาอังกฤษ และภาษาที่ ๓ ที่ยังไม่ผ่านการประเมินมาตรฐานในระดับนานาชาติ ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา	๑๕. พัฒนาระบบการอบรมและเสริมสมรรถนะครูที่ผ่านการศึกษาในระบบเดิม หรือครูภาษาอังกฤษ และภาษาที่ ๓ ที่ยังไม่ผ่านการประเมินมาตรฐานในระดับนานาชาติ ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
ปัจจัยที่ ๑๗ สร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา	๑๖. สร้างเครือข่ายพัฒนาครูและพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
ปัจจัยที่ ๑๘ ปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านการศึกษาในทุก ระดับ ทุกประเภท : ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑:โดยเน้นการสร้างความรู้ขีดขอบต่อผลลัพธ์ ตั้งแต่ ระดับบนสุดลงไปจนถึงระดับโรงเรียน	๑๗. ปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านการศึกษาในทุก ระดับ ทุกประเภท ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
ปัจจัยที่ ๑๙ จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุก ระดับทุกประเภทที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ :เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ ทุกประเภทที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศ ในด้านความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์การเรียนการสอน การบริหารจัดการโรงเรียน จำนวนครูที่ครบชั้น ครบวิชา จำนวนพนักงานสนับสนุนงานบริหารจัดการโรงเรียน	๑๘. จัดทำมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับทุกประเภทที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

ตารางที่ ๙ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๑ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ (ต่อ)

ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย	กลไกมิติบทบาทที่ ๑
ปัจจัยที่ ๒๐ ปรับปรุงโครงสร้างการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ เน้นสายอาชีพมากขึ้น มีการเรียนการสอนและการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เกิดทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะภาษาที่ ๓ ทักษะและความรู้ในการประกอบอาชีพใหม่ ๆ อย่างคล่องตัว	๑๙. ปรับปรุงโครงสร้างการจัดการศึกษาเน้นสายอาชีพและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
ปัจจัยที่ ๒๑ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑	๒๐. พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาที่ใช้ในการจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภทและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
ปัจจัยที่ ๒๒ เพิ่มการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ส่งเสริมภาคประชาสังคมปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต รวมถึงการเรียนรู้และทบทวนทักษะพื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ คณิตเลขเป็น โดยระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม	๒๑. สร้างความรับผิดชอบร่วมในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตกับทุกภาคส่วนภายใต้แนวคิด “ห่วงโซ่คุณค่า ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ”
ปัจจัยที่ ๒๓ พัฒนาระบบการเรียนรู้ชุมชนให้เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ โดยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม	๒๒. พัฒนาระบบการเรียนรู้ชุมชนแบบร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ :
ปัจจัยที่ ๒๔ มีโครงสร้างแรงจูงใจและความรับผิดชอบของหน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑	๒๓. จัดทำโครงสร้างแรงจูงใจและความรับผิดชอบของหน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
ปัจจัยที่ ๒๕ ส่งเสริมการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ การเรียนการสอน และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการบูรณาการความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างระบบนิเวศนวัตกรรมที่เข้มแข็ง	๒๔. ส่งเสริมการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ การเรียนการสอน และการจัดการศึกษาอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่
	๒๕. บูรณาการความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างระบบนิเวศนวัตกรรมที่เข้มแข็ง
ปัจจัยที่ ๒๖ พัฒนาโปรแกรมประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ : มุ่งเน้นที่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้	๒๖. พัฒนาโปรแกรมประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้ผ่านระบบดิจิทัลสำหรับนักเรียน นักศึกษา และประชาชนตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

ตารางที่ ๙ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๑ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ (ต่อ)

ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย	กลไกมิติบทบาทที่ ๑
ปัจจัยที่ ๒๗ พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์ม สื่อดิจิทัลที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อการศึกษาในทุกกระดับ ทุกประเภท	๒๗. พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์ม สื่อดิจิทัลที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อการศึกษาในทุกระดับทุกประเภท
ปัจจัยที่ ๒๘ มีมาตรการจูงใจและส่งเสริมสนับสนุนให้คนเข้าสู่ใฝ่เรียนรู้ พัฒนานตนเอง รวมถึงการยกระดับทักษะวิชาชีพ	๒๘. จัดทำมาตรการจูงใจและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเข้าสู่ใฝ่เรียนรู้ พัฒนานตนเอง รวมถึงการยกระดับทักษะวิชาชีพที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
ปัจจัยที่ ๒๙ จัดให้มีระบบการวัดแว้วผู้เรียนรายบุคคลที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อวางแผนการเรียนรู้ตามความถนัดเป็นรายบุคคลในทุกกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา	๒๙. พัฒนาระบบการวัดแว้วผู้เรียนรายบุคคลที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อวางแผนการเรียนรู้ตามความถนัดเป็นรายบุคคลในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
ปัจจัยที่ ๓๐ จัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา เพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้มีทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับประเทศไทย ๔.๐	๓๐. จัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
ปัจจัยที่ ๓๑ ปรับรื้อระบบการเงินในการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา	๓๑. ปรับรื้อระบบระบบงบประมาณในการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
ปัจจัยที่ ๓๒ ยกระดับการนิเทศการศึกษาเข้าสู่ยุค ๔.๐ : เพื่อขับเคลื่อนให้สถานศึกษาบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาชาติ พัฒนาการวัดและประเมินผลการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพจนสามารถทำให้ผู้เรียนมีทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ	๓๒. ยกระดับการนิเทศการศึกษาเข้าสู่ยุค ๔.๐ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

ตารางที่ ๙ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๑ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ (ต่อ)

ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย	กลไกมิติบทบาทที่ ๑
ปัจจัยที่ ๓๓ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาระดับนานาชาติ มีกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพที่กำหนดสมรรถนะและทักษะพื้นฐานสำหรับสาขาอาชีพต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะใน ๑๐ กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย S-curve และ New S-curve เพื่อเป็นเครื่องมือในการยืนยัน และพัฒนาสมรรถนะของแรงงาน และมีกรอบแนวคิดในการคาดการณ์อุปสงค์แรงงานในอนาคตในสาขาอาชีพต่าง ๆ และมีแนวทางทบทวนและปรับปรุงให้แม่นยำมากขึ้นเป็นระยะ	๓๓. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาระดับนานาชาติ ๓๔. จัดทำกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพที่กำหนดสมรรถนะและทักษะพื้นฐานสำหรับสาขาอาชีพต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม ๓๕. จัดทำกรอบแนวคิดในการคาดการณ์อุปสงค์แรงงานในอนาคตในสาขาอาชีพต่าง ๆ และมีแนวทางทบทวนและปรับปรุงให้แม่นยำมากขึ้นเป็นระยะ
ปัจจัยที่ ๓๔ สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษาและบุคลากรในระดับนานาชาติ รวมถึงการพัฒนาศูนย์วิจัย ศูนย์ฝึกอบรม และทดสอบในระดับภูมิภาค	๓๔. สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษาและบุคลากรในระดับนานาชาติ ๓๗. พัฒนาศูนย์วิจัย ศูนย์ฝึกอบรม และทดสอบในระดับภูมิภาคให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
ปัจจัยที่ ๓๕ จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย และประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	๓๕. พัฒนาระบบการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย และประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในการจัดการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
ปัจจัยที่ ๓๖ จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและการพัฒนาการของประเทศเพื่อนบ้าน ในสถานศึกษา และสำหรับประชาชน	๓๖. พัฒนาระบบการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและการพัฒนาการของประเทศเพื่อนบ้านในการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
ปัจจัยที่ ๓๗ ส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และนักเรียนกับประเทศเพื่อนบ้าน ในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์	๓๗. ส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และนักเรียนกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์
ปัจจัยที่ ๓๘ พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษารองรับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ โดยแยกการประกันคุณภาพการศึกษา ออกจากการประเมินคุณภาพและการรับรองคุณภาพและการกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา และปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มากกว่าการวัดระดับความรู้	๓๘. พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

(๒.๒.๖) กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็นศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต จำแนกตามชนิดของกลไก ช่วงเวลาดำเนินการ และหน่วยงานรับผิดชอบ ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๐ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๑ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้

กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย	ชนิด			ช่วงเวลาดำเนินการ				หน่วยงานรับผิดชอบ
	Flags hip	Quick Win	Big Rock	ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔	
๑. พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา								๑.ทุกส่วนราชการ ในสังกัดกระทรวง ศึกษาธิการ ๒.กระทรวงการอุดมศึกษา ๓.กระทรวงมหาดไทย ๔.กระทรวงกลาโหม ๕.กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ
๒. พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา								๖.กระทรวงแรงงาน ๗.กระทรวงสาธารณสุข ๘.กระทรวงวัฒนธรรม ๙.กระทรวงการท่องเที่ยวฯ
๓. พัฒนาระบบการเรียนรู้ภายใต้ฐานความรู้และระบบคิดแบบสหวิทยาการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา								๑๐ กระทรวงอุตสาหกรรม ๑๑.กระทรวงเกษตรฯ ๑๒.กระทรวงทรัพยากรฯ ๑๓.สำนักงานพระพุทธศาสนา ๑๔.สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๑๕.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๔. พัฒนาระบบการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมทักษะของผู้เรียนการเพื่อพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑: ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา								๑๖.เอกชน /บุคคล/ ครอบครั ๑๗. องค์กรชุมชน
๕. พัฒนาการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ และความต้องการของประเทศในทุกมิติ								๑๘.องค์กรเอกชน ๑๙.องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา ๒๐.สถานประกอบการ
๖. วิจัยและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะตามมาตรฐานสากล รวมทั้งการติดตาม ประเมินผล และการปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑								๒๑.สถาบันสังคมอื่น ๒๒.สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ๒๓.สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ๒๔.สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ ๒๕.สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
๗. พัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนอาชีวศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ								๒๖.สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ๒๗.สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

ตารางที่ ๑๐ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๑ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมาย
ของแผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนการเรียนรู้ (ต่อ)

กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุ ค่าเป้าหมายของแผนย่อย	ชนิด			ช่วงเวลาดำเนินการ				หน่วยงานรับผิดชอบ
	Flags hip	Quick Win	Big Rock	ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔	
๘. พัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ ๒๑และไปสู่ตลาดโลก								๑.ทุกส่วนราชการในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ๒.กระทรวงการอุดมศึกษา ๓.กระทรวงมหาดไทย ๔.กระทรวงกลาโหม ๕.กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ
๙. สร้างนักวิจัยและนวัตกรรมเพื่อ การพัฒนาประเทศในทุกมิติ								๖.กระทรวงแรงงาน ๗.กระทรวงสาธารณสุข ๘.กระทรวงวัฒนธรรม ๙.กระทรวงการท่องเที่ยวฯ ๑๐.กระทรวงอุตสาหกรรม ๑๑.กระทรวงเกษตรฯ ๑๒.กระทรวงทรัพยากรฯ ๑๓.สำนักงานพระพุทธศาสนา ๑๔.สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๑๐. วางแผนการผลิต พัฒนา และปรับบทบาท “ครู คณาจารย์ ยุคใหม่” ให้เป็น “ผู้อำนวยการ การเรียนรู้” ที่ตอบสนองต่อ การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึง อุดมศึกษา								๑๕.องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ๑๖.เอกชน /บุคคล/ ครอบครัว ๑๗. องค์กรชุมชน ๑๘.องค์กรเอกชน ๑๙.องค์กรวิชาชีพ
๑๑. ปรับระบบการผลิตและพัฒนา ครูโดยใช้ฐานสมรรถนะของวิชาชีพ ครูที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับ ตั้งแต่ ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา								๒๐.สถาบันศาสนา ๒๑.สถานประกอบการ ๒๒.สถาบันสังคมอื่น ๒๓.สถาบันทดสอบทาง การศึกษาแห่งชาติ ๒๔.สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ๒๕.สำนักงานนวัตกรรม แห่งชาติ
๑๒. ส่งเสริมสนับสนุนระบบ การพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะ ครูอย่างต่อเนื่องที่ตอบสนองต่อ การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึง อุดมศึกษา								๒๖.สำนักงานบริหารและ พัฒนาองค์ความรู้ ๒๗.สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา ๒๘.สำนักงานเลขาธิการ คุรุสภา
๑๓. ปรับบทบาท “ครู” ให้เป็นยุค ใหม่ จาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ ๒๑:ในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา								
๑๔. ปรับระบบและพัฒนาหลักสูตร การผลิตครูอาชีพยุคใหม่ ที่สามารถ สร้างสมรรถนะที่สอดคล้องกับ กรอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน และมาตรฐานอาชีพให้แก่ผู้เรียน และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ ๒๑								

ตารางที่ ๑๐ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๑ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมาย
ของแผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ (ต่อ)

กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุ ค่าเป้าหมายของแผนย่อย	ชนิด			ช่วงเวลาดำเนินการ				หน่วยงานรับผิดชอบ
	Flags hip	Quick Win	Big Rock	ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔	
๑๕. พัฒนาระบบการอบรมและ เสริมสมรรถนะครูที่ผ่านการศึกษา ในระบบเดิม หรือครูภาษาอังกฤษ และภาษาที่ ๓ ที่ยังไม่ผ่าน การประเมินมาตรฐานในระดับ นานาชาติ ในทุกระดับ ตั้งแต่ ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา								๑.ทุกส่วนราชการในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ๒.กระทรวงอุดมศึกษา ๓.กระทรวงมหาดไทย ๔.กระทรวงกลาโหม ๕.กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ ๖.กระทรวงแรงงาน ๗.กระทรวงสาธารณสุข ๘.กระทรวงวัฒนธรรม
๑๖. สร้างเครือข่ายพัฒนาครู และพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่ อย่างเป็นระบบในทุกระดับ ตั้งแต่ ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา								๙.กระทรวงการท่องเที่ยว ๑๐.กระทรวงอุตสาหกรรม ๑๑.กระทรวงเกษตรฯ ๑๒.กระทรวงทรัพยากรฯ ๑๓.สำนักงานพระพุทธศาสนา ๑๔.สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๑๕.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๖.เอกชน /บุคคล/ครอบครัว ๑๗. องค์กรชุมชน ๑๘.องค์กรเอกชน ๑๙.องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา
๑๗. ปฏิรูปโครงสร้างองค์กร ด้านการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท ที่ตอบสนองต่อ การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑								๒๐.สถานประกอบการ ๒๑.สถาบันสังคมอื่น ๒๒.สถาบันทดสอบทาง การศึกษาแห่งชาติ ๒๓.สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ๒๔.สำนักงานนวัตกรรม แห่งชาติ
๑๘. จัดทำมาตรฐานขั้นต่ำของ โรงเรียนในทุกระดับทุกประเภท ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศ และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ ๒๑								๒๕.สำนักงานบริหารและ พัฒนาองค์ความรู้ ๒๖.สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา ๒๗.สำนักงานเลขาธิการ คุรุสภา
๑๙. ปรับปรุงโครงสร้างการจัด การศึกษาเน้นสายอาชีพและ ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ ๒๑								
๒๐. พัฒนาระบบการบริหาร จัดการทรัพยากรทางการศึกษา ที่ใช้ในการจัดการศึกษาในทุก ระดับ ทุกประเภท และตอบสนอง ต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษ ที่ ๒๑								
๒๑. สร้างความรับผิดชอบร่วม ในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตกับ ทุกภาคส่วนภายใต้แนวคิด “ห่วงโซ่ คุณค่า ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ”								

(๒.๒.๗) แผนย่อยการตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ มุ่งให้ตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย อาทิ ภาษา ตรรกะ และคณิตศาสตร์ ด้านทักษะและมิติดนตรี กีฬา และการเคลื่อนไหวของร่างกาย การจัดการตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ รวมถึงผู้มีความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท การสร้างสภาพแวดล้อมและระบบสนับสนุนประชากรไทยมีอาชีพบนฐานพหุปัญญา การสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงที่ครอบคลุมทั้งการพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพื่อสร้างเด็กและเยาวชนไทยมีการพัฒนาที่สมดุล มีทางเลือกในการใช้ศักยภาพพหุปัญญาในการดำรงชีวิต เกิดอาชีพบนฐานพหุปัญญาที่สังคมยอมรับและเห็นความสำคัญ รวมทั้งมีกลไกคัดกรองและส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ จัดโรงเรียน ระบบเสริมประสบการณ์ การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ตลอดจนสร้างมาตรการจูงใจ เพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษผลักดันให้ประเทศไทยมีบทบาทเด่นในประชาคมโลก ทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ตลอดจนการวิจัย และการสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน เครื่องมือการทำงานที่เหมาะสม การสร้างระบบเชื่อมโยงเครือข่ายวิจัยกับศูนย์ความเป็นเลิศที่มีอยู่ในปัจจุบันในรูปแบบการร่วมมือ การมีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มคนในหลายสาขาวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นนำให้สามารถต่อยอดงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ การสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อกับสถาบันวิจัยอื่น ๆ ทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทย รวมถึงการเปิดพื้นที่ในการสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง โดยมีภาระงานที่ต้องดำเนินการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัด ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนย่อยการตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น	สัดส่วนสถานศึกษาที่สามารถจัดการเรียนการสอนที่สร้างสมดุลทุกด้าน และมีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญารายบุคคล	ร้อยละ ๑๐	สถานศึกษาทุกแห่งสามารถจัดการเรียนตามพหุปัญญา	สถานศึกษาทุกแห่งสามารถจัดการเรียนตามพหุปัญญา	สถานศึกษาทุกแห่งสามารถจัดการเรียนตามพหุปัญญา
	สัดส่วนเด็กและเยาวชนที่ได้รับการส่งต่อและพัฒนาตามศักยภาพ/พหุปัญญา	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๐

(๒.๒.๘) ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๒ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๑ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้

ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย	กลไกประเภทที่ ๑
	กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย
ปัจจัยที่ ๑ พัฒนาระบบบริหารจัดการกลไกการคัดกรองและการส่งต่อเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ	๑. พัฒนาระบบบริหารจัดการกลไกการคัดกรองและการส่งต่อเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑
ปัจจัยที่ ๒ ส่งเสริมสนับสนุนครอบครัวในการเสริมสร้างความสามารถพิเศษตามความถนัดและศักยภาพทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์	๒. ส่งเสริมสนับสนุนครอบครัวในการเสริมสร้างความสามารถพิเศษตามความถนัดและศักยภาพบนฐานพหุปัญญาทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ในทุกช่วงวัย
ปัจจัยที่ ๓ ส่งเสริมสนับสนุนระบบสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา	๓. พัฒนาระบบการเรียนรู้บนฐานพหุปัญญาเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ในการจัดการศึกษาในระบบ นอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
ปัจจัยที่ ๔ ส่งเสริมสนับสนุนมาตรการจูงใจแก่ภาคเอกชนและสื่อ ในการมีส่วนร่วมและผลักดันให้ผู้มีความสามารถพิเศษมีบทบาทเด่นในระดับนานาชาติ	๔. จัดทำมาตรการจูงใจแก่ภาคเอกชน และสื่อ ในการมีส่วนร่วมและผลักดันให้ผู้มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา มีบทบาทเด่นในระดับนานาชาติ ๕. พัฒนาระบบสนับสนุนการมีอาชีพบนฐานพหุปัญญา การสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้
ปัจจัยที่ ๕ จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุน เพื่อผู้มีความสามารถพิเศษได้สร้างความเข้มแข็งและต่อยอดได้	๖. จัดทำโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนเพื่อผู้มีความสามารถพิเศษได้สร้างความเข้มแข็งและต่อยอดได้
ปัจจัยที่ ๖ ให้มีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษในหลากหลายสาขา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นนำเพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ	๗. จัดทำกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษในหลากหลายสาขา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นนำเพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ
ปัจจัยที่ ๗ สร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อสถาบันวิจัยชั้นนำทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทยให้มีศักยภาพสูงขึ้น	๘. สร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อสถาบันวิจัยชั้นนำทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทยให้มีศักยภาพสูงขึ้น

(๒.๒.๙) กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ จำแนกตามชนิดของกลไก ช่วงเวลาดำเนินการ และหน่วยงานรับผิดชอบ ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๓ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๑ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมาย
ของแผนย่อยการตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ของแผนแม่บทภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้

กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุ ค่าเป้าหมายของแผนย่อย	ชนิด			ช่วงเวลาดำเนินการ				หน่วยงานรับผิดชอบ
	Flags hip	Quick Win	Big Rock	ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔	
๑. พัฒนาระบบบริหารจัดการกลไก การคัดกรองและการส่งต่อเพื่อส่งเสริม การพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาและ พัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑								๑.ทุกส่วนราชการในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ๒.กระทรวงการอุดมศึกษา ๓.กระทรวงมหาดไทย ๔.กระทรวงกลาโหม
๒. ส่งเสริมสนับสนุนครอบครัว ในการเสริมสร้างความสามารถพิเศษ ตามความถนัดและศักยภาพบนฐาน พหุปัญญาทั้งด้านกีฬา ภาษาและ วรรณกรรม สุนทรียศิลป์ในทุกช่วงวัย								๕.กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ ๖.กระทรวงแรงงาน ๗.กระทรวงสาธารณสุข ๘.กระทรวงวัฒนธรรม ๙.กระทรวงการท่องเที่ยวฯ ๑๐. กระทรวงอุตสาหกรรม ๑๑.กระทรวงเกษตรฯ ๑๒.กระทรวงทรัพยากรฯ
๓. พัฒนาระบบการเรียนการสอน บนฐานพหุปัญญาเพื่อพัฒนา การเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ในการจัด การศึกษาในระบบ นอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา								๑๓.สำนักงานพระพุทธศาสนา ๑๔.สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๑๕.องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ๑๖.เอกชน /บุคคล/ ครอบครัว
๔. จัดทำมาตรการจูงใจแก่ ภาคเอกชน และสื่อ ในการมี ส่วนร่วมและผลักดันให้ผู้มีความ สามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา มีบทบาทเด่นในระดับนานาชาติ								๑๗. องค์กรชุมชน ๑๘.องค์กรเอกชน ๑๙.องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา ๒๐.สถานประกอบการ ๒๑.สถาบันสังคมอื่น ๒๒.สถาบันทดสอบทาง การศึกษาแห่งชาติ
๕. พัฒนาระบบสนับสนุนการมีอาชีพ บนฐานพหุปัญญา การสร้างเสริม ศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้ สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้								๒๓.สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ๒๔.สำนักงานนวัตกรรม แห่งชาติ ๒๕.สำนักงานบริหารและ พัฒนาองค์ความรู้
๖. จัดทำโครงสร้างพื้นฐานและระบบ สนับสนุนเพื่อผู้มีความสามารถพิเศษ ได้สร้างความเข้มแข็งและต่อยอดได้								๒๖.สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา
๗. จัดทำกลไกการทำงานในลักษณะ การรวมตัวของกลุ่มผู้มีความสามารถ พิเศษในหลากหลายวิชา เพื่อรวม นักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นนำ เพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อ ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ								๒๗.สำนักงานเลขาธิการ คุรุสภา
๘. สร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อ สถาบันวิจัยชั้นนำทั่วโลก เพื่อสร้าง ความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถ สูงของไทยให้มีศักยภาพสูงขึ้น								

(๒.๒.๑๐) ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกการขับเคลื่อนที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ

ตารางที่ ๑๔ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๒ ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ

ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย	กลไกบทบาทที่ ๒
	กลไกขับเคลื่อนที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนย่อย
ปัจจัยที่ ๑ จัดให้มีระบบและกระบวนการทำงานแบบบูรณาการในปฏิบัติหน้าที่ที่มีการเชื่อมโยง ผ่านระบบดิจิทัล ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการเชื่อมโยงทุกส่วนราชการในการบริการประชาชนและมีการบังคับบัญชาในแนวนอน	๑. ยกระดับองค์การสู่ความเป็นเลิศภายใต้ด้านการจัดการภาครัฐยุค ๔.๐ (Management Model) ๒. สร้างสถาปัตยกรรมองค์กรยุคใหม่ภายใต้แนวคิด “องค์กรดิจิทัล”
ปัจจัยที่ ๒ จัดโครงสร้างองค์กรแบบ Matrix Organization รองรับ การประสานงานแนวระนาบและในลักษณะเครือข่าย ปรับวิธีการทำงานแบบร่วมมือ รวมทั้งวางระบบการกำกับ องค์กรที่ดีให้มีทำงานอย่างเปิดเผย โปร่งใส เอื้อให้ เปิดกว้าง ให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติราชการ	๓. จัดรูปแบบการจัดองค์กรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ แบบ Matrix Organization ๔. กำหนดบทบาทหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ
ปัจจัยที่ ๓ กำหนดบทบาทหน้าที่ของส่วนราชการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและรองรับขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศได้ตามระยะเวลาที่กำหนด	๕. พัฒนาศูนย์บริการร่วมในระดับกระทรวงและจังหวัด ที่รองรับการขอรับบริการต่าง ๆ แบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว ๖. ออกแบบระบบการให้บริการประชาชน ณ จุดเดียว ที่ตอบสนองความต้องการได้ทันที ทันเวลา
ปัจจัยที่ ๔ จัดให้มีศูนย์บริการร่วมในระดับกระทรวง และจังหวัด ที่รองรับการขอรับบริการต่างๆ ของหน่วยงาน ในสังกัดได้แบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว	๗. นำดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ มีฐานข้อมูลที่ทันสมัย เพื่อสนับสนุนการวางแผนยุทธศาสตร์และการตัดสินใจในการทำงาน เปิดเผยข้อมูลเป็นปกติ (default) ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้ทันทีโดยไม่ต้องร้องขอ (Open system, Open access) แบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงานเชื่อมโยงการทำงาน ซึ่งกันอย่างเป็นเอกภาพเบ็ดเสร็จในจุดเดียว
ปัจจัยที่ ๕ ออกแบบระบบการให้บริการประชาชน ณ จุดเดียว ที่ตอบสนองความต้องการได้ทันที/ทันเวลา/เชิงรุก ทันต่อการเปลี่ยนแปลงมีการคาดการณ์ไวล่วงหน้า ให้บริการตามความต้องการเฉพาะบุคคลซึ่งสามารถออกแบบ เลือกรูปแบบ วิธีการในการขอรับบริการได้	
ปัจจัยที่ ๖ นำดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ มีฐานข้อมูลที่ทันสมัย เพื่อสนับสนุนการวางแผนยุทธศาสตร์และการตัดสินใจในการทำงาน เปิดเผยข้อมูลเป็นปกติ (default) ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้ทันทีโดยไม่ต้องร้องขอ (Open system, Open access) แบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงานเชื่อมโยงการทำงานซึ่งกันอย่างเป็นเอกภาพเบ็ดเสร็จในจุดเดียว	
ปัจจัยที่ ๗ จัดให้มีระบบการบริหารจัดการความเสี่ยง ทั้งในระดับองค์กรและในระดับปฏิบัติการ เพื่อให้การทำงานอย่างเตรียมการไวล่วงหน้าตอบสนองต่อสถานการณ์ทันเวลา	๘. พัฒนาระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงทั้งในระดับ องค์กร และในระดับปฏิบัติการ เพื่อให้การทำงานอย่าง เตรียมการไวล่วงหน้าตอบสนองต่อสถานการณ์ทันเวลา

ตารางที่ ๑๔ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๒ ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ (ต่อ)

ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย	กลไกบทบาทที่ ๒
	กลไกขับเคลื่อนที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนย่อย
ปัจจัยที่ ๘ บูรณาการข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน เชื่อมโยงข้อมูลสำคัญของตนเข้าสู่ศูนย์ข้อมูลกลางภาครัฐเพื่อให้ผู้บริหาร ระดับสูงสามารถนำไปใช้ ในการตัดสินใจ และการบริหารราชการแผ่นดิน	๘. บูรณาการข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน เชื่อมโยงข้อมูลสำคัญของตนเข้าสู่ศูนย์ข้อมูลกลางภาครัฐเพื่อให้ผู้บริหาร ระดับสูงสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ และการบริหารราชการแผ่นดิน
ปัจจัยที่ ๙ สร้างบุคลากรภาครัฐให้มีความเป็นผู้ประกอบการสาธารณะ มีความสามารถในการใช้ความรู้ สติปัญญา และข้อมูลสารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาและสร้างคุณค่าแก่ผู้รับบริการ มีความสามารถในการเรียนรู้มีเหตุผลในเชิงจริยธรรม	๑๐. สร้างบุคลากรภาครัฐให้มีความเป็นผู้ประกอบการสาธารณะ และปรับแนวคิด และทักษะในการทำงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ
ปัจจัยที่ ๑๐ ส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับพร้อมปรับเปลี่ยนตัวเองสู่องค์กรที่มีความทันสมัยและมุ่งเน้นผลงานที่ดี มีความคิดริเริ่ม และการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ ในการทำงานที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	๑๑. ส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับพร้อมปรับเปลี่ยนตัวเองสู่องค์กรที่มีความทันสมัยและมุ่งเน้นผลงานที่ดี มีความคิดริเริ่ม และการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ ในการทำงานที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
ปัจจัยที่ ๑๑ มีแผนเชิงรุกรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากร ดึงดูดบุคลากรที่มีศักยภาพสูง พัฒนาอย่าง เหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ สร้างความผูกพัน และสร้างแรงจูงใจ	๑๒. จัดทำแผนเชิงรุกรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากร ดึงดูดบุคลากรที่มีศักยภาพสูง พัฒนาอย่าง เหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ สร้างความผูกพัน และสร้างแรงจูงใจ
ปัจจัยที่ ๑๒ พัฒนาระบบการติดตาม ตรวจสอบ ควบคุม และประเมินผลการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานผ่านระบบดิจิทัล	๑๓. พัฒนาระบบการติดตาม ตรวจสอบ ควบคุม และประเมินผลการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานผ่านระบบดิจิทัล
ปัจจัยที่ ๑๓ จัดให้มีระบบการบริหารจัดการทรัพยากรที่ใช้ในการทำงานร่วมกันเพื่อลดต้นทุนเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	๑๔. พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรที่ใช้ในการทำงานร่วมกันเพื่อลดต้นทุนเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
ปัจจัยที่ ๑๔ จัดให้มีระบบการตรวจราชการ ระบบการตรวจสอบภายใน ระบบการแนะแนว ระบบการนิเทศน์ การศึกษาในขับเคลื่อนการบริหารและการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท	๑๕. พัฒนาระบบการตรวจราชการ ระบบการตรวจสอบภายใน ระบบการแนะแนว ในขับเคลื่อนการบริหารและการจัดการศึกษาทุกระดับทุกประเภท
ปัจจัยที่ ๑๕ จัดให้มีกฎหมายและระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ	๑๖. พัฒนา ปรับปรุง แก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ

ตารางที่ ๑๔ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๒ ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ (ต่อ)

ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย	กลไกบทบาทที่ ๒
	กลไกขับเคลื่อนที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนย่อย
ปัจจัยที่ ๑๖ ผลักดันให้มีงบประมาณแบบบูรณาการในการปฏิบัติหน้าที่ตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ ระดับกระทรวง กรม ภาค และในเขตจังหวัดและงบประมาณประจำปีของหน่วยงาน	๑๗. จัดทำงบประมาณแบบบูรณาการในการปฏิบัติหน้าที่ตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ ระดับกระทรวง กรม ภาค และในเขตจังหวัด และงบประมาณประจำปีของหน่วยงาน
ปัจจัยที่ ๑๘ มีแนวทางการติดตามและประเมินผล (หลักการประเมินผลสัมฤทธิ์ หลักการคิดเชิงเหตุผลด้วยข้อมูลเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลผลิตไปสู่ผลลัพธ์และผลกระทบหลักความร่วมมือ)	๑๘. พัฒนาระบบการติดตาม ตรวจสอบ ควบคุม และประเมินผลการทำงานและตัวชี้วัดในการดำเนินงานในลักษณะตัวชี้วัดร่วมของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องภายใต้ด้านตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model)
ปัจจัยที่ ๑๙ จัดให้มีที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการอิสระจากบุคคลภายนอกในการติดตามและประเมินผลกลไกการขับเคลื่อนและการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ	

(๒.๒.๑๑) กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็นศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต จำแนกตามชนิดของกลไก ช่วงเวลาดำเนินการ และหน่วยงานรับผิดชอบดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๕ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๒ ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย
ของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ
และแผนปฏิรูปประเทศตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ

กลไกขับเคลื่อนที่ส่งผลต่อการบรรลุ เป้าหมายของแผนย่อย	ชนิด			ช่วงเวลาดำเนินการ				หน่วยงาน รับผิดชอบ
	Flag ship	Quick Win	Big Rock	ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔	
๑. การยกระดับองค์การสู่ความเป็น เลิศภายใต้ด้านการจัดการภาครัฐ ยุค ๔.๐ (Management Model)			●	●	●	●	●	ทุกส่วน ราชการ ในสังกัด
๒. สร้างสถาปัตยกรรมองค์กร ยุคใหม่ภายใต้แนวคิด “องค์กร ดิจิทัล”			●	●	●	●	●	กระทรวง ศึกษาธิการ และส่วน ราชการ ที่เกี่ยวข้อง
๓. จัดรูปแบบการจัดองค์กร ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ ๒๑ แบบ Matrix Organization		●		●	●	●	●	ราชการ ที่เกี่ยวข้อง
๔. กำหนดบทบาทหน้าที่ของ ส่วนราชการในสังกัดกระทรวง ศึกษาธิการและส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้อง ในการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูป ประเทศตามภารกิจของกระทรวง ศึกษาธิการ		●		●	●	●	●	
๕. พัฒนาศูนย์บริการร่วมในระดับ กระทรวงและจังหวัด ที่รองรับ การขอรับบริการต่างๆ แบบเบ็ดเสร็จ จุดเดียว		●		●	●	●	●	
๖. ออกแบบระบบการให้บริการ ประชาชน ณ จุดเดียวที่ตอบสนอง ความต้องการได้ทันที ทันเวลา		●		●	●	●	●	
๗. นำดิจิทัลมาใช้ในการบริหาร จัดการ มีฐานข้อมูลที่ทันสมัย เพื่อสนับสนุนการวางแผน ยุทธศาสตร์และการตัดสินใจ ในการทำงาน เปิดเผยข้อมูลเป็นปกติ (default) ในรูปแบบที่สามารถ นำไปใช้ได้ทันทีโดยไม่ต้องร้องขอ (Open system, Open access) แบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เชื่อมโยงการทำงานซึ่งกันอย่าง เป็นเอกภาพเบ็ดเสร็จในจุดเดียว			●	●	●	●	●	ทุกส่วน ราชการ ในสังกัด กระทรวง ศึกษาธิการ และส่วน ราชการ ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ ๑๕ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๒ ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย
ของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ
และแผนปฏิรูปประเทศตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ (ต่อ)

กลไกขับเคลื่อนที่ส่งผลต่อการบรรลุ เป้าหมายของแผนย่อย	ชนิด			ช่วงเวลาดำเนินการ				หน่วยงาน รับผิดชอบ
	Flag ship	Quick Win	Big Rock	ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔	
๘. พัฒนาระบบการบริหารจัดการ ความเสี่ยงทั้งในระดับองค์การ และในระดับปฏิบัติการ เพื่อให้การ ทำงานอย่างเตรียมการไว้ล่วงหน้า ตอบสนองต่อสถานการณ์ทันเวลา								ทุกส่วน ราชการ ในสังกัด กระทรวง ศึกษาธิการ และส่วน ราชการ ที่เกี่ยวข้อง
๙. บูรณาการข้อมูลของหน่วยงาน ภาครัฐเพื่อการบริหารราชการ แผ่นดิน เชื่อมโยงข้อมูลสำคัญ ของตนเข้าสู่ศูนย์ข้อมูลกลางภาครัฐ เพื่อให้ผู้บริหาร ระดับสูงสามารถ นำไปใช้ ในการตัดสินใจ และการ บริหารราชการแผ่นดิน								
๑๐. สร้างบุคลากรภาครัฐให้มี ความเป็นผู้ประกอบการสาธารณะ และปรับแนวคิด และทักษะในการ ทำงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผน ปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ								
๑๑. ส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับ พร้อมปรับเปลี่ยนตัวเองสู่องค์กร ที่มีความทันสมัยและมุ่งเน้นผลงาน ที่ดี มีความคิดริเริ่ม และการ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการทำงาน ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง								
๑๒. จัดทำแผนเชิงรุกรองรับการ เปลี่ยนแปลงด้านบุคลากร ดึงดูด บุคลากร ที่มีศักยภาพสูง พัฒนา อย่าง เหมาะสม ตามบทบาทหน้าที่ สร้างความผูกพันและสร้างแรงจูงใจ								
๑๓. พัฒนาระบบการติดตาม ตรวจสอบ ควบคุม และประเมินผล การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ในการปฏิบัติงานผ่านระบบดิจิทัล								

ตารางที่ ๑๕ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญและกลไกมิติบทบาทที่ ๒ ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย
ของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ
และแผนปฏิรูปประเทศตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ (ต่อ)

กลไกขับเคลื่อนที่ส่งผลต่อการบรรลุ เป้าหมายของแผนย่อย	ชนิด			ช่วงเวลาดำเนินการ				หน่วยงาน รับผิดชอบ
	Flag ship	Quick Win	Big Rock	ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔	
๑๔. พัฒนาระบบการบริหารจัดการ ทรัพยากรที่ใช้ในการทำงานร่วมกัน เพื่อลดต้นทุนเพิ่มประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงาน								ทุกส่วน ราชการ ในสังกัด กระทรวง ศึกษาธิการ และส่วน ราชการ ที่เกี่ยวข้อง
๑๕. พัฒนาระบบการตรวจราชการ ระบบการตรวจสอบภายใน ระบบการแนะแนว ในขับเคลื่อน การบริหารและการจัดการศึกษา ทุกระดับ ทุกประเภท								
๑๖. พัฒนา/ปรับปรุง/แก้ไขกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศ ตามภารกิจ ของกระทรวงศึกษาธิการ								
๑๗. จัดทำงบประมาณแบบบูรณา ในการปฏิบัติหน้าที่ตามยุทธศาสตร์ ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ ระดับกระทรวง กรม ภาค และในเขตจังหวัดและงบประมาณ ประจำปีของหน่วยงาน								
๑๘. พัฒนาระบบการติดตาม ตรวจสอบ ควบคุม และประเมินผล การปฏิบัติงานและตัวชี้วัดในการ ดำเนินงานในลักษณะตัวชี้วัดร่วม ของส่วนราชการหรือหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวง ศึกษาธิการ และส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้องภายใต้ด้านตัวแบบ ที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model)								

๔. บทสรุปและการดำเนินการต่อไป

๔.๑ บทสรุป

จากผลการศึกษาและจัดทำ “กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนายั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” นั้น ผู้ขอรับการประเมินขอสรุปผลการศึกษาและจัดทำกลไกดังกล่าว จำแนกตามประเภทของกลไก ดังนี้

๔.๑.๑ ประเภทที่ ๑ กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย

(๑) จากผลการศึกษาพบว่า มีกลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย “การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น” ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็นการพัฒนา ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต จำนวนทั้งสิ้น ๓ กลไก และเป็นกลไกสำคัญที่มีผลต่อ “การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น” ให้เป็นผู้มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น และภายในปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ คะแนนความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะ (Skill) ของ World Economic Forum (WEF) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ ตามเป้าหมายที่กำหนด เมื่อจำแนกชนิดของกลไกปรากฏว่า มีกลไกที่เรียกว่า “Big Rock” จำนวน ๑ กลไก คือ กลไก “พัฒนาทักษะการสอนที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรมในการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา” ทั้งนี้ เนื่องจากหัวใจที่สำคัญที่สุดของกลไกที่เรียกว่า “Big Rock” คือ “คน” ถ้าเราเปลี่ยนความคิด “คน” ให้มีความคิดและมีทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ เราก็จะสร้างสังคมที่มีเหตุผลได้ และจะส่งผลให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีศักยภาพ ภายใต้สถานการณ์โลกในอนาคตที่จะมีแต่ความเปลี่ยนแปลง และมีกลไกที่เรียกว่า “Flagship” จำนวน ๒ กลไก คือ (๑) กลไก “บูรณาการและส่งเสริมเกี่ยวกับระบบบริการสุขภาพและอนามัยในโรงเรียนหรือสถานศึกษาของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ในการเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาว์ปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์และมีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิต” และ (๒) กลไก “สนับสนุนทรัพยากรเกี่ยวกับระบบบริการสุขภาพและอนามัยในโรงเรียนหรือสถานศึกษาของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ในการเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาว์ปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ และมีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิต” ซึ่งภายใต้กลไกดังกล่าวนี้ ยังมีชุดโครงการที่สำคัญหรือที่เรียกว่า “Flagship Project” ที่ต้องดำเนินการอีกเป็นจำนวนมาก โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายประมาณ ๒๖ หน่วยงาน

(๒) จากผลการศึกษาพบว่า มีกลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย “การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑” ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ พบว่า มีกลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายจำนวนทั้งสิ้น ๔๑ กลไก และเป็นกลไกสำคัญที่มีผลต่อคนไทยในการที่จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น และภายในปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ สัดส่วนครูผ่านการทดสอบสมรรถนะรายสาขาในระดับสูงตามมาตรฐานนานาชาติ ร้อยละ ๕๐ อัตราความแตกต่างของคะแนน PISA ในแต่ละกลุ่มโรงเรียนลดลง ร้อยละ ๒๐ และอัตราการเข้าเรียนสู่ทุกระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ ๘๐ ตามเป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้ เนื่องจากกลไกดังกล่าวมุ่งเน้นการปฏิบัติงานได้จริงเกี่ยวกับการยกระดับ

การพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างต่อเนื่องแม้ว่าจะออกจากระบบการศึกษาแล้ว และเมื่อจำแนกชนิดของกลไกปรากฏว่า มีกลไกที่เรียกว่า “Big Rock” จำนวน ๑๐ กลไก มีกลไกที่ต้องดำเนินการให้บรรลุค่าเป้าหมายโดยเร็วและหากไม่บรรลุค่าเป้าหมายตามระยะเวลาที่กำหนดจะส่งผลกระทบทางลบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน สังคม และประเทศชาติ หรือที่เรียกว่า “Quick Win” มีจำนวน ๘ กลไก และมีกลไกที่เรียกว่า “Flagship” จำนวน ๒๓ กลไก ซึ่งภายใต้กลไกดังกล่าวก็ยังมีชุดโครงการที่สำคัญหรือที่เรียกว่า “Flagship Project” ที่ต้องดำเนินการอีกเป็นจำนวนมาก โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย มีจำนวนประมาณ ๒๖ หน่วยงาน อีกทั้งมีรายละเอียดในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๖ ผลการจำแนกชนิดของกลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย
Big Rock
๑. พัฒนาระบบการเรียนรู้ภายใต้ฐานความรู้และระบบคิดแบบสหวิทยาการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
๒. พัฒนาการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ และความต้องการของประเทศในทุกมิติ
๓. ปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
๔. สร้างความรับผิดชอบร่วมในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตกับทุกภาคส่วนภายใต้แนวคิด “ห่วงโซ่คุณค่า ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ”
๕. พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์ม สื่อดิจิทัลที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อในการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
๖. ส่งเสริมการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ การเรียนการสอน และการจัดการศึกษาอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่
๗. พัฒนาโปรแกรมประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้ผ่านระบบดิจิทัลสำหรับนักเรียน นักศึกษา และประชาชน ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
๘. พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์ม สื่อดิจิทัลที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท
๙. พัฒนาระบบการวัดแว้วผู้เรียนรายบุคคลที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อวางแผนการเรียนรู้ตามความถนัดเป็นรายบุคคลในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
๑๐. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาสู่ระดับนานาชาติ

ตารางที่ ๑๖ ผลการจำแนกชนิดของกลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการปฏิรูป
กระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย
Quick Win
๑. พัฒนาระบบการเรียนรู้ภายใต้ฐานความรู้และระบบคิดแบบสหวิทยาการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
๒. วิจัยและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะตามมาตรฐานสากล รวมทั้งการติดตาม ประเมินผล และการปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
๓. พัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการเรียนรู้การสอนอาชีวศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ และสอดคล้องกับกรอบ มาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ
๔. ปรับบทบาท “ครู” ให้เป็นยุคใหม่ จาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ปฐมวัยถึงอุดมศึกษา
๕. ปรับระบบและพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูอาชีวะยุคใหม่ ที่สามารถสร้างสมรรถนะที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน และมาตรฐานอาชีพให้แก่ผู้เรียนและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
๖. พัฒนาระบบการอบรมและเสริมสมรรถนะครูที่ผ่านการศึกษาในระบบเดิม หรือครูภาษาอังกฤษ และภาษาที่ ๓ ที่ยังไม่ผ่านการ ประเมินมาตรฐานในระดับนานาชาติในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
๗. ยกระดับการนิเทศการศึกษาเข้าสู่ยุค ๔.๐ :เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑
๘. พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑
Flagship
๑. พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
๒. พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
๓. พัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑และไปสู่ตลาดโลก
๔. สร้างนักวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ
๕. วางแผนการผลิต พัฒนาและปรับบทบาท “ครู อนาคตยุคใหม่” ให้เป็น “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” ที่ตอบสนองต่อ การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
๖. ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูโดยใช้ฐานสมรรถนะของวิชาชีพครูที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ :ในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
๗. ส่งเสริมสนับสนุนระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่องที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ :ในทุก ระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
๘. สร้างเครือข่ายพัฒนาครูและพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครุรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบในทุกระดับชั้นตั้งแต่ ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
๙. จัดทำมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับทุกประเภทที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ ๒๑
๑๐. พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาที่ใช้ในการจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภทและตอบสนอง ต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

ตารางที่ ๑๖ ผลการจำแนกชนิดของกลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ (ต่อ)

กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนย่อย
Flagship
๑๑. บูรณาการความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างระบบนิเวศนวัตกรรมที่เข้มแข็ง
๑๒. จัดทำมาตรการจูงใจและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเข้าสู่การเรียนรู้ พัฒนาตนเอง รวมถึงการยกระดับทักษะวิชาชีพ ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
๑๓. จัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
๑๔. สร้างเครือข่ายพัฒนาครูและพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
๑๕. จัดทำกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพที่กำหนดสมรรถนะและทักษะพื้นฐานสำหรับสาขาอาชีพต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม
๑๖. จัดทำมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับทุกประเภทที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
๑๗. พัฒนาระบบการเรียนรู้ชุมชนแบบร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
๑๘. จัดทำโครงสร้างแรงจูงใจและความรับผิดชอบของหน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
๑๙. จัดทำกรอบแนวคิดในการคาดการณ์อุปสงค์แรงงานในอนาคตในสาขาอาชีพต่าง ๆ และมีแนวทางทบทวนและปรับปรุงให้แม่นยำมากขึ้นเป็นระยะ
๒๐. สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษาและบุคลากรในระดับนานาชาติ
๒๑. พัฒนาศูนย์วิจัย ศูนย์ฝึกอบรม และทดสอบในระดับภูมิภาคให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
๒๒. พัฒนาระบบการการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและการพัฒนาของประเทศเพื่อนบ้านในการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
๒๓. ปรับรื้อระบบระบบงบประมาณในการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา

(๓) จากผลการศึกษาพบว่า มีกลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายของตามแผนย่อย “การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย” ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๒) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ จากการศึกษาพบว่า มีกลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายจำนวนทั้งสิ้น ๘ กลไก และเป็นกลไกสำคัญที่มีผลต่อการทำให้ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น ด้วยการพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ การส่งเสริมสนับสนุนระบบสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา ส่งเสริมสนับสนุนมาตรการจูงใจแก่ภาคเอกชนและสื่อ ในการมีส่วนร่วมและผลักดันให้ผู้มีความสามารถพิเศษมีบทบาทเด่นในระดับนานาชาติ การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ จัดให้มีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษในหลากหลายสาขาวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นนำเพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ และสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อสถาบันวิจัยชั้นนำทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถสูง

ของไทยให้มีศักยภาพสูงขึ้น และภายในปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ สัดส่วนสถานศึกษาที่สามารถจัดการเรียนการสอนที่สร้างสมดุลทุกด้าน และมีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญารายบุคคลร้อยละ ๑๐ สัดส่วนเด็กและเยาวชนที่ได้รับการส่งต่อและพัฒนาตามศักยภาพ/พหุปัญญาร้อยละ ๑๐ ตามเป้าหมายที่กำหนด สำหรับปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ สถานศึกษาทุกแห่งสามารถจัดการเรียนตามพหุปัญญาได้ทั่วประเทศ และเมื่อจำแนกชนิดของกลไกปรากฏว่า มีกลไกที่เรียกว่า “Big Rock” จำนวน ๑ กลไก คือ “พัฒนาระบบการเรียนการสอนบนฐานพหุปัญญาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ในการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา” และมีกลไกที่เรียกว่า “Flagship” จำนวน ๗ กลไก เช่น (๑) กลไกพัฒนาระบบบริหารจัดการกลไกการคัดกรองและการส่งต่อเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาและพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ (๒) กลไกจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนเพื่อผู้มีความสามารถพิเศษได้สร้างความเข้มแข็งและต่อยอดได้ (๓) จัดทำกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษในหลากหลายวิชาเพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นนำเพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ และ (๔) สร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อสถาบันวิจัยชั้นนำทั่วโลกเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทยให้มีศักยภาพสูงขึ้น ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งภายใต้กลไกดังกล่าว ก็ยังมีชุดโครงการที่สำคัญหรือที่เรียกว่า “Flagship Project” ที่ต้องดำเนินการอีกเป็นจำนวนมาก โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายมีจำนวนประมาณ ๒๖ หน่วยงานเช่นกัน

๔.๑.๑ ประเภทที่ ๒ กลไกการขับเคลื่อนที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ

จากผลการศึกษาพบว่า มีกลไกการขับเคลื่อนที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวจำนวนทั้งสิ้น ๑๘ กลไกและเป็นกลไกที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในเชิงบูรณาการ ทั้งในเชิงประเด็น เชิงภารกิจ และเชิงพื้นที่ที่มีการเชื่อมโยงการทำงานทุกระดับให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งกลไกดังกล่าวยังมุ่งเน้นการทำงานแบบบูรณาการกันอย่างมีเอกภาพและสอดคล้องประสานกัน มีการประสานงานบนความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ตั้งแต่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคประชาชนและภาคส่วนอื่นในสังคม ตลอดจนระบบงบประมาณและการจัดสรรงบประมาณก็ต้องตอบสนองความเร่งด่วนและมีเป้าหมายร่วมกันทั้งในระดับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ภารกิจ พื้นที่ และสามารถติดตามประเมินผลสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติทุกระดับได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ดังนั้น กลไกดังกล่าวจะทำให้ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา แผนอื่นและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สามารถนำกลไกไปแปลงเป็นแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และจัดทำแผนปฏิบัติการด้านพัฒนาองค์กรเพื่อที่จะได้นำองค์กรและบุคลากรของตนเข้าสู่ระบบราชการ ๔.๐ โดยที่การทำงานของทุกส่วนราชการจะต้องมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและทักษะสูง (More Productive) ต้องปฏิบัติงาน “มากขึ้น” (Do more) “ดีขึ้น” (Do better) แต่ “ใช้งบประมาณและทรัพยากรเท่าเดิม” (Do with the same amount of taxes) ต้องมีการพลิกโฉมองค์กร (Transformation) มีธรรมาภิบาลและการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น (More Effective Governance) ในขณะเดียวกันก็ต้องมีการปฏิรูปการทำงานและพัฒนาผลงานของระดับปฏิบัติการที่ใกล้ชิดกับการให้บริการประชาชน

(Frontline Operations) อย่างแท้จริง รวมทั้งจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานไปสู่การผลิตร่วม (Co-Production) มีระบบบริการร่วมกัน (Shared-Services) ตลอดจนต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างระบบการทำงานและวิธีการบริหารจัดการในลักษณะที่ต้องมีความเชื่อมโยงกัน (Joined-Up Government) บุคลากรภาครัฐต้องมีทัศนคติแบบใหม่ (Mindsets) เปลี่ยนแนวคิด ทัศนคติ พฤติกรรม และสร้างสมดุลระหว่างภารกิจ บทบาท อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย กกับการสร้างความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และเป็นเอกภาพ และเมื่อจำแนกชนิดของกลไกปรากฏว่ามีกลไกที่เรียกว่า “Big Rock” จำนวน ๔ กลไก มีกลไกที่ต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายโดยเร็วหรือที่เรียกว่า “Quick Win” จำนวน ๗ กลไก และมีกลไกที่เรียกว่า “Flagship” จำนวน ๗ กลไก ซึ่งภายใต้กลไกดังกล่าวก็ยังมีชุดโครงการที่สำคัญหรือที่เรียกว่า “Flagship Project” ที่ต้องดำเนินการอีกเป็นจำนวนมากเช่นกัน โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายหลายหน่วยงาน ดังมีรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๗ ผลการจำแนกชนิดของกลไกการขับเคลื่อนที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ

กลไกการขับเคลื่อนที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนย่อย
Big Rock
๑. การยกระดับองค์การสู่ความเป็นเลิศภายใต้ด้านการจัดการภาครัฐยุค ๔.๐ (Management Model)
๒. สร้างสถาปัตยกรรมองค์กรยุคใหม่ภายใต้แนวคิด “องค์กรดิจิทัล”
๓. นำดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ มีฐานข้อมูลที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนการวางแผนยุทธศาสตร์และการตัดสินใจในการทำงาน เปิดเผยข้อมูลเป็นปกติ (default) ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้ทันทีโดยไม่ต้องร้องขอ (Open system, Open access) แบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงานเชื่อมโยงการทำงานซึ่งกันและกันอย่างเป็นเอกภาพเบ็ดเสร็จในจุดเดียว
๔. บูรณาการข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน เชื่อมโยงข้อมูลสำคัญของตนเข้าสู่ศูนย์ข้อมูลกลางภาครัฐ เพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ และการบริหารราชการแผ่นดิน
Quick Win
๑. จัดรูปแบบการจัดองค์กรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ แบบ Matrix Organization
๒. กำหนดบทบาทหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ
๓. พัฒนาศูนย์บริการร่วมในระดับกระทรวงและจังหวัด ที่รองรับการขอรับบริการต่าง ๆ แบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว
๔. ออกแบบระบบการให้บริการประชาชน ณ จุดเดียวที่ตอบสนองความต้องการได้ทันที/ทันเวลา
๕. สร้างบุคลากรภาครัฐให้มีความเป็นผู้ประกอบการสาธารณะ และปรับแนวคิดและทักษะในการทำงานตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ
๖. พัฒนาระบบการติดตาม ตรวจสอบ ควบคุม และประเมินผลการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานผ่านระบบดิจิทัล
๗. จัดทำงบประมาณแบบบูรณาการในการปฏิบัติหน้าที่ตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ ระดับกระทรวง กรม ภาค และในเขตจังหวัด และงบประมาณประจำปีของหน่วยงาน

ตารางที่ ๑๗ ผลการจำแนกชนิดของกลไกการขับเคลื่อนที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ (ต่อ)

กลไกการขับเคลื่อนที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนย่อย
Flagship
๑. พัฒนาระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงทั้งในระดับองค์กรและในระดับปฏิบัติการ เพื่อให้การทำงานอย่างเตรียมการไว้ล่วงหน้าตอบสนองต่อสถานการณ์ทันเวลา
๒. ส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับพร้อมปรับเปลี่ยนตัวเองสู่องค์กรที่มีความทันสมัยและมุ่งเน้นผลงานที่ดี มีความคิดริเริ่ม และการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการทำงานที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
๓. จัดทำแผนเชิงรุกรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากร ดึงดูดบุคลากรที่มีศักยภาพสูง พัฒนาอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ สร้างความผูกพัน และสร้างแรงจูงใจ
๔. พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรที่ใช้ในการทำงานร่วมกันเพื่อลดต้นทุนเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
๕. พัฒนาระบบการตรวจราชการ ระบบการตรวจสอบภายใน ระบบการแนะแนว ในการขับเคลื่อนการบริหารและการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท
๖. พัฒนา/ปรับปรุง/แก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ
๗. พัฒนาระบบการติดตาม ตรวจสอบ ควบคุม และประเมินผลการปฏิบัติงาน และตัวชี้วัดในการดำเนินงานในลักษณะตัวชี้วัดร่วมของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องภายใต้ด้านตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model)

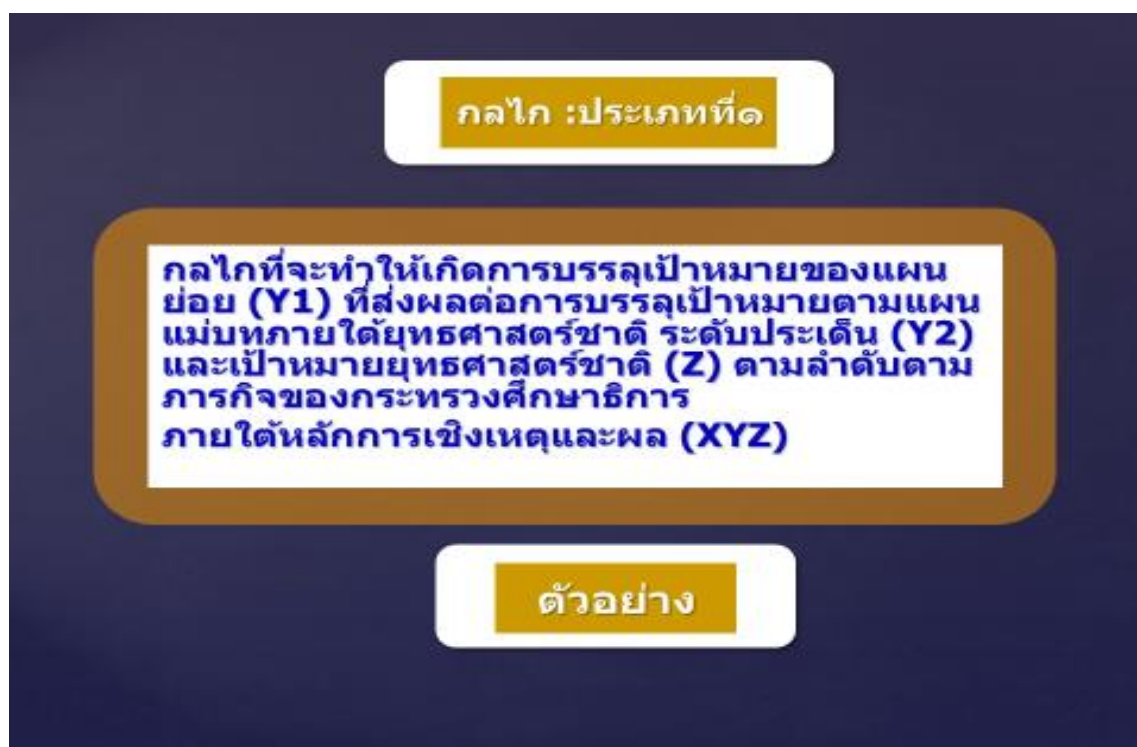
๔.๒ แนวทางการดำเนินการต่อไป

จากคำกล่าวที่ว่า “การศึกษาเป็นกลไกในการพัฒนาคน และพัฒนาชาติอย่างยั่งยืนต่อไป” นั้น ถือว่าเป็นเหตุที่สำคัญที่ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะได้นำผลงานที่เรียกว่า “กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศเชิงบูรณาการ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ : รองรับการพัฒนายั่งยืนภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐” ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และมีความเป็นเอกภาพให้บรรลุค่าเป้าหมายร่วมกันภายในระยะเวลาที่กำหนด ภายใต้แนวคิด “Future Lab , Policy Lab, และ Government Lab” โดยการนำกลไกดังกล่าวไปแปลงเป็นแผนงาน/โครงการและจัดทำเป็น “แผนปฏิบัติราชการ” ของแต่ละส่วนราชการหรือที่เรียกว่า “แผนระดับ ๓” และจัดทำคำของบประมาณประจำปีของแต่ละส่วนราชการต่อไป ตามแนวทางของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ และตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๖ ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้นโดยจัดทำเป็นแผนห้าปี ซึ่งต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง” จนกระทั่งก่อให้เกิดการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่กำหนดไว้ว่า “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน และมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มียัธยวัธ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็น

ในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรมคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีฟตามความถนัดของตนเอง” อันจะส่งผลต่อการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติ จนบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาประเทศได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

๔.๒.๑ ผู้ขอรับการประเมินได้ออกแบบแนวทางการการนำกลไก ทั้ง ๒ ประเภทที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมายและเป้าหมายของแผนย่อย(Y1) ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ไปสู่การปฏิบัติโดยการแปลงเป็นแผนงาน/โครงการ การจัดคำของงบประมาณประจำปีของแต่ละส่วนราชการต่อไป โดยขอยกเป็นตัวอย่างตามแผนภาพดังนี้

แผนภาพที่ ๓๐ แนวทางการการนำกลไกทั้ง ๒ ประเภทที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมาย และเป้าหมายของแผนย่อย(Y1) ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z)

๑

กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุเป้าหมาย : พัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

ตัวอย่าง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดนี้ ต้องดำเนินไปทั้งสองระดับ คือ ระดับประเทศ : ที่ต้องสร้างความรับผิดชอบของสังคมโดยเน้นบทบาทของรัฐเป็นสำคัญ

ระดับสถานศึกษา : ในฐานะเป็น หน่วยหลักที่มีความเป็นอิสระในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างเชื่อกฎได้

องค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาคือในการดำเนินการร่วมกัน ในทั้ง ๕ องค์ประกอบ ได้แก่

- (๑) หลักสูตร สื่อการสอนและเทคโนโลยี
- (๒) ระบบการประเมินผลผู้เรียน
- (๓) ระบบประเมินและพัฒนาคุณภาพครู
- (๔) ระบบการประเมินคุณภาพ สถานศึกษา
- (๕) ระบบการเงินเพื่อการศึกษา

ที่มา:เกียรติ คัมภีร์งานวิจัยกมลภาวะ ๒๐๑๕

๒

กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุเป้าหมาย : พัฒนาระบบการเรียนรู้ในทุกระดับขึ้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาภายใต้ฐานความรู้และระบบคิดแบบสหวิทยาการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

-กำหนดวัตถุประสงค์สำหรับการการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนทุกระดับขึ้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาภายใต้ฐานความรู้และระบบคิดแบบสหวิทยาการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

-พิจารณาความพร้อมของผู้เรียนทุกระดับขึ้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ประกอบด้วย ด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ สมรรถภาพ และ ความถนัดของผู้เรียน (อินทรีย์ที่เกิดการรับรู้สัมผัส (Sensation) ประสาทสัมผัสทั้งห้า ตา หู จมูก ลิ้น ผิวกาย)

-จัดเนื้อหาวิชา วัสดุ และอุปกรณ์การเรียนการสอนตามความพร้อมและความถนัดของผู้เรียนทุกระดับขึ้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาภายใต้ฐานความรู้และระบบคิดแบบสหวิทยาการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

-จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความพร้อมและความถนัดของผู้เรียนทุกระดับขึ้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาภายใต้ฐานความรู้และระบบคิดแบบสหวิทยาการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

-ดำเนินการสอนให้เป็นไปตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ตามความพร้อมและความถนัดของผู้เรียนทุกระดับขึ้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาภายใต้ฐานความรู้และระบบคิดแบบสหวิทยาการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

สิ่งเร้า

สิ่งแวดล้อม

สัมฤทธิ์ผลของการเรียนผู้เรียน
ทุกระดับขึ้นตั้งแต่ปฐมวัย
จนถึงอุดมศึกษา

คุณภาพของการสอนของครู

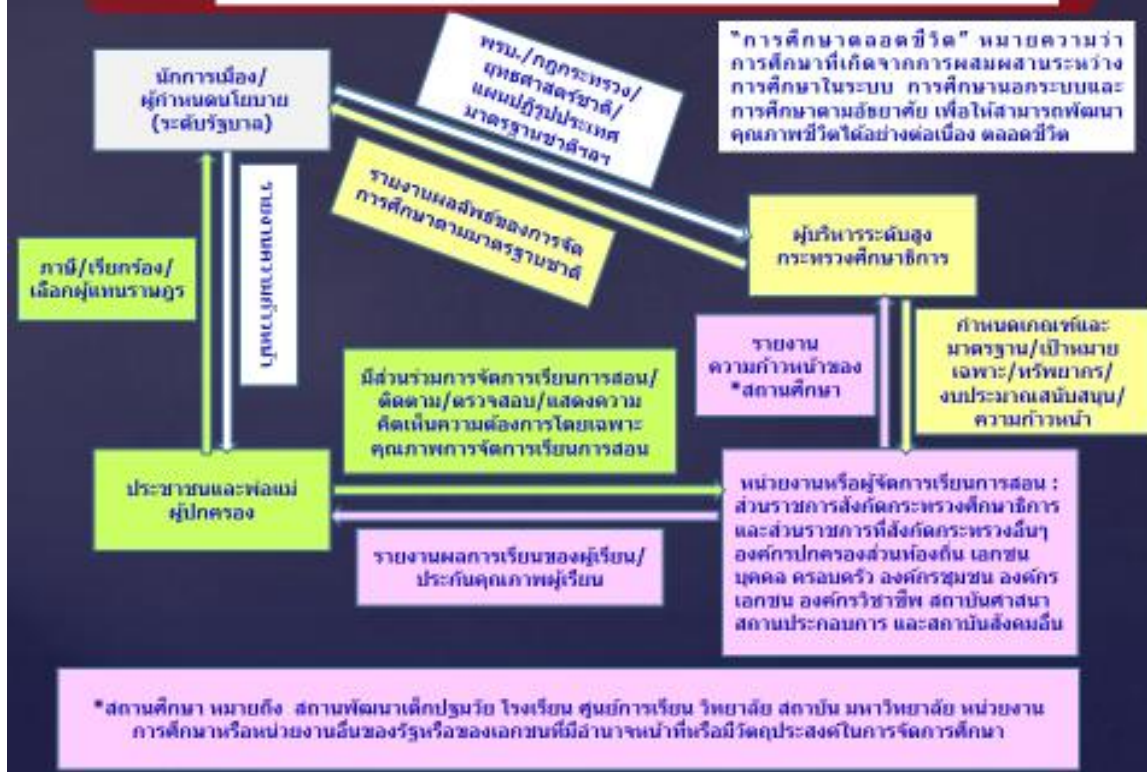
การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

- การวัดด้านสติปัญญา ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การนำความรู้ไปประยุกต์ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า
- การวัดด้านร่างกาย ได้แก่ การรับรู้ กระบวนการแบบ การนำความรู้ไปใช้ การกระทำอย่างถูกต้องหรือจากสิ่งที่ไม่ดี การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ
- การวัดด้าน จิตใจ ได้แก่ การรับรู้ การตอบสนองต่อการเกิดอารมณ์ความรู้สึก
- การวัดความพร้อมก่อนเรียนวิชาต่างๆ
- การวัดและประเมินผลตามการนำความรู้ไปใช้
- การวัดและประเมินผลหลังจากกิจกรรมการเรียนการสอนได้ผ่านไปแล้ว
- การวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาทั้งระบบ

เงื่อนไขและข้อจำกัดต่างๆ (๑)ด้านผู้เรียน(๒)ด้านผู้สอนและผู้บริหาร(๓)ด้านโรงเรียน (๔)ด้านสถานที่(๕)ด้านสื่อ วัสดุ (๖) สิ่งแวดล้อม (๗)ด้านงบประมาณ(๘)ด้านชุมชน (๙)ด้านผู้ปกครอง (๑๐) ด้านนโยบายรัฐบาล ฯลฯ

๓

กลไกที่จะทำให้เกิดการบรรลุค่าเป้าหมาย : สร้างความรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตภายใต้แนวคิด “ห่วงโซ่คุณค่า ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ”

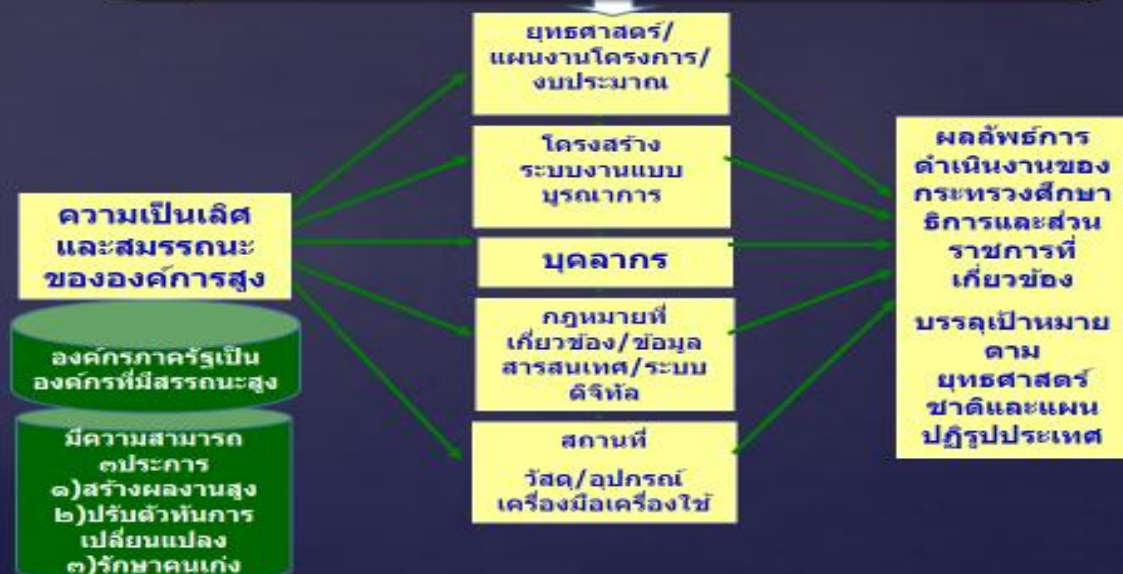
กลไก :ประเภทที่๒

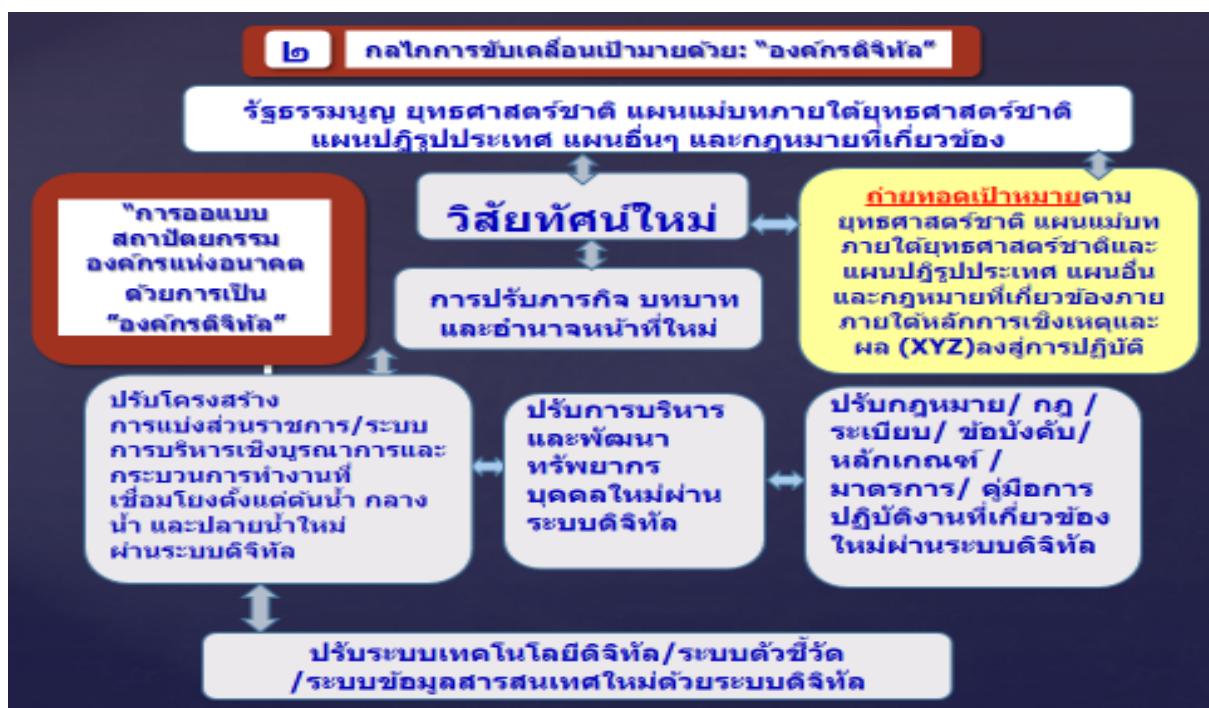
กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายแผนย่อย (Y1) ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ตามลำดับภายใต้หลักการเชิงเหตุและผล (XYZ)

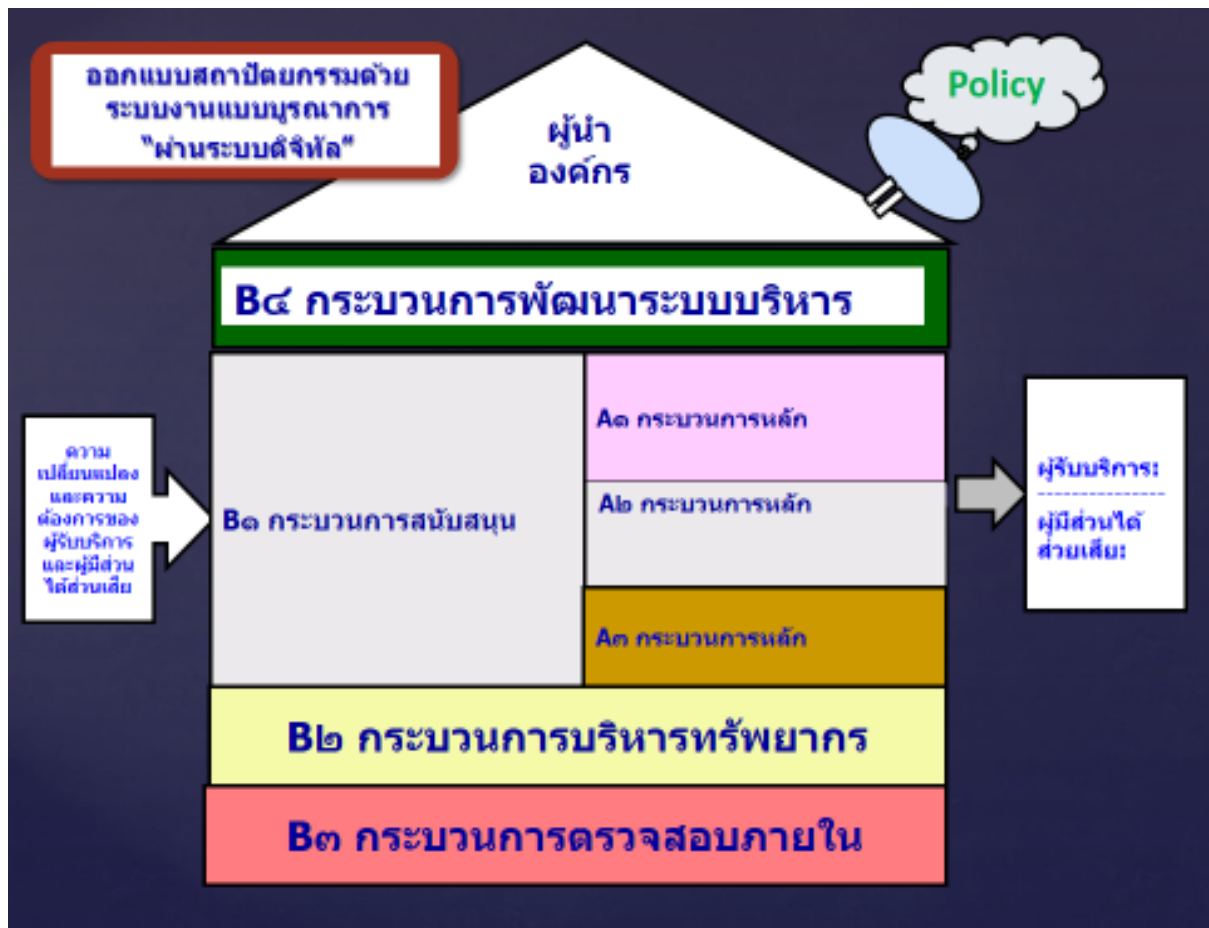
ตัวอย่าง

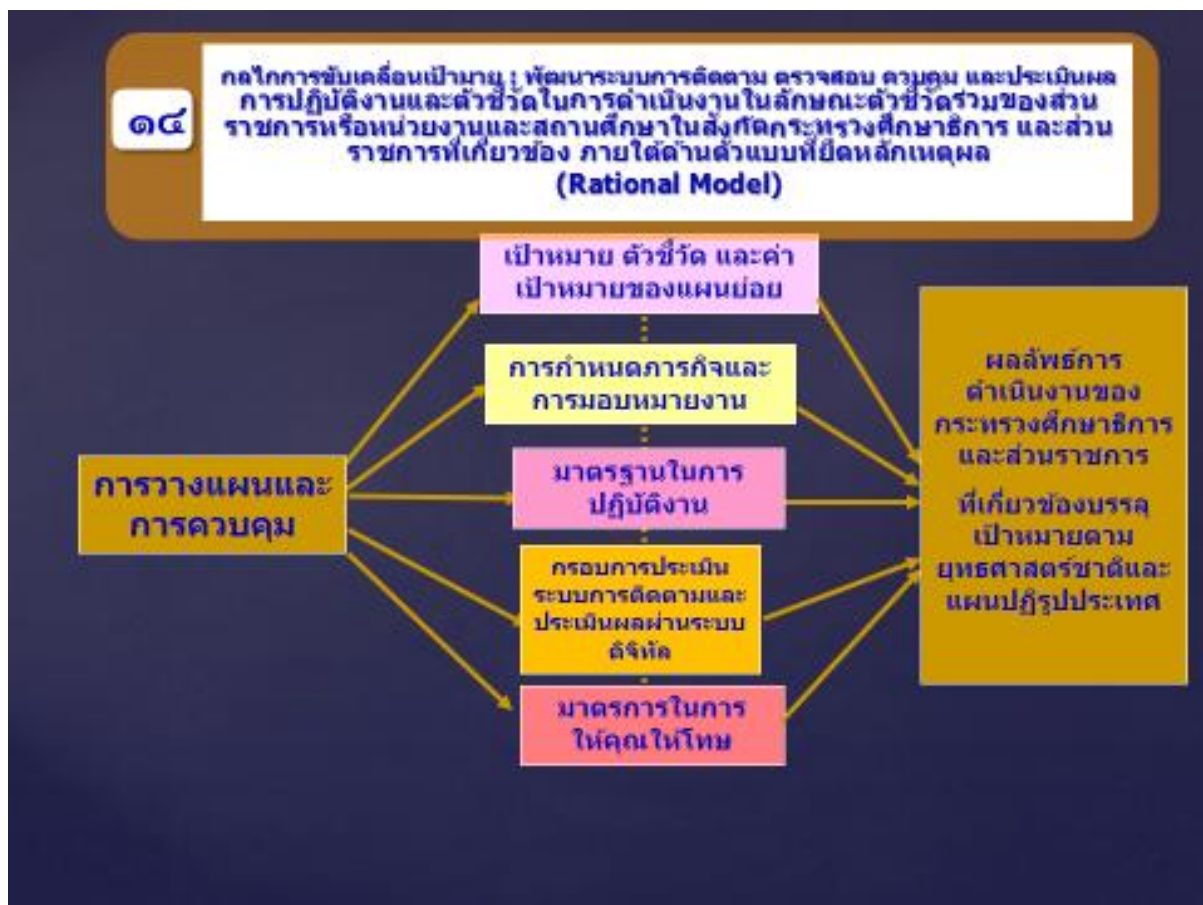
๑

กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมาย : การยกระดับองค์การสู่ความเป็นเลิศ
ภายใต้ด้านการจัดการภาครัฐยุค ๔.๐ (Management Model)

แหล่งอ้างอิง

- Department of Economic and Social Affairs. (n.d.). High-level Political Forum on Sustainable Development. Sustainable Development Goals Knowledge Platform. Retrieved July ๑๐, ๒๐๒๐, from <https://sustainabledevelopment.un.org/hlpf/๒๐๒๐>
- Hogwood, Brian W. and Gunn, Lewis A.. (๑๙๙๑). Policy analysis for the real world. Oxford: Oxford University Press
- IMD World Competitiveness Center. (n.d.). Country Overview. Retrieved July ๑๕, ๒๐๒๐, from <https://worldcompetitiveness.imd.org/countryprofile>
- IMD World Competitiveness Center. (n.d.). Competitiveness Ranking INDONESIA. Retrieved July ๑๕, ๒๐๒๐, from <https://worldcompetitiveness.imd.org/countryprofile/ID/wcy>
- IMD World Competitiveness Center. (n.d.). Competitiveness Ranking MALAYSIA. Retrieved July ๑๕, ๒๐๒๐, from <https://worldcompetitiveness.imd.org/countryprofile/overview/MY>
- IMD World Competitiveness Center. (n.d.). Competitiveness Ranking PHILIPPINES. Retrieved July ๑๕, ๒๐๒๐, from <https://worldcompetitiveness.imd.org/countryprofile/overview/PH>
- IMD World Competitiveness Center. (n.d.). Competitiveness Ranking SINGAPORE. Retrieved July ๑๕, ๒๐๒๐, from <https://worldcompetitiveness.imd.org/countryprofile/SG/wcy>
- IMD World Competitiveness Center. (n.d.). Competitiveness Ranking THAILAND. Retrieved July ๑๕, ๒๐๒๐, from <https://worldcompetitiveness.imd.org/countryprofile/TH/wcy>
- International Institute for Sustainable Development (IISD). (๒๐๒๐). Draft Resolution Provides HLPF Themes, SDGs, Areas for Acceleration in ๒๐๒๑-๒๐๒๓. Retrieved July ๒๓, ๒๐๒๐, from <http://sdg.iisd.org/news/draft-resolution-provides-hlpf-themes-sdgs-areas-for-acceleration-in-๒๐๒๑-๒๐๒๓/>
- Leicht, A., Combes, B., Byun, W. J., Agbedahin, A. V. Issues and Trends in Education for Sustainable Development.
- Open Working Group on Sustainable Development Goals. (n.d.). Retrieved July ๒๐, ๒๐๒๐, from <https://www.sustainabledevelopment๒๐๑๕.org/index.php/intergovernmental-processes/sustainable-development-goals/open-working-group/>
- Osman, M.E., Hannafin, M.J. Metacognition research and theory: Analysis and implications for instructional design. ETR&D ๔๐, ๘๓-๙๙ (๑๙๙๒). <https://doi.org/๑๐.๑๐๐๗/BF๐๒๒๙๗๐๕๓>
- Schultz, Theodore W. "Investment in Human Capital". The American Economic Review, Vol. ๕๑, No. ๑ (Mar., ๑๙๖๑), ๑-๑๗. Retrieved Jun ๑, ๒๐๒๐, from file:///D:/๓๕๐kPEESchultzInvestmentHumanCapital.pdf
- SDG Team. (ม.ป.ป.). สวัสดิ์ SDGs (๒) – ว่าด้วยเป้าหมาย (Goals) ๑๗ เป้าของ SDGs. สืบค้น ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <https://www.sdgmovement.com/๒๐๑๗/๐๖/๐๑/goals/>
- UNESCO. (n.d.). Futures of Education, How to contribute?. Retrieved July ๑๕, ๒๐๒๐, from <https://en.unesco.org/futuresofeducation/how-contribute>
- UNESCO. (๒๐๑๙). ๒๐๑๙ Global Education Monitoring Report. Retrieved July ๑๕, ๒๐๒๐, from <https://en.unesco.org/gem-report/report/๒๐๑๙/migration>

- UNESCO. (๒๐๒๐). Global education monitoring report, ๒๐๒๐: Inclusion and education: all means all. Retrieved July ๑๕, ๒๐๒๐, from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48๒๒๓/pf๐๐๐๐๓๗๓๗๑๘.locale=en>
- United Nations. (n.d.). The Secretary-General's High-Level Panel of eminent persons on the Post-๒๐๑๕ Development Agenda. Retrieved July ๒๓, ๒๐๒๐, from <https://www.un.org/sg/en/management/hlppost๒๐๑๕.shtml>
- United Nations. (๒๐๑๕). Summit Charts New Era of Sustainable Development. Retrieved July ๒๐, ๒๐๒๐, from <https://www.un.org/sustainabledevelopment/blog/๒๐๑๕/๐๙/summit-charts-new-era-of-sustainable-development-world-leaders-to-gavel-universal-agenda-to-transform-our-world-for-people-and-planet/>
- United Nations. (๒๐๑๖). Resolution adopted by the General Assembly on ๒๙ July ๒๐๑๖. Retrieved July ๒๐, ๒๐๒๐, from https://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/๗๐/๒๙๙
- United Nations. (๒๐๑๙). Statement by H.E. Tijjani Muhammad Bande, President of the ๗๕th Session of the United Nations General Assembly. Retrieved July ๒๓, ๒๐๒๐, from <https://www.un.org/pga/๗๕/๒๐๑๙/๑๑/๑๒/address-to-the-ministerial-steering-committee-on-education-unesco/>
- United Nations Department of Economic and Social Affairs. (n.d.). Open Working Group proposal for Sustainable Development Goals. Retrieved July ๒๓, ๒๐๒๐, from <https://sustainabledevelopment.un.org/focussdgs.html>
- United Nations Millennium Declaration. (๒๐๐๐). Retrieved July ๒๐, ๒๐๒๐, from <https://undocs.org/A/RES/๕๕/๒>
- United Nations World Commission On Environment And Development (WCED) Our Common Future Report (๑๙๘๗). (n.d.). Retrieved July ๒๐, ๒๐๒๐, from <https://www.encyclopedia.com/environment/energy-government-and-defense-magazines/united-nations-world-commission-environment-and-development-wced-our-common-future-report-๑๙๘๗>
- กุสุมา ยกขุ. (๒๕๖๒). หลักการแนะแนว. สืบค้น ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓, จาก e-Learning PSRUelearning.psu.ac.th
- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๘. (๒๕๔๘). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๑๐๐ ก. หน้า ๙-๑๗.
- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖. (๒๕๔๖). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๖๓ ก. หน้า ๑๒-๑๖.
- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖. (๒๕๔๖). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๖๓ ก. หน้า ๑๗-๒๓.
- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖. (๒๕๔๖). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๖๓ ก. หน้า ๓๐-๓๔.
- กรมบัญชีกลาง. (๒๕๖๑). มาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน. สืบค้น ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓, จาก <http://๖๑.๑๙.๕๐.๕๙/audit/Centers/View.aspx?id=๓๐๓&type=๑>

- กระทรวงการต่างประเทศ. (๒๕๕๘). ถ้อยแถลงนายกรัฐมนตรีในการประชุม UN Sustainable Development Summit ๒๐๑๕ ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก. สืบค้น ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <http://www.mfa.go.th/main/th/media-center/๒๘>
- กระทรวงการต่างประเทศ. กรมอาเซียน. (ม.ป.ป.). ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community). สืบค้น ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓, จาก <http://www.mfa.go.th/asean/contents/files/asean-media-center-๒๐๑๒๑๑๒๖-๑๙๐๓๓๐-๗๘๘๑๖๐.pdf>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๔). การประชุมระดับสูงว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ครั้งที่ ๑๐ ๒๒-๒๔ มีนาคม ๒๕๕๔ จอมเทียน-พัทยา ชลบุรี (โบรชัวร์).
- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.). (๒๕๖๒). รายงานประจำปี ๒๕๖๒. สืบค้น ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓, จาก <https://www.eef.or.th/about/>
- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.). (๒๕๖๓). ความยากจนนับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา. สืบค้น ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓, จาก <https://www.eef.or.th/knowledge-๐๗-๐๘-๒๐/>
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (๒๕๔๓). จอมปราชญ์นักการศึกษา : สังเคราะห์ วิเคราะห์ และประยุกต์ แนวพระราชดำริด้านการศึกษาและพัฒนามนุษย์. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ: ชัดเชดมีเดีย.
- ชนิษฐา ห่านิรติชัย. (ม.ป.ป.). บทที่ ๑ “จากวาระที่ ๒๑ สู่เป้าประสงค์ที่ ๔.๗ : การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” สืบค้น ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <https://www.bic.moe.go.th/index.php/component/content/article/๙๓-articles-๒๐๑๓-๑๐-๑๔-๒๓-๐๘-๕๓/๓๔๐๔-issues-and-trends-in-education-๕-๔-๖๑?Itemid=๖๘๑>
- คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๐). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๙๖ ง. หน้า ๑๔-๒๒.
- โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move). (n.d.). การดำเนินงานด้าน SDGs ในประเทศไทย. สืบค้น ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <https://sdgmove.wordpress.com/%E0%B๘%๘๑%E0%B๘%B๒%E0%B๘%A๓%E0%B๘%๙๔%E0%B๘%B๓%E0%B๘%๘๐%E0%B๘%๙๙%E0%B๘%B๔%E0%B๘%๙๙%E0%B๘%๘๗%E0%B๘%B๒%E0%B๘%๙๙%E0%B๘%๙๔%E0%B๘%๘๘%E0%B๘%B๒%E0%B๘%๙๙-sdgs-%E0%B๘%๘๓%E0%B๘%๙๙%E0%B๘%๙B%E0%B๘%A๓%E0%B๘%B๐/>
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, ศาสตราจารย์. (๒๕๕๘). สรุปการบรรยาย วัฒนธรรมคุณภาพ : สร้างคน สร้างชาติ หน้า ๑๔-๑๗. ใน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (๒๕๕๘). วัฒนธรรมคุณภาพ : สร้างคน สร้างชาติ. กรุงเทพฯ : บริษัท ออฟเซ็ท พลัส จำกัด.
- ชาลี ตระกูล. (๒๕๕๗). พันธกิจมหาวิทยาลัยกับการบูรณาการ The University’s Mission of the Integration. ใน วารสารพิกุล ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๗) สืบค้น ๓ มกราคม ๒๕๖๓, จาก https://huso.kpru.ac.th/phikun-journal/?nu=๑๐๐๕_๑&id=๕๗
- ชล บุนนาค. (๒๕๖๐). ประชุม High-Level Political Forum คืออะไร. โครงการวิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move). สืบค้น ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <https://sdgmove.wordpress.com/>
- ชล บุนนาค. (๒๕๖๒). การประชุม กพย. ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ กับนัยยะต่อการขับเคลื่อน SDGs ในประเทศไทย. สืบค้น ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <https://www.sdgmove.com/๒๐๒๐/๐๓/๑๓/set-zero/>

ชล บุนนาค. (ม.ป.ป.). สถานะประเทศไทยจาก SDG Index: ๔ ปีผ่านไป อะไรดีขึ้นหรือแย่ลงบ้าง?. สืบค้น ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก

<https://www.sdgmove.com/๒๐๒๐/๐๒/๑๗/sdg-insights-๔years-of-sdgs-in-thailand/>

ณรงค์ พิพัฒน์นาศัย, พลเรือเอก. (๒๕๕๘). สรุปการปาฐกถาพิเศษ การประกันคุณภาพภายในกับการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา. หน้า ๑๐-๑๓. ใน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).(๒๕๕๘). วัฒนธรรมคุณภาพ : สร้างคน สร้างชาติ. กรุงเทพฯ : บริษัท ออฟเซ็ท พลัส จำกัด.

เด่นดวง คำตรง. (๒๕๕๔). ความต้องการการพัฒนาของครูและอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ทิตินา แคมมณี. (๒๕๖๐). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ ๒๑). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธาดา ราชกิจ. (๒๕๖๓). ทฤษฎีการบริหารจัดการ POCCC และหลักการจัดการองค์ความรู้ความสำเร็จตามแนวคิดของ Henri Fayol. ใน การจัดการ / การพัฒนาองค์กร / HR Note Thailand / hmote.asia. สืบค้น ๒๘ เมษายน ๒๕๖๓, จาก <https://th.hmote.asia/orgdevelopment/๑๙๐๖๒๖-poccc-henri-fayol/>

นิสดารค์ เวชยานนท์. (๒๕๕๔). การวิเคราะห์งานไม่ยากอย่างที่คิด (พิมพ์ครั้งที่ ๑). สมุทรปราการ : ดี.เค. บรินด์ิงเวิลด์ เนาวรัตน์ พลายน้อย. (๒๕๒๗). ประชากรศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. วารสารประจำปีการศึกษา, ๑๐(๒), หน้า ๙๓.

บุปผชาติ ทัพพิกรณ์. (๒๕๕๑). Constructionism คืออะไร. ใน วชิราวุธวิทยาลัย, ทำไปเรียนไป เพื่อให้รู้ว่า (หน้า ๑-๑๐). กรุงเทพฯ: วชิราวุธวิทยาลัย

เบญจวรรณ บุญใจเพชร. (๒๕๕๗). บทที่ ๑ แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพ. สืบค้น ๘ มีนาคม ๒๕๖๓, จาก <https://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=ajarnben&month=๐๓๒๐๑๔&date=๒๗&group=๒๗&gblog=๑>

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒. (๒๕๖๒). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๕๖ ง. หน้า ๙-๑๑.

ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐). (๒๕๖๑). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๘๒ ก. หน้า ๑-๗๑.

ประเทศกลุ่มอาเซียน มีมติเป็นเอกฉันท์ รับรองรายงานการเทียบเคียงกรอบคุณวุฒิแห่งชาติประเทศไทย สู่กรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน (AQRf). (๒๕๖๓). สืบค้น ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓, จาก

<https://www.thereporters.co/knowledge/%E๐%B๘%๙B%E๐%B๘%A๓%E๐%B๘%B๐%E๐%B๙%๘๐%E๐%B๘%๙๗%E๐%B๘%A๘%E๐%B๘%๘๑%E๐%B๘%A๕%E๐%B๘%B๘%E๐%B๙%๘๘%E๐%B๘%A๑%E๐%B๘%AD%E๐%B๘%B๒%E๐%B๙%๘๐%E๐%B๘%B๘%E๐%B๘%B๕%E๐%B๘%A๒%E๐%B๘%๙๙%E๐%B๘%A๑%E๐%B๘%B๕%E๐%B๘%A๑%E๐%B๘%๙๕/>

ปัทมาพร ท่อชู. (๒๕๕๙). การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน = The Efficiency development of operation. Industrial Technology Review ปีที่ ๒๒, ฉบับที่ ๒๘๒ (พ.ค. ๒๕๕๙) ๙๔-๑๐๐.

พสุ เดชะรินทร์. (๒๕๕๖). Balanced Score Card ความรู้สึกในการปฏิบัติงาน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พสุ เดชะรินทร์, ยุทธนา แซ่เตียว, ยินดี ดิสสร, นารณ จันทวงศ์, และญาดา ตรงตรง. (๒๕๕๘). Strategy Map แผนที่ยุทธศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ ๑). กรุงเทพฯ: ก.พลพิมพ์.

พระเทพเวที. (๒๕๕๐) การศึกษา พัฒนาการหรือบูรณาการ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม.

- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (๒๕๔๒). การศึกษาเพื่ออารยธรรมที่ยั่งยืน (พิมพ์ครั้งที่ ๔) กรุงเทพฯ: บริษัท สหธรรมิก จำกัด.และอ้างใน โรงเรียนรุ่งอรุณ. (๒๕๖๒).เรื่อง การศึกษาเพื่ออารยธรรมที่ยั่งยืน <https://www.facebook.com/roongaroonchool/posts/๒๒๖๖๒๗๐๔๔๐๒๘๐๖๘๘>
- พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งโรงเรียนมหิตลิวินยานุสรณ์ พ.ศ.๒๕๔๓. (๒๕๔๓). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๗๙ ก. หน้า ๑-๑๖.
- พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔. (๒๕๕๔). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๘ ตอนที่ ๒๑ ก. หน้า ๕-๒๒.
- พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๘. (๒๕๔๘). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๗๖ ก. หน้า ๑๘-๓๔.
- พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑. (๒๕๖๑). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๙๘ ก. หน้า ๘๙-๙๗.
- พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๒. (๒๕๕๒). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๖ ตอนที่ ๖๓ ก. หน้า ๑-๑๗.
- พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑. (๒๕๖๑). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๙ ก. หน้า ๕๔-๖๕.
- พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓. (๒๕๔๓). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๙๙ ก. หน้า ๑๓-๒๙.
- พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒. (๒๕๕๒). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๖ ตอนที่ ๕๙ ก. หน้า ๓๒-๓๖.
- พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ (๒๕๖๑). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๓ ก. หน้า ๙๓-๑๐๔.
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒. (๒๕๖๒). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๖ ก. หน้า ๒๕๓-๒๕๖.
- พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑. (๒๕๖๑). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๓๓ ก. หน้า ๑-๑๘.
- พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑. (๒๕๕๑). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๘ ก. หน้า ๑-๑๓.
- พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑. (๒๕๕๖). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๔๒ ก. หน้า ๑-๓.
- พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐. (๒๕๖๐). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๒๔ ก. หน้า ๑๓-๕๔.
- พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐. (๒๕๖๐). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๗๙ ก. หน้า ๑-๑๒.
- พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒. (๒๕๖๒). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๖๗ ก. หน้า ๕๗-๖๖.
- พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาการตั้งครกในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙. (๒๕๕๙). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๓๐ ก. หน้า ๑-๙.
- พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒. (๒๕๖๒). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๖ ก. หน้า ๕-๑๖.

พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒. (๒๕๖๒). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๐ ก. หน้า ๑๑-๒๑.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒. (๒๕๔๒). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๗๔ ก. หน้า ๑-๒๓.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒. (๒๕๖๒). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๗ ก. หน้า ๔๙-๕๓.

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖. (๒๕๔๖). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๙๕ ก. หน้า ๑-๒๙.

พระราชบัญญัตินโยบายการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑. (๒๕๖๑). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๙ ก. หน้า ๙-๑๖.

พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒. (๒๕๖๒). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๗ ก. หน้า ๑-๗.

พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐. (๒๕๖๐). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๗๙ ก. หน้า ๑๓-๒๓.

พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒. (๒๕๖๒). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๖ ก. หน้า ๑๐๒-๑๒๐.

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗. (๒๕๔๗). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๗๙ ก. หน้า ๒๒-๗๔.

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑. (๒๕๕๑). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๖ ก. หน้า ๒๘-๓๖.

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑. (๒๕๕๑). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๒ ก. หน้า ๑-๕๑.

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖. (๒๕๔๖). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๖๒ ก. หน้า ๑-๒๘.

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒. (๒๕๖๒). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๗ ก. หน้า ๔๒-๔๙.

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔. (๒๕๓๔). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๕๖ ฉบับพิเศษ. หน้า ๑-๓๙.

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕. (๒๕๔๕). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๑๙ ตอนที่ ๙๙ ก. หน้า ๑-๑๓.

พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐. (๒๕๕๐). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๗ ก. หน้า ๒๙-๖๙.

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๕๑. (๒๕๕๑). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๔๒ ก. หน้า ๙๒-๑๑๕.

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑. (๒๕๖๑). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๙๒ ก. หน้า ๑-๑๘.

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑. (๒๕๖๑). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๗ ก. หน้า ๑-๒๓.

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐. (๒๕๕๐). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๙ ก. หน้า ๑-๒๐.

- พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐. (๒๕๕๐). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๖๓ ก. หน้า ๑-๑๒.
- พระราชบัญญัติสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒. (๒๕๖๒). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๗ ก. หน้า ๘-๔๑.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. ๒๕๕๑. (๒๕๕๑). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๔๑ ก. หน้า ๑-๑๑.
- พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๕๑. (๒๕๕๑). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๔๒ ก. หน้า ๙๒-๑๑๕.
- พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖. (๒๕๔๖). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๕๒ ก. หน้า ๑-๓๐.
- พระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๑. (๒๕๔๑). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๕๕ ก. หน้า ๑-๑๒.
- พระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘. (๒๕๔๘). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๑๒ ตอนที่ ๒๑ ก. หน้า ๑-๓.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (๒๕๖๐). กระบวนการสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา The Principal Process of Research for Educational Quality Development. ใน วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๐). หน้า ๔๕ - สืบค้น ๑๘ เมษายน ๒๕๖๓, จาก <https://e-journal.sru.ac.th/index.php/srj/article/view/๖๑๓>
- พิศุทธิ์ พงศ์ชัยฤกษ์. (๒๕๕๔). ความหมายของคุณภาพในสังคมอุตสาหกรรม. ใน Trend for Quality. กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ Vol. ๑๗ No. ๑๖๐. สืบค้น ๑๘ เมษายน ๒๕๖๓, จาก www.tpa.or.th/publisher/pdfFileDownloadS/QM๑๖๐_p๐๓๔-๓๕.pdf
- พงศ์พันธ์ แก้วตาทิพย์. (๒๕๖๒). การแบ่งประเภทและแนวทางในการพัฒนาหน่วยงานในระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. ร่างแนวทางการจัดประเภทหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม ของ สกสว. และ สอวช.
- มัลลี เวชชาชีวะ. (๒๕๒๔). พฤติกรรมองค์กร. (พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- มัลลี เวชชาชีวะ. (๒๕๓๒). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มูลนิธิสถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม. (ม.ป.ป.). การประชุม Rio+๒๐ จาก “การพัฒนาที่ยั่งยืน” สู่กระแส “เศรษฐกิจสีเขียว”. โครงการเวทีสาธารณะ: จัปกระแส Rio+๒๐ สู่สังคมไทย”.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. คณะเวชศาสตร์เขตร้อน. (ม.ป.ป.). ตอนที่ ๓ การประชุมสุดยอดอาเซียน (Asean summit). สืบค้น ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <https://www.tn.mahidol.ac.th/th/asean/ASEAN๓-SUMMIT.doc>
- ยูเนสโกกรุงเทพ. (๒๕๕๑). การศึกษาเพื่อปวงชน. คู่มือผู้สื่อข่าว. กรุงเทพมหานคร: ยูเนสโก.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (๒๕๕๑). การประเมินโครงการ แนวคิดและแนวปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ ๖). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยงยุทธ ยุทธวงศ์. (๒๕๕๘). สรุปการปาฐกถาพิเศษ การรับรองคุณภาพสถานศึกษา. หน้า ๖-๙. ใน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (๒๕๕๘). วัฒนธรรมคุณภาพ : สร้างคน สร้างชาติ. กรุงเทพฯ : บริษัท ออฟเซ็ท พลัส จำกัด.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐. (๒๕๖๐). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก. หน้า ๑-๙๐.

- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการตรวจราชการ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐. (๒๕๖๐). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๒๒๑ ง. หน้า ๓๓-๔๑.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒. (๒๕๖๒). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๑๒ ง. หน้า ๑-๔.
- รายงานพิเศษการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษา UNESCO GEM “มากกว่าคำมั่นสัญญา”. (๒๕๖๒). สืบค้น ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <https://thaipublica.org/๒๐๑๙/๐๗/gem-beyond-commitments/โรงเรียนรุ่งอรุณ>. (๒๕๖๒). รุ่งอรุณแห่งศตวรรษใหม่ พัฒนาค้น เพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน. <https://www.facebook.com/roongaroonchool/posts/๒๒๖๖๒๗๐๔๔๐๒๘๐๖๘๘>
- วิจารณ์ พานิช. (๒๕๕๕). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ ๒๑. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์. สืบค้น ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒, จาก <https://www.edupru.com/eu/๒๐๑๗/st-๐๐๖.pdf>
- วิจารณ์ พานิช และ ปิยาภรณ์ มัณฑะจิตร. (๒๕๖๓). การศึกษาคุณภาพสูงระดับโลก. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสยามกัมมาจล. สืบค้น ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒, จาก <https://www.scbfoundation.com/stocks/๑๖/file/๑๕๙๓๔๘๙๒๖๐eyss๘๑๖pdf/%E๐%B๘%AB%E๐%B๘%๙๙%E๐%B๘%B๑%E๐%B๘%๘๗%E๐%B๘%AA%E๐%B๘%B๗%E๐%B๘%AD%E๐%B๘%๘๑%E๐%B๘%B๒%E๐%B๘%A๓%E๐%B๘%A๘%E๐%B๘%B๖%E๐%B๘%๘๑%E๐%B๘%A๙%E๐%B๘%B๒%E๐%B๘%๘๔%E๐%B๘%B๘%E๐%B๘%๙๓%E๐%B๘%A๐%E๐%B๘%B๒%E๐%B๘%๙E%E๐%B๘%AA%E๐%B๘%B๙%E๐%B๘%๘๗.pdf>
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. (๒๕๔๙). การวางแผนกลยุทธ์: ศิลปะการกำหนดแผนองค์การสู่ความเป็นเลิศ (พิมพ์ครั้งที่ ๔). กรุงเทพฯ : สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- ศรินทร์ วิริยะสินธุ์ และคณะ. (๒๕๔๔). วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์. ศาลากลางจังหวัดเลย. (๒๕๖๓). การประชุมหารือเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่. สืบค้น ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๓, จาก SP-๒๕๖๓-ID(๒๐๑๗๘)-NO(๕๙๔๐)-D๑๑Mo๘To๕๐๘๓๑.pdf
- ศุภชัย ยาวะประภาษ และปิยากร หวังมหาพร. (๒๕๕๒). นโยบายสาธารณะไทย: กำเนิด พัฒนาการ และสถานภาพของศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฑทอง.
- ศูนย์เพื่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (Thailand Management Association; TMA). (๒๕๖๓). ผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน ประจำปี ๒๕๖๓ โดย IMD World Competitiveness Center. สืบค้น ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓, จาก <http://thailandcompetitiveness.org/topic/detail/๒๑๑>
- ศูนย์การสื่อสารนานาชาติแห่งจุฬาฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (๒๕๕๔). กลยุทธ์ ใน CHULAPEDIA จุฬาวินยานุกรม เสาคหลักของแผ่นดิน. สืบค้น ๘ มีนาคม ๒๕๖๓, จาก <http://www.chulapedia.chula.ac.th/index.php?title=%E๐%B๘%๘๑%E๐%B๘%A๕%E๐%B๘%A๒%E๐%B๘%B๘%E๐%B๘%๙๓%E๐%B๘%๘๘%E๐%B๙%๘C>
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๖๓). O-NET กับภาระระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. NIETS News. สืบค้น ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓, จาก https://www.niets.or.th/uploads/content_pdf/pdf_๑๕๘๘๖๗๑๐๙๒.pdf
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๖๓). “สอบอัตรันย” สะท้อนความสามารถของนักเรียนในสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย. NIETS News. สืบค้น ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓, จาก https://www.niets.or.th/uploads/content_pdf/pdf_๑๕๙๓๔๑๖๓๗๓๓.pdf

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (๒๕๕๙). รายงานศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาวิจัย “กรอบแนวคิดและกรอบยุทธศาสตร์ในการพัฒนาด้านชี้วัดด้านหลักนิติธรรม/นิติรัฐ (Rule of Law Index/Indicators) ในประเทศไทย” (พิมพ์ครั้งที่ ๑). กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (๒๕๖๒). ผลการประเมิน PISA ๒๐๑๘ : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (๒๕๖๓). PISA ๒๐๒๑ กับการประเมินความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์. สืบค้น ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <https://pisathailand.ipst.ac.th/issue-๒๐๒๐-๕๓/>
สถาบันไทยพัฒน์. (ม.ป.ป.). รายงานของคณะกรรมการบริหารบริษัทแลนด์. สืบค้น ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <http://www.thaicr.com/๒๐๑๕/๐๙/brundtland-report.html>

สถาบันไทยพัฒน์. (ม.ป.ป.). การประชุม Earth Summit ๑๙๙๒ (Rio). สืบค้น ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <http://www.thaicr.com/๒๐๑๕/๐๙/earth-summit-๑๙๙๒-rio.html>

สถาบันไทยพัฒน์. (ม.ป.ป.). เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs). สืบค้น ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <http://www.thaicr.com/๒๐๑๕/๐๙/earth-summit-๑๙๙๒-rio.html>

สถาบันไทยพัฒน์. (ม.ป.ป.). การประชุมสุดยอดแห่งสหัสวรรษ. สืบค้น ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <http://www.thaicr.com/๒๐๑๕/๐๙/millennium-summit.html>

สถาบันไทยพัฒน์. (ม.ป.ป.). การประชุม Earth Summit ๒๐๐๒ (Rio+๑๐). สืบค้น ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <http://www.thaicr.com/๒๐๑๕/๐๙/earth-summit-๒๐๐๒-rio๑๐.html>

สถาบันไทยพัฒน์. (ม.ป.ป.). การประชุม Earth Summit ๒๐๑๒ (Rio+๒๐). สืบค้น ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <http://www.thaicr.com/๒๐๑๕/๐๙/earth-summit-๒๐๑๒-rio๒๐.html>

สถาบันไทยพัฒน์. (ม.ป.ป.). การประชุมสุดยอดว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน. สืบค้น ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <http://www.thaicr.com/๒๐๑๕/๐๙/sustainable-development-summit.html>

สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ. (มปพ). ISO 9001 ระบบบริหารงานคุณภาพ (Quality Management System: QMS). สืบค้น ๒ มกราคม ๒๕๖๓, จาก

<https://www.masco.or.th/service/%e0%b8%a1%e0%b8%b2%e0%b8%95%e0%b8%a3%e0%b8%90%e0%b8%b2%e0%b8%99%e0%b8%a3%e0%b8%b0%e0%b8%a%e0%b8%9a%e0%b8%9a%e0%b8%a3%e0%b8%b4%e0%b8%ab%e0%b8%b2%e0%b8%a3%e0%b8%97%e0%b8%b2%e0%b8%99%e0%b8%94%e0%b8%b8/>

สันต์ ธรรมบำรุง. (๒๕๖๖). หลักการนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, ๒๕๖๖.

สน สุวรรณ. (๒๕๕๘). การนิเทศการศึกษา. สืบค้น ๒๒ เมษายน ๒๕๖๓, จาก

<https://suwanlaong.wordpress.com/๒๐๑๓/๐๔/๒๔/%E0%B8%91%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%90%E0%B8%97%E0%B8%A9%E0%B8%91%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%B6%E0%B8%91%E0%B8%A9%E0%B8%B2/>

สมบัติ อารังอุยวงศ์. (๒๕๕๒). นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์ และกระบวนการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมพงษ์ สุวรรณจิตกุล. (๒๕๕๘). แผนที่ยุทธศาสตร์ : แปลงสินทรัพย์ที่สัมผัสไม่ได้ออกมาเป็นความมั่งคั่งที่จับต้องได้ (พิมพ์ครั้งที่ ๔). กรุงเทพฯ : แมเนเจอร์มีเดีย กรุ๊ป.

สมพร กมลศิริพิชัยพร และคณะ. (๒๕๕๖). จัปกระแส EARTH SUMMIT ๒ สู่สังคมไทย. รายงานโครงการฉบับสมบูรณ์โครงการเวทีสาธารณะ.

สาคร สุขศรีพงศ์. (๒๕๕๑). การจัดการ : จากมุมมองนักบริหาร (พิมพ์ครั้งที่ ๔). กรุงเทพฯ : จี.พี.ไอเบอร์พริ้นท์
 สิทธิโชค วรรณสันติกุล. (๒๕๕๖). จิตวิทยาสังคม ทฤษฎีและการประยุกต์ (พิมพ์ครั้งที่ ๑). กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น
 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. (๒๕๕๖). การสัมมนาระดับชาติ การศึกษาเพื่อปวงชน : “บทเรียนจากอดีต
 ความท้าทายในปัจจุบัน ภาพอนาคต ภายหลังปี ๒๕๕๘”. สืบค้น ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓, จาก
<https://www.bic.moe.go.th/index.php/component/content/article/๑๒๘-cat-inter-coop-rg/cat-inter-coop-org-unesco/unesco/about-unesco/unesco-๑/๒๐๐๘-๒๐๑๓-๑๐-๑๔-๒๓-๐๘-๕๓-๑๘๗?Itemid=๖๘๑>

สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. (๒๕๕๘). สรุปผลการเข้าร่วมการประชุมระดับโลกว่าด้วยการศึกษาระหว่าง
 วันที่ ๑๙ – ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ณ เมืองอินซอน สาธารณรัฐเกาหลี. สืบค้น ๘ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก
<https://www.bic.moe.go.th/index.php/component/content/article/๑๑๗-bic-movement/๓๐๐๙-wef-๑๙-๒๑-may-๒๐๑๕-๑?Itemid=๖๘๑>

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.ศธ. (๒๕๖๒). การประชุม Consultative Meeting to Finalize
 the Bangkok Declaration to Advance Partnership on Education for Sustainability. สืบค้น
 ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <https://www.moe.go.th/websm/๒๐๑๙/๓/๒๑๗.html>

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. (๒๕๖๒). ไทยชูบทบาทเด่นในเวทียูเนสโก ในการประชุมสมัชชาสามัญ ครั้งที่ ๔๐
 ณ องค์การยูเนสโก สำนักงานใหญ่. สืบค้น ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓, จาก
<https://www.bic.moe.go.th/index.php/component/content/article/๑๒๘-cat-inter-coop-rg/cat-inter-coop-org-unesco/unesco/about-unesco/unesco-๑/๔๔๖๓-unesco-๔๐th-๑๕-๑๑-๒๕๖๓?Itemid=๖๘๑>

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. (๒๕๖๒). งานเปิดตัวรายงาน ๒๐๑๙ National Launch of the Global Education
 Monitoring Report. สืบค้น ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓, จาก
<https://www.bic.moe.go.th/index.php/component/content/article/๑๒๘-cat-inter-coop-rg/cat-inter-coop-org-unesco/unesco/about-unesco/unesco-๑/๔๔๑๘-gemr๒๙-๘-๖๒?Itemid=๖๘๑>

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. (๒๕๖๒). ไทยเสนอยูเนสโกสนับสนุนการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนา
 อย่างยั่งยืนด้านการศึกษา. สืบค้น ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓, จาก
<https://www.bic.moe.go.th/index.php/component/content/article/๑๒๘-cat-inter-coop-rg/cat-inter-coop-org-unesco/unesco/about-unesco/unesco-๑/๔๔๖๖-sdg๔-๑๘-๑๑-๒๕๖๓?Itemid=๖๘๑>

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. (๒๕๖๒). ไทยชูประเด็นการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ในการ
 ประชุมสหประชาชาติ- HLPF ๒๐๑๙. สืบค้น ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓, จาก
<https://www.bic.moe.go.th/index.php/component/content/article/๑๑๗-bic-movement/๔๓๘๘-hlpf-๒๐๑๙-๑๑-๗-๒๕๖๒?Itemid=๖๘๑>

สำนักงาน ก.พ. สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานบุคคล. (๒๕๖๐). ประเทศไทยในบริบทไทยแลนด์ ๔.๐ ภายใต้
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐.

สำนักงาน ก.พ. สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานบุคคล. (ม.ป.ป.). ระบบราชการไทยในบริบทไทยแลนด์ ๔.๐.
 สืบค้น ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก
<https://www.nstda.or.th/th/nstda-doc-archives/thailand-๔๐/๑๑๖๒๒-ocsc-thailand-๔>

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานโครงการพิเศษ (๒๕๕๒) ๑-๒.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๙). หลักการบริการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเบื้องต้น สำหรับครูและผู้บริหารการศึกษา. สืบค้น ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓, จาก http://www.thaiguide.net/Std_Guide.aspx

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๓). หลักสูตรและแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ก่อนการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์. หน่วยพัฒนาภาคใต้ จังหวัดสงขลา. ๘ – ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓. สืบค้น ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓, จาก <https://pubhtml5.com/jibv/dymd/basic/๕๑-๑๐๐>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (ม.ป.ป.). คู่มือ PMQA ๔.๐. สืบค้น ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก http://office.dpt.go.th/asdg/images/PDF/PMQA๔.๐/PMQA๔.๐_Mannual.pdf

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (ม.ป.ป.). ระบบราชการ ๔.๐. สืบค้น ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <https://www.opdc.go.th/content/Mzk>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (๒๕๕๘). หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ ๔). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. (๒๕๖๒). โครงการจัดทำฐานข้อมูลและระบบติดตามประเมินผลระดับพื้นที่เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเป้าหมายของสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษา SDG ๔. โครงการภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาเพื่อความยั่งยืน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.). (ม.ป.ป.). พิมพ์เขียว Thailand ๔.๐ โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน. สืบค้นเมื่อ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <https://www.nstda.or.th/th/nstda-doc-archives/thailand-๔๐/๑๑๖๒๕-blueprint-thailand-๔>

สำนักงานรัฐมนตรี. (๒๕๖๓). เสมอ ๑ ทหารรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ วางแนวทางการจัดการศึกษาหลัง COVID-19. สืบค้น ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <https://www.facebook.com/EducationMinisterNewsline/>

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (๒๕๕๒). คุณภาพ (๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒). ใน บทวิทยุรายการ “รู้ รัก ภาษาไทย” ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ เวลา ๗.๐๐-๗.๓๐ น. สืบค้น ๑๙ มกราคม ๒๕๖๓, จาก <http://www.royin.go.th/?knowledges=%E0%B๘%๘๔%E0%B๘%B๘%E0%B๘%๙๓%E0%B๘%A๐%E0%B๘%B๒%E0%B๘%๙E%E0%B๙%๙๖%E0%B๘%๙E%E0%B๘%A๔%E0%B๘%A๙%E0%B๘%A๐%E0%B๘%B๒%E0%B๘%๘๔%E0%B๘%A๑%E0%B๙%๙๒%E0%B๙%๙๕%E0%B๙%๙๒>

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔. สืบค้น ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒, จาก <https://dictionary.apps.royin.go.th/>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๕๖). รายงานการติดตามการศึกษาเพื่อปวงชนระดับโลก. กรุงเทพมหานคร: สกศ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๖๐). รายงานการสังเคราะห์ตัวชี้วัดด้านการศึกษาไทยตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: สกศ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๖๒). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ (พิมพ์ครั้งที่ ๑). นนทบุรี: บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี จำกัด.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๖๓). ระเบียบวาระการประชุมคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา เฉพาะกิจด้านการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ. ประชุมคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจ ด้านการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๘๐) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา. (๒๕๖๓). IMD ๒๐๒๐ ผลการจัดอันดับ ความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของไทย. สืบค้น ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓, จาก <http://www.onec.go.th/index.php/page/view/Outstand/๔๐๓๔>
- สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.). (๒๕๖๒). บทวิเคราะห์อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยด้านโครงสร้างพื้นฐานทาง วิทยาศาสตร์และด้านการศึกษา ประจำปี ๒๕๖๒. รายงาน IMD World Competitiveness Yearbook ๒๐๑๙.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). การขับเคลื่อน SDGs ในระดับพื้นที่ (SDG Localization). สืบค้น ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓, จาก <http://sdgs.nesdc.go.th/>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒). รัฐบาลจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) เร่งขับเคลื่อนประเทศไทย สู่เป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. สืบค้น ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓, จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=๙๗๗๙&filename=index
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๓). (ร่าง) รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการ ขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓. การประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๓). ระเบียบวาระการประชุมคณะอนุกรรมการ ติดตามและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓. การประชุมคณะอนุกรรมการติดตามและ ประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๓). คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ มอบหมาย สศช. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประกอบการจัดทำ คำของบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕. สืบค้น ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓, จาก <http://nscr.nesdb.go.th/elementor-๘๖๔๒/>
- สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (๒๕๕๘). การดำเนินงานการรับรองปริญญา และประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- สำนักรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ. กลุ่มประชาสัมพันธ์. (ม.ป.ป.). ประชุมยูเนสโก ครั้งที่ ๔๐. สืบค้น ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓, จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/๒๔๖๘๑>
- สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (มปพ.). ศัพท์ประกันคุณภาพ. ในการประกันคุณภาพ Quality Assurance. สืบค้น ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓, จาก <https://www.stou.ac.th/offices/oup/qa-๒/IndexQ&ADictionary.html>
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (๒๕๖๓). สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี. สืบค้น ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๓, จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/๓๔๑๖๔>
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (๒๕๖๐). Thailand ๔.๐ ขับเคลื่อนอนาคตสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน. วารสาร ไทยคู่ฟ้าออนไลน์.

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (๒๕๖๒). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา (พิมพ์ครั้งที่ ๑).

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (๒๕๖๒). ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนตามนโยบาย Thailand ๔.๐ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒. สืบค้น ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓, จาก

<https://spm.thaigov.go.th/>

สำนักเลขาธิการอาเซียน. (ม.ป.ป.). อาเซียนกับประเทศไทย. สืบค้น ๘ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก

<https://www.asean๒๐๑๙.go.th/th/abouts/%e๐%b๘%ad%e๐%b๘%b๒%e๐%b๙%๘๐%e๐%b๘%๘b%e๐%b๘%b๕%e๐%b๘%a๒%e๐%b๘%๘๙%e๐%b๘%๘๑%e๐%b๘%b๑%e๐%b๘%๙a%e๐%b๘%๙b%e๐%b๘%a๓%e๐%b๘%b๐%e๐%b๙%๘๐%e๐%b๘%๘๗%e๐%b๘%a๘%e๐%b๙%๘๔%e๐%b๘%๘๗%e๐%b๘%a๒/>

สำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน. สืบค้น ๘ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก

<https://www.asean๒๐๑๙.go.th/>

สุชา จันทรเฒ. (๒๕๓๖). จิตวิทยาทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ ๖). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สุรัช พรหมพันธุ์. (๒๕๕๔). ข้าหละสมรรถนะเพื่อพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ ๑). กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.

อดุล วิเชียรเจริญ และคนอื่น ๆ. (๒๕๓๓). ปญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน และกรอบการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน. การประชุมระดับโลกเรื่อง การศึกษาเพื่อปวงชน. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.

อรณิษ รุ่งธิพานนท์. (๒๕๖๑). วาระการพัฒนาที่ยั่งยืนกับการขับเคลื่อนของประเทศไทย เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ Academic Focus. สืบค้น ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓, จาก <http://www.parliament.go.th/library>

อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์. (๒๕๕๒). เทคนิคการทำงานเชิงรุก (Proactive) (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ : เอช อาร์ เซ็นเตอร์.

อารีย์พันธ์ เจริญสุข. (๒๕๖๒). แนวทางการพัฒนาระบบราชการ ๔.๐ ตามเกณฑ์การรับรองสถานการณ์เป็นระบบราชการ ๔.๐. การอบรมเสริมสร้างความรู้ในการพัฒนาสู่ระบบราชการ ๔.๐ รุ่นที่ ๓. นนทบุรี.

อัญชลี ธรรมะวิธิกุล. (๒๕๕๒). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา (๑). สืบค้น ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓, จาก <http://panchalee.wordpress.com/๒๐๐๙/๐๓/๓๐/supervision>.